



Financováno
Evropskou unií
NextGenerationEU



HODNOCENÍ KRAJINNÉHO RÁZU ÚZEMÍ

CHKO LITOVELSKÉ POMORAVÍ

Praha – říjen 2025

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

ZAKÁZKA:

CHKO Litovelské Pomoraví

Hodnocení krajinného rázu území

OBJEDNATEL:

Česká republika – Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky
Kaplanova 1931/1, 148 00 Praha 11 - Chodov
IČ 62933591

ZPRACOVATEL:

Ing. Tereza Kubištová
Bulharská 37, 101 00 Praha 10
IČ 61991317

AUTOŘI:

prof. Ing. arch. ThLic. Jiří Kupka, Ph.D.
Ing. Tereza Kubištová
Ing. Lucie Kramolišová
Ing. arch. Simona Vondráčková, Ph.D.
doc. Ing. arch. Ivan Vorel, CSc.

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	2
OBSAH.....	3
SEZNAM ZKRATEK	4
SLOVNÍK POJMŮ	5
1 ÚVOD.....	7
1.1 Cíl a účel studie.....	7
1.2 Řešené území.....	7
1.3 Rozbor nástrojů územního plánování týkajících se území CHKO LP.....	10
2 ROZBOR CHARAKTERU ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ	12
2.1 Základní popis řešeného území	12
2.2 Rozbor přírodní charakteristiky <i>(s využitím Klouda, 2011)</i>	12
2.3 Rozbor kulturní a historické charakteristiky <i>(s využitím Klouda, 2011)</i>	13
2.4 Rozbor prostorové charakteristiky <i>(s využitím AV, 2001)</i>	14
2.5 Shrnutí rozboru.....	15
3 ČLENĚNÍ ÚZEMÍ Z HLEDISKA KR A NÁVRH OCHRANY KR	16
KRAJINNÝ CELEK A - DOUBRAVA.....	17
KRAJINNÝ PROSTOR A1 DOUBRAVA	18
KRAJINNÝ CELEK B - TŘESÍN	22
KRAJINNÝ PROSTOR B1 TŘESÍN.....	23
KRAJINNÝ CELEK C - NIVA MORAVY	27
KRAJINNÝ PROSTOR C1 MOHELNICKÁ BRÁZDA.....	28
KRAJINNÝ PROSTOR C2 NIVA POD TŘESÍNEM	31
KRAJINNÝ PROSTOR C3 LESY NAD LITOVLÍ.....	34
KRAJINNÝ PROSTOR C4 LITOVEL	37
KRAJINNÝ PROSTOR C5 LESY POD LITOVLÍ.....	40
KRAJINNÝ PROSTOR C6 STŘEŇ.....	43
KRAJINNÝ PROSTOR C7 CHOMOUTOV.....	45
KRAJINNÝ PROSTOR C8 OLOMOUC – SEVER.....	48

4 SAMOSTATNĚ SLEDOVANÉ CHARAKTERISTICKÉ JEVY A HODNOTY CHKO LITOVELSKÉ POMORAVÍ JAKO PODKLAD PRO ÚAP.....	51
4.1 Jev č. 23: Krajinný ráz	51
4.2 Jev č. 10: Urbanistická a krajinná hodnota, znak historické kulturní krajiny.....	51
4.3 Jev č. 9: Architektonicky nebo urbanisticky cenná stavba nebo soubor staveb, historicky významná stavba, místo nebo soubor staveb.....	53
5 HODNOCENÍ SÍDEL.....	57
SEZNAM PODKLADŮ.....	105

SEZNAM ZKRATEK

č.	číslo
ČR	Česká republika
EVL	Evropsky významná lokalita
CHKO	Chráněná krajinná oblast
KC	Krajinný celek
KP	Krajinný prostor
KPZ	Krajinná památková zóna
LSH	Lokalita soustředěných hodnot
LP	Litovelské Pomoraví
MKR	Místo krajinného rázu
NPP	Národní přírodní památka
NPR	Národní přírodní rezervace
NRBC	Nadregionální biocentrum
NRBK	Nadregionální biokoridor
OKR	Oblast krajinného rázu
Odst.	odstavec
PO	Ptačí oblast
PP	Přírodní památka
PPk	Přírodní park
PR	Přírodní rezervace
PUPFL	Pozemek určený k plnění funkcí lesa
RBC	Regionální biocentrum
RBK	Regionální biokoridor
Sb.	Sbírka zákonů
ÚAP	Územně analytické podklady
ÚP	Územní plán
ÚPD	Územně plánovací dokumentace
ÚSES	Územní systém ekologické stability
ÚSK	Územní studie krajiny
Tzv.	Tak zvaný/á/é
ZCHÚ	Zvláště chráněné území
ZOPK	zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny
ZPF	Zemědělský půdní fond
ZÚR	Zásady územního rozvoje

Krajina

část zemského povrchu s charakteristickým reliéfem, tvořená souborem funkčně propojených ekosystémů a civilizačními prvky (ZOPK §3, odst. 1, písm. m). "Krajina" znamená část území, tak jak je vnímána lidmi, jejíž charakter je výsledkem činnosti a vzájemného působení přírodních a/nebo lidských faktorů (Úmluva Rady Evropy o krajině); z hlediska krajinného rázu je vnímán především charakter krajiny, jenž je dán obrazy krajinných scénérií, charakterem krajinné scény, dominantními rysy a přítomností znaků základních charakteristik

Krajinný ráz (KR)

v ustanovení §12 ZOPK je krajinný ráz vyjádřen jako přírodní, kulturní a historická charakteristika určité oblasti nebo místa

Architektonická forma stavby, budovy (objektu)

půdorysná a hmotová skladba stavby nebo souboru staveb, ve které hrají role dimenze, objemy a proporce hmot

Architektonický výraz stavby, budovy (objektu)

půdorysné, hmotové řešení, výtvarně-prostorová koncepce, řešení detailů, materiálů, barevnosti a výtvarných prvků

Dochovanost sídla

značí přítomnost historického jádra, nebo historicky vznikajících segmentů sídla, čitelnost původního historického půdorysného a prostorového uspořádání zástavby, přítomnost historických staveb a přítomnost cenných historických specifik, jež společně utváří charakteristický obraz sídla v krajině a jeho genius loci. Dochovanost sídla je jedním z podstatných jevů sledovaných hodnocením KR na úrovni sídel

Dominantní rys

převládající jev nebo významná vlastnost vizuálně nebo více smyslově vnímané krajinné scény; vedle vizuální dominance se může převládající účinek opírat o význam dominantního rysu ve struktuře krajiny (funkční, prostorový, duchovní význam)

Estetická hodnota krajiny

Estetická hodnota je v hodnocení vyjádřena jako vizuální kvalita daná přírodními a kulturními hodnotami, prostorovým uspořádáním, harmonickým měřítkem a harmonickými vztahy v krajině. Hlavním aspektem významu estetické hodnoty v ochraně krajinného rázu je harmonický soulad kulturních složek a prvků (jejich umístění i vzájemné uspořádání) s přírodním prostředím krajiny

Harmonické měřítko

je vlastností krajinného rázu. Vyjadřuje takové členění krajiny, které odpovídá harmonickému vztahu činností člověka a přírodního prostředí. Z hlediska prostorového členění krajiny vyjadřuje soulad měřítka krajiny a měřítka jednotlivých objektů. Je závislé na členitosti terénu (výškové rozdíly, hloubka krajinné scény – odstup od vizuálních bariér), na rozsahu ploch (pole, louky, lesy, zastavěné plochy) a na převažující výšce objektů (vegetace, zástavba, tradiční kulturní prvky, technické prvky)

Harmonické vztahy v krajině

harmonické vztahy jsou sledovanou vlastností krajinného rázu. Tkví v přítomnosti takových vlastnostech krajiny, které vyjadřují soulad prvků a struktur přírodních a kulturních, bez výrazně rušivých prvků. Harmonické vztahy, které dotvářejí estetické hodnoty krajiny, tvoří ve vzhledu krajiny pozitivně vnímané a působivé scénérie. Vyznačující se značnou mírou zachovalosti a integrity přírodních, kulturních a/nebo

historických hodnot a souladem lidských činností a podmínek přírodního prostředí

Hodnocení území (z hlediska krajinného rázu)

představuje činnost, jejímž výsledkem je odborný dokument „hodnocení krajinného rázu řešeného území“ uvádějící přehledně charakteristiky, hodnoty a narušení krajinného rázu vymezených územních jednotek a návrh ochrany zjištěných hodnot s odůvodněním ve smyslu ustanovení § 12 ZOPK. Dokument slouží zpravidla jako odborný podklad pro rozhodování orgánu státní správy na úseku ochrany přírody a krajiny nebo podklad pro koncepcí rozvoje území s cílem zohlednění ochrany krajinného rázu (např. v rámci územního plánování).

Hodnota krajinného rázu

je znak nebo soubor znaků, jež spoluvytváří estetickou a přírodní hodnotu nebo hodnotu kulturní a historické charakteristiky KR, nebo jde o znaky, jež vytváří harmonické měřítko a harmonické vztahy v krajině

Charakter sídel

charakter sídla je vyjádřen celkovým vizuálním projevem sídla, jeho zasazením do krajiny, půdorysem sídla, jeho prostorovým a hmotovým uspořádáním a charakterem zástavby; představuje stopy historického i současného vývoje sídla a vyjadřuje společný vývoj sídla a krajiny

Charakter zástavby

je dán spolupůsobením formy (struktury) zástavby a architektonického výrazu jednotlivých staveb, stavebních souborů a nezastavěných ploch, zejména půdorysným uspořádáním zástavby, umístěním zástavby na pozemcích vzhledem k přilehlým veřejným prostranstvím (např. určením vztahu zástavby k uliční a stavební čáře), hustotou zástavby a celkovým hmotovým řešením a měřítkem zástavby

Charakteristika krajinného rázu

je dána druhem a uspořádáním krajinných složek, prvků a jevů nebo jejich souborů určité povahy (přírodní, kulturní, historické a prostorové), které se podílejí na vzniku rázu krajiny

Krajinná scéna

krajinná scéna je vnímanou částí celkového obrazu krajiny. Může mít podobu dílčích scénérií

Krajinná struktura

krajina (ve smyslu území) je tvořena přírodními a člověkem vytvořenými složkami; struktura krajinných složek – jejich skladba – je podstatou typu krajiny; různý poměr zastoupení jednotlivých složek, stupeň přetvoření přírodních složek a dominantnost některých složek dává vzniknout krajině s převahou specifických funkcí a procesů

Krajinné dominanty

pohledově exponované přírodní nebo kulturní prvky, uplatňující se výrazně v krajinné scéně. Krajinné dominanty a prostorové akcenty (menší, ale výrazné terénní nebo kulturní prvky) představují v panoramatech i dílčích scénériích významné body, které ovládají krajinnou scénu, ozvláštňují vzhled krajiny a mohou dotvářet jedinečnost a rozlišitelnost vzhledu krajiny v území, ve kterém se krajinná dominanta pohledově významně uplatňuje. Krajinnými dominantami jsou nejčastěji terénní dominanty nebo terénní dominanty s architektonickými dominantami (spojení kulturní a přírodní dominanty). Jsou typickými znaky, které mají ve vzhledu krajiny zásadní význam a určují nejen její charakter, ale i hodnotu. Jejich změna se může promítnout do celého charakteru krajinného rázu

Krajinný celek (KC)

představuje základní rámec pro podrobné členění území a je vymezen prostřednictvím dominantních rysů odlišujících části krajiny řešeného území. KC zahrnuje území, jež tvoří charakterově ucelenou, poměrně velkou část určité OKR nebo může být v určitých případech vymezen přímo v hranicích OKR

Krajinný prostor (KP)

krajinný prostor je dílčí skladebnou částí vymezeného krajinného celku, kterou je možné v podrobnějším měřítku hodnocení odlišit zastoupením a konfigurací znaků základních charakteristik. Jako takový zahrnuje řadu různě velkých míst nebo může být ve výjimečných případech určitým místem o větší ploše v krajině . Krajinný prostor je vymezován převážně jako pohledově spojitý prostor, nebo prostor obsahující příznačné uspořádání charakteristických znaků přírodní, kulturní a historické charakteristiky, či znaků definujících vztahy a měřítko v krajině, jež pohledově nebo obsahově prostor definují

Krajinný předěl

prvky prostorově oddělující charakterem odlišné krajiny. Projevují se v obrazu krajiny jako horizonty a pohledová ohraničení. Mohou pohledově uzavírat vnímanou krajinnou scénu a dílčí scenerie, pozorované z více stanovišť

Krajinný rámeč sídla

krajinným rámcem rozumíme širší prostředí sídla, představované volnou krajinou a jejím přírodními složkami – terénem, resp. georeliéfem, vodotečemi a vodními plochami, vegetačním krytem, zejména lesními porosty a rozptýlenou mimolesní zelení v otevřené krajině. Krajinný rámeč spolu se sídlem vytváří charakteristický obraz krajiny a krajinné scenerie

Kulturní a historická charakteristika

je dána způsobem využívání krajiny člověkem a stopami, které v krajině zanechal; kulturní charakteristika spočívá v souvislostech kulturních a přírodních charakteristik oblasti či místa; historická charakteristika je klíčová pro pochopení logiky vztahů mezi přírodními vlastnostmi krajiny, jejím využíváním vzhledem k jejich trvalé (dlouhodobé) udržitelnosti; může nést stopy významných historických událostí

Lokalita soustředěných hodnot KR

lokalita různé velikosti, která díky kumulaci vysokých hodnot krajiny zásadním způsobem ovlivňuje celkovou kvalitu krajinného rázu a vyžaduje tak zvýšenou pozornost a stanovení podrobné ochrany. Důvodem vymezení lokalit soustředěných hodnot je především přítomnost souboru prvků a jevů různé povahy s vysokou cenností z různých hledisek (funkčnosti, původnosti a dochovanosti, historického vzniku, reprezentativnosti a/nebo specifik daných prostorovými parametry, např. rozlehlosti nebo dominance)

Ochranná doporučení k rozvoji území z hlediska KR

formulace zásad, které vedou ke zlepšení stavu, k rozvoji hodnot krajinného rázu (např. k obnově, podpoře, revitalizaci, výsadbě atd.). Ochranná doporučení se mohou týkat i eliminace negativních účinků v krajinné scéně (zejména civilizačních prvků souvisejících se sociálně ekonomickými funkcemi území), pokud se v krajinném celku nachází (např. doporučení nerozšiřovat, odclonit atd.); slouží jako podklad pro orgány ochrany přírody, nikoli pro rozhodovací činnost, ale ostatní výkony v rámci státní správy (př. realizace podporovaných opatření v krajině, opatření zmírňující vliv NZ v krajině, návrh kompenzačních opatření)

Podmínky ochrany KR

vychází z potřeby uchování (ochrany) hodnot krajinného rázu, nemohou se vztahovat k rozvoji (zohledňujícímu např. i civilizační hodnoty). Jsou formulovány formou jednoduchých hesel, vět či souvětí, nebo jinou vhodnou formou, a jsou buď obecné (vztaheny k určitému jevu nebo souboru prvků se společnými vlastnostmi) nebo konkrétní zaměřené na určitý konkrétní projev daného jevu

Prostorová charakteristika

vyjadřuje objektivní vlastnosti prostorových vztahů v krajině, a to ve dvou úrovních. První úroveň jsou prvky a jevy (a jimi vytvářené struktury), jejich charakter (vzhled, velikost, nápadnost tvaru, barevnost atd.) a jejich vzájemné – funkčně zdůvodněné – uspořádání (konfigurace). Druhou úroveň jsou vlastnosti prostorových vztahů, které jsou nejvýznamnějším zdrojem estetických hodnot, harmonického měřítka a harmonických vztahů v krajině. Jedná se např. o ohraničení prostoru a rozpoznatelnost horizontu, o morfologii prostorů a jejich dimenze a návaznosti, o průhledy, pohledové osy a význam dominant

Přírodní charakteristika

zahrnuje vlastnosti krajiny určené jak trvalými přírodními podmínkami, kterými jsou především geologické, geomorfologické, klimatické a biogeografické poměry, tak aktuálním stavem ekosystémů

Sídlo venkovského charakteru

Venkovský charakter sídla se vyznačuje úzkou vazbou na krajinný rámeč, převahou nízkopodlažní zástavby obdélných půdorysů a sedlových střech vyšších sklonů a výrazným zastoupením zahrad; zahrady jsou zpravidla v prolukách zástavby a/nebo orientovány do volné krajiny, oplocené průhledným oplocením. Veřejné prostory mají vysoké zastoupení zeleně, převážně bez městských prvků (parkoviště, chodníky s obrubníky, zámková dlažba, vysoké neprůhledné skladby oplocení, reklamní zařízení, nepůvodní formy sídelní zeleně apod.)

Venkovský charakter objektu (venkovský objekt)

Architektonicko-stavební řešení objektu odpovídající venkovskému charakteru se vyznačuje objekty usazenými na terénu, obdélnými půdorysy hlavních budov nebo jednoduchou a jasnou ortogonální skladbou obdélných půdorysů s jedním až dvěma nadzemními podlažími a podkrovím, obvykle se sedlovými střechami se sklony 35-45° na hlavních budovách, neutrální barevností krytiny střech a fasády, absencí prvků městského bydlení, (arkýře, balkony, lodžie, opláštění ad.). Nově umísťované objekty respektují siluetu a strukturu zástavby sídla včetně orientace a polohy vůči veřejným prostranstvím a okolní krajině

Vztah sídla a krajinného rámce

podstatným pozitivním znakem rázu krajiny je obraz sídla v krajinném rámci, zejména jestliže se jedná o harmonický vztah okrajů zástavby, siluety a dominant sídla k navazující struktuře krajiny – k lesním okrajům k liniové nebo jiné rozptýlené mimolesní zeleni, k členění pozemků a k jejich charakteru (zahrady sady, louky, pastviny, pole atd). Pozitivní hodnotou vztahu sídla a krajinného rámce je přítomnost významných míst navazujících na zástavbu sídla – poutních míst, křížových cest, vyhlídek na vycházkových trasách apod.

Znak krajinného rázu

prvek nebo jev přírodní, kulturní, historické či prostorové charakteristiky, který se charakterem a vizuálním projevem výrazně uplatňuje ve vzhledu krajiny a spoluvytváří tak její ráz; pokud je hodnotný svým projevem nebo obsahovým sdělením, představuje hodnotu krajinného rázu. Hodnotu znaku stanovíme vyhodnocením jeho projevu, významu a cennosti. Pozitivní, zásadní a jedinečné znaky vytvářejí nezaměnitelnost KR

1 ÚVOD

Předmětem studie je zpracování „Hodnocení krajinného rázu území CHKO Litovelské Pomoraví“ (dále také „studie“ nebo „HKR LP“). Studie je zhotovena na základě veřejné zakázky „Preventivní hodnocení krajinného rázu – CHKO Litovelské Pomoraví a CHKO Poodří“. Objednatel je Česká republika – Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky. Studie je zpracována na základě smlouvy o dílo č. 02623/SOPK/25.

Předmět ochrany CHKO LP: Ochrana a postupná obnova hodnot krajiny, jejího vzhledu a jejích typických znaků a vytvoření a rozvíjení ekologicky optimálního systému všestranného využívání krajiny a jejích přírodních zdrojů v oblasti. K typickým znakům oblasti náleží zejména její povrchové utváření včetně vodních ploch a toků, její vegetační kryt a volně žijící živočišstvo, rozvržení a využití lesního a zemědělského půdního fondu a ve vztahu k ní také rozmístění a urbanistická skladba sídlišť, architektonické stavby a místní zástavba lidového rázu.

1.1 Cíl a účel studie

Cílem studie je aktualizace stávajícího hodnocení krajinného rázu území CHKO Litovelské Pomoraví ve smyslu Metodiky hodnocení krajinného rázu (Bukáček, Vondráčková a Vorel, 2024) (dále také „metodika“), a to v rozsahu Přílohy č. 1 Smlouvy o dílo. Studie obsahuje část hodnocení krajiny a část hodnocení sídel.

Část hodnocení krajiny obsahuje stanovení (aktualizaci) přírodní, kulturní a historické a prostorové charakteristiky, prostorovou diferenciaci území z hlediska krajinného rázu, identifikaci a klasifikaci hodnot krajinného rázu a způsoby ochrany krajinného rázu. Součástí je i identifikace lokalit soustředěných hodnot a samostatně sledovaných hodnot obrazu krajiny.

Část hodnocení sídel obsahuje kategorizaci sídel a případné rozčlenění území sídel na segmenty, stanovení jejich charakteristik, identifikaci hodnot krajinného rázu uvnitř sídel a stanovení způsobů zabezpečení těchto hodnot formou podmínek ochrany či ochranných doporučení.

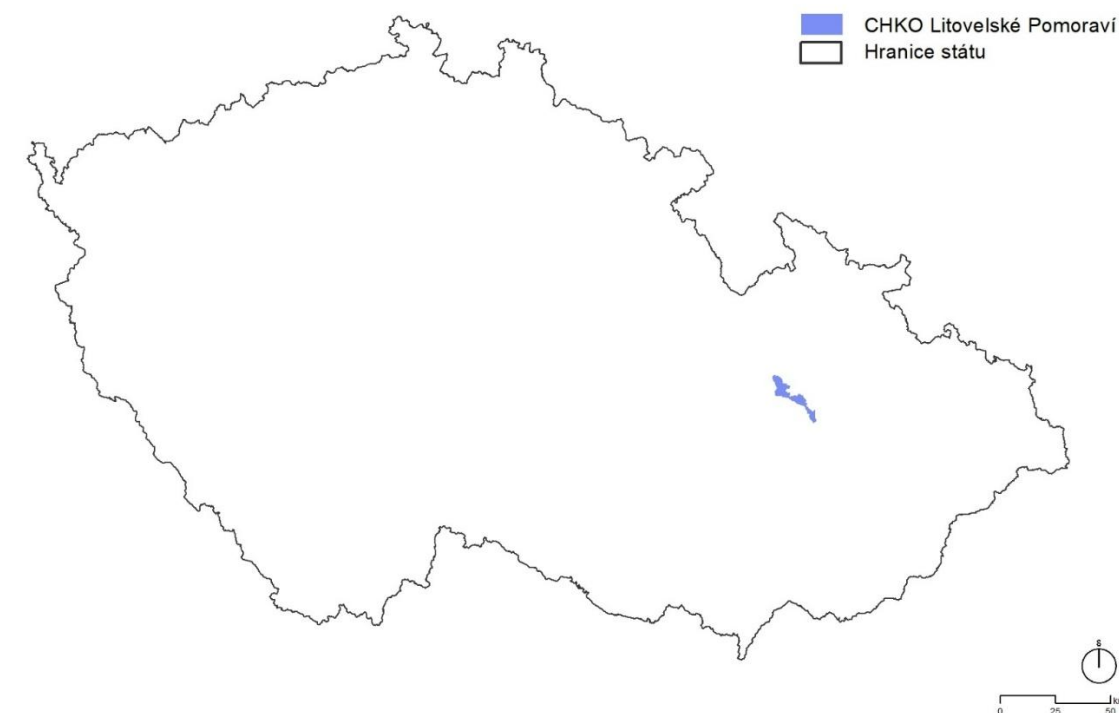
Účelem je vytvoření odborného podkladu pro diferencovaný přístup při uplatňování podmínek ochrany krajinného rázu v územně plánovací dokumentaci a při posuzování jednotlivých záměrů.

1.2 Řešené území

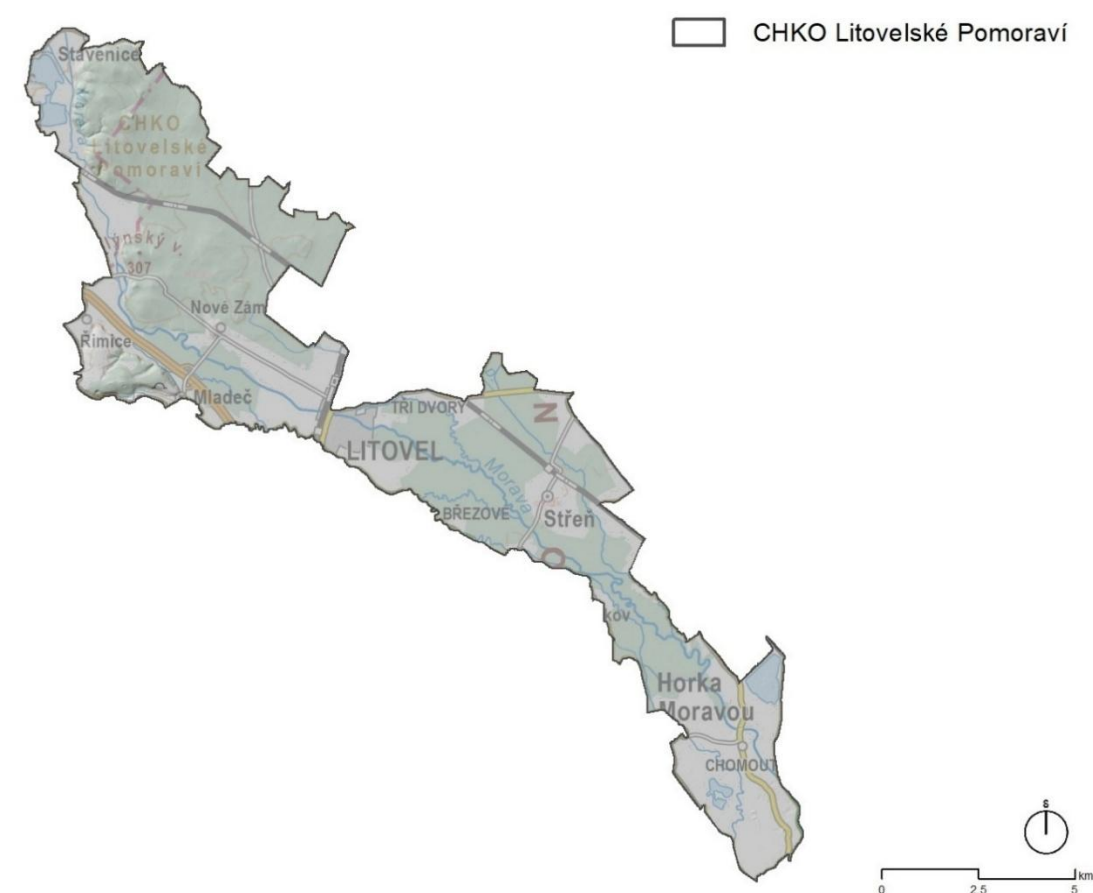
Řešeným územím je území chráněné krajinné oblasti Litovelské Pomoraví, která byla vyhlášena 12.11.1990. Území zaujímá rozlohu 93 km². Nachází se v Olomouckém kraji na severu střední Moravy mezi městy Olomouc a Mohelnice, spadá do ORP Litovel, Mohelnice, Olomouc, Šternberk, Uničov.

Zaujímá úzký pruh lužních lesů a luk o šířce 3 – 8 km kolem řeky Moravy. Ve střední části CHKO leží starobylé královské město Litovel. Hlavní přírodovědný fenomén oblasti tvoří **vnitrozemská říční delta** (přirozeně meandrující tok řeky Moravy, která se větví v řadu bočních stálých i periodických říčních ramen) a **navazující komplexy cenných lužních lesů, vlhkých nivních luk a mokřadů**. Do Litovelského Pomoraví patří také **krasové území vrchu Třesín** se známými veřejnosti zpřístupněnými jeskyněmi (Mladečské jeskyně) a oblast **chlumních listnatých lesů Doubrava**. A dále území **komponované krajiny Lichtenštejnů**. Severovýchodně nad Třesínským hřbetem, obcemi Mladeč, Měník a Řimice prochází dálnice D35. Její výstavbou došlo nejen k narušení přírodních poměrů v cenné poloze delty, ale i k nevratnému rozdělení komponované novozámecké krajiny. Okrajově zasahují do CHKO plošně nevýznamné enklávy orné půdy a zastavěná území obcí.

Specifikem CHKO Litovelské Pomoraví je skutečnost, že její zájmové území zaujímá nížinatý či nejvýše pahorkatinný málo členitý reliéf v nízkých nadmořských výškách. Většinu vyhlášených CHKO na území ČR naopak představují území s výrazně členitým reliéfem – horských oblastí či erozně rozbrázděných povrchů.



Obrázek 1 Schematický výřez řešeného území. Podklad: ČÚZK, data AOPK.



Obrázek 2 Přehledná mapa CHKO Litovelské Pomoraví na podkladu ZTM 1:250 000 (ČÚZK)

Rozbor existujícího hodnocení krajinného rázu území

Pro území CHKO jsou k dispozici dvě hodnocení krajinného rázu. Nejaktuálnějším je Preventivní hodnocení krajinného rázu území CHKO Český les z roku 2011, jejímž zpracovatelem je Mgr. Lukáš Klouda. Toto hodnocení je aktualizací dřívější studie Preventivní hodnocení krajinného rázu území CHKO z roku 2001, kterou zpracoval Atelier V pod vedením doc. Ing. arch. Ivana Vorla, CSc. (obě dále též jako „hodnocení“). Z hlediska členění území na krajinné jednotky hodnocení pracují s víceúrovňovou diferenciací. Základní princip diferenciacie území se od roku 2001 resp. 2011 podstatně nezměnil. Studie využívá oba materiály jako základ pro členění území na krajinné územní jednotky **krajinné celky** (KC), **krajinné prostory** (KP), samostatně sledované hodnoty i pro hodnocení sídel. Navržené úpravy vyplývají jak z aktuální metodiky, tak současného stavu území.

Tabulka 1 Porovnání způsobu členění území na krajinné jednotky jednotlivých hodnocení krajinného rázu území CHKO Litovelské Pomoraví

Úroveň	ATELIER V, 2001	KLOUDA, 2011
KRAJINNÝ CELEK	2 základní krajinné celky (ZKC) A – Mohelnicko, B – Litovelsko Každý ZKC zevrubně popsán vč. další prostorové diferenciacie	3 oblasti krajinného rázu (OKR) A – Mohelnicko, B – Třesín, C – Litovelsko Každá oblast podrobně popsána vč. znaků a hodnot všech charakteristik KR, pozitivních i negativních dominant, bez stanovených podmínek ochrany
	5 charakteristických kraj. celků (ChaKC) A1 – Morava nad Novými Mlýny, A2 – Doubrava, A3 – Třesín, B1 - Litovel a okolí, B2 – Niva Moravy od Litovle k Olomouci Charakteristika každého ChaKC, bez stanovených podmínek ochrany	
KRAJINNÝ PROSTOR	12 krajinných prostorů (KP) Charakteristika každého KP, stanoveny základní rysy, stanoveny rámcové limity a regulativy/omezení, pásma odstupňované ochrany + obecné podmínky ochrany	23 míst krajinného rázu (MKR) Charakteristika každého MKR, bez stanovených znaků a hodnot jednotlivých charakteristik, zařazena do odstupňovaného pásma ochrany (I – II – III) , podmínky ochrany stanoveny pro jednotlivá pásma
	Estetické hodnoty krajinné scény Schema segmentů s vysokými krajinářsko-estetickými hodnotami, kulturními a přírodními dominantami	
SÍDLA	16 sídel Historická charakteristika každého sídla (stručná), bez stanovených podmínek ochrany, urbanistický a architektonický vývoj Litovle, fotodokumentace	14 sídel Karty jednotlivých sídel – charakteristika, zařazení do kategorie (I – IV), stanovení podmínek ochrany, doporučení, fotodokumentace

KRAJINNÉ CELKY A KRAJINNÉ PROSTORY

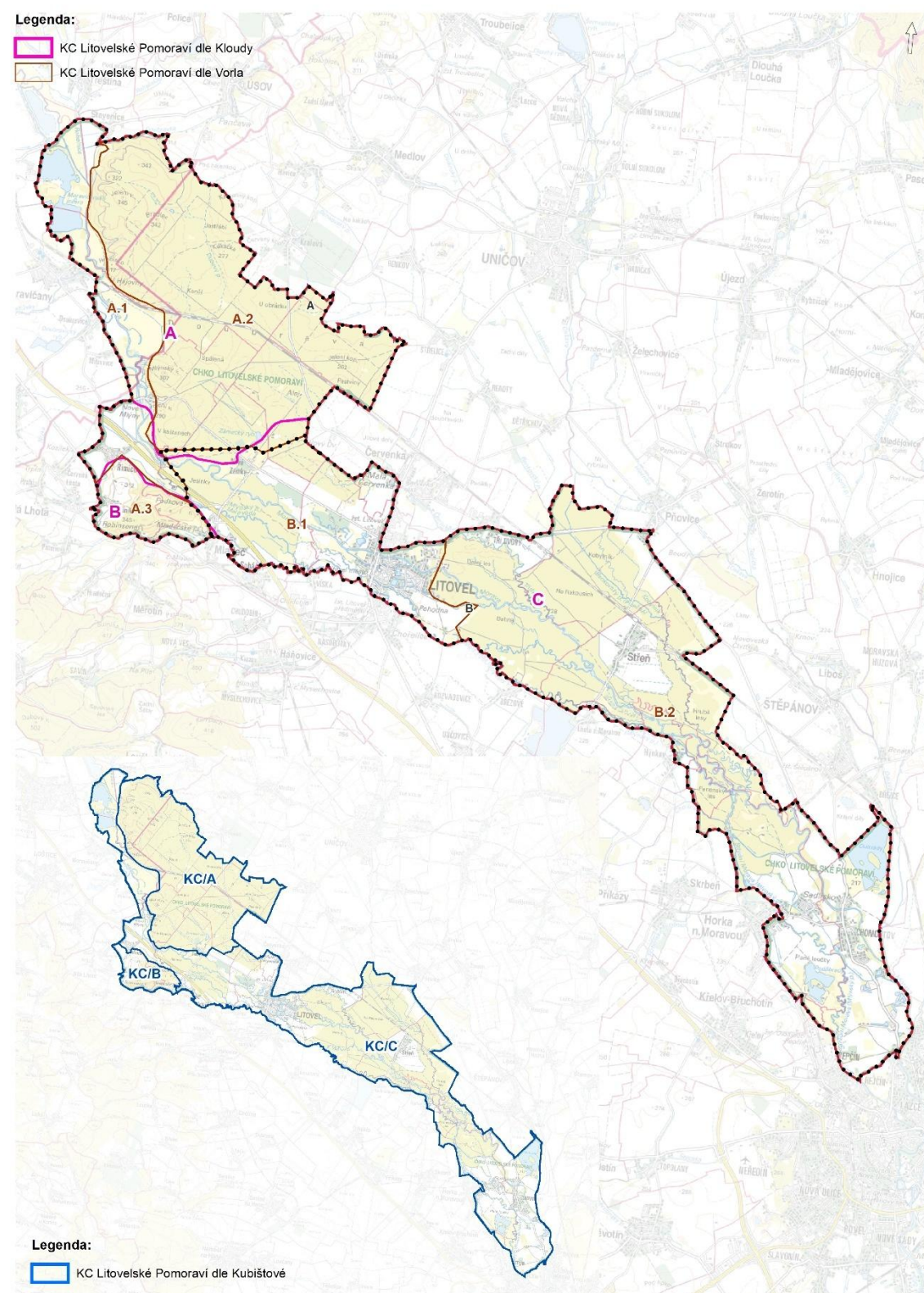
Kategorii větších územních celků – *Oblasti KR* (Klouda, 2011) přibližně odpovídá *Charakteristický krajinný celek CHaKC* (Atelier V, 2001). Obě vymezení zohledňují geomorfologické členění území, zejm. výrazné elevace Třesínského hřebenu a Doubravy a vnitrozemskou deltu Moravy. Dále pak v členění na KP v nivě Moravy zohledňují více charakter krajinného pokryvu a využití území. Podrobnost některých KP, resp. MKR, jak je např. vymezil Klouda, 2011 se z pohledu současné metodiky hodnocení krajinného rázu jeví neúčelné (např. samostatné vymezení lokalit jezer, rozčlenění komponované krajiny Novozámecka, menší zemědělské plochy při okrajích CHKO). Znaky krajinného rázu se totiž vzhledem k významu prostorové charakteristiky či vztahu jednotlivých znaků a hodnot neprojeví v potřebných souvislostech. Proto studie diferenciaci území upravuje, předchází hodnocení však zohledňuje. V aktuálním hodnocení tak dochází k určitému grafickému zjednodušení diferenciacie, které vychází z jednotného charakteru vymezených celků a prostorů a projevených hodnot krajinného rázu.

LOKALITY SOUSTŘEDĚNÝCH HODNOT

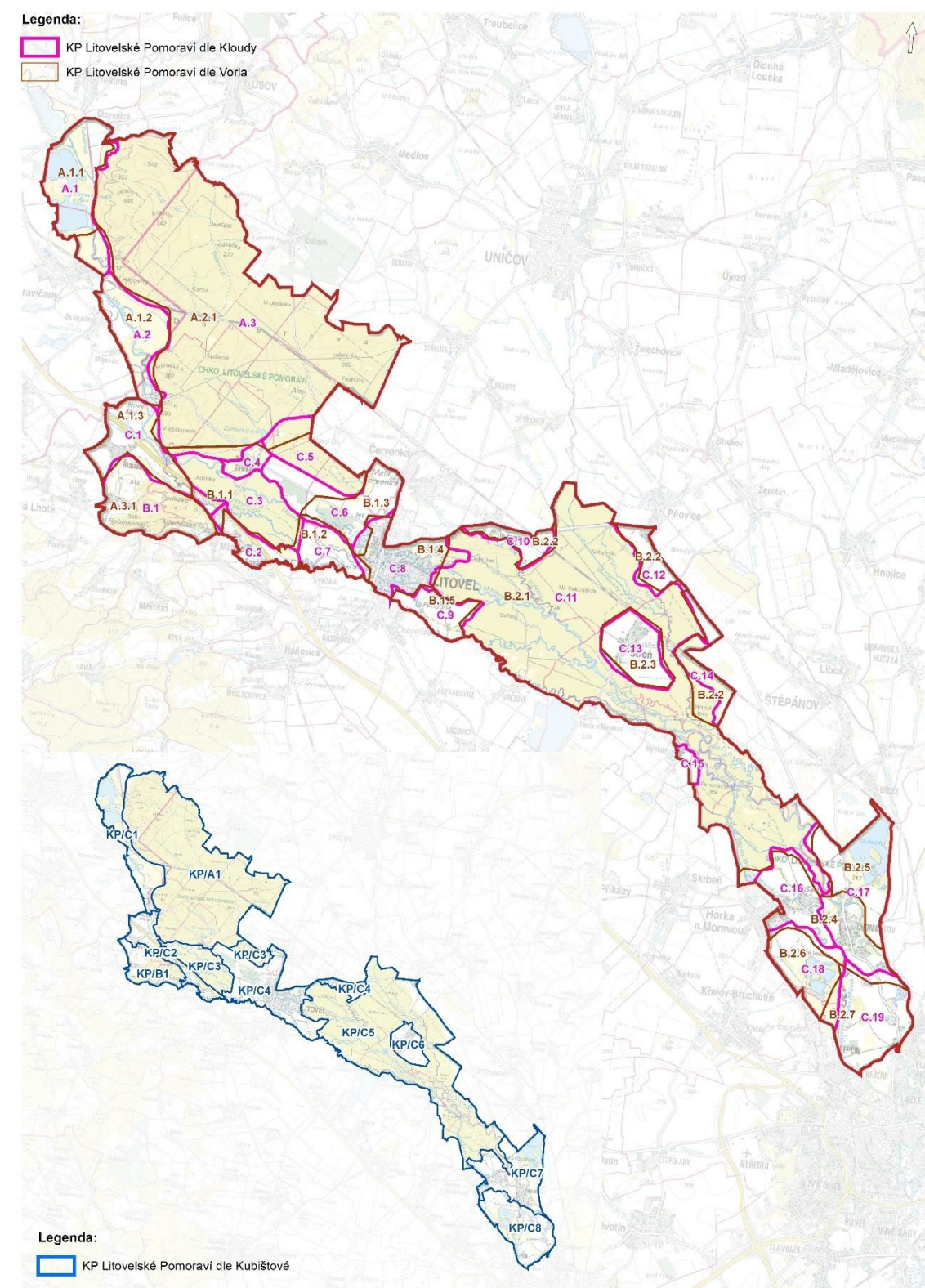
Vzhledem k tomu, že se v CHKO nacházejí soustředěně kulturně-historické, krajinářsko-estetické či přírodní hodnoty nad rámec diferencovaných krajinných celků a prostorů, je v rámci studie vymezeno několik území tzv. lokalit soustředěných hodnot (LSH). Předchází hodnocení s tímto principem nepracovala. Za období lze považovat stanovení odstupňovaných pásem ochrany (Klouda, 2011) a vymezení segmentů krajiny s vysokou esteticko-krajinářskou hodnotou (Atelier V, 2001). Nově jsou za účelem efektivní ochrany těchto lokalit stanoveny specifické podmínky ochrany krajinného rázu pro každou LSH.

SÍDLA

Metodika hodnocení sídel z hlediska krajinného rázu se vyvíjela postupně. Praxe ukázala potřebu vyšší podrobnosti vyhodnocení sídel, vč. jejich segmentace a kategorizace, stanovení podmínek ochrany, ochranných doporučení, se zohledněním stavu územně plánovacích dokumentací. Předchází studie jsou, je-li to účelné, zohledněny.



Obrázek 3 Přehledná mapa členění území CHKO na krajinné celky (KC) - porovnání, na podkladu ZM 1:100 000 (ČÚZK)



Obrázek 4 Přehledná mapa členění území CHKO na krajinné prostory (KP) – porovnání, na podkladu ZM 1:100 000 (ČÚZK)

1.3 Rozbor nástrojů územního plánování týkajících se území CHKO LP

Rozbor územně plánovacích nástrojů je proveden zejména ze dvou důvodů. Jedním z nich je zjištění, zda na území CHKO Litovelské Pomoraví existuje členění na individuální krajinné jednotky týkající se krajinného rázu a pro tyto jednotky jsou stanoveny konkrétní podmínky ochrany krajinného rázu, které by měly být zohledněny ve studii. Druhým důvodem je zjištění, zda v daných nástrojích jsou stanoveny konkrétní hodnoty krajinného rázu, které by měla studie zohlednit při sestavování dominantních rysů, znaků a hodnot jednotlivých charakteristik krajinného rázu. Informace zjištěné z jednotlivých nástrojů územního plánování jsou dále využity ve studii při identifikaci hodnot krajinného rázu a sestavování způsobu jeho ochrany.

ZÁSADY ÚZEMNÍHO ROZVOJE

Na úrovni kraje jsou územně plánovací dokumentací Zásady územního rozvoje Olomouckého kraje, Úplné znění po vydání Aktualizace č. 5 (dále také „ZÚR“), která nabyla účinnosti 22. 10. 2022.

ZÚR vymezují krajiny (**krajinné celky**) a jejich cílové kvality, vč. územních podmínek pro jejich zachování nebo dosažení. Na území CHKO byly vymezeny 2 krajinné celky, **Mohelnická brázda – C** (severní část CHKO cca k vrchu Bradlec 342m n. m.) a **Haná – A** (většina území CHKO). ZÚR dále vymezují za účelem zajištění ochrany a zachování kulturního dědictví, krajinného rázu a přírodních hodnot tzv. **kulturní krajinné oblasti** (KKO) – cenná kulturně historicky významná území jako oblasti s přírodně krajinářskými úpravami, s vysokým krajinným, památkovým a přírodním potenciálem. Na území CHKO byla vymezena kulturní krajina **KKO3 Nové Zámky** (správní území obcí Bílá Lhota, Mladeč, Červenka). ZÚR stanovuje územní podmínky i pro **krajinné osy**, v rámci CHKO se jedná o krajinnou osu řeky Moravy. Současně je v rámci Koncepce ochrany a rozvoje přírodních, kulturních a civilizačních hodnot ZÚR pro území CHKO stanoveno, že možnosti provádění změn v území upřesňují plány péče CHKO a zonace CHKO.

Územními podmínkami stanovenými ZÚR se rozumí požadavky na uspořádání a využití území při územně plánovací činnosti. Některé z těchto požadavků se dotýkají ochrany krajinného rázu (viz Tabulka 2). Studie hodnocení krajinného rázu tyto podmínky vyhodnocuje, resp. uplatňuje v rámci stanovených cílů, podmínek ochrany a ochranných doporučení.

	- je nepřípustné: umísťovat stavby a zařízení obnovitelných zdrojů energie uplatňujících se v krajině (větrné turbíny, větrné parky, elektrárny, sluneční parkové elektrárny na sam. stavebních konstrukcích) s výjimkou staveb a zařízení, které zároveň splňují určité podmínky (viz kap. 78.3.1 textové části ZÚR) umísťovat výškové stavby jako věže, stožáry pro GSM radiotelefonní sítě, základnové stanice (BTS), antény, vysílače, přijímače a zařízení související s mobil. sítěmi, které mohou narušit kulturní hodnotu a harmonický ráz krajiny; umísťování nadzemních staveb elektroenerg., staveb vodní energetiky, teplárenství, plynárenství je podmíněno souhlasem OOP a OPP; umísťování významných dopravních staveb je přípustné za předpokladu zachování krajinotvorné památkové hodnoty území, tj. za předpokladu akceptace uplatnění kulturních památek v krajině, zachování otevřených pohledů a průhledů, respektování dochovaných dominant a prostředí kulturních památek a při minimalizaci zásahů do krajinného rázu. Podmínkou je provedení následných opatření eliminujících negativní dopad dopravní stavby, vhodné zapojení do krajiny (kompenzace);
Krajinná osa – řeka Morava	- věnovat pozornost břehům (jejich okrajům) široké nivy Moravy; - rozvojový fenomén sídel, oddělující nivu řek (která by nikdy neměla být zastavována) na jedné straně, od okolní ploché zemědělské krajiny na straně druhé, by měl být obecně dodržován; - věnovat pozornost toku v údolích, které vždy byly osami přírodními a zásadním způsobem ovlivňovaly orientaci krajinných struktur v okolí. Podporovat využití zejména v oblasti turistické, bez stavebního rozšiřování.

Tabulka 2 Výsledky analýzy územně plánovací dokumentace na úrovni kraje – krajiny a jejich územní podmínky

Krajinné celky a kulturní krajiny na území CHKO – emblematické znaky krajiny (upraveno)	Územní podmínky týkající se ochrany krajinného rázu
Krajinný celek C – Mohelnická brázda A – Haná (s kompozičním pólem – město Litovel)	- udržet charakter otevřené kulturní venkovské krajiny s dominantní zemědělskou funkcí (zemědělský a lesozemědělský typ krajiny), v nivách podporovat především typ lesozemědělské a lesní krajiny a navíc dbát na omezení výstavby pouze na jejich břehy, respektovat zásady ochrany kulturních památek a podmínky ochrany památkově chráněných území (památkové rezervace, památkové zóny, památková ochranná pásma, území s archeologickými nálezy);
Kulturní krajina KKO3 Nové Zámky (správní území obcí Bílá Lhota, Mladeč, Červenka)	- je nepřípustné provádět výrazné změny druhu pozemku (vyšší procento zornění, velkoplošné kácení porostů, změny v rozsahu vodních ploch a vodních toků, v jejichž důsledku dojde ke snížení hodnoty krajinného rázu, resp. změně prostorové kulisy); - respektovat prostorové uspořádání krajiny a sídel, zachovat stávající panoramatické pohledy, respektovat charakter a měřítko zástavby; nesmí být zásadním způsobem narušen historický půdorys sídel (prováděním velkoplošných přestaveb a demolic);

ÚZEMNĚ ANALYTICKÉ PODKLADY

Území CHKO LP kompetenčně spadá do čtyř obcí s rozšířenou působností (Litovel, Mohelnice, Olomouc, Uničov), pro které jsou pořízeny územně analytické podklady dostupné v 6. aktualizaci ÚAP z roku 2025. V nich jsou stanoveny hodnoty, z nichž některé se týkají ochrany krajinného rázu (významný vyhlídkový bod, stavební dominant, hlavní historická urbanizovaná osa, krajinná dominant, místo významného pohledu na sídlo, místo dalekého výhledu, zachovalá cenná urbanistická struktura atd.). Tyto hodnoty budou zohledněny při sestavování znaků a hodnot jednotlivých charakteristik krajinných prostorů. V ORP jsou zároveň stanoveny střety a problémy, z nichž některé se týkají ochrany krajinného rázu (např. kolize přírodních limitů atd.). S těmito konstatováními studie pracuje při sestavování podmínek ochrany a ochranných doporučení.

ÚZEMNÍ PLÁNY

Ve studii byla provedena analýza územních plánů všech obcí na území CHKO Litovelské Pomoraví z hlediska navržených rozvojových ploch a z hlediska plošných a prostorových podmínek uspořádání, které se mohou vztahovat k ochraně krajinného rázu sídel. V části hodnocení sídel reagují podmínky ochrany, resp. ochranná doporučení na rozvoj stanovený platnými ÚP (u města Litovle byl analyzován Návrh ÚP, 2025).

HODNOCENÍ KRAJINY



2 ROZBOR CHARAKTERU ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ

2.1 Základní popis řešeného území

Chráněná krajinná oblast Litovelské Pomoraví je v mnohých směrech neobyčejná a ojedinělá. Ojedinělý je ráz krajiny, který nemá srovnání mezi dalšími CHKO. Jsou to v první řadě přírodní hodnoty, spojené s tokem Moravy a soustavou lužních lesů v její nivě, které vytvářejí její charakter. Je to její vymezení, související se soustředěním přírodních hodnot podél úseku řeky. Vzniká tak koridorové území o délce cca 29 km, rozšířené v západní části terénním a lesním masivem Doubravy a extrémně zúžené u Litovle (cca 0,9 km) a u Hynkova (cca 1,2 km). Segment krajiny, který hranice CHKO vymezují, tvoří v krajině zelenou páteř", osu severní části Hornomoravského úvalu (AV,2001)

2.2 Rozbor přírodní charakteristiky (s využitím Klouda, 2011)

Geomorfologicky území CHKO Litovelské Pomoraví leží na styku dvou zcela odlišných provincií, geologicky starší České vysočiny a mladého pásemného pohoří Karpat. Rozhraní mezi Českou vysočinou a Karpaty na území CHKO tvoří tzv. Třesínský práh. Litovelské Pomoraví se rozkládá v údolní nivě řeky Moravy v severní části Hornomoravského úvalu a v jižní části Mohelnické brázdy. Podle geomorfologického členění ČR náleží Hornomoravský úval do provincie Západní Karpaty, soustavy Vněkarpatské sníženiny, podsoustavy Západní Vněkarpatské sníženiny, zatímco Mohelnická brázda je součástí soustavy Krkonošsko-jesenické, Jesenické podsoustavy, geomorfologické provincie Česká vysočina.

Osu Hornomoravského úvalu tvoří široká niva řeky Moravy, okrsek Středomoravská niva, který dále (na severozápad) proti proudu řeky přechází v Hornomoravskou nivu náležející již k Mohelnické brázdě. Severozápadní část oblasti tvoří Úsovská vrchovina. Zde se nachází nejvyšší bod CHKO Jelení vrch s nadmořskou výškou 345 m. n. m. V oblasti vápencového vrchu Třesín (344 m n. m.), v jehož okolí se nachází četné krasové jevy, zasahuje na území CHKO Bouzovská vrchovina.

Specifikem CHKO Litovelské Pomoraví je skutečnost, že její zájmové území zaujímá nížinatý či nejvýše pahorkatinný málo členitý reliéf v nízkých nadmořských výškách (209 – 345 m n. m.).

Geologicky území zaujímá zajímavou pozici na rozhraní Českého masivu a Karpatské soustavy. Nad rozsáhlou říční nivou s lužními lesy vystupují vyvýšeniny tvořené vápenci a dalšími horninami. Geologické podloží větší části území tvoří staropravohorní horniny. Nejstarší sedimenty, které v Litovelském Pomoraví vystupují na povrch, jsou devonského stáří. Mají značně odlišný vývoj severně a jižně od řeky Moravy. Devonského stáří jsou např. světle šedé vápence macošského souvrství formulující masiv Třesína.

Důležitým geologickým procesem bylo usazování sedimentů v období variského vrásnění v mladších prvohorách. Celé území bylo tehdy zaplaveno mořem, které zde uložilo flyšové sedimenty (střídání vrstev pískovců a jílu). Nejlépe lze tento vývoj sledovat v severozápadní části chráněné oblasti (širší okolí Jeleního vrchu, Stavenic), v okolí Řimic a Nových Zámků.

Vyvrásnění Karpat ve starších třetihorách způsobilo vznik okrajových sníženin zaplavovaných mořem a Hornomoravský úval, v němž se Litovelské Pomoraví nachází, se tak stal součástí karpatské předhlubně. Třetihorní sedimenty tvořící výplň Hornomoravského úvalu a Mohelnické brázdy vystupují v Litovelském Pomoraví na povrch jen na nepatrné rozloze, z větší části jsou překryty mocnými sedimenty čtvrtohorními. Uloženiny říční nivy, nejčastěji tvořené písky a hlínami, pokrývají naprostou většinu území střední a jihovýchodní části Litovelského Pomoraví.

Hydrologické poměry jsou zásadním fenoménem CHKO. Hlavním vodním tokem Litovelského Pomoraví je větvičí se a meandrující řeka Morava. Délka toku od pramene po ústí je 354 km, přičemž úsek toku procházející CHKO činí přibližně 44 km. V roce 1878 měřil úsek řeky Moravy na území CHKO celkem 60 km, byl tedy o polovinu delší. Technicky je upraveno 17,5 km, neupraveno zůstává 22,2 km. Na území CHKO tvoří řeka

Morava poslední větší úsek neregulovaného nížinného toku.

Od severozápadního okraje CHKO u Mohelnice až k mostu mezi Mladčí a Novými Zámky je větší část toku řeky částečně regulována a upravena, následuje asi dvoukilometrový úsek přirozeného meandrujícího toku (NPR Vrapač). Nad Litovlí a v intravilánu města je řeka opět regulována, pod Litovlí následuje dlouhý úsek (až po ústí Benkovského potoka) přirozeně meandrujícího toku chráněný v NPR Ramena řeky Moravy. V tomto úseku je provedeno jen několik krátkých stabilizačních úprav toku (nad mosty, jezy). Přirozený meandrující hlavní tok řeky Moravy se v lužních lesích větví na řadu bočních, stálých a periodických říčních koryt (tzv. smuhy). Celá říční niva zde bývá označována jako vnitrozemská delta. Začátek dochovaného větvení řeky Moravy do sítě ramen se nachází na Řimickém jezu, kde se Morava dělí na dvě ramena hlavní tok a Malou Vodu. Systém bočních ramen a odlehčovacích kanálů pak provází celý tok až k Olomouci.

Kromě rozvětvené říční sítě přibírá Morava na území CHKO řadu menších přítoků. Z pravé strany lze uvést zejména Třebůvku, Nivku, Rachavku, Loučku či Cholinku. Z větších přítoků se zde z levé strany do Moravy vlevá Rohelnice s Doubravkou, Dubový potok, Čerlinka (Třídvorka), Benkovský potok a Oskava.

Při povodních se voda rozlévá rozsáhlým systémem meandrujících koryt smuh po celém komplexu lužního lesa. Po opadu povodňové vody zůstávají v korytech její zbytky v podobě jarních periodických tůní. Jsou zde patrné ukázky přirozeného koryta se spadnými stromy, s meandry v různém stupni vývoje, se štěrkopískovými náplavami a ostrůvky.

Stojaté vodní útvary kromě přírodně velmi cenných periodicky zaplavovaných tůní reprezentují rozlehlé vodní plochy po ukončené těžbě štěrkopísků. Mezi největší pískovny patří Moravičanské jezero, Chomoutovské jezero, Poděbrady, řada menších vodních ploch jako pozůstatků dřívější těžby se nachází v blízkosti Černovíra. Výskyt rybníků je v současnosti oproti minulosti nízký, k větším náleží Zámecký rybník u Nových Zámků či Podhrad u Horky nad Moravou. Dva rybníky se nacházejí přímo v zastavěné části města Litovle (Uničovský a Olomoucký). CHKO ležící na podloží mohutných vrstev zvodnělých kvartérních štěrkopísků zajišťuje vysoký stupeň územní ochrany strategicky významných zdrojů pitné vody.

Klimaticky leží převážná část CHKO v klimatické oblasti T2 (území s dlouhým, teplým a suchým létem a krátkou, mírně teplou a suchou až velmi suchou zimou). Pouze oblast Třesínského prahu se z této oblasti vymyká (náleží do mírně teplé klimatické oblasti MT11 s vlhčím létem a delším přechodným obdobím).

Biogeograficky vyplňuje zdaleka největší část CHKO Litovelský bioregion, který je pro tuto oblast reprezentativní. Oblast Třesína tvoří okrajovou část Dražanského bioregionu. Dílčí okrajová část území při jihovýchodní hranici CHKO u Horky nad Moravou spadá do bioregionu Prostějovského.

Lesní porosty na území CHKO zaujímají cca 58% rozlohy. Lesní porosty tvoří rozlehlé souvislé plochy komplexu lužních lesů v nivních polohách a pahorkatinných lesů v členitějším reliéfu Medlovské pahorkatiny. V současné struktuře se ve značné míře uplatňují porosty přirozeného charakteru. V pravidelně a dlouhodobě zaplavovaných místech tzv. měkký luh s jasanem, stromovými i keřovými vrbami a také s topolem černým, který je dnes vzácný díky nahrazování hybridními topoly, kde záplavy dosahují jen občas a slaběji, můžeme najít tzv. tvrdý luh s dubem letním, lípou, javory a jilmy. Olšiny najdeme v místech trvale podmáčených, která vyhovují kromě olše lepkavé i dřevinám jako je jasan ztepilý, krušina olšová, či střemcha obecná. V zachovaných lesích pahorkatin najdeme společenstva vápnomilných bučin, dubohabřin, habrových javořin, bikových, lipových a dokonce i teplomilných břekových doubrav s jeřábem břekem.

Nelesní biotopy. Luční porosty sousedící s lužním lesem nebo břehovými porosty toků zpestřují na mnoha místech malebnou krajinu. Do současné podoby by se nevyvinuly bez dlouhodobého zemědělského hospodaření. Louky se v nivě rozkládaly na většině ploch, kam dosáhly jarní záplavy, mnohé z nich však byly odvodněny a přeměněny na ornou půdu. V 60. letech 20. století bylo v nivě Moravy a jejich přítoků v území více než 1000 ha lučních porostů, z nich část podmáčených. Z těchto komplexů luk (dříve se rozkládajících u Mohelnice, Moravičan, Mladče, Litovle, Štěpánova, Horky nad Moravou, Chomoutova a Řepčína) se zachovala méně než třetina rozlohy. Součástí lužní krajiny jsou také různé doprovodné mokřadní biotopy, které se významně podílejí na ochraně proti povodním.

Ochrana dle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

Status (velkoplošně) chráněného území má z titulu své existence celá oblast. CHKO je členěna do 4 zón odstupňované ochrany přírody. I. zóna (nejpřísněji chráněná) zahrnuje nejcennější území CHKO, vyžadující nejvyšší stupeň ochrany přírody. Jedná se o vyhlášená nebo připravovaná maloplošná zvláště chráněná území (přírodní rezervace, přírodní památky) a jejich zvláště vyhlášená ochranná pásma. Zároveň jsou tato území nejcennějšími částmi nadregionálních a regionálních biocenter územního systému ekologické stability. Území první zóny CHKO tvoří přirozené nebo přírodě blízké ekosystémy s vysokou biologickou diverzitou, ekologicky šetrně obhospodařované nebo ponechávané zcela samovolnému vývoji (sukcesi) se striktním vyloučením lidských zásahů. Jsou to např. meandrující vodní toky ve stavu blízkém přírodě s navazujícími porosty lužního lesa s převážně přirozenou dřevinnou skladbou a záplavovým režimem, vytvářející fenomén tzv. "vnitrozemské říční delty", přírodě blízké porosty chlumních teplomilných doubrav nad údolní nivou, druhově bohaté aluviální louky s rozptýlenými solitéry listnatých stromů, mokřady, porůční tůně apod.

Do II. zóny jsou začleněna pozměněná přírodní společenstva hospodářsky využívaná, avšak s vysokou ekologickou stabilitou, druhově bohatá, např. hospodářské etážové listnaté lesy s relativně nenarušenou dřevinnou skladbou, obhospodařované vlhké louky a trvalé travní porosty, vodní toky s břehovými porosty, polní remízy s výskytem vzácných nebo ohrožených druhů, bývalé štěrkopískovny s doprovodnou krajinnou zelení s funkcí biotopů volně žijících organismů apod. Druhá zóna vytváří současně jakési „nárazníkové“ pásmo kolem nejcennější první zóny CHKO a tvoří tak její částečnou ochranu před negativními vlivy antropické činnosti z okolí.

Ve III. zóně leží převážně okrajové území CHKO, zahrnující ekologicky stabilní zemědělskou kulturní krajinu s rozptýlenou zelení (remízky, aleje), dnes využívanou převážně jako orná půda. Jedná se zejména o zemědělské pozemky, které byly v nedávné minulosti obhospodařovány jako aluviální louky a kde je cílem ochrany přírody udržet nebo postupně obnovit optimální ekologickou stabilitu krajiny při uchovávání a dotváření malebného krajinného rázu údolní nivy.

IV. zóna zahrnuje zbývající území, tvořené zastavěným územím obcí, které převážně jen okrajově zasahují do CHKO, jejich územní rezervy pro výstavbu (pro rozšiřování zastavěného území obcí) a navazující enklávy orné intenzivně obdělávané půdy, zařazené do CHKO pouze z důvodů sjednocení hranic na pevné terénní linii.

Téměř na celé ploše CHKO byla vyhlášena **Ptačí oblast Litovelské Pomoraví** a **Evropsky významná lokalita Litovelské Pomoraví**, dále 25 maloplošných zvláště chráněných území, **2 národní přírodní rezervace** (NPR) – Ramena řeky Moravy a Vrapač, **1 národní přírodní památka** (NPP) – Třesín, **8 přírodních rezervací** (PR) a **14 přírodních památek** (PP). Na území CHKO je vyhlášeno **37 památných stromů**.

2.3 Rozbor kulturní a historické charakteristiky (s využitím Klouda, 2011)

Historický vývoj, osídlování a využití krajiny. Přítomnost člověka v krajinné Hornomoravského úvalu sahá do pravěkých dob. Ve starší době kamenné, to je v období 300 000-10 000 let př. n. l, kdy mohutné pevninské ledovce zasahovaly do sousedního regionu severní Moravy, byl region Litovelska pokryt vegetací. Zásadní **archeologické a paleontologické objevy** byly učiněny v jeskyních mladečského krasu – sídliště paleolitického člověka s kosterními pozůstatky lidí i zvířat.

S nástupem teplejšího klimatu souvisí v 6. tisíciletí př. n. l. příchod prvních zemědělců. Rozhodující úlohu měla při osídlování krajiny kvalita půdy, neboť ta se stala hlavním zdrojem obživy a spolupůsobila při vzniku usedlejšího způsobu života prvých zemědělců (tzv. „halové domy“). Halové domy dosahovaly délky až několika desítek metrů a byly v období mladší doby kamenné (6000-3500 př. n. l.) charakteristickou stavbou zejména v regionu budoucí Hané. Od druhé poloviny čtvrtého tisíciletí př. n. l. se při výrobě nástrojů, zbraní, ale především šperků začíná uplatňovat měď. Budují se **opevněná sídliště**, tzv. „hradiska“, vznikají **mohylová pohřebiště**. Pozůstatky lidské činnosti z období 3. a 2. tisíciletí před n. l. se našly u Olbramic. V Příkazech pak byly objeveny nálezy z doby bronzové. V 8. st. př. n. l. pronikají na naše území ve stále větší míře železné výrobky. Větší přesuny obyvatel nastávají však až o tři století později s příchodem Keltů (název Haná je keltské slovo Gana

a znamená pohanu). Jejich pobyt je zdokumentován archeologickými nálezy u Nákla. Ve 2. a 1. století př. n. l. vrcholí vývoj keltského osídlení. Nejvýznamnějším keltským sídlištěm v regionu bylo oppidum Staré Hradisko. Předpokládá se, že po odchodu Keltů z našeho území došlo všeobecně k poklesu výrobních znalostí. V polovině 3. století přicházejí do regionu noví obyvatelé z dolního Polabí. V polovině 6. století osidlují území přechodně kmeny Langobardů, které se však záhy přesouvají k jihu a jejich místo zaujímají přicházející Slované. Z posledních výzkumů vyplývá, že tito nejstarší Slované přišli do litovelského regionu od severovýchodu sníženinou Moravské brány (1. třetina 6. st. př. n. l.). Při osidlování nížin velmi úrodného Hornomoravského úvalu naráželi jen na slabý odpor roztroušených zbytků předchozích germánských osadníků. Počátkem 9. stol vzniká, zčásti násilným podmaněním kmenových knížectví, Velkomoravská říše. Přijetím křesťanství dochází od 9. stol. ke kostrovému způsobu pohřbívání. Region se vyznačoval velmi upevněnou slovanskou kulturou, a proto i po rozpadu Velkomoravské říše na počátku 10. století, na rozdíl od jiných území, zde velmi rychle došlo ke znovuoobnovení hospodářského a kulturního života, což dokumentují výsledky archeologických výzkumů v oblasti.

Z roku 1078 pocházejí první zmínky o olomouckém klášteře Hradisku. Ten se později stává majitelem a správcem většiny zdejších vsí. V této době je také již zmiňován Chomoutov.

Ve třináctém století zasáhla území německá kolonizace a přistěhovalci ze západu se tak smísili s původním slovanským a ještě ranějším keltským obyvatelstvem. První vesnici, kterou získává **královské město Litovel**, je Červenka, dochází k tomu ve 13. století. Později se k městu přidružují další obce. Ze 13. století pocházejí první zmínky o většině vsí na území dnešní CHKO, Mladeč, Měník a Březové se připomínají ve století čtrnáctém. V uvedeném století jsou budovány **mlýny a technická díla na toku Moravy**. Znamý Řimický jez je připomínán již v polovině 14. století, Hynkovský ještě o století dříve. Do tohoto období spadá i výstavba mnohých rybníků (zejm. v území Hynkova a Horky nad Moravou), které však v pol.18 zanikaly. Od 16. století jsou také budována protipovodňová opatření chránící sídla a obdělávanou půdu - dodnes z části dochované a funkční selské hráze zachycující velké vody Moravy v lužních lesích.

Významné **kompoziční úpravy krajiny** lze nalézt západně od Litovle v Nových Zámcích. Tato osada, dnes součást Mladče, převzala název od zámku postaveného roku 1690 uprostřed Lichtenštejnského loveckého revíru „Doubrava“. Po požáru v roce 1805 byl zámek obnoven klasicistně (podle návrhu J. Hardmudtha). Kolem zámku se nachází rozsáhlý park, volně přecházející do krajiny anglického parku rozsáhlého krajinářsky upravovaného území mezi Novými Zámky a Mladčí, jehož součástí byly uměle udržované aleje a řada romantických stavbiček rozptýlených v krajině jako zmenšená obdoba krajinářského areálu u Lednice na jižní Moravě. Řada romantických staveb se dochovala, Chrám přátelství Templ, obelisk, zřícenina Rytířská síň, uměle prokopaná jeskyně „Podkova“ a Čertův most. Lesy pokračující k západu – chlumní porosty Doubravy – sloužily jako lovecký revír Lichtenštejnů.

Výraznou charakteristikou území je hojná přítomnost objektů, staveb či **památek drobné sakrální architektury**. Jedná se nejčastěji o výrazné kříže nacházející se jak v zástavbě sídel, tak také ve volné krajině podél silnic vedoucích v trasách bývalých stezek či cest. Typické jsou především vysoké pískovcové kříže s Kristem.

Na podobě území se zřetelně podepsal vývoj v poválečném období. Před kolektivizací zemědělství byly ve volné nezalesněné krajině přítomny louky, které se nacházely zejména v blízkosti vodních toků. Zastoupení trvalých travních porostů bylo tehdy ještě vyšší. Vzhledem k potřebě dosahování maximálních výnosů byla vyvíjena snaha mít co největší plochu orné půdy ve velkých blocích (zornění), s pravidelnými tvary pro obdělávání těžkou mechanizací. Tyto postupy měly za následek kromě mnoha dalších nepříznivých dopadů také homogenizaci krajiny a vznik hrubé krajinné struktury s nízkým zastoupením členících enkláv. Značnými proměnami prošlo také hospodaření na lesní půdě, tento vývoj však sahá do vzdálenější minulosti.

Na území CHKO se zejm. v 2. pol. 20. století těžily cihlářské hlíny, písky a štěrky. Některé zatopené pískovny dnes slouží jako biotopy pro ptáky a obojživelníky, příp. pro rekreaci (Moravičanské, Poděbradské a Chomoutovské jezero).

Litovelské Pomoraví je charakteristické zejména zemědělským hospodařením s podporou šetrných forem

hospodaření. Ostatní formy hospodaření (průmysl, lesnictví a výroba) jsou v CHKO okrajovými, regulovanými činnostmi, spíše menšího měřítka (např. v obcích Horka nad Moravou, Mladeč, Nové Zámky existují drobní řemeslníci, pěstitry, ekofarmy, včelaři, výrobci regionálních potravin).

Lidová architektura a struktura osídlení. Sídlní struktura v CHKO Litovelské Pomoraví je dána především přírodním charakterem této oblasti, vytvořeným řekou Moravou. Vesnice jsou převážně zemědělského charakteru, jsou založeny na rovině a mají půdorys protáhlého tvaru s kompaktní zástavbou soustředěnou kolem návsi ulicové, obdélníkové, nebo někdy okrouhlé. Objevují se zde jak objekty přízemní, tak i patrové. Zcela typické pro tuto oblast jsou objekty jednopodlažní s nízkým patrem a okny opatřenými dřevěnými žaluziemi. Usedlosti jsou řazeny z obou stran podél cesty nebo vodního toku. Usedlost sestává z obytného stavení a z hospodářské části. Typickým znakem původní lidové stavby obytného domu je „žudr“, přístavba před vchodem do domu. Dolní část byla otevřená s vchodovými oblouky a v patře byla sýpka s malými okny. Žudr se buduje u domů od 2. poloviny 18. století do 1. poloviny 19. stol. Kolmo k obytnému stavení, směrem do dvora, je situována hospodářská část. Jedná se o tzv. hákovou dispozici, charakteristickou pro hanácké usedlosti. Hospodářskou část představují chlévy a kolna, která se nachází v zadní části dvora a většinou jej uzavírá. Průjezdné stodoly stávaly zpravidla v prostoru usedlosti nebo v zahradě. Zahrada je vždy pevně ohrazena cihelnými nebo kamennými zdmi, které sledují obvod obce. Od poloviny 19. století se podél chléva začala budovat arkádová zápraží, která bývají často klenutá s kamennými pilíři.

Původní urbanistická struktura obcí ležících v CHKO je významně zachována (vyjma př. Chomoutova). Rovněž původní objemy staveb a hmotové členění (proporce) jsou podstatně zachovány. Původní architektonický výraz však byl setřen novodobými stavebními úpravami, které se především týkaly výměny původních oken, dveří a fasád. Původní hladké omítky, s jednoduchým štukovým dekorem či s římsami oddělujícími přízemí od sýpkové nástavby, byly odstraněny a nahrazeny omítkami břizolitovými. Z hlediska částečně dochované původní architektury je hodnotná obec Moravičany (vně hranic CHKO), kde citlivé udržované statky vytvářejí ucelené soubory původní lidové architektury. Hodnotné jsou i vesnice rozkládající se v členitém terénu v blízkosti hřbetu Třesína. Jedná se o obec Mladeč, Měník a Řimice. Přičemž Měník s Řimicemi mají své významné uplatnění v dálkových pohledech z volné krajiny. Hodnotný soubor původní lidové architektury, s poměrně dochovaným architektonickým výrazem, lze nalézt v Měníku, kde zástavba tvořená především patrovými domy vytváří malebné skupiny domů. Tak jako v Moravičanech se zde objevují poměrně netypické patrové domy, navzájem propojené vjezdovou bránou a vstupní brankou, s jednoosým, poměrně úzkým průčelím a asymetrickou sedlovou střechou, široce předsazenou směrem do dvora. V ostatních obcích se hodnotné objekty původní lidové architektury objevují pouze jako jednotlivé stavby.

Téměř veškerá výstavba v CHKO je situována do IV. zóny CHKO. Tato zóna s nejméně přísným režimem ochrany přírody byla vymezena tak, aby v CHKO zahrnovala zastavěná území obcí a území na ně bezprostředně navazující, které je chápáno jako územní rezerva pro další rozvoj výstavby.

V současné době je rozloha zastavěných a zastavitelných ploch do 8% rozlohy CHKO. Tyto plochy jsou nejvíce koncentrovány v okolí Litovle a v jižní části v okolí obci Chomoutov a Horka n. Moravou. Nejčastější způsob nového stavebního využití zastavitelných ploch je pro individuální bydlení v rodinných domech a budování příjezdových komunikací k nim. Tento jev je v jižní části CHKO posilován těsnou blízkostí stotisícového města Olomouc. V posledních letech je zde patrný rozvoj rezidenčního bydlení výstavba novodobých katalogových objektů bez vazby na tradiční obecné zvyklosti venkovského stavitelství.

Památková ochrana a kulturní památky. V r. 1992 byla historická část města Litovle prohlášena za Městskou památkovou zónu. Z hlediska krajinného rázu, resp. zachování siluety sídla a kulturních dominant, jsou významné kostel sv. Marka v jádru Litovle (gotická stavba, v 15. a 17. století prošla renesanční a barokní přestavbou) a radnice (řadová dvoupatrová budova obdélného půdorysu s hranolovou 65 m vysokou věží v ose průčelí původně z 15. století). Další kulturní památky nadmístního i místního významu jsou uvedeny ve vlastním hodnocení.

2.4 Rozbor prostorové charakteristiky (s využitím AV, 2001)

Prostorová charakteristika území vychází z celkového obrazu krajiny, jednotlivých krajinných scén a jejich typických scénérií vnímaných v krajinných panoramatech. Je dána kombinací přírodních prvků, stopami historického vývoje a lidské činnosti. Důraz je kladen na estetickou hodnotu krajiny, která spočívá v přítomnosti, charakteru a konfiguraci krajinných dominant a specifických znaků krajiny, v harmonickém spojení přírodních a kulturních prvků, zachování harmonického měřítka, vztahů a v rozmanitosti krajinné mozaiky.

Z hlediska obrazu krajiny, jejího charakteru a tím i rázu krajiny nelze krajinný koridor spojený s tokem Moravy vytrhnout z širší souvislosti zemědělské krajiny. Ta tvoří na pravém břehu Moravy od Litovle k Olomouci povlnný přechod (cca 220 – 270 m n. m.) k okrajům Zábřežské vrchoviny (např. Rampach 418,0 m n. m., Křemela 406,2 m n. m.) a na levém břehu velmi široký prostor otevřené krajiny Uničovska (220 – 280 m n. m.) v povodí Oskavy, ohraničené výraznými svahy Nízkého Jeseníku (např. Vysoká Roudná 660 m n. m., Oldřichovský kopec 628 m n. m.).

Na pravém břehu se již okraje vrchoviny dostávají vzhledem ke vzdálenosti 5 – 10 km (Cholina, Senice) od okraje CHKO do prostorové souvislosti v krajinných panoramatech a obecně hrají svou roli v obrazu krajiny, přičemž směrem k severu se přibližují ke koridoru Moravy v prostoru Mladče. Na levém břehu Moravy se v mírně zvlněné zemědělské krajině objevují drobné a málo výrazně výšiny (Benkovský kopec 267,8 m n. m.), okraje svahů horské soustavy Jeseníků jsou příliš vzdálené, než aby se uplatňovaly v krajinných scénériích. Směrem k jihu se tyto okraje horského masivu přibližují (Svatý Kopeček) do prostoru Olomouce.

Významným rysem krajiny je terénní předěl rozhraní geomorfologických subprovincií Krkonošsko-Jesenické a Vněkarpatské sníženiny. Tento předěl je v krajině zřetelný a nepřehlédnutelný, avšak nijak mimořádně dramatický. Z hlediska rázu krajiny rozděluje krajinu na dva celky s odlišnými znaky obrazu krajiny.

Jedním celkem je dynamická západní krajina Třesínského prahu (Mohelnicko), náhle zvlněná. Niva Moravy (Morava pod Jelením vrchem 247,8 m n. m.) je sevřena velmi bezprostředně svahy Třesína a Doubravy, kde svahy Zábřežské a Hanušovické vrchoviny s velkým převýšením nad tokem Moravy (Vrani kopec u Mírova 465 m n. m., Strážka 535 m n. m., Skalka nad Úsovem 425 m n. m., Bílý kámen 588 m n. m.) jsou na dosah ruky.

Druhým celkem je statická krajina východně od Třesínského prahu (Litovelsko), krajina Hornomoravského úvalu, kde niva Moravy přechází do Uničovské plošiny a Křelovské pahorkatiny. Je to krajina otevřených prostorů dlouhých průhledů, krajina, převládajícím prvkem členění jsou dlouhé horizontály, kde lužní lesy Pomoraví vytvářejí členitou, avšak prakticky souvislou prostorovou a vizuální bariéru.

Z hlediska prvků krajinné scény a její estetické působivosti má krajina Mohelnicka poměrně velké měřítko, dané dimenzemi širě údolí Moravy (Mohelnické brázdy) a již výše zmiňovaným převýšením okolních vrcholů nade dnem údolí. Již poloha Úsova v dramatické poloze nad tokem Doubravky nebo vzdálenější poloha Mírova na ostrohu nad Mírovkou nebo Bouzova na vysokém svahu nad Třebůvkou svědčí o významných místech, symbolech krajiny. V pohledu z nivy Moravy od Mohelnice a Moravičan se však jako takové silné místo krajiny projevuje i přiblížení svahů Doubravy k toku Moravy nad soutokem s Třebůvkou. Nepříliš vysoké oblé vrcholy Jeleního vrchu (344,9 m n. m.), Bradlece (341,5 m n. m.) nebo Hradiska (316,4 m n. m.) zde vynikají v téměř stometrovém převýšení nad úrovní nivy. Krajina je živá, proměnlivá, s bezprostředním kontaktem svahů vrchoviny svírajícími plochou nivu Moravy a s poměrně velkými obcemi kompaktních půdorysů v údolí řeky i na úpatí vrchoviny.

Krajina Litovelska je krajinou velkého měřítka – zemědělskou krajinou s velkými lány orné půdy, členěnými hustou sítí větších i drobných vodotečí a soustavami odvodňovacích struh s osou svazku ramen Moravy v komplexu lužních lesů a vedlejší osou říčky Oskavy, sbírající vodu z Uničovské plošiny a ze svahů Nízkého Jeseníku a Hanušovické vrchoviny. V takovém typu krajiny se výrazně uplatňují doprovodné břehové poroty vodotečí a struh, aleje podél cest a samozřejmě okraje lesních porostů. Krajina s otevřenými prostory a vzdálenými horizonty tak dostává členění, jehož měřítko se zmenšuje směrem k ose Moravy provázené lužními lesy. V lesních porostech se prostorová skladba a estetická hodnota krajinných prostorů exteriéru mění v estetické hodnoty dílčích scenerií interiéru lesních komplexů a spleti vodotečí a tůní.

Je to kultivovaná kulturní krajina s kdysi bohatými vesnicemi a historickými městy Litovel a Uničov a kulturním a hospodářským těžištěm oblasti městem Olomouc, dominanty kostelů (např. Moravičany, Litovel, Uničov) jsou nejenom významnými orientačními body, ale též symboly kulturní krajiny. Je to krajina klidná, s převládajícím statickým výrazem vizuální scény, do které vnášejí neklid členité okraje lužních lesů a mohutných vegetačních doprovodů vodotečí, křik a pohyb vodního ptactva a napětí mezi horizontální strukturou krajiny a všudypřítomnou oblohou, která zaujímá velkou část (často většinu) pozorované scény.

Při pohledech z vyvýšených míst z okrajů Hornomoravského úvalu vyniká kontrast roviny Středomoravského úvalu a navazující krajiny Uničovské plošiny, ploché Křelovské pahorkatiny vůči masivům Nízkého a Hrubého Jeseníku, resp. Zábřežské a Drahaňské vrchoviny. Tento kontrast a vymezení zemědělské krajiny se zelenou osou Moravy uprostřed lesnatých horských masivů vtiskuje panoramatickým pohledům napětí a jedinečnost.

2.5 Shrnutí rozboru

Území CHKO Litovelské Pomoraví je typem jedinečné krajiny vnitrozemské delty řeky Moravy osidlované od pravěku, územím krasových jeskyň, komponované krajiny Lichtenštejnů, poloh lužního lesa a rovinatých periodicky zaplavovaných luk pod zalesněnými pahorkatinnými hřbety Třesína a Doubravy. Starobylé královské město Litovel lze považovat za centrum CHKO. Ostatní sídla jsou spíše menšího rozsahu.

V severní části území CHKO se do značné míry uchovala urbanistickou strukturu a některé architektonické hodnoty. Na charakteru území se významně podílí jezera (Moravičanské, Poděbradské a Chomoutovské) vzniklá těžbou štěrkopísku v 60. a 70. letech 20. století. Jižní část CHKO stále více ovlivňuje rozvoj nepobytové rekreace obyvatel Olomouce (zahrádkářské osady, cyklostezky). Dálnice D35 procházející částí pod hřbetem Třesína nevratně ovlivnila přírodní poměry (zánik Řimických vyvěraček atp.) i kulturně historické hodnoty CHKO (odříznutí JZ části komponované krajiny Novozámecka).

Přestože území patří mezi nejmenší CHKO v ČR, charakterem dochovaných hodnot v poloze nivní krajiny zachovaných meandrů řeky Moravy, historicky (po několik tisíciletí) kontinuálně kultivované, patří mezi zcela výjimečná území. Krajinný systém vázaný na specifické přírodní podmínky je však spojitým citlivým ekosystémem a další změny ho mohou nevratně narušit.

3 ČLENĚNÍ ÚZEMÍ Z HLEDISKA KR A NÁVRH OCHRANY KR

Území CHKO je pro potřeby hodnocení krajinného rázu diferencováno na vyšší územní celky, tzv. krajinné celky (KC) a nižší územní celky, tzv. krajinné prostory (KP). Na území CHKO Litovelské Pomoraví jsou vymezeny celkem 3 krajinné celky a v nich pak 10 krajinných prostorů, viz Tabulka 3.

Pro každý krajinný celek jsou stanoveny dominantní rysy a cíle jejich ochrany. Součástí KC je pak seznam KP, ke kterým jsou identifikovány a klasifikovány znaky a hodnoty jednotlivých charakteristik, podmínky jejich ochrany a ochranná doporučení.

Členění území vychází částečně z dostupných hodnocení (Klouda, 2014, Atelier V, 2001), dále pak ze současné metodiky hodnocení krajinného rázu a z aktuálního stavu území. Východiska jsou stanovena v kapitole 1.3. Základem členění je charakter geomorfologie, krajinného pokryvu a hodnot znaků krajinného rázu. Tak dochází k určitým změnám. Jedná se o upřesnění hranic celků (např. na rozhraní K/A a K/C u Nových Zámků, které více odpovídá geomorfologickému členění a zároveň výskytu hlavních prvků komponované krajiny Novozámecka); sloučení prostorů s obdobným charakterem; přiřazení okrajových prostorů bez specifických znaků k navazujícím KP (Pňovice, Hynkov); vymezení 2 segmentů pro jeden KP (v případě obdobného charakteru území KP, který se však prakticky rozkládá i za hranicí CHKO). S tím je spojena změna v označení jednotlivých celků a prostorů.

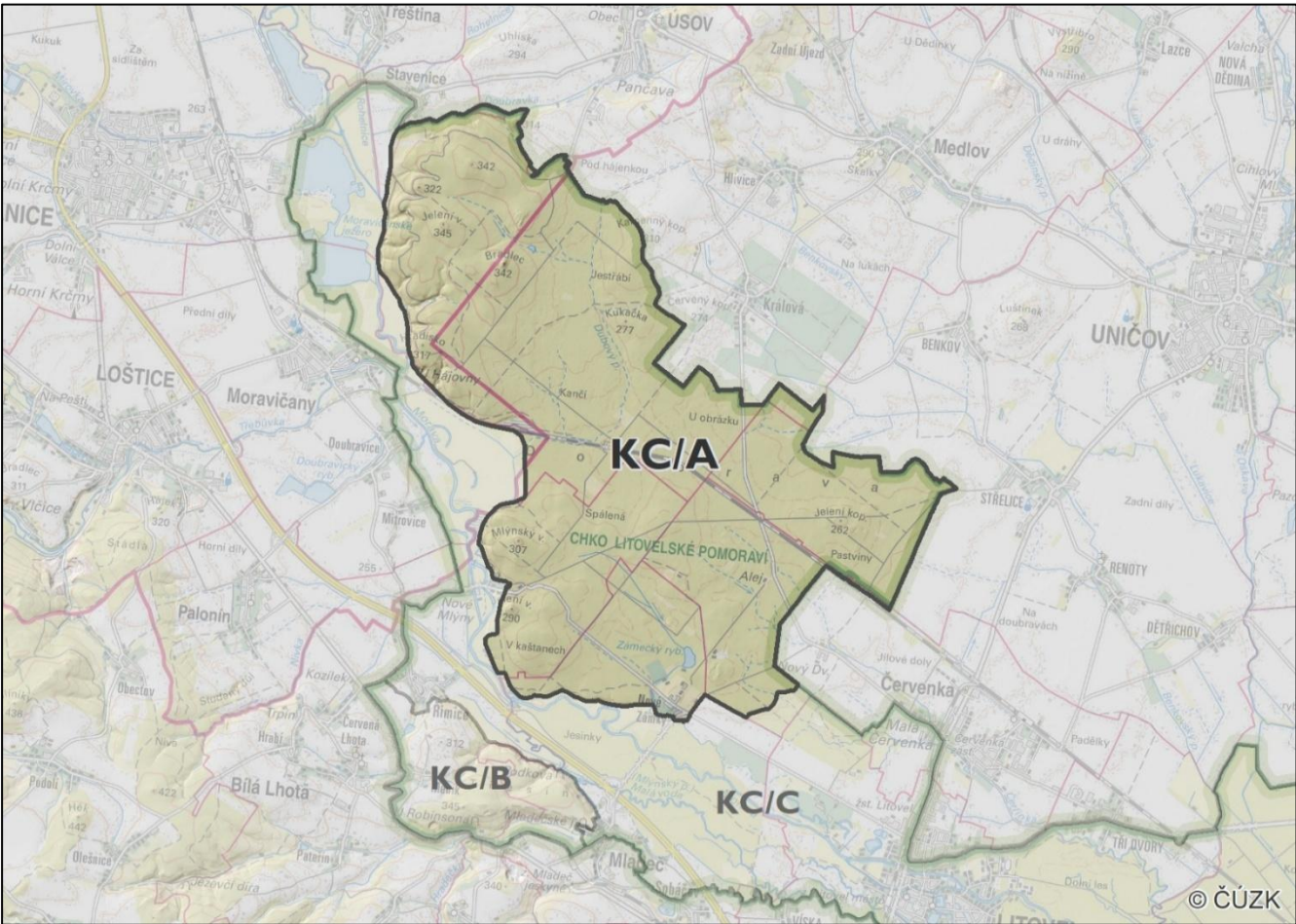
V plochách s vysokou koncentrací a/nebo cenností krajinářských hodnot jsou navíc vymezeny tzv. lokality soustředěných hodnot (LSH). Pro identifikované LSH jsou stanoveny podmínky ochrany a ochranná doporučení (nad rámec podrobnosti zpracování daného krajinného prostoru). Pro přehlednost jsou navíc v rámci každého krajinného prostoru uvedeny seznamy (výčty) samostatně sledovaných charakteristických hodnot a sídel.

Tabulka 3 Seznam krajinných celků a krajinných prostorů vymezených v CHKO Litovelské Pomoraví

Krajinný celek:	DOUBRAVA		KC/A
KC/A se nachází v severní části CHKO. Jeho základním charakteristickým rysem je vyvýšená poloha mimo oblast zaplavovaných území, přítomnost mohutného komplexu listnatých chlumních lesů a převážné části fragmentů komponované krajiny Novozámecka.			
Krajinné prostory:			
KP/A1	Doubrava	KP/A1 zaujímá celý KC/A. Cílem ochrany jsou zejm. rozsáhlé lesy s přírodně cennými stanovišti a fragmenty kulturní krajiny spojené s lichтенštejnskou komponovanou krajinou v okolí Nových Zámků vč. parku, bažantnice, drobných staveb a krajinářských úprav.	
Krajinný celek:	TŘESÍN		KC/B
KC/B se nachází v SZ části CHKO. Jeho základním charakteristickým rysem je reliéf hřbetu Třesína, výrazné dominanty se zlomovým svahem nad nivou Moravy, vysoká lesnatost, krasové jevy, paleontologické nálezy a fragmenty komponované krajiny Novozámecka.			
Krajinné prostory:			
KP/B1	Třesín	KP/B1 zaujímá celý KC/B. Cílem ochrany je zejm. významná krajinná dominanta, krasové povrchové i podzemní jevy s lokalitami světoznámých paleontologických a archeologických nálezů, zbytky přirozených lesních porostů a fragmenty komponované krajiny.	

Krajinný celek:	NIVA MORAVY		KC/C
Největší KC/C reprezentuje přirozenou aluviální krajinu v jinak převážně intenzivně zemědělsky využívaném Hornomo- ravském úvalu, která zahrnuje lužní lesy, nivní louky a z důvodů arondace hranic i nezbytnou část polností a sídel vč. historické Litovle.			
Krajinné prostory:			
KP/C1	Mohelnická brázda	KP/C1 zaujímá prostor mezi Moravičanským jezerem a průlomovým údolím Moravy u Řimic. Cílem ochrany je prostor jezera (těžba štěrko- písku) a nezastavěná niva Moravy s loukami a četnou nelesní zelení rozkládající se pod zalesněnými svahy Doubravy.	
KP/C2	Niva pod Třesínem	KP/C2 zaujímá nezalesněnou část Středomoravské nivy mezi Novými Mlýny a Sobáčovem. Je narušen trasou dálnice D35, která je osou prostoru. Cílem ochrany jsou přírodní a scénické hodnoty nivy a navazující zemědělské krajiny s Řimicemi a Mladčí.	
KP/C3	Lesy nad Litovlí	KP/C3 zaujímá dva zalesněné segmenty v nižších rovinatých polohách Hornomoravského úvalu plynule navazující svým charakterem na KC/A Doubrava. Cílem ochrany jsou především přírodní a krajinářsko- estetické hodnoty nivy a lesních porostů a fragmenty komponované krajiny.	
KP/C4	Litovel	KP/C4 zaujímá otevřený nezalesněný prostor Litovle. Je složený ze dvou oddělených segmentů. KP je specifický, neboť je z velké části souvisle zastavěný městem. Ochrana se soustředí na okolí města, jeho přechod do krajiny a na krajinářské hodnoty, vč. komponovaných a pohledových os.	
KP/C5	Lesy pod Litovlí	KP/C5 zaujímá rozsáhlý prostor lužních lesů vázaných na nivu Moravy (vnitrozemská delta). Cílem ochrany jsou především mimořádně cenné přírodní polohy charakteristické pro Litovelské Pomoraví a jejich lužní okraje s částmi venkovských sídel.	
KP/C6	Střeň	KP/C6 zaujímá otevřenou zemědělskou enklávu v okolí obce Střeň obklopenou mohutným komplexem lužních lesů. Cílem ochrany je segment harmonické lesozemědělské krajiny s venkovským sídlem Střeň v jádrové části CHKO.	
KP/C7	Chomoutov	KP/C7 zaujímá pás otevřené, intenzivně využívané poměrně urbanizované krajiny (Horka n/M. – Chomoutov) jižně od okraje lužních lesů. Cílem ochrany jsou především cenné přírodní enklávy vázané na vodní toky a Chomoutovské jezero.	
KP/C8	Olomouc-sever	KP/C8 zaujímá rozlehlou otevřenou původně zemědělskou krajinu v její jižnější části CHKO, která již přiléhá k okraji Olomouce a má výraznou rekreační funkci. Cílem ochrany jsou přírodní enklávy vázané na vodní prvky i celková mozaika zajímavé krajiny.	

KRAJINNÝ CELEK A - DOUBRAVA



Obrázek 6 Schéma krajinného celku A Doubrava

Rozsáhlý krajinný celek se nachází v severní části CHKO. Základním charakteristickým rysem KC je jeho vyvýšená poloha mimo oblast zaplavovaných území, přítomnost mohutného komplexu listnatých chlumních lesů s cennými porosty doubrav, bučin a dubohabřin, a části fragmentů komponované krajiny Novozámecka. Vůči zbytku CHKO je KC vymezen výrazným rozhraním geomorfologických celků Hanušovické vrchoviny, okrsku Medlovská pahorkatina, vůči severní části Hornomoravského úvalu a jižní části Mohelnické brázdy, nad kterou se zdvihá nad nivou Moravy výrazná až stometrová zalesněná poměrně strmá hradba, výrazná zejména dálkových pohledech z otevřené krajiny Mohelnicka. Oproti téměř celé zbylé části CHKO má terén Medlovské pahorkatiny členitější charakter, nejvyšší partie území se nacházejí cca 100 nad tokem Moravy. Nejvyšších nadmořských výšek dosahují zalesněné nepříliš vysoké oblé vrcholy Jelení vrch (345 m n. m.), Bradlec (341 m n. m.), Hradisko (317 m n. m.) popř. Mlýnský vrch (306 m n. m.) při severozápadním okraji KC, směrem od západu k východu přechází zalesněný terén Medlovské pahorkatiny do otevřené zemědělské krajiny Uničovska mnohem plynuleji, povlovnější je i přechod od severu k jihu do nižších partií ve směru k Litovli. Z hlediska krajinné scény se jedná o souvislý lesní komplex, který je nepřehledný, neumožňuje významnější výhledy do krajiny, jeho estetické hodnoty spočívají především v dílčích scénériích lesních partií. Zřetelným prostorovým znakem pozorovatelným z Mohelnicka je rozhraní odlesněné nivní krajiny a lesnaté pahorkatinné krajiny tvořené úpatím zalesněného svahu vytvářejícím výrazný zelený horizont. Vizuálně otevřené segmenty krajiny uvnitř celku jsou menší, bez širších pohledových vazeb, vykazující výrazně přírodní krajinný rámeček lesních okrajů. Převažující zalesněná část s výrazným podílem listnatých porostů (dub, buk, habr), která sloužila jako lovecký revír Lichtenštejnů, je neosídlená. Zejména smíšené lesy označované jako hercynské dubohabřiny, okrajově i teplomilné a kyselé doubravy, suťové lesy, jasanové olšiny, podmáčené olšiny, březové doubravy,

tvrdé luhy a jejich vzájemné přechody, mokřady spolu se společenstvy prameništ, malých vodních toků a drobných skalních výchozů vykazují s dalšími cennými biotopy značné přírodní hodnoty. Vrch Bradlec představuje i významnou archeologickou lokalitu s nálezem mohyl s žárovými hroby náležejících lužické kultuře z období cca 1200-1000 let př. Kr. Pro území krajinného celku jsou charakteristické fragmenty cenné krajinářské kompozice vázané na zámek Nové Zámky s dochovanými objekty, parkem, osami cest a krajinářskými úpravami. Stopy této unikátní komponované krajiny pokračují i do vedlejších krajinných celků i mimo hranice CHKO (LSH). Mohutný lesní a terénní masiv Doubravy je krajinným celkem, u kterého je z hlediska krajinného rázu velmi obtížné a spekulativní vymezovat rozdílné krajinné prostory. Území je víceméně kompaktní a z hlediska prostorového členění nemá rozsáhlejší vnitřní otevřené prostory. Z hlediska terénu, vegetačního krytu a osídlení je do značné míry homogenní, byť do něj byly pojaty z důvodu zachování celistvosti krajinných segmentů i některé odlišnější okrajové části (zejména kolem Nových Zámek). Rozdílnost v charakteru lesních porostů se nemůže projevit v rozdílnosti míry ochrany krajinného rázu ani ve specifických omezeních z hlediska stavební činnosti. Proto je tento krajinný celek považován za jediný krajinný prostor (KP/A1 Doubrava) a není dále členěn.

KC/A Doubrava			
Dominantní rys		Význam hlavní spoluurčující	Projev pozitivní negativní neutrální
A1	Členitě pahorkatinný až ploše vrchovinový reliéf Medlovské pahorkatiny s výrazným zalesněným svahem vystupujícím nad Mohelnickou brázdou a s povlovnějším přechodem do nižších poloh Uničovska a Litovelska	Hlavní	pozitivní
A2	Téměř souvisle zalesněné území s komplexem listnatých a smíšených lesů s cennými porosty doubrav, bučin a dubohabřin. Přírozené krajinářsko-estetické hodnoty přírodě blízkých partií zalesněné krajiny s cennými polohami mokřadů, prameništ, malých vodních toků a drobných skalních výchozů	Hlavní	pozitivní
A3	Fragmenty komponované krajiny Novozámecka se zámkem, hospodářskými objekty, drobnou architekturou, parkem, osami cest a krajinářskými úpravami	Hlavní	pozitivní
Zásady ochrany dominantních rysů		Odůvodnění	
ZO/A1	Ochrana (minimalizace zásahů do) přírodních zalesněných táhlých horizontů nad Mohelnickou brázdou pozorovatelných z otevřené krajiny Mohelnicka a Lošticka před novodobými výškovými stavbami a technickými zařízeními (vysílače, větrné elektrárny ad.).	KC/A je téměř celoplošně zalesněný. Území z interiéru umožňuje jen omezeně vnímat dílčí krajinné scénérie. Pro vnímání Litovelského Pomoraví jsou proto významné dálkové pohledy z otevřené krajiny Mohelnicka a Lošticka, kde se objevuje zalesněná hradba okraje Medlovské pahorkatiny vůči nivě Moravy vystupující až o sto metrů a vytvářející z dálky viditelný přírodní okraj CHKO. Nenarušené táhlé zalesněné horizonty jsou emblematickým znakem této části CHKO, proto je nutné zachování jejich přírodního charakteru.	
ZO/A2	Nestanovují se.	Ochrana souvislých lesních porostů a jejich přírodě blízkých interiérů je předmětem ochrany v rámci ZCHÚ a není třeba stanovovat specifické zásady z hlediska ochrany KR.	
ZO/A3	Ochrana, prezentace a případná rehabilitace stávajících, resp. dochovaných fragmentů lichtenštejnské komponované krajiny (údržba objektů, průseků, odborná péče o přírodně-krajinářský park ad.). Obnova zaniklých částí kompozice nesouvisí přímo s tématem ochrany krajinného rázu a je v gesci orgánů státní památkové péče.	Historická hodnota komponované krajiny spočívá nejenom na dokonalé kompozici využívající mistrně přírodního prostředí, ale také i v tom, že se jedná o dílo autorů, kteří ve stejné době utvářeli podobu Lednicko-Valtického areálu (UNESCO), který se později dále vyvíjel, na rozdíl od areálu v Nových Zámkách, kde zůstal doposud dobře čitelný původní stav (LSH). Dochované fragmenty komponované krajiny spoluvytváří ráz zdejší krajiny. Případná obnova areálu (studie Kubeša et al., 2008) a její rozsah jde nad rámec ochrany KR dle zákona (ochrana KR).	

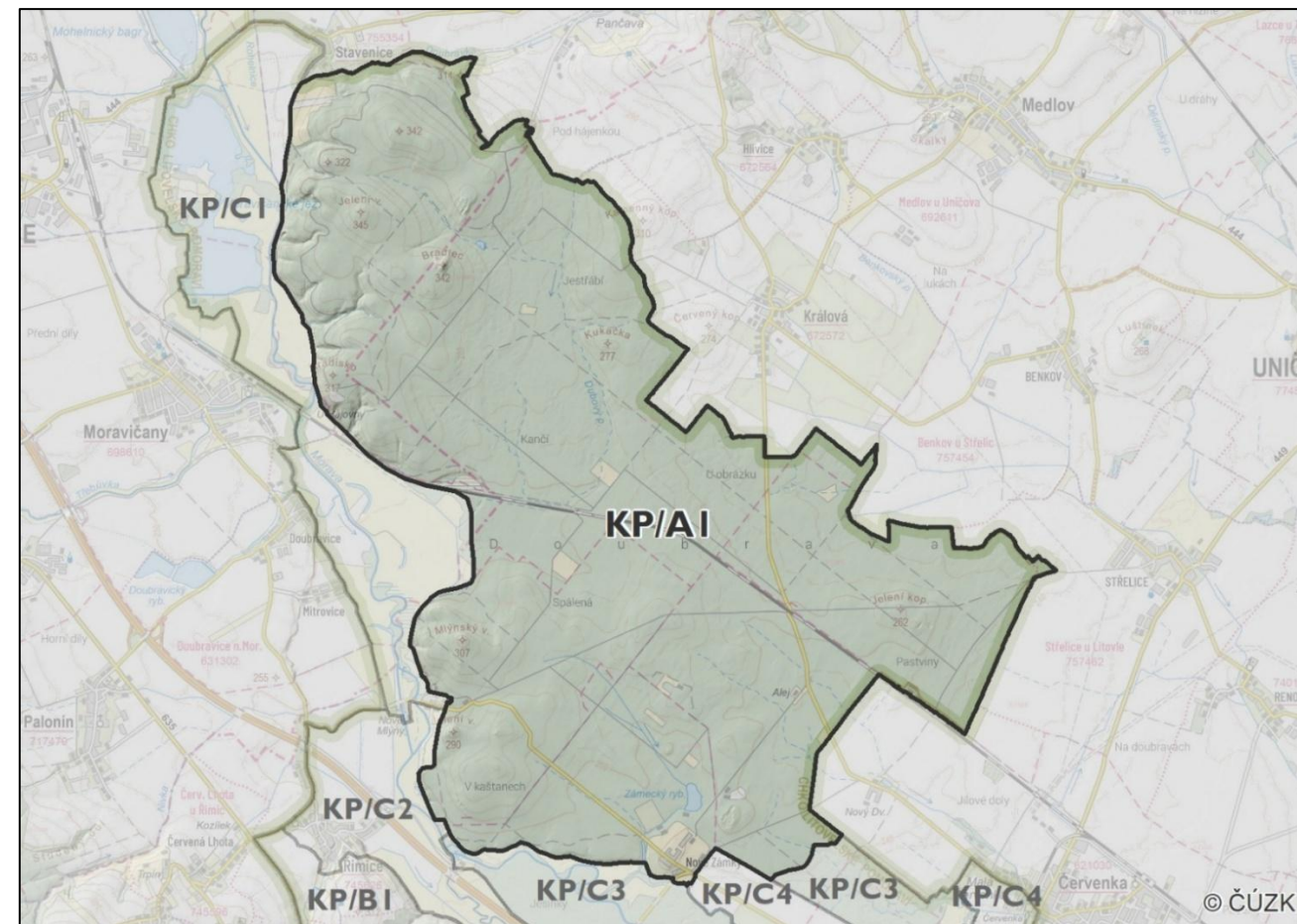
KRAJINNÝ PROSTOR A1 DOUBRAVA



Obrázek 7 Pohled od Nových Zámků k Jelenímu vrchu, autor Kramolišová

Krajinný prostor KP/A1 zabírá celý vymezený celek KC/A. Jedná se o v rámci CHKO Litovelské Pomoraví zřetelně vymezené území, geomorfologicky, krajinným pokryvem i charakterem. Jeho reliéf je o desítky metrů výše než niva Moravy a vytváří tak zřetelné krajinné rozhraní mezi Mohelnickou brázdou a Medlovskou pahorkatinnou charakteru členité pahorkatiny až ploché vrchoviny s povrchem zvolna se sklánějícím od severu k jihu a od západu k východu. Nejzřetelněji se projevují prudké zalesněné svahy s táhlými horizonty a plochými oblými vrcholy při pohledech od západu, z Mohelnicka a Lošticka. Z ostatních stran jsou v rovinaté krajině patrné zejména lesní okraje vůči zemědělské krajině Uničovska a Litovelska. Převažující lesní komplex pokrývající členitý terén Medlovské pahorkatiny neumožňují uvnitř KP percepci vlastností krajiny v širším měřítku. Vyznačuje se především esteticky hodnotnými rysy uzavřeného lesního prostoru či atraktivními jednotlivými scenériemi s přírodě blízkým krajinným rámcem menších vizuálně otevřených segmentů krajiny či záměrně komponovaných lokalit (zámecký park, dílčí průhledy lesními průseky ad.).

Nejvyšším bodem je Jelení vrch (345 m n. m.), dalšími vrcholy jsou Bradlec (342 m n. m.), Hradisko (317 m n. m.) či Mlýnský vrch (307 m n. m.). Na drobných lesních potocích, přítocích Moravy (Dubový potok) se nachází několik menších rybníků (Doubrava I, Doubrava II), mezi nimiž vyniká Zámecký rybník. Většina prostoru je pokryta mohutným souvislým lesem především listnatých porostů dubů a habrů Doubrava, bývalým loveckým revírem Lichtenštejnů. Mnohé cenné lokality v lesích vynikají hodnotami, pro které jsou chráněné jako maloplošná ZCHÚ. Rozlehlá PR Doubrava chrání soubor přírodě blízkých ekosystémů reprezentovaný lesními společenstvy 2. a 3. lesního vegetačního stupně, zejména smíšenými lesy označovanými jako hercynské dubohabřiny a okrajově i teplomilnými a kyselými doubravami, suťovými lesy, jasanovými olšinami, tvrdými luhy a jejich vzájemnými přechody a společenstvy prameništ, malých vodních toků a drobných skalních výchozů. V PR Kačení louka jsou chráněny mokřadní biotopy s téměř kompletní hydrosérií ekosystémů od společenstev volné hladiny až po podmáčené olšiny. PR U spálené je vyhlášena k zajištění ochrany a trvalého vývoje přirozeného lesního společenstva svěžích březových doubrav s bezkolencem, které je zde mimořádně typicky vyvinuté a dosahuje zde západního okraje svého geografického rozšíření. Populace přirozeně se vyskytujících druhů rostlin z čeledi vstavačovitých a jejich biotop, tvořený přírodě blízkým společenstvem smíšeného listnatého lesa 2. lesního vegetačního stupně je zvláště chráněna v rámci PP U přejezdu. Zasahuje sem i PP Pod Templem se souborem polo-přirozených a přírodě blízkých vodních, mokřadních, lučních, lesních a křovinných ekosystémů a jejich sukcesních stádií.



Obrázek 8 Schéma krajinného prostoru A1 Doubrava

Specifickou hodnotu přírodní i kulturně-historickou představuje zámecký park v Nových Zámcích. Výsadba stromových a keřových částí je založena na převaze nepůvodních dřevin. Roste zde asi 11 druhů jehličnanů (nap. douglasky, jedle stejnobarvá, vejmutovky, zeravy) a na 27 druhů listnáčů jako dub americký, platan dlanitolistý a lípy. Kromě nepochybné přírodní hodnoty vykazuje území KP řadu hodnot kulturní a historické charakteristiky, z nichž některé lze považovat za jedinečné a jsou vnímané jako soustředěná hodnota krajiny CHKO (vymezeny jako LSH/A1/1 a LSH/A1/2). Dlouhodobé osídlení oblasti dokládají četné archeologické nálezy. Západně od vrchu Bradlec v lese Doubrava se nachází shluk mohyl lužické kultury. Mohylník s přibližně šesti mohylami lužické kultury u lesní cesty 2 km JJZ od Úsova byl objeven v roce 2013. Zřejmě s ním souvisí i samostatná mohyla na východním úpatí bezejmenného vrcholu (kóta 321,4) severně od vrchu Bradlec. Archeologickými lokalitami jsou i staré úvozy Stavenice – Jezevčí díra, Doubrava, Stavenice (středověk, novověk). V lese cca 50 m severozápadně od kaple sv. Josefa se v trati Hradisko na strmém kopci rozkládá slovanské výšinné hradiště trojúhelníkovitého půdorysu o rozloze 1,6 ha. Na J a JZ příkré straně je pouze náznak opevnění, na ostatních stranách tvoří fortifikaci val a příkop.

Mimořádnou hodnotu však představuje komponovaná krajina Novozámecka, která pokrývá většinu KP, pokračuje i do ostatních okolních KC a i mimo CHKO. Její kulturně-historická hodnota spočívá nejenom na dokonalé kompozici využívající mistrně přírodního prostředí, ale také i v tom, že se jedná o dílo autorů, kteří ve stejné době utvářeli podobu Lednicko-Valtického areálu, který je zapsán na seznamu UNESCO, a který se později dále vyvíjel, na rozdíl od areálu v Nových Zámcích, kde zůstal doposud dobře čitelný původní stav. Lovecký letohrádek byl v dnešních Nových Zámcích již v 16. století. V roce 1690 byl Lichtenštejn nahrazen novostavbou přestavěnou v letech 1730-1733. Po požáru v roce 1805 byl zámek opraven podle projektu Josefa Hardmutha v letech 1813-1820. V té době došlo k úpravě rozlehlého parku a celého komponovaného areálu, na který navazovala obora Doubrava s lužními lesy kolem Moravy, v němž vznikla řada romantických krajinářských architektur. Soubor dochovaných fragmentů komponované krajiny Nových Zámků je zařazen mezi lokality soustředěných

hodnot (LSH/A1/1). Několik objektů v rámci KP požívá památkovou ochranu, a to zámek s parkem (OBJ/A1/1), hospodářský dvůr (OBJ/A1/2), Chrámek přátelství (OBJ/A1/3), smírčí kříž (OBJ/A1/4), mohylník (OBJ/A1/5) a hradíště (OBJ/A1/6). Další objekty, i když nejsou památkově chráněné, patří k částem historické komponované krajiny.

KP/A1 Doubrava										
Charakteristický znak		Projev (+)pozitivní (-)negativní (0)neutrální	Význam zásadní spoluurčující doplňující	Cennost jedinečný cenný běžný	E	P	H	M	D	
Znaky přírodní charakteristiky										
Př1	Členitě pahorkatinný až ploše vrchovinný reliéf Medlovské pahorkatiny s plochými vrcholy (Bradlec, Hradisko, Jelení vrch, Mlýnský vrch) a výrazným svahem s mírně zvlněným táhlým horizontem vůči Mohelnické brázdě	+	zásadní	cenný	X			X		
Př2	Drobné, často sezónní vodoteče v lesích (povodí Dubového potoka a dalších drobných vodotečí), přítoky Moravy, s několika menšími nádržemi (největší Zámecký rybník, Doubrava I a II, pod Novými Zámky)	+	doplňující	běžný		X				
Př3	Rozsáhlé plochy převážně listnatých lesů (dubové, habrové ad.) s výrazným zastoupením stanovištně odpovídajících dřevin a s enklávami cenných porostů a dalších cenných lesních společenstev (MZCHÚ)	+	zásadní	cenný	X	X	X	X		
Př4	Drobné enklávy bezlesí v okrajových partiích KP (louky), v okolí zámku a ojedinělých objektů, paseky ad.	+	doplňující	běžný				X		
Př5	Přírodně krajinářský park v okolí zámku vč. krajinářsky upravovaných partií lichtenštejnské lovecké krajiny (bažantnice)	+	doplňující	cenný	X	X	X	X		
Znaky kulturní a historické charakteristiky										
Kh1	Dochovaný charakter převážně zalesněného území bývalého lichtenštejnského revíru s geometrickou strukturou lesních tratí (bývalá obora, bažantnice, Zámecký rybník, myslivny Alej, Nové Mlýny, Moravičany)	+	zásadní	běžný		X	X			
Kh2	Archeologické stopy prehistorického osídlení (mohylníky v okolí Bradlece, výšinné hradíště na vrchu Hradisko)	+	doplňující	cenný						
Kh3	Fragmenty lichtenštejnské komponované krajiny (osy průseků, průhledů, aleje, vycházkové cesty, romantické objekty v krajině (chrámek Přátelství), vyhlídka na Obelisk, krajinářské úpravy	+	zásadní	jedinečný	X		X			X
Kh4	Kulturní dominanta areálu zámku s přírodně-krajinářským parkem a zemědělským dvorem	+	spoluurčující	cenný	X	X				X
Kh5	Dochovaná struktura starších cest (Litovel-Mohelnice), některé zapojené do pozdější krajinářské kompozice, železniční trať z 19. století	O	doplňující	běžný			X			

Kh6	Další drobné historicky cenné objekty mimo komponovanou krajinu (smírčí kříž, votivní kříž, kamenný most ad.)	+	doplňující	cenný			X			
Kh7	Osada Nové Zámky (poprvé jsou zmiňovány v roce 1690). Podrobněji řešeno v rámci sídel v kap. 5	O	doplňující	cenný			X	X		
Znaky prostorové charakteristiky										
Pr1	Ploše pahorkatinný reliéf s povlovnými terénními dominantami (Bradlec, Hradisko, Jelení vrch, Mlýnský vrch)	+	zásadní	cenný	X			X		
Pr2	Výrazná (až stometrová) terénní hrana a přírodní horizont zalesněných svahů Doubravy nad Mohelnickou brázdou (krajinné rozhraní) bez rušivých prvků, technických staveb a zařízení	+	spoluurčující	cenný	X		X	X		
Pr3	Výrazně přírodní či přírodě blízký charakter scenérií lesní krajiny s přirozenými krajinářsko-estetickými hodnotami	+	zásadní	cenný	X	X	X	X		
Pr4	Vizuálně uzavřená lesní krajina s omezenými možnostmi dálkových výhledů	+	zásadní	běžný			X			
Pr5	Kulturní dominanta zámku a zemědělského dvora v Nových Zámcích (v dálkových průhledech s vyšších poloh se objevuje budova zámku)	+	doplňující	cenný	X			X	X	
Pr6	Osy a průhledy komponované krajiny Novozámecka , geometrizace krajiny členěním lesních tratí bývalého loveckého revíru Lichtenštejnů	+	zásadní	cenný	X					
Pr7	Kulturně-historicky a esteticky cenné prostory – drobné enklávy malého měřítka a výrazného přírodního rámce (Zámecký rybník, okolí zámku s parkem, okrajové louky, okolí prostorových akcentů romantických staveb)	+	doplňující	cenný	X	X	X	X	X	
Pr8	Bývalý vojenský areál v Nových Zámcích (jezdecký klub s parkurovým závodištěm a zaniklý areál severně od Nových Zámků), novodobé objekty (bytovka)	-	doplňující							
Pr9	Vzdušné elektrické vedení (přes zámecký park a cenné partie komponované krajiny)	-	doplňující							
E – znak tvoří estetickou hodnotu P – znak tvoří přírodní hodnotu H – znak tvoří harmonické vztahy v krajině M – znak utvářející harmonické měřítko krajiny D – znak tvoří kulturní dominantu										
Podmínky ochrany				Odůvodnění						
PO1	Zachovat přírodní či přírodě blízký charakter území s cennými biotopy a s nízkou hustotou osídlení			V důsledku historického vývoje území jako lichtenštejnského revíru vznikla unikátní krajina s charakterem určité opuštěnosti, s velkými komplexy lesů a jen s ojedinělými enklávami bezlesí. Jedná se o specifický a podstatný rys KC/KP, jehož zachování je podstatnou podmínkou zachování charakteru a identity krajiny KC/KP.						
PO2	Zachovat volné zalesněné táhlé horizonty a ploché dominanty nad nivou Moravy bez výrazných novodobých technických dominant			Litovelské Pomoraví se nachází v rovinaté krajině nivy Moravy, z dálkových pohledů se proto uplatňuje velmi omezeně, především lesními okraji. Pouze v severozápadní části se díky geomorfologickému rozhraní Medlovské pahorkatiny a Mohelnické brázdy zdvihá výraznější, místy až stometrový zalesněný svah, který						

		tvoří krajinné rozhraní a je z dálky viditelným okrajem CHKO s táhlými dominantami plochých vrchů a volnými horizonty. Kromě Třesína jde o ojedinělou terénní konfiguraci v rámci celé CHKO a nejvýraznější prostorové uplatnění CHKO v širším krajinném celku.
PO3	Zachovat fragmenty i charakter unikátní historické krajinářské kompozice Novozámecka	Komponovaná krajina Nových Zámků (LSH/A1/1) představuje významnou kulturní a historickou hodnotu s krajinářsko-estetickým významem. Je proto třeba nejen chránit dochované fragmenty, ale celkový charakter lichtenštejnské lovecké krajiny. Není proto vhodné rozšiřovat areál jezdeckého klubu či umožnit výstavbu na ploše zaniklé vojenské posádky. Jedná se o cennou polohu uvnitř území (znovuobjevené a oceňované) komponované krajiny Novozámecka, v hranicích vymezených v návrhu KPZ (Laššák, SPÚ Olomouc, 2002) i ve studii <i>Historický vývoj novozámeckého areálu a návrh jeho obnovy, využití a následné péče</i> (Kubeša et al., 2008). Závazba podél jedné z hlavních kompozičních os, která má a měla charakter lesního průseku (možná s alejí) vedoucího k hájence, by negativně ovlivnila charakter dosud dochované kompozice a ztížila její potenciální budoucí obnovu, bylo-li by k ní přikročeno. Snížila by též potenciál krajiny Nových Zámků k vyhlášení krajinné památkové zóny.
Ochranná doporučení		
OD1	Možnosti rehabilitace a prezentace komponované krajiny Nových Zámků popsané v rámci LSH/A1/1	
OD2	Rozvojové možnosti a ochranná doporučení pro sídlo Nové Zámky popsané v kapitole 5.	
OD3	V závislosti na technických možnostech je z hlediska KR vhodné vzdušné vedení na vizuálně nejexponovanějších místech (zámecký park, hlavní pohledová osa) vést pod zemí (Rozsah vedení narušujícího principy krajinářské kompozice je zřejmý ze studie <i>Historický vývoj novozámeckého areálu a návrh jeho obnovy, využití a následné péče</i> (Kubeša et al., 2008)	

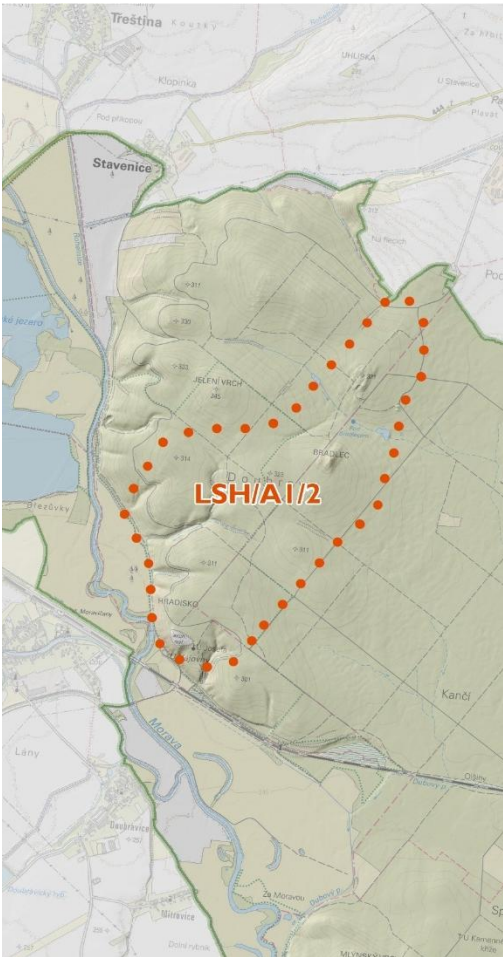


Obrázek 9 Pohled na Novozámecký areál s krajinářským parkem a dochovanými osami kompozice, autor Kramolišová

Lokality soustředěných hodnot v KP/A1

ID (kód)	Název LSH	Lokalizace	Schéma
LSH/A1/1	Novozámecko 1	KC/A, KP/A1	
Charakteristika	Novozámecko je příkladem záměrně komponované krajiny. Mnohé fragmenty původní kompozice se dodnes dochovaly a spoluvytváří jedinečný charakter území. Komponovaná krajina se rozkládá ve třech KP. Mezi záměrně komponované prvky krajinné kompozice v KP/A1 patřily nebo patří okolí zámku, zámek a hospodářský dvůr, Chrámek přátelství, vycházková cestní síť, stará komunikace spojující Litovel s Mohelnicí a komunikace křížící ji v místě zámku. Záměrně a vědomě estetizované areály a krajinné prvky jsou vnitřně uspořádány v návaznosti na okolní krajinu a její dominanty. Jejich umístění v prostoru bylo předem dáno koexistencí přírodních, hospodářských a kulturně-sociálních podmínek. Mezi takovéto prvky krajinné kompozice patří Nový Dvůr s rybníkem, Fasangarten/bažantnice, Zámecký rybník, vodní plochy pod Třesínem. Jednotlivé prvky a prostory byly mezi sebou propojeny vizuálními vazbami a vytvářely tak jednotný celek. Součástí kompozice byly také mnohé kulturně-historické dominanty v širším okolí, vtažené do kompozičního záměru formou vizuálních, provozních i symbolických vazeb. Příkladem může být kostel v Litovli, bažantnice v Bánově, atd. Území komponované krajiny je podrobně řešeno ve studii <i>Historický vývoj novozámeckého areálu a návrh jeho obnovy, využití a následné péče</i> (Kubeša et al., 2008), vč. kroků k obnově areálu, které jsou doporučeny i v návrhu KPZ (Laššák, 2002).		
Podmínky ochrany	Z hlediska ochrany hodnot krajinného rázu podporovat zachování stávajících znaků kompozice. Umožnit obnovu pouze těch znaků, které nenaruší stávající přírodní hodnoty či jejich narušení vyváží. Údržbu a rehabilitaci stávajících komponentů původní krajinářské kompozice, stavebních objektů i krajinářských úprav vč. os a průhledů realizovat v úzké spolupráci s NPÚ a orgány SPP.		

Ochranná doporučení	Rozsah obnovy základních pohledových os (např. průhled od Rytírný na zámek nebo na Templ kompo- novaná osa zámek – myslivna Alej - Benkov) realizovat s ohledem na přírodní hodnoty lesních a nivních porostů. Pozn. Přibližně 50 let staré výsadby porušily původní kompoziční záměr a vedly k zarůstání jednoho z hlavních průhledu. K zaclonění došlo z jižní strany zámku, ale také ze strany hospodářského dvora, čímž byla narušená vzájemná osová provázanost obou objektů. Pokud se podaří obnovit některé zá- kladní kompoziční prvky (např. průhled od Rytírný na zámek nebo na Templ), podpoří se tím v návštěv- níkovi dřívější sounáležitost k jednomu dílu, sice přerušnému dálnicí D 35, ale stále promlouvajícímu ještě k dnešní generaci.
	Lokalitu a její historii lze vhodně prezentovat i bez změny charakteru území a přiměřeně využít pro turis- tický ruch (informační tabule, odpočívky, přístřešky, QR kódy, mobilní aplikace, vizualizace, virtuální mo- dely, prezentace v rámci informačních středisek CHKO. ad.).
	Komponovaná krajina Novozámecka má (i přes rozdělení dálnicí D 35 a postupný zánik prvků kompo- zice) potenciál k prohlášení za krajinnou památkovou zónu – návrh KPZ Nové Zámky (Laššák, SPÚ Olo- mouc, 2002). Pro případné rozsáhlejší úpravy k obnově komponované krajiny by bylo žádoucí KPZ na Novozámecku vyhlásit. Hodnoty KPZ dosahuje i lokalita Nového Dvora a Nových Mlýnů, původně sou- část areálu.

ID (kód)	Název LSH	Lokalizace	Schéma
LSH/A1/2	Bradlec	KC/A, KP/A1	
Charakteristika	Jedná se o soustředění archeologických nálezů (ÚAN I) v okolí vrchu Bradlec. Je zde lokalizováno několik nalezišť mohyl z období lužické kultury (mohylník v lese Doubrava, mohyla severně od vrchu Bradlec, mohyly v lese Doubrava). Památkově chráněná archeologická lokalita Mohylník je cenná pro poznání vývoje pohřbívání moravské větve kultury lužických popelnicových polí. Jde o jeden z mála zachovaných mohylníků této kultury na Moravě. Dalšími archeologickými lokalitami jsou pozůstatky středověkých úvozů (Stavenice, Stavenice – jezevčí díra, Doubrava) a slovanské výšinné hradiště (hradiště v trati Hradisko) s dochovanými prvky fortifikace. Archeologicky cenná lokalita vybudovaná v 10. století s dochovanými relikty opevnění je chráněná jako kulturní památka. Byla využívána v období pravěku (doba bronzová) a vrcholného středověku (13. století).		
Podmínky ochrany	Lokality se nachází v zalesněném prostoru a archeologický terén je dochován v narušeném stavu. Lokality jsou ohroženy lesním hospodářstvím. Zabezpečit ochranu identifikovaných prvků archeologického dědictví pokud možno na původním místě.		
Ochranná doporučení	Z hlediska ochrany krajinného rázu nejsou žádná ochranná doporučení stanovena.		

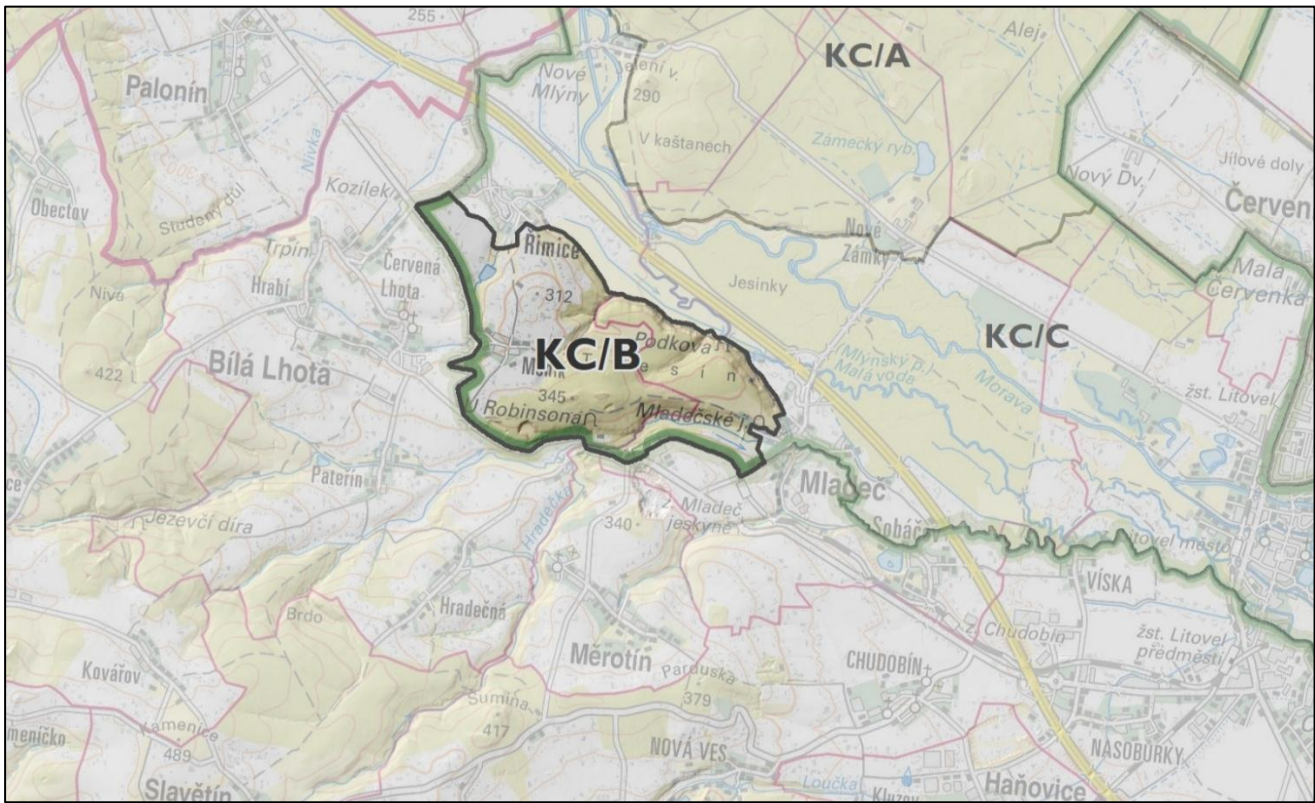
Seznam samostatně sledovaných charakteristických jevů a hodnot

Jev	ID (kód)	Název	odkaz
Významné krajinné dominanty	KD/A1/1	Bradlec (342 m n. m.)	Kap. 4
	KD/A1/2	Hradisko (316 m n. m.)	
	KD/A1/3	Jelení vrch (345 m n. m.)	
	KD/A1/4	Mlýnský vrch (307 m n. m.)	
Významné pohledové horizonty	H/A1/1	Hradisko – Jelení vrch (345 m n. m.)	Kap. 4
	H/A1/2	Mlýnský vrch – Jelení vrch (291 m n. m.)	
Kompoziční osy	O/A1/1	Nové Zámky – Nový Dvůr	Kap. 4
	O/A1/2	Nové Zámky – Benkov	
	O/A1/3	Nové Zámky – Řimice	
Významné stavební dominanty	D/A1/1	Zámek Nové Zámky	Kap. 4
Architektonicky či urbanisticky významné objekty nebo sou- bory	OBJ/A1/1	Zámek Nové Zámky (KP)	Kap. 4
	OBJ/A1/2	Zemědělský dvůr Nové Zámky (KP)	
	OBJ/A1/3	Chrámeček přátelství, Templ (KP)	
	OBJ/A1/4	Smírčí kříž (KP)	
	OBJ/A1/5	Mohylník (KP)	
	OBJ/A1/6	Hradiště (KP)	
	OBJ/A1/7	Černý kříž	
	OBJ/A1/8	Stará myslivna a bažantnice	
	OBJ/A1/9	Zámecký rybník (Růžový rybník)	
	OBJ/A1/10	Hájenka Nový Dvůr	
	OBJ/A1/11	Kaple sv. Josefa	

Seznam sídel v KP/A1

ID (kód)	Název	odkaz
S/A1/1	Nové Zámky	Kap. 5

KRAJINNÝ CELEK B - TŘESÍN



Obrázek 10 Schéma krajinného celku KC/B Třesín

Masiv Třesína (344,9 m n. m.) je geomorfologicky i charakterově natolik netypickou částí CHKO, že je vymezen jako samostatný krajinný celek KC B. Vápencový hřbet Třesína náleží geomorfologicky ke Krkonoško-jesenické soustavě, Zábřežské vrchovině, a tvoří rovněž okrajovou část Dražanského bioregionu, který na území CHKO zasahuje pouze tímto svým segmentem. Společně s Jelením vrchem v KC A reprezentuje vrchol Třesína nejvyšší bod CHKO Litovelské Pomoraví. Nad průlomovým údolím Moravy (Mohelnická brázda) se zvedá prudký lesnatý svah, stoupající až k temeni Třesína s převýšením téměř 100 m na úrovni nivy. Výrazná z větší části zalesněná elevace Třesína tak v rovinaté krajině Litovelského Pomoraví reprezentuje důležitou prostorovou dominantu s výrazným horizontem. Z hlediska vnímání krajinné scény je důležité, že část svahů je nezalesněná a z poměrně vysokých poloh (290-300 m n. m.) umožňuje pohledy do nivy Moravy. Jedná se jak o pohled přes Měník a Řimice k severu, tak zejména o jedinečný pohled k severovýchodu a k východu přes Litovel na panorama Jeseníků.

Výjimečnost této části CHKO spočívá kromě terénní konfigurace především v přítomnosti specifického podloží a na ně vázaných celorepublikově významných fenoménů – archeologických a paleontologických či geologických, které doplňují fragmenty krajinářských úprav a romantických staveb náležejících ke krajinářské kompozici Nových Zámků. S krasovými jevy a paleontologickými nalezišti jsou hodnotami tvořícími silnou identitu a jedinečnost tohoto krajinného segmentu (LSH).

V rámci CHKO nejmenší krajinný celek je zároveň jedním vizuálně vnímatelným krajinným prostorem KP/B1 Třesín ohraničeným především geomorfologicky, úpatím Třesínského hřbetu, i když jeho prostorové vnímání je z komunikace D35 vlivem doprovodné zeleně omezeno. Členění KC na dílčí krajinné prostory by sice bylo možné (západní úbočí s plochami polí a obcí Měník ve svahu, lesnaté temeno a údolí potoka Hradečka nad Mladčí), ale vzhledem k velikosti těchto segmentů a k jejich poloze v masivu Třesína není z hlediska této studie účelné. Krajinný celek je proto zároveň krajinným prostorem. Vzhledem ke snaze o zachování celistvosti hodnocených krajinných fenoménů (zejména sídel), byly hranice KC mírně modifikovány.

KC/B Třesín			
Dominantní rys		Význam hlavní spoluurčující	Projev pozitivní negativní neutrální
B1	Elevace vrchovinného hřbetu Třesína na rozhraní významných geomorfologických jednotek Zábřežské vrchoviny a Hornomoravského úvalu (rozhraní odlišných typů krajin), s prudkým zlomovým svahem do průlomového údolí Moravy, v rámci CHKO významná krajinná dominanta a zřetelný horizont	Hlavní	pozitivní
B2	Téměř souvisle zalesněný hřbet se zbytky původních lesních porostů bučin a dubohabřin vázaných na specifické vápencové podloží, pouze s několika lučními enklávami umožňujícími ojedinělé dálkové pohledy a okrajovým segmentem lesozemědělské krajiny menšího měřítka u Měníku.	Hlavní	pozitivní
B3	Krajinářsko-esteticky cenné úpravy s romantickými stavbami komponovaného areálu Novozámek (Rytířský sál, Čertův most, Podkova, vycházkové cesty ve skalním terénu)	Spoluurčující	pozitivní
B4	Cenné krasové jevy převážně v jižní části vápencového hřbetu Třesína (Mladečské a Třesínské jeskyně) s doklady pravěkého osídlení (výjimečné paleontologické nálezy)	Spoluurčující	pozitivní
Zásady ochrany dominantních rysů		Odůvodnění	
ZO/B1	Ochrana (minimalizace zásahů) přírodního zalesněného horizontu před novodobými výškovými stavbami a technicistními zařízeními (vysílače, větrné elektrárny ad.), rozšířením zástavby i odlesněním	Vrchovinná elevace Třesínského hřbetu v rovinaté krajině Hornomoravského úvalu charakterizuje geomorfologické rozhraní odlišných typů krajin Litovelského Pomoraví. Z dále viditelný hřeben je historicky téměř celoplošně zalesněn, místy se zachovalými fragmenty přirozených lesních porostů. Vzhledem k morfologii Litovelského Pomoraví je přírodní charakter významného horizontu zalesněného vrchu výjimečný. Je žádoucí stávající charakter zachovat.	
ZO/B2	Pro lesní porosty se nestanovují. V lesozemědělské krajině je nutné zachovat historicky doložitelné luční enklávy, členité okraje lesního masivu Třesína i liniové prvky mimo lesní zeleně podél vodních toků a cest.	Ochrana souvislých lesních porostů a jejich přírodě blízkých interiérů je předmětem ochrany v rámci ZCHÚ a není třeba stanovovat specifické zásady z hlediska ochrany KR. Harmonické měřítko a vztahy v lesozemědělské krajině jsou dány uspořádáním polí a luk členěných a ohraničených strukturami liniové zeleně a okraji lesních porostů. Na území CHKO je žádoucí tyto hodnoty zachovat.	
ZO/B3	Ochrana, prezentace a případná rehabilitace stávajících fragmentů lichtenštejnské komponované krajiny (údržba objektů, cest). Obnova zaniklých částí kompozice nesouvisí přímo s tématem ochrany krajinného rázu a je v gesci orgánů státní památkové péče.	V rámci komponovaných krajinářských úprav areálu Nového Zámku bylo v 19. st. postaveno několik romantických staveb, které se dochovaly v různém stavu do současnosti. V KC/B se jedná především o Čertův most, jeskyni Podkova a Rytířskou síň. Tyto úpravy jsou dokladem působení rodu Lichtenštejnů v území Litovelského Pomoraví. S ohledem na výjimečnost komponovaných krajin a jejich kulturně-historickou hodnotu je žádoucí tyto fragmenty zachovat, rehabilitovat, prezentovat a v určité míře případně obnovovat.	
ZO/B4	Ochrana povrchových i podzemních krasových útvarů. Neumožňovat rozvoj těžby na území Třesínského hřebene a v navazující zemědělské krajině.	Kulturně historický význam krasových jeskyní s paleontologickými nálezy evropského měřítka a zároveň cennost elevace Třesína v poloze Hornomoravského úvalu z hlediska charakteristických hodnot krajinného rázu CHKO vyžaduje úplné zachování stávajícího charakteru území.	

KRAJINNÝ PROSTOR B1 TŘESÍN

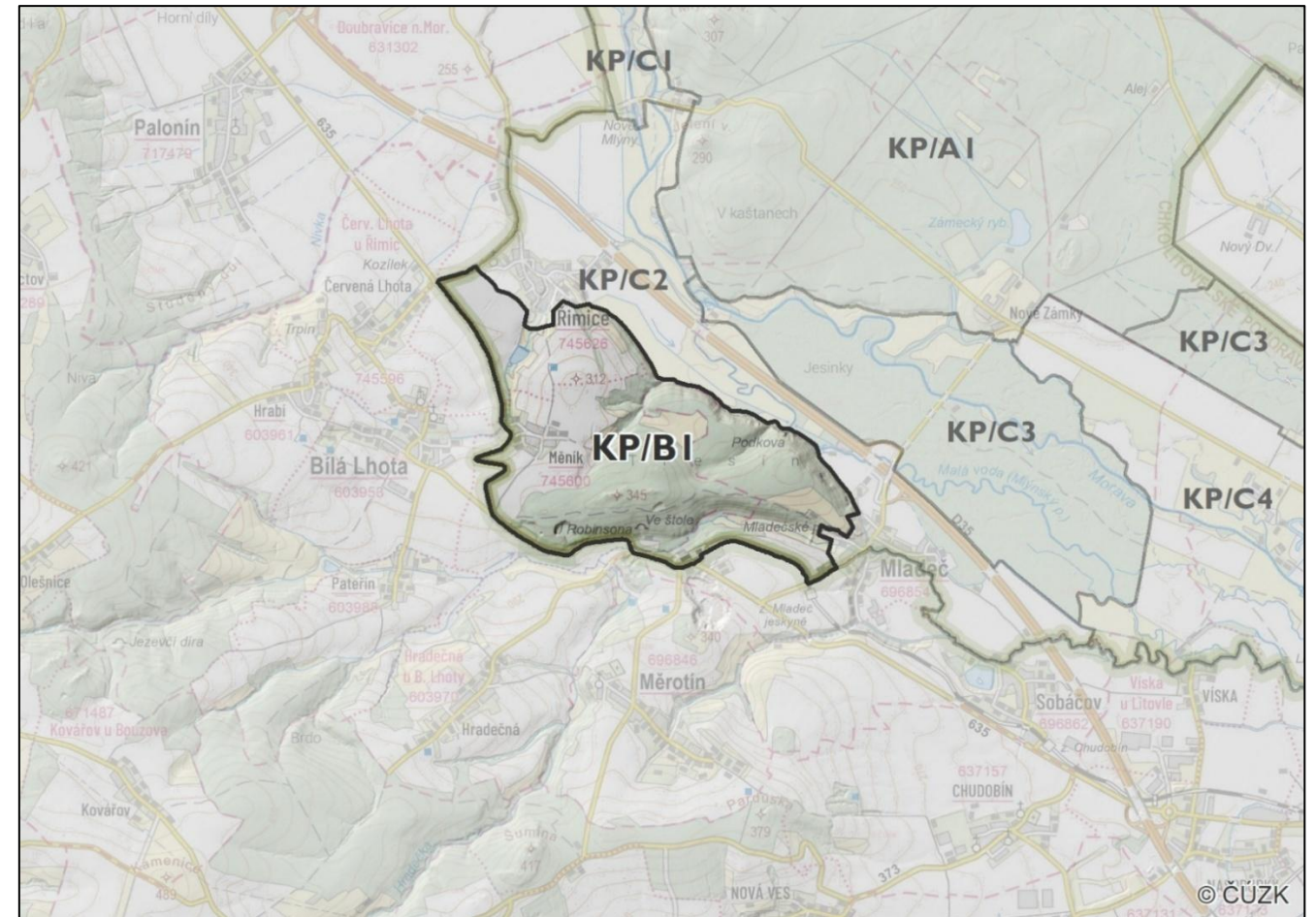


Obrázek 11 pohled na Třesínský hřbet od Nových Zámků, autor Kramolišová

Krajinný prostor KP/B1 zabírá celý vymezený celek KC/B. Jedná se o v rámci CHKO Litovelské Pomoraví zřetelně vymezené území, geomorfologicky, krajinným pokryvem i charakterem. Jeho reliéf je desítky metrů nad průlomovým údolím Moravy a vytváří zřetelnou dominantu a horizont, přičemž jeho východní zlomový svah nad nivou Moravy je velmi zřetelným krajinným rozhraním mezi krajinnými prostory. Území spadá do Ludmírovské vrchoviny, což je geomorfologický okrsek v severozápadní části Bouzovské vrchoviny. Zalesněný vápencový vrch Třesín (344,9 m n. m.) viditelný od Olomouce i od Mohelnice, který je hlavním znakem celého KP, vytváří důležitou krajinnou dominantu. Reprezentuje společně s Jelením vrchem nejvýše položené území v CHKO. Jedná se o protáhlý vrch ve směru východ-západ složený z devonských vápenců s četnými povrchovými a podzemními krasovými jevy (jeskyně, krasové prameny, závrt, vyvěračky, vápencové kamenolomy). Je zalesněný převážně smrkovým porostem (smrky vysazovány zejm. v 2. pol. 20. stol.), na východních a severních svazích přirozenými porosty bukových doubrav, bučin a teplých dubohabrových hájů, na prudkých stráních nad nivou Moravy jsou cenné zbytky původních suťových lesů s převahou javorů a jasanů s přimíšeným bukem a dubem. Pro tyto lesy je typické bohaté bylinné patro. Zbytky přirozených lesních porostů vázaných na specifické podloží jsou vedle krasových jevů jedním z předmětů ochrany v rámci PP Třesín. Pod vrchem protékají drobné vodoteče (Hradečka, Hrabůvka), přítoky Moravy

Území je bohaté na paleontologické a archeologické nálezy mimořádného významu (jeskyně, sídliště, pohřebiště; datace aurignacien; gravettien; eneolit; únětická kultura; lužická kultura; slezskoplatěnická kultura; doba laténská; raný středověk) – ÚAN I Mladeč-Třesín. Mladečská jeskyně objevená koncem 20. let 19. století vykazuje četné nálezy lidských i zvířecích pozůstatků z mladopaleolitického období, stejně jako kamenné a kostěné industrie z téže doby. Jedná se o místo unikátního nálezu kosterních pozůstatků člověka moderního druhu Homo sapiens sapiens, nejpočetnějších a jedněch z nejstarších doložených v Evropě, jedinečných kostěných a parohových předmětů (tzv. mladečských hrotů), štípané industrie a reliktů nástěnných značek. Na vrcholu Třesína byla zjištěna ještě stanice z gravettien (střední část mladého paleolitu). Dále je zde doloženo osídlení z eneolitu, doby, bronzové, latěny a raného středověku. První nálezy spadají k r. 1825, výzkumy zde pak probíhaly od 80. let 19. století. Poslední zjišťovací výzkumy v jeskyních prováděl Antropos v 60. letech 20. století, na vrcholu Třesína pak na počátku 80. let 20. století.

Neméně důležité jsou kulturně-historické hodnoty spočívající v přítomnosti romantických staveb a prvků na severním úbočí Třesína.



Obrázek 12 Schéma krajinného prostoru B1 Třesín

Pocházejí z komponovaných krajinářských úprav areálu Nových Zámků rodem Lichtenštejnů v 19. století (zřízení Rytířské síně, Čertův most a uměle upravená jeskyně Podkova, dosud patrné cestičky zasekané do skal s mostky přes průrvy, cesta vedla i malým rybníkem a po několika ostrůvcích). Místo hrálo v celkové kompozici areálu významnou roli. Rytířský sál a skály Třesína tvořily ukončení hlavní pohledové osy od zámku, ale také umožňovaly pohledy na významné prvky kompozice, zámek, Templ a obelisk, ale i široký pohled na údolí s několika říčními rameny, na oboru se zvěří. Tyto pohledy jsou dnes zarostlé a nefunkční.

Historicky doložitelné jsou i trasy stávajících cest (na hřebeni často úvozových) a reliktů členění pozemků na tzv. plužiny (spíše v blízkosti vodních toků a okrajů lesních porostů). Západní část krajinného prostoru v okolí Měníka je zemědělsky využívána. Sídlo drobného měřítka se nachází v členitějším terénu. Urbanistická struktura a charakter zástavby historicky zemědělsky orientovaného sídla jsou ve značné míře dochovány. V Měníku a jeho okolí se dochovaly i objekty drobné sakrální a memoriální architektury (kaple Panny Marie Růžencové se zvonek dat. 1850 a kříž na návsi, památník obětem první světové války, kříž u cesty od Třesína dat. 1857, kaple sv. Cyrila a Metoděje z r. 1869 u cesty do Řimic)

Třesín hraje významnou roli v prostorové charakteristice této části CHKO. Jedná se o prostorovou dominantu se zřetelným horizontem. Část svahů je nezalesněná a z poměrně vysokých poloh se otevírají pohledy do nivy Moravy. Jedná se jak o pohled přes Měník a Řimice k severu (vyhlídkové místo u kaple sv. Cyrila a Metoděje nad Měníkem), tak zejména o jedinečný pohled k severovýchodu a k východu přes Litovel na panorama Jeseníků (Na Plavatisku nad Mladčí).

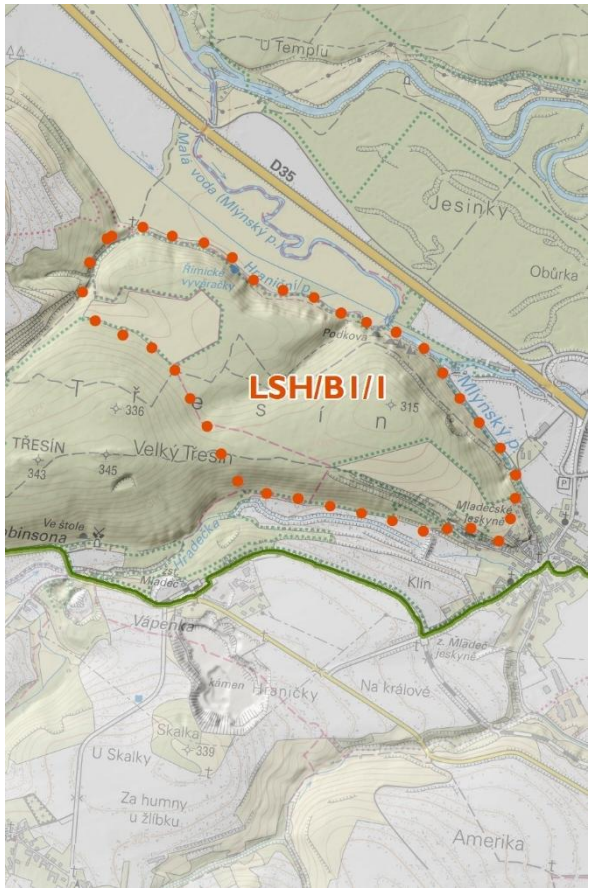
Negativní prvek v krajinné scéně vně CHKO tvoří hmotově výrazné objekty úpravárenské a těžební technologie v exponované poloze při silnici z Mladče do Měníka, nacházející se v těsné blízkosti hranice CHKO.

KP/B1 Třesín										
Charakteristický znak		Projev (+)pozitivní (-)negativní (0)neutrální	Význam zásadní spoluurčující doplňující	Cennost jedinečný cenný běžný	E	P	H	M	D	
Znaky přírodní charakteristiky										
Př1	Zřetelný reliéf Z-V orientovaného Třesínského hřbetu (344,9 m n. m.) na okraji Ludmírovské vrchoviny bez výrazného členění, s prudkým zlomovým svahem nad Mohelnickou brázdou	+	zásadní	cenný	X	X	X	X		
Př2	Rozsáhlé souvislé zalesnění Třesínského hřbetu převážně bukovými doubravami a dubohabřinami s polohami původních cenných porostů, s vazbou na specifické vápencové podloží (PP Třesín)	+	zásadní	cenný	X	X				
Př3	Drobnější přirozené vodní toky ohraničující zalesněný masiv Třesína (Mlýnský a Hraniční potok na S úpatí, potok Hradečka z J), Hrabůvka s menším rybníkem na Z u Měníka	+	doplňující	běžný		X				
Př4	Povrchové i podzemní krasové jevy (Mladečské jeskyně, Třesínská jeskyně, Řimické vyvěračky, Podkova, závrtý, vyvěračky), skalní útvary	+	spoluurčující	jedinečný	X	X	X			
Př5	Ojedinelé enklávy bezlesí s loukami na Třesínském hřbetu (lokalita Rytířská síň, nad Mladečskými jeskyněmi, pod Třesínskou jeskyní, Klín, U háje ad.) a v nivách drobných vodotečí	+	doplňující	běžné			X	X		
Př6	Nelesní krajinná zeleň lesozemědělské krajina v západní části KP, zeleň v okolí Měníka	+	doplňující	běžné			X			
Znaky kulturní a historické charakteristiky										
Kh1	Menší kompaktní středověké sídlo Měník (1358) s částečně dochovanou urbanistickou strukturou a charakterem zástavby, přechodovou zelení zahrad a sadů	+	spoluurčující	cenný			X	X		
Kh2	Krajina se stopami prehistorického osídlení a četnými paleontologickými a archeologickými nálezy (pravěké osídlení vápencových jeskyň, slovanské hradiště na ostrohu kopce ad.)	+	spoluurčující	jedinečný	X	X	X			
Kh3	Romantické stavby lichtenštejnské komponované krajiny z 19. století (zřícenina Rytířská síň, Čertův most, umělá jeskyně Podkova, fragmenty cest ve skalách)	+	spoluurčující	jedinečný	X		X	X		
Kh4	Dochované úvozové cesty staré sídelní krajiny v zalesněném masivu Třesínského hřbetu a struktura cestní sítě zemědělské krajiny s fragmenty členění plužiny	+	doplňující	běžný			X	X		
Kh5	Drobné stavby sakrální a memoriální architektury v sídlech i volné krajině (kaple sv. Cyrila a Metoděje, kaple P. Marie Růžencové, kříže, pomník obětím války)	+	doplňující	běžný			X			
Znaky prostorové charakteristiky										
Pr1	Výraznost terénního masivu Třesína na rozhraní významných geomorfologických jednotek, významná terénní dominanta CHKO a zřetelný horizont bez rušivých prvků, technických staveb a zařízení	+	zásadní	cenný	X	X	X	X		

Pr2	Drobnější enklávy luk (Rytířská síň, nad Mladečskými jeskyněmi, u Třesínské jeskyně) s přírodním rámcem ve scénérii zalesněného Třesína a v nivách drobných vodotečí	+	spoluurčující	cenný	X		X	X	
Pr3	Svébytná romantická krajina se zvýšenými krajinářsko-estetickými hodnotami skalnatých svahů nad Moravou s prvky prostorové skladby krajinářských úprav z období romantismu (komponovaná krajina okolí Nových Zámků)	+	spoluurčující	cenný	X	X	X	X	
Pr4	Výhlídková místa umožňující dálkové panoramatické pohledy do Hornomoravského úvalu s panoramatem Jeseníků	+	doplňující	cenný	X		X		
Pr5	Výrazně přírodní či přírodě blízký charakter vizuálně uzavřených scénérií lesní krajiny s přirozenými krajinářsko-estetickými hodnotami	+	zásadní	cenný	X	X	X	X	
Pr6	Harmonické zapojení drobné vesnice Měník uplatňující se v dálkových pohledech do krajinné scény, harmonické zapojení kaple sv. Cyrila a Metoděje v exponované poloze do scény zemědělské krajiny	+	doplňující	běžný			X	X	
E – znak tvoří estetickou hodnotu P – znak tvořící přírodní hodnotu H – znak tvořící harmonické vztahy v krajině M – znak utvářející harmonické měřítko krajiny D – znak tvoří kulturní dominantu									
Podmínky ochrany		Odůvodnění							
PO1	Zachovat přírodní či přírodě blízký charakter zalesněného vrchu Třesína s cennými biotopy a s nízkou hustotou osídlení	Třesín je z velké části zalesněný převážně smrkovým porostem, na východních a severních svazích přirozenými porosty bukových doubrav, bučin a teplých dubohabrových hájů, na prudkých stráních nad nivou Moravy jsou cenné zbytky původních suťových lesů s převahou javorů a jasanů s přimíšeným bukem a dubem. Ani v nezalesněných enklávách masivu Třesína není žádoucí rozvíjet lokality samot v přírodě blízkých plochách.							
PO2	Zachovat volný zalesněný horizont Třesínského hřbetu bez odlesnění a výrazných novodobých technických dominant (vč. VTE, vysílačů atd.)	Litovelské Pomoraví se nachází v rovinaté krajině nivy Moravy, z dálkových pohledů se proto uplatňuje velmi omezeně, především lesními okraji. Třesínský hřbet spolu s Doubravou jsou ojedinelé elevace pahorkatiného charakteru v nivní poloze Moravy na území Hornomoravského úvalu s nejvýraznějším prostorovým uplatněním v rámci CHKO v širším krajině celku. K ochraně prostorového a krajinářského významu Třesína není vhodná výstavba při patě nezastavěných svahů, které jsou výrazným prostorovým předělem s krajinářsko-estetickým významem přechodu zemědělské a lesní krajiny.							
PO3	Zachovat fragmenty unikátní historické krajinářské kompozice Novozámecka	Komponovaná krajina Nových Zámků představuje významnou kulturní a historickou hodnotu s krajinářsko-estetickým významem. Rytířská síň a další romantické úpravy na svazích Třesína jsou důležitou složkou celé kompozice. Hodnoty komponované krajiny jsou po-							

		drobněji analyzovány ve studii <i>Historický vývoj novozámeckého areálu a návrh jeho obnovy, využití a následné péče</i> (Kubeša et al., 2008)
PO4	Zachovat charakter a strukturu harmonické lesozemědělské krajiny	Harmonická krajinná struktura KP odpovídá tradiční lesozemědělské krajině. Pro Litovelské Pomoraví jsou charakteristická sídla menšího měřítka, s poměrně dochovanou kompaktní urbanistickou strukturou i charakterem starší zástavby vč. siluety a střešní krajiny. Cílem je tedy mj. ochrana dochovaného charakteru urbanistické struktury a zástavby Měníka se středověkým základem vč. bohaté sídelní zeleně se stanovištně odpovídajícími druhy dřevin na přechodu do volné krajiny, ochrana historicky doložitelné struktury cestní sítě (pravděpodobný středověký původ úvozových cest v lesním masivu), historicky doložitelné struktury okrajů lesních porostů i mimolesní zeleně charakteristické pro lesozemědělskou krajinu.
Ochranná doporučení		
OD1	Možnosti rehabilitace a prezentace komponované krajiny Novozámecka v rámci LSH/A1/1	
OD2	Rozvojové možnosti a ochranná doporučení pro sídlo Měník v kapitole 5.	
OD5	V KP se nachází řada turisticky atraktivních lokalit. Rozvoj turistické infrastruktury (parkování, správní objekty, informace ad.) je nutné řešit individuálně, mimo vizuálně exponované polohy.	

Lokality soustředěných hodnot v KP/B1

ID (kód)	Název LSH	Lokalizace	Schéma
LSH/B1/1	Třesín	KC/B, KP/B1	
Charakteristika	V JV části Třesína se koncentruje řada mimořádných hodnot různého typu. Jde především o řadu krasových povrchových i podzemních jevů s lokalitami světoznámých paleontologických a archeologických nálezů (poloha na vrchu Třesín s jeskyněmi Bočkova díra, Podkova a lom). Krasové jeskyně jsou místem unikátního nálezů kosterních pozůstatků člověka moderního druhu Homo sapiens sapiens, nejpočetnějších a jedněch z nejstarších doložených v Evropě, kostěných a parohových předmětů (tzv. mladečských hrotů), štípané industrie a reliktní nástěnných značek. Dále je zde doloženo osídlení z eneolitu, doby bronzové, laténu a raného středověku. První nálezy spadají k r. 1825, výzkumy zde pak probíhaly od 80. let 19. století. Další cenné krajinářské úpravy jsou spojené s lichtenštejnským komponováním krajiny v okolí Nových Zámků. Na skalnatém svahu nad Moravou jsou dodnes zřetelné skalní cesty, které byly doplněné mostky, spojujícími romantické stavby (Čertův most, Podkova), mezi kterými vyniká kompozičně stěžejní Rytířský sál, na který byly vázány původní pohledové osy propojující uzly romantické komponované krajiny.		
	Z hlediska ochrany hodnot krajinného rázu podporovat zachování stávajících znaků kompozice. Umožnit obnovu pouze těch znaků, které nenaruší stávající přírodní hodnoty či jejich narušení vyváží.		
Podmínky ochrany	Údržbu a rehabilitaci stávajících komponentů původní krajinářské kompozice, stavebních objektů i krajinářských úprav vč. os a průhledů realizovat v úzké spolupráci s NPÚ a orgány SPP.		
	Rozsah obnovy základních pohledových os (např. průhled od Rytírny na zámek nebo na Templ) realizovat s ohledem na přírodní hodnoty lesních a nivních porostů. Pozn. Přibližně 50 let staré výsadby porušily původní kompoziční záměr a vedly k zarůstání jednoho z hlavních průhledů. Obnovou základních kompozičních prvků (např. průhled od Rytírny na zámek nebo na Templ), dojde ke zvýšení krajinářské hodnoty celého areálu, byť rozděleného dálnicí D35.		
Ochranná doporučení	Objekt Rytířské síně nedoporučujeme z hlediska krajinného rázu obnovovat. Došlo by tím k narušení ducha místa. Lokality jeskyně Podkova a Čertův most doporučujeme v max. možné míře zachovat ve stávajícím stavu. V bezprostřední blízkosti neumísťovat odpočívky ani informační tabule.		
	Komponovaná krajina Novozámecka má potenciál k prohlášení za krajinnou památkovou zónu – návrh KPZ Nové Zámky (Laššák, SPÚ Olomouc, 2002). Pro případné rozsáhlejší úpravy krajiny směrem k částečné obnově komponované krajiny je vhodná tato institucionální opora.		

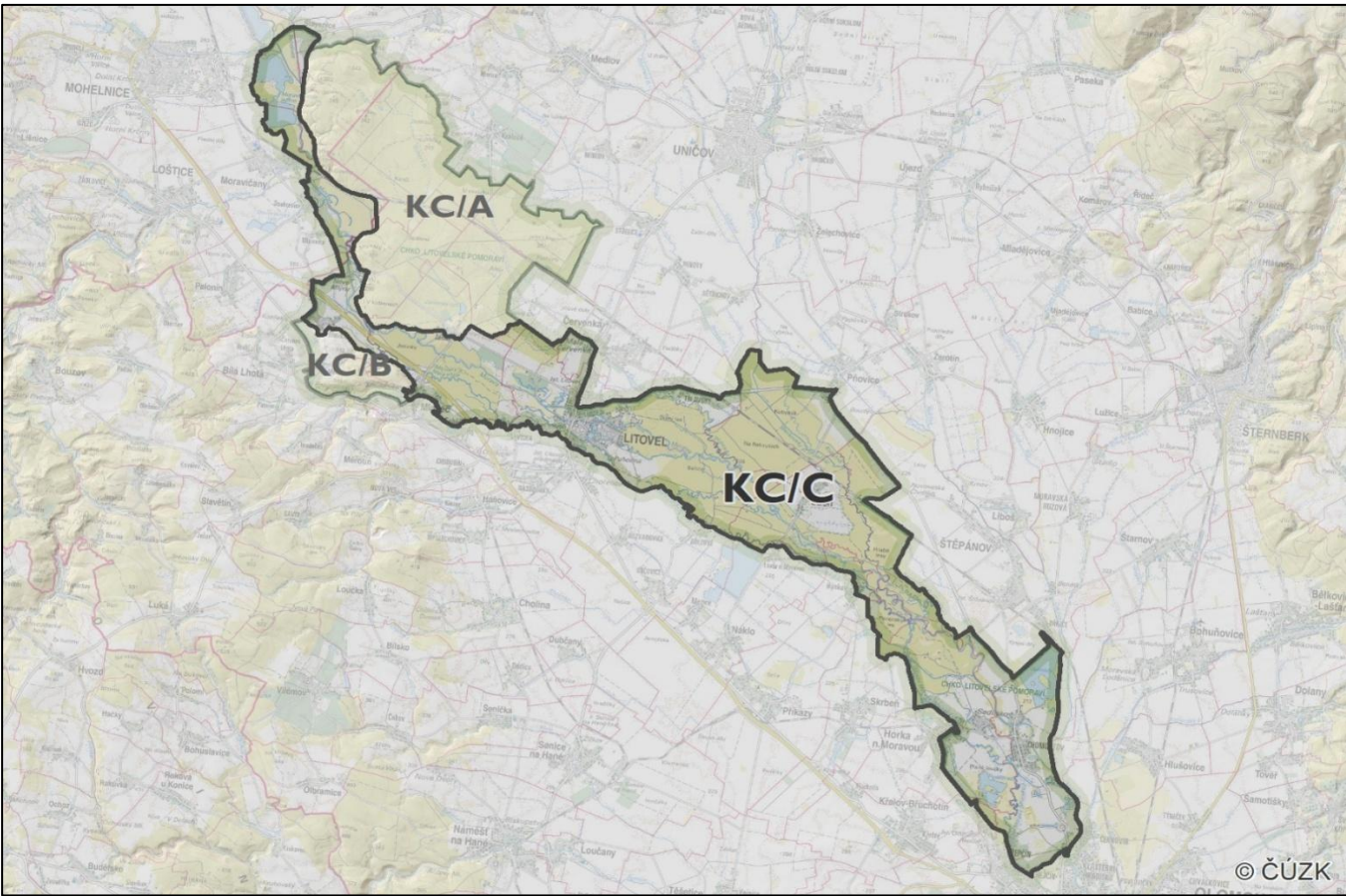
Seznam samostatně sledovaných charakteristických jevů a hodnot

Jev	ID (kód)	Název	odkaz
Významné krajinné dominanty	KD/B1/1	Třesín (344 m n. m.)	Kap. 4
Významné pohledové horizonty	H/B1/1	Hřbet Třesína	Kap. 4
Kompoziční osy	Komponované průhledy (vizuální osy) od Rytířského sálu, který měl dalekosáhlý význam v širším areálu komponované krajiny Nových Zámků. Jednak tvořil ukončení hlavní pohledové osy od zámku, jednak také umožňoval pohled opačným směrem. Od Rytířského sálu severním směrem za řekou Moravou na skalní vyvýšenině nad soutokem dvou ramen řeky Moravy a řimickým splavem byl viditelný chrámek Přátelství (Templ) a několik set metrů východně od této drobné stavby mohutný kamenný obelisk (Komín) z roku 1805. Dnes těmto průhledům brání přerostlá zeleň a nejsou reálně přítomné. Jejich obnova je z hlediska krajinného rázu přípustná, není však předmětem této studie. Území komponované krajiny je podrobně řešeno ve studii <i>Historický vývoj novozámeckého areálu a návrh jeho obnovy, využití a následné péče</i> (Kubeša et al., 2008)		
Významné stavební dominanty	nepřítomny		
Architektonicky či urbanisticky významné objekty nebo soubory	OBJ/B1/1	Mladečské jeskyně (KP)	Kap. 4
	OBJ/B1/2	Zřícenina Rytířská síň	
	OBJ/B1/3	Čertův most	
	OBJ/B1/4	Jeskyně Podkova	
	OBJ/B1/5	Třesínská jeskyně	
	OBJ/B1/6	Kaple sv. Cyrila a Metoděje	

Seznam sídel v KP/B1

ID (kód)	Název	odkaz
S/B1/1	Měník	Kap. 5

KRAJINNÝ CELEK C- NIVA MORAVY



Obrázek 13 Schéma krajinného celku C Niva Moravy

Jedná se o největší a také nejcharakterističtější celek na území CHKO Litovelské Pomoraví, který je od KC/A a KC/B zřetelně vymezen především reliéfem ploché nivy Moravy. Reliéf je rovinný s malou výškovou členitostí (maximálně na okraji území se mohou vyskytovat malé pahorky), průměrná výška je 200 m n. m. Nejsevernější část KC mezi KC/A a KC/B patří do geomorfologického okrsku Hornomoravská niva, což je široká náplavová rovina kolem řeky Moravy, která tvoří osu Mohelnické brázdy, převažující část KC od průlomového údolí u Řimic je pak součástí Středomoravské nivy, což je široká náplavová rovina podél řeky Moravy ve střední části Hornomoravského úvalu.

Charakteristickým rysem KC je rovinatost terénu s minimálním převýšením a existence zásadní osy území v podobě rozvětveného toku Moravy. Oblast podél řeky Moravy charakteristická řadou bočních periodických i stálých ramen, přítoků, tůní a slepých ramen je označováno jako vnitrozemská delta. Na bohatou říční síť je vázán rozlehlý komplex kompaktních lužních lesů (pestrá směsice jilmů, habrů, lip, topolů a vrb) obklopující řeku Moravu s bočními rameny mezi městem Litovel a obcí Horka nad Moravou, představující velmi cenný přírodní či přírodě blízký celek. Lesy tvrdého luhu jsou v celém území velmi dobře zachovalé s vysokou druhovou diverzitou a s charakteristickým střídáním bylinných aspektů. Nezalesněné části oblasti s výjimkou Střene jsou rozloženy po obvodu, vyplňují je vlhké nivní louky a pole spoluvytvářející jedinečný harmonický charakter rovinaté lužní krajiny. Lesy na jihu přecházejí do souvislého pásu vesnické zástavby (Horka, Sedlicko, Chomoutov) a otevřené krajiny okrajů Olomouce, vyznačující se i díky růstu novodobé rodinné zástavby do značné míry příměstským charakterem, kde již převažují otevřené rozlehlé plochy polí a luk, ve kterých leží pouze omezené enklávy přírodě blízkého charakteru, často vázané na několik jezer vzniklých těžbou štěrkopísku, které dnes představují také přírodní hodnotu krajiny s rekreačním potenciálem.

V centru území se nachází historické město Litovel, které je jediným městem v českých zemích, které bylo založeno uprostřed podobně rozvětveného systému říčních ramen a výstižně se nazývá hanáckými Benátkami. Vnitřní město se dodnes zachovalo jako velmi hodnotný urbanistický celek, který je od roku 1992 městskou památkovou zónou, jejíž jedinečnost zvyšuje v základních rysech dochovaný systém říčních ramen a vodního opevnění s dvojicí rybníků.

Krajinný celek tvoří 8 krajinných prostorů s vazbou na vnitrozemskou deltu řeky Moravy od SZ až po JV hranici CHKO (KP/C1, KP/C2, KP/C3, KP/C4, KP/C5, KP/C6, KP/C7 a KP/C8).

KC/C Niva Moravy			
Dominantní rys		Význam hlavní spoluurčující	Projev pozitivní negativní neutrální
C1	Plochý, rovinatý reliéf Mohelnické brázdy a Středomoravské nivy s vnitrozemskou deltou Moravy s řadou bočních periodických i stálých ramen, přítoků, tůní a slepých ramen	Hlavní	pozitivní
C2	Rozsáhlé kompaktní lesy tvrdého luhu s vysokou druhovou diverzitou a s charakteristickým střídáním bylinných aspektů	Hlavní	pozitivní
C3	Historické královské město Litovel s památkově cenným jádrem (MPZ) a kulturními dominantami.	Spoluurčující	pozitivní
Zásady ochrany dominantních rysů		Odůvodnění	
ZO/C1	Nestanovují se.	Ochrana nivy Moravy patří k předmětu ochrany v rámci CHKO a MZCHÚ. Management území se řídí plánem péče. Z hlediska ochrany KR nejsou stanoveny specifické požadavky.	
ZO/C2	Pro samotné lesy se nestanovují. Ochrana lesních okrajů s podmáčenými loukami a okraji polí.	Ochrana lesních komplexů patří k předmětu ochrany v rámci CHKO a MZCHÚ. Management území se řídí plánem péče. Z hlediska ochrany KR nejsou pro lesy stanoveny specifické požadavky. Členité lesní okraje, nivní louky a okraje polí tvoří vizuálně obalovou zónu lesů, která vytváří odstup a umožňuje vnímání lesních okrajů v širších krajinných souvislostech. Je proto vhodné zachovat volné lesní okraje, bránit přibližování nové zástavby až k okrajům lesních komplexů či měnit funkční využití těchto okrajových ploch CHKO.	
ZO/C3	Nestanovují se.	Ochrana architektonických a urbanistických hodnot historického města je v gesci SPP. Silueta města s tradičními dominantami reprezentuje specifický identifikující rys CHKO jedinečné hodnoty. Projevují se pouze v dílčích scénériích z CHKO (např. od Šargounu). V současnosti je panorama značně narušené novodobými areály a dominanty jak v CHKO (areál cukrovaru), tak mimo CHKO (vysoká síla, Papcelský komín).	

KRAJINNÝ PROSTOR C1 MOHELNICKÁ BRÁZDA

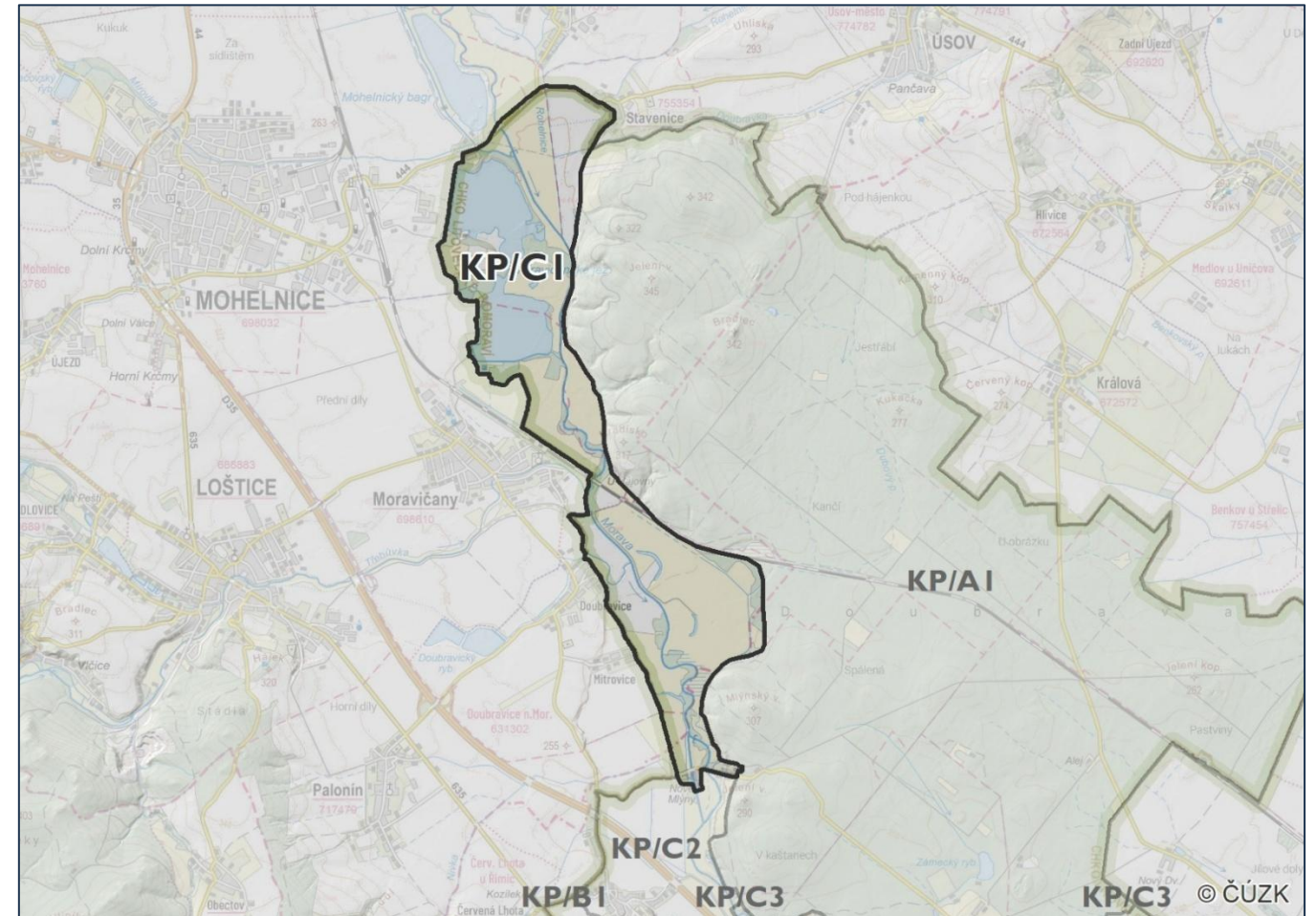


Obrázek 14 Pohled přes Moravičanské jezero směr Mohelnice a Hanušovická vrchovina, autor Kramolišová

Podélný krajinný prostor KP/C1 v severní části KC/C tvoří především široká niva Moravy od Moravičanského jezera po průlomové údolí Moravy u Řimic. Na východě je KP vymezen zřetelným krajinným rozhraním Mohelnické brázdy vůči Medlovské pahorkatině, která se zdvihá z ploché nivy výraznými až stometrovými zalesněnými svahy, na západě hranicí CHKO s pásem zemědělských obcí (Moravičany 1200, Mitrovce 1786, Doubravice 1349) na rozhraní nivy a zemědělské krajiny, která otevřenými plochami stoupá k jihozápadu. Geomorfologicky spadá pod okrsek Hornomoravská niva, což je široká náplavová rovina kolem řeky Moravy, která tvoří osu sníženiny Mohelnické brázdy. Je složena ze spodního štěrkopískového souvrství (těžba štěrkopísku) a svrchního souvrství hlinitých písků a hlín.

Zásadní krajinný prvek v severní části KP představuje Moravičanské jezero na pravém břehu Moravy vzniklé v současnosti se stále aktivní těžbou štěrkopísků. Jezero sestává ze dvou hladin propojených úzkým kanálem. Mezi jezery a svahy Doubravy protéká Morava. Na tyto zásadní prvky krajinné struktury je vázána hojná zeleň, na neupravených březích jezera rostou vrby. Mezi dvěma hlavními vodními plochami se vytvořila mozaika různých stanovišť, z nichž mnohá jsou zajímavá z hlediska výskytu vodních a mokřadních druhů rostlin a živočichů, velká vodní plocha pískovny, menší tůň a rybník, místy i litorální porosty, štěrkové náplavy, písčité břehy, menší lesní porosty, vlhké louky, zarůstající plochy. Soubor polopřirozených a přírodě blízkých vodních, mokřadních, lučních, lesních a křovinných ekosystémů a jejich sukcesních stádií, s výskytem typických i vzácných druhů planě rostoucích rostlin a volně žijících živočichů, v prostoru mezi oběma hladinami Moravičanského jezera je chráněn jako PP Zátrže. Na místě bývalé štěrkovny bylo odhaleno množství cenných archeologických nálezů (polykulturní lokalita je známa již z 50. let 20. stol.) dokládajících přítomnost člověka v lokalitě již v prehistorickém období. Rovinaté polohy dále v údolní nivě vyplňují z velké části louky. Nejsevernější okraj CHKO se dotýká zástavby Stavenic (ves zmiňovaná poprvé v roce 1273), jejichž část leží uvnitř CHKO.

V jižní části KP je dominantním krajinným prvkem a určujícím činitelem údolní niva Moravy, která v KP přijímá další vodoteče (Mírovku, Rohelnici, Třebůvku a Dubový potok). Cenný prostor bez zástavby v okolí meandrujícího toku řeky včetně opuštěných ramen vyplňují převážně louky. Do prostoru zasahuje PP Kačení louka, jejímž předmětem ochrany jsou mokřadní biotopy s téměř kompletní hydrosérií ekosystémů od společenstev volné hladiny až po podmáčené olšiny, s výskytem řady vzácných druhů rostlin i živočichů. Při jižním okraji MKR stojí



Obrázek 15 Schéma krajinného prostoru C1 Mohelnická brázda

stará rybářská osada Nové Mlýny s cenným památkově chráněným objektem malé vodní elektrárny. Funkcionalistická stavba byla vystavěna v roce 1922 na místě bývalého mlýna snad z 16. století, součástí elektrárny je jez, náhon a tři stavidla. Zajímavá je i vedle stojící zemědělská usedlost. Bývala zde hájenka (objekt dochován), dnes umístěná východněji, a hostinec. Dnes je zde půjčovna lodí a vodácké tábořiště. Severně od Nových Mlýnů ležící mokřadní biotopy s vytvořeným sledem fytoocenóz od bažinných luk k fragmentům měkkého luhu s ostřicovými poříčními tůňmi jsou chráněny jako PP Za Mlýnem.

Krajinná situace, ve které vyniká kontrast horizontální ploché nivy a vyvýšených chlumních poloh s převýšením 60 až 100 metrů, se vyskytuje v Litovelském Pomoraví pouze v okolí Třesína a je zcela charakteristická pro tuto část CHKO. Toto zajímavé prostorové uspořádání krajinné scény, její proměnlivost v jednotlivých částech prostoru (Moravičanské jezero se svébytnou atmosférou a nespornou estetickou kvalitou spočívající ve výrazném vymezení břehovými porosty a v přírodním charakteru některých partií, široké nivní louky u Doubravice a Mitrovic, sevřená nepřehledná poloha PP Za Mlýnem s přírodě blízkým charakterem a drobnějšími uzavřenými prostory nivních luk) a uplatnění kulturní dominanty kostela sv. Jiří v Moravičanech (mimo CHKO) jsou podstatnými rysy rázu a identity krajiny KP/C1.

KP/C1 Mohelnická brázda										
Charakteristický znak		Projev (+)pozitivní (-)negativní (0)neutrální	Význam zásadní spoluurčující doplňující	Cennost jedinečný cenný běžný	E	P	H	M	D	
Znaky přírodní charakteristiky										
Př1	Rovinatý reliéf široké náplavové roviny kolem řeky Moravy (Hornomoravské nivy uvnitř Mohelnické brázdy)	+	zásadní	cenný		X	X			
Př2	Řeka Morava v široké nivě, se zbytky meandrů (opuštěných ramen), přítoky Mírovky, Rohelnice, Třebůvky a Dubového potoka, s bohatou břehovou vegetací, poríčními tůněmi a mokřadními polohami	+	zásadní	cenný	X	X	X	X		
Př3	Moravičanské jezero (bývalá štěrkovna) tvořené dvěma velkými plochami spojenými kanálem, menší tůň a rybník, s břehovými a doprovodnými, místy i litorální porosty, štěrkovými náplavy a písčitými břehy	+	zásadní	cenný	X	X	X	X		
Př4	Vegetace nivních luk vč. podmáčených poloh a bažinatých luk se solitérními stromy (Mitrovický dub) a doprovodnými porosty vodních prvků	+	spoluurčující	cenný		X	X	X		
Znaky kulturní a historické charakteristiky										
Kh1	Moravičanské jezero jako produkt těžby šterkopísku vznikající postupně při těžbě štěrkopísku během 20. století, s rekreačním potenciálem (pláže, kemp, chaty) a přírodními hodnotami (PP Zátrže)	+	zásadní	běžné	X	X	X	X		
Kh2	Několik objektů odkazujících na historické využívání krajiny při loveckém revíru Doubrava (hájovna Moravičany, hájovna Nové Mlýny)	+	doplňující	běžné			X			
Kh3	Dochované trasy cest (Novomlýnská cesta) a železnice z 19. století	O	doplňující	běžný	X		X			
Kh4	Funkcionalistická MVE Nové Mlýny z roku 1922 na místě vodního mlýnu snad z 16. století	+	doplňující	cenný				X		
Kh5	Osada Nové Mlýny v místech mlýna v nivě Moravy a okrajově středověká ves Stavenice zmiňovaná v roce 1273	+	doplňující	běžný				X		
Znaky prostorové charakteristiky										
Pr1	Působivý kontrast ploché horizontální polohy nivy s bohatou zelení vůči zřetelnému pozadí zalesněných svahů Doubravy	+	zásadní	cenný	X		X			
Pr2	Přírodě blízký charakter scénérií s otevřenou vodní hladinou, bohatou vegetací a uzavřeností dílčích scénérií s krajinářsko-estetickými hodnotami v okolí Moravičanského jezera	+	zásadní	cenný	X	X	X	X		
Pr3	Rozlehlý otevřený prostor nivy s průhledy (zejména v severní části mezi Stavenicemi a Moravou), bohatě rozčleněný nelesní zelení doprovázející vodní prvky (jižně od Moravičanského jezera)	+	zásadní	cenný	X		X	X		

Pr4	Drobnější nepřehledné přírodě blízké uzavřené prostory nivních luk v bohaté doprovodné vegetaci Moravy a Dubového potoka v PP Za Mlýnem	+	spoluurčující	cenný	X	X	X	X	
Pr5	Soubor vodní elektrárny v Nových Mlýnech v osamělé poloze ponořené do bohaté zeleně břehů řeky (působivé místo krajiny)	+	doplňující	běžný	X		X	X	
Pr6	Kulturní dominanta kostela sv. Jiří v Moravičanech pozorovatelná z území CHKO (kostel leží mimo CHKO)	+	doplňující	běžný			X		X
Pr7	Polohy bez osídlení, s přírodě blízkým charakterem a určitou opuštěností (místy i neprostupností) vynikající klidem a harmonií	+	spoluurčující	cenný	X	X	X	X	
Pr8	Narušení nivy železnicí, rekreačními areály u jezera (kemp, chaty), elektrickým vedením, průmyslovou zástavbou a těžba u Mohelnice (mimo CHKO)	-	doplňující						
E – znak tvoří estetickou hodnotu P – znak tvořící přírodní hodnotu H – znak tvořící harmonické vztahy v krajině M – znak utvářející harmonické měřítko krajiny D – znak tvoří kulturní dominantu									
Podmínky ochrany			Odůvodnění						
PO1	Zachovat přírodní či přírodě blízký charakter nivy Moravy bez zástavby	Niva Moravy v KP se vyznačuje přírodním charakterem, jistou opuštěností, z velké části bez zástavby, která navazuje hned za hranici CHKO. Vytváří okrajovou zónu s krajinářsko-estetickými hodnotami danými konfigurací terénu (kontrast horizontální ploché nivy s bohatou vegetací vůči svahům Doubravy), v rámci CHKO poměrně ojedinělého.							
PO2	Zachovat přírodní charakter a přiměřené rekreační hodnoty Moravičanského jezera	Moravičanské jezero, byť je výsledkem těžební činnosti člověka, vykazuje v současné době cenné přírodní hodnoty (vodní plocha pískovny, menší tůň a rybník, místy i litorální porosty, štěrkové náplavy, písčité břehy, menší lesní porosty, vlhké louky, zarůstající plochy) a zároveň značné krajinářsko-estetické hodnoty dané bohatou vegetací a přírodním rámcem jezera. Je třeba chránit především střední a jižní část, která není narušená a otevírá se dále do nivy Moravy a v průhledech na kulturní dominantu kostela v Moravičanech.							
Ochranná doporučení									
OD1	Rozvojové možnosti a ochranná doporučení pro sídlo Nové Mlýny v kapitole 5.								
OD2	Rozvojové možnosti a ochranná doporučení pro část obce Stavenice na území CHKO v kapitole 5.								
OD3	Opatření k ochraně hodnot Moravičanského jezera řešena v rámci LSH/C1/1								
OD4	Je vhodné upravit a lépe prezentovat historickou a památkovou hodnotu MVE Nové Mlýny								

Lokality soustředěných hodnot v KP/C1

ID (kód)	Název LSH	Lokalizace	Schéma
LSH/C1/1	Moravičanské jezero	KC/C, KP/C1	
Charakteris-tika	Jedná se o lokalitu, kde se koncentrují kulturní a přírodní hodnoty spolu s rozvojem rekreace. Bývalá štěrkovna těžená v průběhu 20. stol. poskytla řadu archeologických nálezů (ÚAN I). Rozsáhlá polykulturní lokalita byla předmětem zájmu od 50. let 20. st. v rámci rozšiřování štěrkovny. Byly zachyceny dlouhé domy tzv. mohelnického typu s keramikou lineární, dále objekty z pozdního lengyelu, kultury zvoncovitých pohárů a platěnické. Unikátní jsou čtyři studny s dochovanou výdřevou a zbytky nádob k čerpání vody. Po vzniku jezera zde vznikla postupně cenná přírodní mozaika různých stanovišť, z nichž mnohá jsou zajímavá z hlediska výskytu vodních a mokřadních druhů rostlin a živočichů (velká vodní plocha pískovny, menší tůň a rybník, místy i litorální porosty, štěrkové náplavy, písčité kolmé břehy, menší lesní porosty, vlhké louky, zarůstající plochy atd.), dnes PP Zátrže. Jezero má i velký rekreační potenciál (pláže, kemp, chatky) a vizuální atraktivitu. Zatímco severní část je na západním břehu provázena průmyslovými a těžebními zařízeními, jejichž areál navazuje na průmyslovou zónu Mohelnice, má uzavřenější jižní část vodní nádrže svébytnou atmosféru a nesporné estetické kvality, spočívající v prostorovém vymezení břehovými porosty, výrazností zdánlivě nepřístupného lesního masivu se strmými svahy Doubravy, přírodě blízkým charakterem některých partií a výhledem na kulturní dominantu kostela sv. Jiří v Moravičanech.		
Podmínky ochrany	Zachování a ochrana přírodních a estetických hodnot lokality, zejména jižní a střední části jezera.		
	Zachování přírodního charakteru lokality na okraji nivy Moravy jako vstupního prostoru CHKO		
Ochranná doporučení	Areál kempu v severní části při ulici Uničovská plošně nerozšiřovat. Ponechat extenzivní formu rekreace v poloze mezi kempem a PP Zátrže (bez možnosti rozvoje zástavby). Rekreační využití jižní části jezera - jachtařský klub - plošně nerozšiřovat, individuální rekreaci omezit za účelem možné ochrany exponovaných poloh a přírodně hodnotných stanoviště ohrožených druhů. Západní břehy vodních ploch tvoří pohledovou hranici CHKO, proto je vhodné zachovat jejich přírodní charakter a chránit před rozvojem i území těsně za hranicí CHKO.		
	Vhodná realizace odclonění vizuálního kontaktu s Moravičanskými, příp. Mohelnickými halami výsadbou zeleně druhově odpovídajících dřevin podél cest při západním okraji jezera vhodné.		
	Chránit přírodě blízký charakter území kolem Moravičanského jezera, vč. budoucího potenciálu těžené pískovny. Zachovat nezpevněný , resp. propustný charakter okolních cest.		

Seznam samostatně sledovaných charakteristických jevů a hodnot

Jev	ID (kód)	Název	odkaz
Významné krajinné dominanty	Nepřítomny (vizuálně se uplatňují dominanty KC/A)		
Významné pohledové horizonty	Nepřítomny (vizuálně se uplatňují dominanty KC/A)		
Kompoziční osy	Nepřítomny		
Významné stavební dominanty	D/C1/1	Kostel sv. Jiří v Moravičanech (mimo CHKO)	Kap. 4
Architektonicky či urbanisticky významné objekty nebo soubory	OBJ/C1/1	MVE Nové Mlýny	Kap. 4

Seznam sídel v KP/C1

ID (kód)	Název	odkaz
S/C1/1	Stavenice (část)	Kap. 5
S/C1/2	Nové Mlýny	

KRAJINNÝ PROSTOR C2 NIVA POD TŘESÍNEM

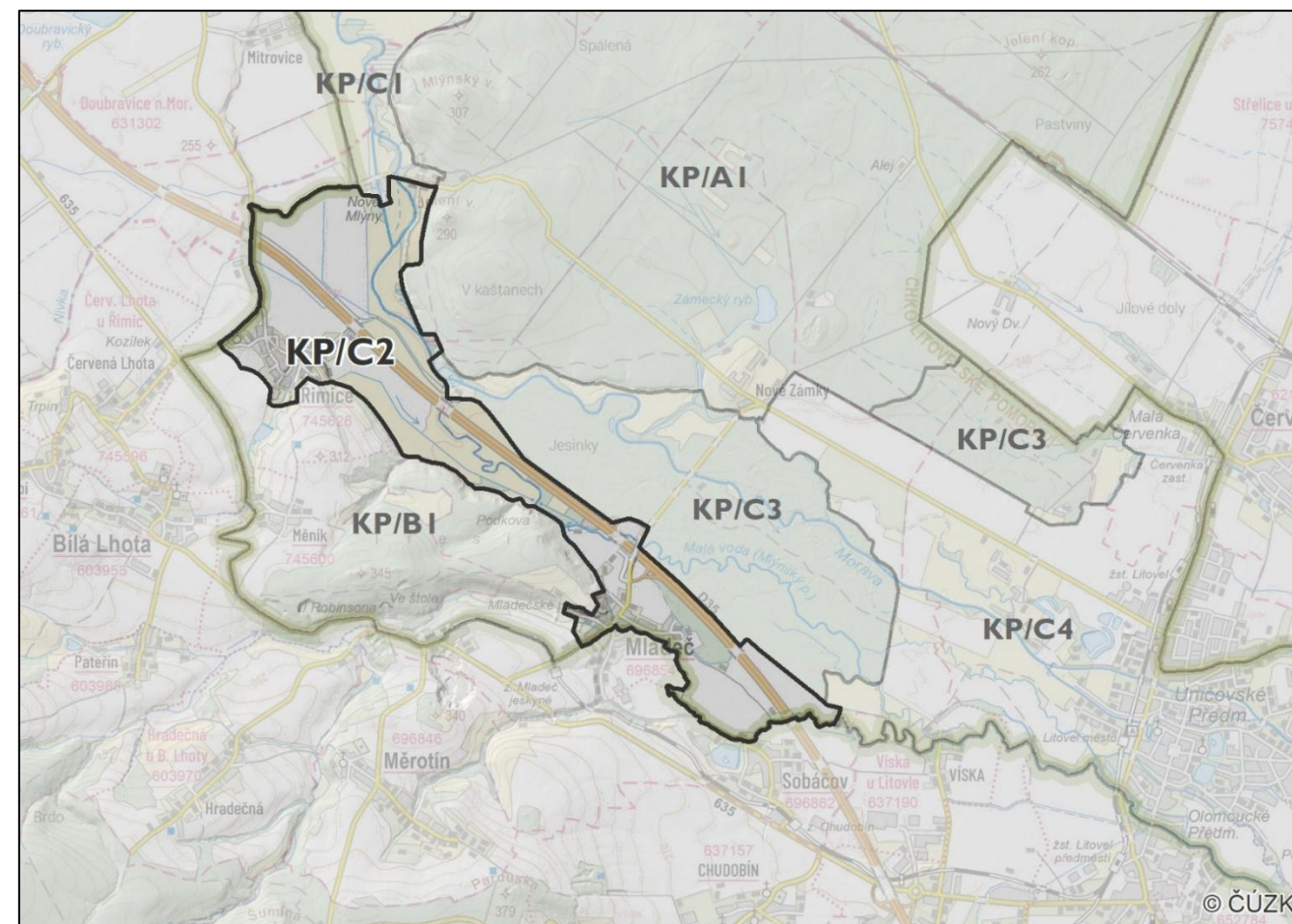


Obrázek 16 Pohled od kaple Cyrila a Metoděje na Řimice a masiv Doubrava, autor Kramolišová

Podélný krajinný prostor KP/C2 tvoří odlesněná část široké nivy Moravy od místa jejího zúžení okrajem lesního masivu Doubravy pod Mlýnským vrchem u Nových Mlýnů až k Sobáčovu, kde se již otevírá široký prostor Litovle, zatímco kompaktně zalesněná část nivy s hlavním tokem Moravy pod Novými Zámky je samostatným krajinným prostorem. Morava opouští u Nových Mlýnů Mohelnickou brázdu, konkrétně Hornomoravskou nivu, a vtéká do Hornomoravského úvalu, což je geomorfologický celek Západních Vněkarpatských sníženin. Jedná se o protáhlou sníženinu, jejíž osu tvoří široká niva Moravy v okrsku Středomoravská niva. Jde o širokou náplavovou rovinu podél Moravy a dolní Bečvy tvořenou spodním štěrkopískovým souvrstvím a svrchním souvrstvím písčitých hlín a písčitých písků. V severní části prostoru od Nových Mlýnů vstupuje do KP niva Moravy doprovázená charakteristickou břehovou zelení a loukami v bližších partiích od břehu. Ve střední části prostoru se zužuje do průlomového údolí mezi masivem Třesína (344,9 m n. m.), který vystává na levém břehu Moravy, a okraji Medlovské pahorkatiny (přes 290 m n. m.). Prudká lesnatá úbočí se dojemově spojují s lesy na levém břehu. Zde prostor působí uzavřeně, s výrazně přírodním rámcem. Pod Templem, v blízkosti Řimického jezu, se od Moravy odděluje Mlýnský potok (Malá voda), nejdůležitější boční rameno Moravy v CHKO, který protéká dále prostorem a od Mladče tvoří hranici CHKO, zatímco hlavní rameno Moravy se přimyká k okraji lesního masivu ohraničujícího úpatí vyvýšeného terénního celku Doubravy a vlévá se do lesnaté krajiny vedlejšího krajinného prostoru.

Na severu u Řimic a na jihu u Mladče na nivu navazuje otevřená zemědělská krajina tvořící okrajovou část CHKO. Větší část území zde tvoří orná půda. V severní části prostoru se na k severu orientovaných svazích pod Třesínem rozkládá ves Řimice, poprvé písemně doložená k roku 1281, vyniká siluetou s věžemi pravoslavného kostela sv. Ludmily (1933) a věžičkou barokní kaple sv. Jana Nepomuckého (1772), méně výrazná je hmota bývalé tvrze. Vesnice je hodnotná nejzachovalejším charakterem původní hospodářské zástavby na území CHKO.

V jižní části prostoru vymezeného dálnicí a okrajem lesního komplexu Vrapač leží v kopcovitém terénu na úpatí Třesína ves Mladeč. Do CHKO zasahuje pouze částečně. Je doložena k roku 1350. Rozkládá se při potoku Hradečka a ramenech Moravy (Mlýnský potok) a uplatňuje se také v dálkových pohledech z území mimo CHKO. K hodnotným stavbám Mladče patří novodobá kaple sv. Floriana a sv. Barbory (2002) či drobná kaple sv. Eustacha. Téměř ve středu obce na Mlýnském potoce stojí bývalý mlýn zbudovaný na přelomu 14. a 15. století, v nivě stávala Mladečská myslivna, ke které směřovala jedna z os komponované krajiny Novozámecka. Další vodní



Obrázek 17 Schéma krajinného prostoru C2 Niva pod Třesínem

mlýn zvaný také Babákův stojí na samé hranici CHKO na Mlýnském potoce v Sobáčově. Je připomínán již v roce 1371 a do počátku 19. století se u něj rozkládal i rybník. Součástí areálu byla i pila, která se zde nachází dodnes. Mlýn má popisné číslo Sobáčova, ale leží již na katastru Mladče.

Prostorovou a funkční osou ale i bariérou je výrazná linie dálnice D35 s MÚK Mladeč (245 km), která prostor rozděluje na dvě části, vnáší do něj nové měřítko technické liniové stavby, pohyb a hluk. Krajinářsky působivé partie na úpatí Třesína tím degraduje, stejně jako trasa vzdušného vedení vysokého napětí.

KP/C2 Niva pod Třesínem										
Charakteristický znak		Projev (+)pozitivní (-)negativní (0)neutrální	Význam zásadní spoluurčující doplňující	Cennost jedinečný cenný běžný	E	P	H	M	D	
Znaky přírodní charakteristiky										
Př1	Rovinatý reliéf široké náplavové roviny kolem řeky Moravy (Středomoravská niva v Hornomoravském úvalu), u Řimického jezu zúžený v ploché průlomové údolí mezi masivem Třesína a svahy Medlovké pahorkatiny	+	zásadní	cenný		X	X			
Př2	Řeka Morava s nivou, Mlýnský potok (Malá voda) a drobné přítoky (Hradečka) s bohatou břehovou vegetací	+	spoluurčující	cenný	X	X	X	X		
Př3	Lesní plocha mezi Mladčí a dálnicí D35	+	doplňující	cenný	X	X	X			
Př4	Vegetace nivních luk a doprovodnými porosty vodních prvků, nelesní krajinná zeleň plochách zemědělské krajiny	+	spoluurčující	cenný		X	X	X		
Př5	Sídelní zeleň v Mladči a Řimicích (soukromá zeleň zahrad, veřejná a krajinná zeleň vázaná na sídlo)	+	doplňující	běžný			X	X		
Znaky kulturní a historické charakteristiky										
Kh1	Historické vesnice Řimice (1281, nevyhraněný půdorys) a Mladeč (1350, návesní podélná ortogonální ves) s částečně dochovanou urbanistickou strukturou a venkovskou zástavbou	+	spoluurčující	běžné			X	X		
Kh2	Několik památkově, architektonicky či urbanisticky cenných objektů (kaple, kostel, tvrz, bývalé mlýny, drobná sakrální architektura)	+	doplňující	cenné			X			
Kh3	Částečně dochovaná cestní síť a členění krajiny (včetně stop členění plužiny) doložené od poloviny 19. století	O	spoluurčující	běžný			X	X		
Kh4	Lokalita Mladečské myslivny, kam vedla jedna z os komponované krajiny (přerušeno dálnicí, vazba dnes nečitelná)	O	doplňující	běžné	X		X			
Znaky prostorové charakteristiky										
Pr1	Sevřený prostor průlomového údolí s výrazně přírodním rámcem, kde se prudká lesnatá úbočí Třesína dojmově spojují s lesy na levém břehu.	+	zásadní	cenný	X	X	X	X		
Pr2	Přírodní dominanta vrchu Třesína s prudkými svahy vůči nivě a nižšího Mlýnského vrchu, kontrast ploché nivy a navazujících svahů	+	zásadní	cenný	X		X			
Pr3	Otevřená zemědělská krajina v okolí Mladče a Řimic s výhledy mimo hranice CHKO	+	zásadní	běžný			X			
Pr4	Harmonické zapojení zástavby Řimic a Mladče do krajinného rámce na svazích Třesína	+	spoluurčující	běžný			X	X		
Pr5	Nevelká kulturní dominanta pravoslavného kostela sv. Ludmily v Řimicích (1933-1934)	+	doplňující	cenný			X			X

Pr6	Polohy v nivě bez osídlení, s přírodě blízkým charakterem a určitou opuštěností (místy i neprostupností) vynikající klidem a harmonií	+	spoluurčující	cenný	X	X	X	X	
Pr7	Narušení prostoru dálnic D35 a MÚK Mladeč (prostorová a funkční bariéra, hluk, provoz)	-	zásadní						
Pr8	Narušení prostoru elektrickým vedením	-	doplňující						
E – znak tvoří estetickou hodnotu P – znak tvořící přírodní hodnotu H – znak tvořící harmonické vztahy v krajině M – znak utvářející harmonické měřítko krajiny D – znak tvoří kulturní dominantu									
Podmínky ochrany			Odůvodnění						
PO1	Zachovat přírodní či přírodě blízký charakter nivy Moravy a průlomového údolí mezi Třesínem a Mlýnským vrchem bez zástavby	Niva Moravy v KP se vyznačuje přírodním charakterem, jistou opuštěností, z velké části bez zástavby, která navazuje v zemědělské krajině. Vykazuje krajinářsko-estetické hodnoty dané konfigurací terénu (kontrast horizontální ploché nivy s bohatou vegetací vůči svahům Doubravy a Třesína), v rámci CHKO poměrně ojedinělého.							
PO2	Zachovat charakter a strukturu harmonické lesozemědělské krajiny v okolí Řimic a Mladče	Harmonická krajinná struktura kolem Řimic a Mladče (byť narušená) odpovídá tradiční lesozemědělské krajině. Pro Litovelské Pomoraví jsou charakteristická sídla menšího měřítka, s poměrně dochovanou kompaktní urbanistickou strukturou i charakterem starší zástavby vč. siluety a střešní krajiny. Cílem je tedy mj. ochrana dochovaného charakteru urbanistické struktury a zástavby Řimic se středověkým základem vč. bohaté sídelní zeleně se stanovištně odpovídajícími druhy dřevin na přechodu do volné krajiny, ochrana historicky doložitelné struktury cestní sítě i mimolesní zeleně charakteristické pro lesozemědělskou krajinu.							
Ochranná doporučení									
OD1	Rozvojové možnosti a ochranná doporučení pro sídlo Řimice v kapitole 5.								
OD2	Rozvojové možnosti a ochranná doporučení pro část sídla Mladeč na území CHKO v kapitole 5.								
OD3	Vzhledem k negativnímu vlivu trasy D35 na hodnoty krajinného rázu území (prostorová bariéra, přerušení Novozámecké komponované krajiny, narušení přírodních hodnot nivy Moravy, problém trvalého hluku v blízkých sídlech) je žádoucí realizovat opatření na snížení negativního vizuálního vlivu a vlivu hluku na okolní krajinu, krajinnou scénu.								
OD4	V partiích bývalého Novozámeckého areálu snížit negativní projev elektrického vedení převedením pod zem.								

Seznam samostatně sledovaných charakteristických jevů a hodnot

Jev	ID (kód)	Název	odkaz
Významné krajinné dominanty	Nepřítomny (vizuálně se uplatňují dominanty KC/A a KC/B)		
Významné pohledové horizonty	Nepřítomny (vizuálně se uplatňují dominanty KC/A a KC/B)		
Kompoziční osy	Nepřítomny		
Významné stavební dominanty	D/C2/1	Kostel sv. Ludmily v Řimicích	Kap. 4
Architektonicky či urbanisticky významné objekty nebo soubory	OBJ/C2/1	Kostel sv. Ludmily v Řimicích	Kap. 4
	OBJ/C2/2	Kaple sv. Jana Nepomuckého v Řimicích	
	OBJ/C2/3	Boží muka v Řimicích (KP)	
	OBJ/C2/4	Sousoší Ukřižování v Řimicích (KP)	
	OBJ/C2/5	Bývalá tvrz v Řimicích	
	OBJ/C2/6	Bývalý Mladečský mlýn	
	OBJ/C2/7	Bývalý Sobáčovský mlýn	
	OBJ/C2/8	Mladečská myslivna	
	OBJ/C2/9	Kaple sv. Floriána a sv. Barbory v Mladči	
	OBJ/C2/10	MVE Mladeč	

Seznam sídel v KP/C2

ID (kód)	Název	odkaz
S/C2/1	Řimice	Kap. 5
S/C2/2	Mladeč (část)	

KRAJINNÝ PROSTOR C3 LESY NAD LITOVLÍ

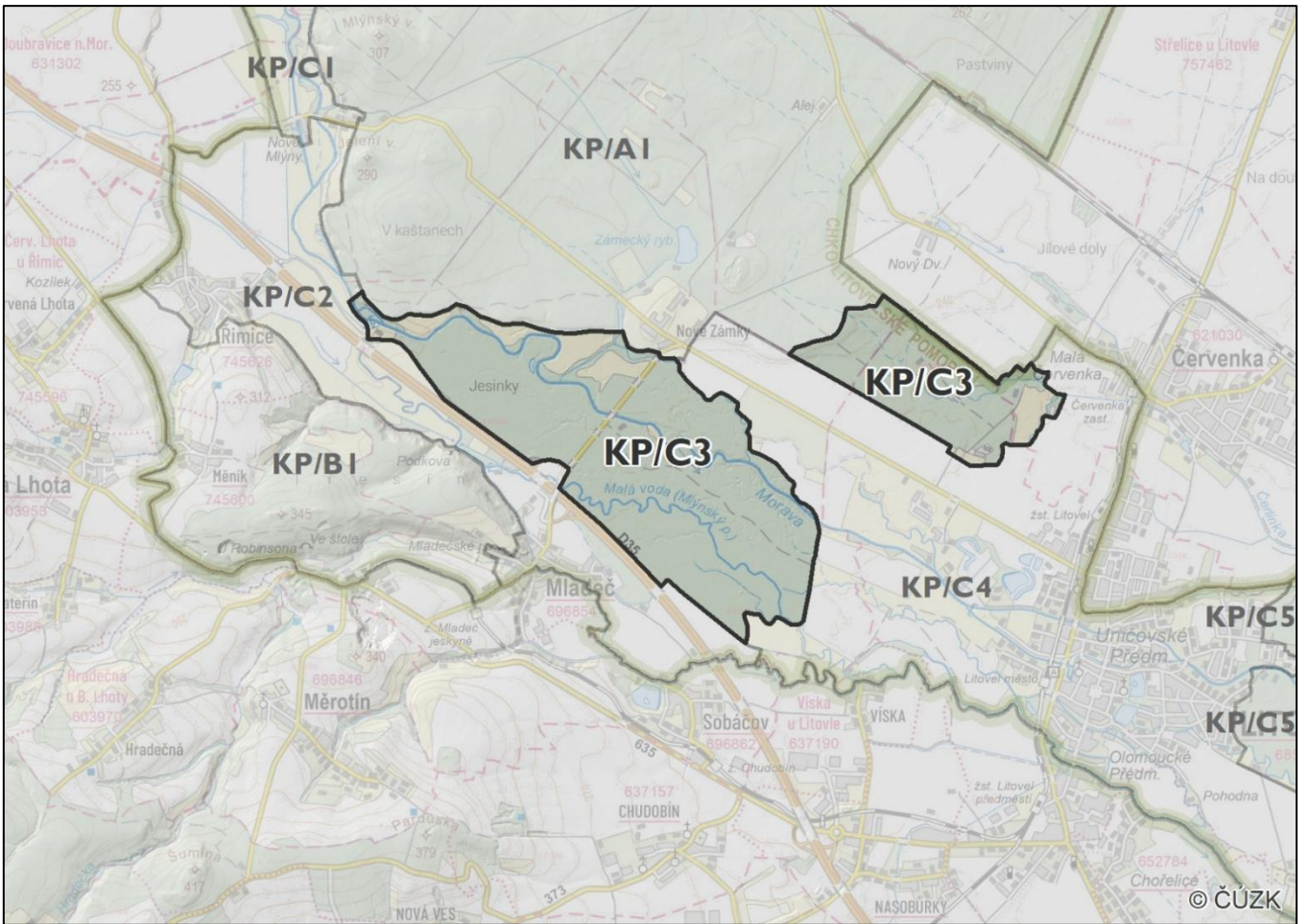


Obrázek 18 Lesy nad Litovlí z pohledu od Nových Zámků, autor Kramolišová

Krajinný prostor KP/C3 je tvořen dvěma oddělenými segmenty lesní krajiny. Jedná se o území, které plynule navazuje svým charakterem a krajinným pokryvem na KC/A Doubrava, nachází se však již v nižších rovinatých polohách Hornomoravského úvalu, což je geomorfologický celek Západních Vněkarpatských sníženin. Jedná se o protáhlou sníženinu, jejíž osu tvoří široká niva Moravy v okrsku Středomoravská niva. Jde o širokou náplavovou rovinu podél Moravy a dolní Bečvy tvořenou spodním štěrkopískovým souvrstvím a svrchním souvrstvím písčitých hlín a písčitých písků.

Severovýchodní segment tvoří mírně k východu ukloněný lesní celek Čerlinka s fragmenty ekosystémů smíšeného listnatého lesa a vzácnými a ohroženými rostlinnými druhy protékaný stejnojmenným drobným potokem, který se u Tří Dvorů vlévá do Třídvorky, levostranného přítoku Moravy. Jen okrajová část zcela na východě je tvořena loukou narušenou vedením vysokého napětí a vodárenským zařízením se studánkou Čerlinka. Studánka s pitnou vodou je známá také jako Svatá voda. V minulosti se jednalo o hojně navštěvované poutní místo, v jehož těsné blízkosti se nachází socha Panny Marie (od 19. století, 2011 zrestaurována).

Jihozápadní část KP tvoří rozsáhlejší lesní celek Vrapač s tokem meandrující Moravy a Malé vody (Mlýnský potok) od Řimického jezu až na okraj otevřeného prostoru Litovle. KP ohraničen tělesem dálnice D35, byť lesní porost původně pokračoval i za dnešní dálnicí. Většina území je souvisle zalesněná, až na bezprostřední okolí Moravy, kde se v nivě objevují i menší louky. Lesní porosty jsou tvořeny jilmovými doubravami s hlavními dřevinami dubem letním, lípou srdčitou a jasanem ztepilým, doplňují je další druhy stromů – jilm habrolistý, jilm vaz, jilm horský, javor babyka, javor mléč, javor klen, lípa velkolistá, habr obecný, střemcha obecná, olše lepkavá a keře hloh obecný, bez černý, líska obecná a další. V břehových partiích se nachází vrbotopolová společenstva měkkého luhu s topolem černým, vrbou křehkou či vrbou bílou a vrbové křoviny tvořené vrbou nachovou a vrbou košíkářskou. Celé území vykazuje vysokou přírodní hodnotu. Přirozený ekosystém lužního lesa v úvalové nivě Moravy, se samovolně se vyvíjejícím korytem, trvale i periodicky protékanými říčními rameny, pořičními tůňmi, společenstvy tekoucích i stojatých vod, mokřadů a lesními společenstvy měkkého (vrbotopolového) i tvrdého luhu, s výskytem typických i vzácných druhů rostlin a živočichů, jakož i ochrana všech vlastností tohoto velkého vodního toku a jeho přírodě blízkých nivních (vodních, mokřadních, lučních, lesních a křovinných) ekosystémů a jejich sukcesních stádií je předmětem péče v rámci NPR Vrapač, PR Hejtmanka a PP Pod Templem.



Obrázek 19 Schéma krajinného prostoru C3 Lesy nad Litovlí

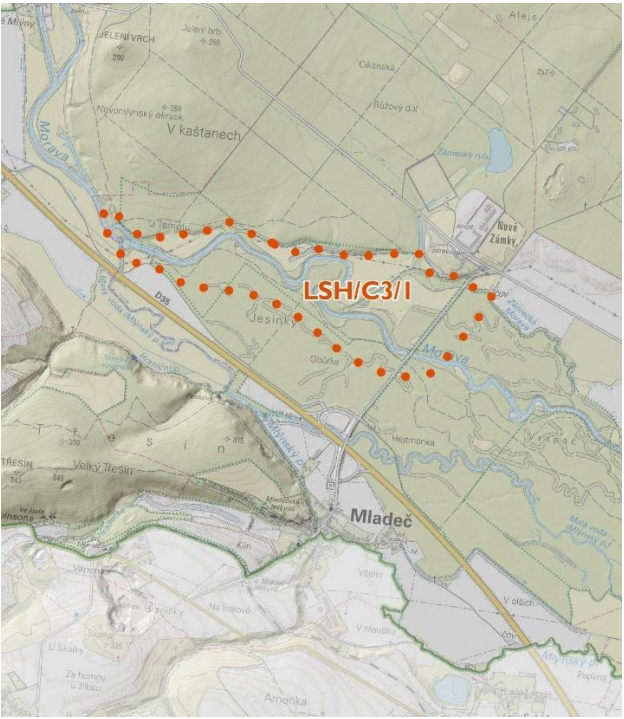
Součástí KP jsou fragmenty původní lichtenštejnské komponované krajiny kolem Nových Zámků. V blízkosti Moravy se dochoval osmnáctimetrový Obelisk („Komín“), na který je z levého břehu komponován výhled. Obelisk byl součástí prostorové kompozice dané vazbou jednotlivých romantických staveb a zámku. Postavil jej architekt Josefa Hardtmuth v roce 1808. Od Nových Zámků prochází územím jedna z komponovaných přímých os, která směřovala k Mladečské myslivně. Dnes je bohužel přerušena dálnicí D35 a MÚK Mladeč. Dílčí prostory údolí s otevřenými loukami částečně narušuje i vzdušné elektrické vedení.

KP/C3 Lesy nad Litovlí									
Charakteristický znak		Projev (+)pozitivní (-)negativní (0)neutrální	Význam zásadní spoluurčující doplňující	Cennost jedinečný cenný běžný	E	P	H	M	D
Znaky přírodní charakteristiky									
Př1	Rovinatý reliéf široké náplavové roviny kolem řeky Moravy (Středomoravská niva v Hornomoravském úvalu)	+	zásadní	cenný		X	X		
Př2	Meandrující řeka Morava a Malá voda (Mlýnský potok) nivě s trvale i periodicky protékanými říčními rameny a pořičními tůňmi	+	zásadní	jedinečný	X	X		X	
Př3	Potok Čerlinka s pramennou oblastí a drobnými přítoky, studánka Čerlinka	+	doplňující	cenný	X	X			

Př4	Vegetace nivních luk, mokřadů a křovin s doprovodnými porosty vodních prvků, se vzácnými druhy rostlin	+	spoluurčující	cenný	X	X	X	X	
Př5	Rozsáhlý lužní les v nivě Moravy	+	zásadní	jedinečný	X	X	X		
Př6	Smíšený listnatý les v celku Čerlinka	+	zásadní	cenný	X	X	X		
Znaky kulturní a historické charakteristiky									
Kh1	Fragmenty lichtenštejnské komponované krajiny (osa k Mladečské myslivně), romantické objekty v krajině (Obelisk Komín s vyhlídkou z druhého břehu), cesty	+	spoluurčující	jedinečný	X		X		
Kh2	Studánka Čerlinka (Svatá Voda) se sochou Panny Marie v areálu vodárny – poutní místo	+	doplňující	běžný		X			
Znaky prostorové charakteristiky									
Pr1	Výrazně přírodní či přírodě blízký charakter scénérií lesní krajiny s bylinným patrem (jarní aspekt) s přírodními krajinářsko-estetickými hodnotami	+	zásadní	jedinečný	X	X	X	X	
Pr2	Vizuálně uzavřená lesní krajina s omezenými možnostmi dálkových výhledů	+	zásadní	běžný					
Pr3	Kompoziční osa cesty od Zámku v Nových Zámcích k Mladečské myslivně (dnes přerušená D35)	O	doplňující	běžný	X		X		
Pr4	Krajinářko-estetické hodnoty menších nivních luk s přírodním rámcem lesních okrajů ve vazbě na meandrující Moravu	+	spoluurčující	cenný	X	X	X	X	
Pr5	Drobná kulturní dominanta obelisku Komín s vyhlídkou z druhého břehu (působivá drobná lokalita s kulturním významem)	+	doplňující	cenný	X		X	X	X
Pr6	Polohy bez osídlení, s přírodě blízkým charakterem a určitou opuštěností (místy i neprostupností) vynikající klidem a harmonií	+	spoluurčující	cenný	X	X	X	X	
Pr7	Narušení dálnic D35 a MÚK Mladeč (hluk, provoz, bariéra), dílčí narušené vzdušným el. vedením	-	doplňující						
E – znak tvoří estetickou hodnotu P – znak tvoří přírodní hodnotu H – znak tvoří harmonické vztahy v krajině M – znak utvářející harmonické měřítko krajiny D – znak tvoří kulturní dominantu									
Podmínky ochrany				Odůvodnění					
PO1	Zachovat přírodní či přírodě blízký charakter území s cennými biotopy bez osídlení			Území KP vykazuje mimořádné přírodní hodnoty indikované vyhlášením několika MZCHÚ – NPR Vrapač, PR Hejtmanka, PP Pod Templem, PP U senné cesty. Jedná se o v ČR unikátní ekosystémy, jejich ochrana je mj. vlastním předmětem ochrany v rámci CHKO.					
PO2	Zachovat fragmenty i charakter unikátní historické krajinářské kompozice Novozámecka			Komponovaná krajina Nových Zámků (LSH/C3/1) představuje významnou kulturní a historickou hodnotu s krajinářsko-estetickým významem. Obelisk je důležitou složkou celé kompozice. Hodnoty komponované krajiny jsou podrobněji analyzovány ve studii <i>Historický vývoj novozámeckého areálu a návrh jeho obnovy, využití a následné péče</i> (Kubeša et al., 2008)					

Ochranná doporučení	
OD1	Možnosti rehabilitace a prezentace komponované krajiny Novozámecka v rámci LSH/C3/1
OD2	Vzhledem k negativnímu vliv trasy D35 na hodnoty krajinného rázu území (prostorová bariéra, přerušení Novozámecké komponované krajiny, narušení přírodních hodnot nivy Moravy, problém trvalého hluku v blízkých sídlech) je žádoucí realizovat opatření na snížení negativního vizuálního vlivu a vlivu hluku na okolní krajinu, krajinnou scénu. Případně snížit projev elektrického vedení (pod zem).

Lokality soustředěných hodnot v KP/C3

ID (kód)	Název LSH	Lokalizace	Schéma
LSH/C3/1	Novozámecko 2	KC/C, KP/C3	
Charakteristika	Novozámecko je příkladem záměrně komponované krajiny. Mnohé fragmenty původní kompozice se dodnes dochovaly. Komponovaná krajina se rozkládá ve třech KP. Mezi záměrně komponované prvky krajinné kompozice v KP/C3 patří krajinná osa vedoucí od zámku k bývalé Mladečské myslivně (dnes přerušení D36 a MÚK Mladeč) a obelisk „Komín“ na břehu Moravy s komponovaným výhledem z opačného břehu. Z rozložení jednotlivých objektů kompozice a fragmentů cestní sítě je možné předpokládat, že jednotlivé objekty mezi sebou byly propojeny procházkovými cestami v pořadí Nové Zámky – Obelisk – Chrám přátelství – Sál rytířů (Rytířská síň) – Čertův most – Myslivna – Nové Zámky. Území komponované krajiny je podrobně řešeno ve studii <i>Historický vývoj novozámeckého areálu a návrh jeho obnovy, využití a následné péče</i> (Kubeša et al., 2008)		
	Z hlediska ochrany hodnot krajinného rázu podporovat zachování stávajících znaků kompozice. Umožnit obnovu pouze těch znaků, které nenaruší stávající přírodní hodnoty či jejich narušení vyváží.		
Podmínky ochrany	Údržbu a rehabilitaci stávajících komponentů původní krajinářské kompozice, stavebních objektů i krajinářských úprav vč. os a průhledů realizovat v úzké spolupráci s NPÚ a orgány SPP.		
Ochranná doporučení	Rozsah obnovy základních pohledových os (např. průhled z NS Nové Zámky na Obelisk) realizovat s ohledem na přírodní hodnoty lesních a nivních porostů Moravy a krajinářskou hodnotu zámeckého parku.		
	Zpřístupnění areálu zámeckého parku, obnova oplocení v souladu s požadavky SPÚ je z hlediska obnovy dochovaných hodnot komponované krajiny Nových Zámků je vhodná.		
Ochranná doporučení	Komponovaná krajina Novozámecka má (i přes rozdělení dálnic D 35 a postupný zánik prvků kompozice) potenciál k prohlášení za krajinnou památkovou zónu – návrh KPZ Nové Zámky (Laššák, SPÚ Olomouc, 2002). Pro případné rozsáhlejší úpravy k obnově komponované krajiny by bylo žádoucí KPZ na Novozámecku vyhlásit. Hodnoty KPZ dosahuje i lokalita Nového Dvora a Nových Mlýnů, původně součást areálu.		

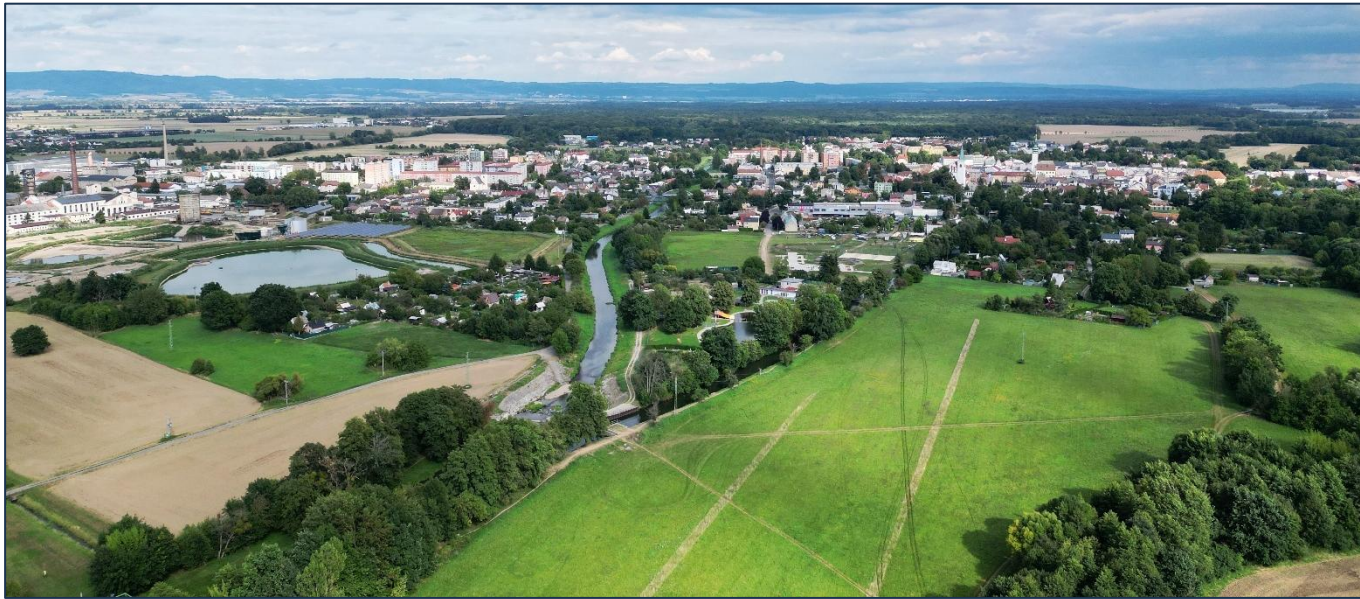
Seznam samostatně sledovaných charakteristických jevů a hodnot

jev	ID (kód)	Název	odkaz
Významné krajinné dominanty	nepřítomny		
Významné pohledové horizonty	nepřítomny		
Kompoziční osy	O/C3/1	Nové Zámky – Mladečská myslivna	Kap. 4
	O/C3/2	Vyhlídky na Obelisk	
Významné stavební dominanty	D/C3/1	Obelisk	Kap. 4
Architektonicky či urbanisticky významné objekty nebo soubory	OBJ/C3/1	Obelisk	Kap. 4
	OBJ/C3/2	Svatá voda (studánka Čerlinka)	

Seznam sídel v KP/C3

ID (kód)	Název	odkaz
V KP nejsou žádná sídla		

KRAJINNÝ PROSTOR C4 LITOVEL

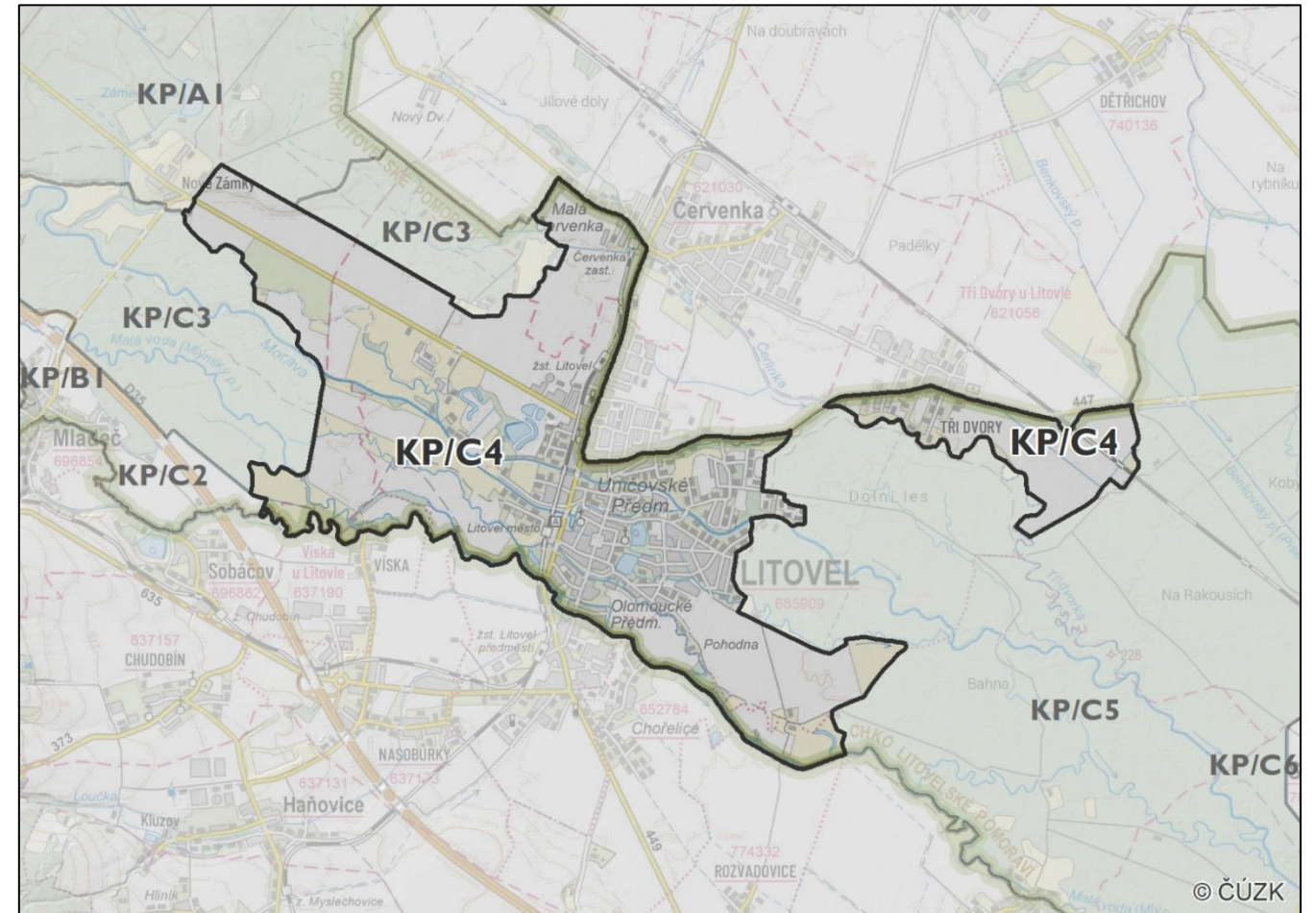


Obrázek 20 Pohled na Litovel od NPR Vrpač, autor Kramolišová

KP tvoří otevřený nezalesněný prostor Litovle složený ze dvou oddělených segmentů, charakterově i prostorově spolu souvisejících. KP je v rámci CHKO zcela specifický, neboť je z velké části souvisle zastavěný městem, které se však rozvíjí i mimo CHKO, přičemž i tato část zástavby se vizuálně projevuje uvnitř CHKO. Litovel doložená písemně k roku 1270 (ortogonální středověké město) patří k charakteristickým urbanizačním jádrům menších měst Hornomoravského úvalu.

Hodnocení krajinného rázu se nemůže zabývat urbanistickými otázkami uvnitř souvislé zástavby, nýbrž se musí omezit na otázky související s krajinným rázem Litovelského Pomoraví, tj. především uplatněním panoramatu města v CHKO, přechodem městské zástavby do krajiny CHKO, případně přírodními prvky nebo lokalitami s krajinářským rozměrem uvnitř městské krajiny, zatímco vlastní silně urbanizovaná část zástavby je z hlediska krajinného rázu CHKO těžko regulovatelná, stejně jako části města mimo hranice.

KP leží v rovinaté poloze Hornomoravského úvalu, což je geomorfologický celek Západních Vněkarpatských sníženin. Jedná se o protáhlou sníženinu, jejíž osu tvoří široká niva Moravy v okrsku Středomoravská niva. Jde o širokou náplavovou rovinu podél Moravy a dolní Bečvy tvořenou spodním štěrkopískovým souvrstvím a svrchním souvrstvím písčitých hlín a písčitých písků. Do prostoru Litovle řeka Morava vtéká po překonání pásma vyvýšenin mezi Úsovem a Mladčí, oddělujícího vlastní Hornomoravský úval od Mohelnické brázdy. Toto pásmo je dodnes souvisle zalesněno (Doubrava) a tento lesní komplex plynule navazuje na široký pás lužních lesů moravské nivy. Lužní lesy od východu dosahují až po samý okraj města, které spolu s územím na západ od města tvoří jedinou a uměle vzniklou přetržku tohoto zeleného pásu, který se táhne od Mohelnice až po Olomouc. Řeka Morava se v průlomovém údolí u Řimic větví do dvou hlavních ramen, vlastní Moravy a Mlýnského potoka, které se v široké nivě dále větví a celá síť říčních ramen je zde i po novodobé regulaci velmi spleťtá, stejně tak pod městem. Mapa stabilního katastru z roku 1834 ukazuje, že hlavní severojižní osa města tehdy překonávala celkem devět říčních ramen, dnes je jich jen šest. Litovel je jediným městem v českých zemích, které bylo založeno uprostřed podobně rozvětveného systému říčních ramen a výstižně se nazývá hanáckými Benátkami. Vlastní městské jádro je přitom v rámci nivy uměle poněkud vyvýšeno, takže bylo zaplavováno jen při největších povodních.



Obrázek 21 Schéma krajinného prostoru C4 Litovel

Navzdory silně pozměněnému charakteru území, jsou v něm přítomny i lokality přírodní či přírodě blízké povahy, většinou vázané na vodní toky a jejich nivu, ale i dílčí scénérie ovládané dominantami města. Krajinná scéna je proto velmi rozmanitá, jednotlivé části prostoru mají odlišný ráz, byť je pojí větší či menší přítomnost města.

Vnitřní město se dodnes zachovalo jako velmi hodnotný urbanistický celek, který je od roku 1992 městskou památkovou zónou, jejíž jedinečnost zvyšuje v základních rysech dochovaný systém říčních ramen a vodního opevnění s dvojicí rybníků. Vynikají v něm kulturní dominanty věží kostela sv. Marka a radniční věže, které se uplatňují i v dálkových pohledech na město z CHKO. V památkové zóně se nachází řada kulturních památek, které není účelné samostatně v rámci hodnocení krajinného rázu zmiňovat. Vzhledem k tomu, že město leží v těžišti CHKO a jeho silueta je výrazným rysem rázu a identity krajiny, je nutno ji považovat za významný rys krajinného rázu. Krajinný ráz kromě siluety spoluvytvářejí okraje zástavby města ať již charakterem zástavby, objemem a formami objektů, tak způsobem přechodu zástavby do krajiny. Přechod zástavby do krajiny vyniká pozitivními rysy pouze na jihozápadním okraji v lokalitě Hvězda, v místech bývalých ramen Moravy, kde jsou dochované mokřadní biotopy od bažinných luk k fragmentům měkkého luhu (PP). Ostatní okraje nevynikají pozitivnějšími hodnotami. Na východě město bezprostředně navazuje na okraj lužních lesů. Panorama města s jeho dominantami se nejvýrazněji uplatňuje při pohledech od Šargounu, kde se jedná o hodnotu krajinného rázu, v dílčích pohledech lze vnímat panorama města například ze silnice od Nových Zámků či od Malé Vody,

jsou ale výrazně narušeny novodobými dominantami (komíny, areál cukrovaru). Z území mimo CHKO se v rovinaté krajině uplatňují zejména novodobé dominanty předměstí (vysoká síla).

Z přírodního i krajinářského hlediska je cenná jihozápadní část KP s nivními plochami luk provázejících meandrující Mlýnský potok (Malou Vodu), Stružku a Zámeckou Moravu v nížinném úseku s projevy charakteristickými pro neregulovaný vodní tok. Vytvářejí až bizarní spleť vodotečí s drobnými prostory tvořenými bohatou vegetací břehových porostů se zastoupením bylinného, keřového a stromového patra. Říční meandry se hustě za sebou zařezávají do břehů různého typu, od vysokých po ploché nízké. Na tyto drobnější prostory navazují větší prostory luk. Je zde patrná zřetelná harmonie prostorových vztahů vytvářejících estetické hodnoty krajinné scény s proměnlivými dimenzemi, různorodým vymezením prostorů a souladem měřítka zástavby (okraj Vísky s dochovanou urbanistickou strukturou, doložené 1432, historické jádro vsi leží mimo CHKO) a měřítka krajiny.

Severněji navazuje otevřený prostor vklíněný mezi lesní porosty (KP/C3) s osou silnice (původně snad kočárové cesty) s více či méně souvislou alejí směřující od Litovle na Nové Zámky. Zejména severně od silnice až k Července (ves zmiňovaná 1287, ulicová široká náves jihomoravského typu, v CHKO pouze okraj) se nachází orná půda s bezprostředním kontaktem s průmyslovými objekty sladovny a cukrovaru na západním okraji Litovle, s mnohými trasami vedení vysokého napětí, bez výrazných krajinářsko-estetických hodnot.

Jihovýchodní okraj KP s lokalitou Šargoun tvoří enkláva polí a luk s Mlýnským potokem tvořícím hranici CHKO a okrajem lesního masivu. Jedná se o prostor zřetelně vymezený bohatou doprovodnou vegetací potoka a vysokými okraji lužních lesů s relativně harmonickým výrazem. V prostoru dominuje bývalý velký mlýn Šargoun ze 14. století. V dnešní době je budova postupně opravována a využívá se pro chov koní. Okraj města se do prostoru Šargounu obrací nízkými skladovými a výrobními objekty, tudíž se zde snad nejvýrazněji uplatňuje historické panorama města s jeho výškovými dominantami.

Do KP patří i enkláva u Tří Dvorů (ulicová široká ves jihomoravského typu doložená 1383, historická část zástavby se nachází vně hranic CHKO, na území CHKO zasahuje mladší nekompaktní zástavbou včetně chatové kolonie.). Jde o prostor při severním okraji lužních lesů, kde je lesní masiv členěn hlubokými zálivy polí a luk. K severu se otevírá do mírně vyvýšené zemědělské krajiny mimo CHKO, na jihu je vymezen mohutnou hradbou okraje lužních lesů doprovázený vodotečí (Třídvorka) s bohatou břehovou vegetací. Prostor sám o sobě nevyniká významnými krajinářsko-estetickými hodnotami, je však okrajovou zónou CHKO s charakteristickým kontrastem otevřených ploch a mohutného rozčleněného lužního lesa.

KP/C4 Litovel									
Charakteristický znak		Projev (+)pozitivní (-)negativní (0)neutrální	Význam zásadní spoluurčující doplňující	Cennost jedinečný cenný běžný	E	P	H	M	D
Znaky přírodní charakteristiky									
Př1	Rovinatý reliéf široké náplavové roviny kolem řeky Moravy (Středomoravská niva v Hornomoravském úvalu)	+	zásadní	cenný			X		
Př2	Řeka Morava, meandrující Malá voda (Mlýnský potok), Zámecká Morava, Stružka a další vodoteče v travnaté nivě s bohatou břehovou vegetací i ve městě s dvěma rybníky (Uničovský, Olomoucký)	+	zásadní	jedinečný	X	X	X	X	

Př3	Meandrující potok Třídvorka s doprovodnou vegetací na okraji lesního masivu u Tří Dvorů	+	doplňující	cenný	X	X		X	
Př4	Vegetace nivních luk, mokřadů a křovin s doprovodnými porosty vodních prvků, se vzácnými druhy rostlin	+	spoluurčující	cenný	X	X	X	X	
Př5	Sídelní zeleň vč. parků a soukromé zeleně zahrad	+	doplňující	běžný	X	X	X		
Př6	Nelesní krajinná zeleň podél komunikací a vodotečí v zemědělské krajině	+	doplňující	běžný	X	X	X		
Znaky kulturní a historické charakteristiky									
Kh1	Historické jádro Litovle (1270) s dochovanou urbanistickou strukturou a řadou památek (MPZ)	+	zásadní	cenné	X		X	X	X
Kh2	Několik památkově, architektonicky či urbanisticky cenných objektů mimo MPZ (bývalé mlýny, drobná sakrální architektura, stavby v Litovli mimo MPZ)	+	doplňující	cenné	X		X	X	
Kh3	Okraje vesnických sídel – Vísky (1432), Červenky (1287) a Tří Dvorů (1383) – mimo jejich historická jádra	O	doplňující	běžný					
Kh4	Částečně dochovaná cestní síť a členění krajiny včetně kompozičních osy bývalé kočárové cesty z Litovle na Nové Zámky, železnice z 19. století	O	doplňující	běžný	X		X		
Kh5	Kulturní dominanty Litovle (kostel, radnice)	+	spoluurčující	cenné					X
Znaky prostorové charakteristiky									
Pr1	Otevřený plochý prostor velkého měřítka	+	zásadní	běžný					
Pr2	Charakter intenzivně využívané, značně pozměněné, silně urbanizované krajiny	O	zásadní	běžný					
Pr3	Pohledové vazby na kulturní dominanty historického jádra Litovle (kostel, radnice)	+	spoluurčující	cenný	X		X		X
Pr4	Uzavřenější enklávy přírodě blízkého charakteru vázané na meandrující toky v nivě (spleť prostorů s bohatou vegetací a různorodostí), krajinářsko-estetické hodnoty dílčích partií podél vodních toků	+	spoluurčující	cenný	X	X	X	X	
Pr5	Přítomnost rušivých tras VN a nepříznivých pohledových vazeb na areály cukrovaru a sladovny i na průmyslové a skladové areály mimo CHKO (vysoká síla, komíny)	-	zásadní	běžný					
Pr6	Promísení funkcí využití území, nevyužitých a devastovaných ploch, dopravních staveb, různorodý přechod zástavby do krajiny	-	spoluurčující	běžný					
Pr7	Rozlehlý zřetelně vymezený prostor s přírodě blízkým krajinným rámcem, výhledy na panorama Litovle a dílčí dominantou hmoty bývalého mlýna Šargoun na jihovýchodě KP	+	spoluurčující	cenný	X		X	X	X
Pr8	Kontrast výrazných prostorově členitých lesních okrajů lužního lesa a otevřených ploch zemědělské krajiny v oblasti Tří Dvorů	-	spoluurčující	cenný	X		X		
E – znak tvoří estetickou hodnotu P – znak tvoří přírodní hodnotu H – znak tvoří harmonické vztahy v krajině M – znak utvářející harmonické měřítko krajiny									

D – znak tvoří kulturní dominantu		
Podmínky ochrany		Odůvodnění
PO1	Zachovat přírodní či přírodě blízký charakter nivy Moravy a řady přirozeně meandrujících vodotečí (Malá Voda, Stružka, Zámecká Morava ad.) mimo zastavěné území, chránit vodní toky v zastavěném území	Niva Moravy v KP se mimo zastavěné území města vyznačuje přírodním charakterem. Vykazuje krajinářsko-estetické hodnoty změti drobných meandrujících vodotečí, vedlejších ramen a drobných vodních ploch s bohatou doprovodnou vegetací v travnaté nivě. Vodní prvky hrají zásadní roli ve struktuře Litovle (Hanácké Benátky) a spoluvytváří spolu s rybníky a parkovými plochami urbanistické a krajinářské hodnoty města
PO2	Zachovat nezastavěný prostor Šargounu s otevřenými plochami polí a luk a s výhledy na panorama města	Otevřený zřetelně vymezený prostor v okolí bývalého mlýna Šargoun, který svou hmotou vytváří dílčí krajinnou dominantu, vykazuje krajinářsko-estetické hodnoty dané mj. možností vnímat historickou siluetu Litovle s kulturními dominantami kostela a radnice poměrně nenarušenou okolí zástavbou. Jde o jedno z mála míst na území CHKO, kde se Litovel projevuje v krajinné scéně pozitivně. Ačkoli se území nachází v blízkosti města, vykazuje jistou odloučenost a klid, specifický charakter daný starobyлým objektem bývalého mlýna, stejně jako možnost vnímat z odstupu okraje mohutného lužního lesa Není proto žádoucí rozšiřovat zástavbu do volných ploch této části KP.
PO3	Zachovat volné plochy zemědělské krajiny v okolí Tří Dvorů jako okrajovou zónu CHKO	V rovinaté krajině jsou mohutné lužní lesy, které jsou jednou z největších hodnot CHKO, vnímány zejména svými okraji vůči otevřené zemědělské krajině. V prostoru Tří Dvorů se nachází mezi hranicí CHKO (silnice) a okrajem lesa volná plocha zemědělské půdy, která však hraje významnou roli při vnímání okraje lužního lesa a vlastně CHKO jako takové. Les doprovázený tokem Třídvorky s bohatou vegetací zde vytváří atraktivní členitý okraj, pro jehož vnímání je potřeba odstup, který otevřené plochy umožňují. Za významný referenční bod vnímání okraje CHKO lze považovat silnici II/447.
Ochranná doporučení		
OD1	Rozvojové možnosti a ochranná doporučení pro město Litovel v kapitole 5.	
OD2	Rozvojové možnosti a ochranná doporučení pro části sídel Víska, Tři Dvory a Červenka v kapitole 5.	
OD3	Z hlediska ochrany krajinného rázu je souvisle zastavěné území města, na které navazují další zastavěné plochy a to i mimo CHKO, problematické. Cílem ochrany krajinného rázu Litovle je především chránit dochovanou siluetu sídla, pohledové osy na dominanty města a harmonický přechod sídla do krajiny.	
OD4	Trasa vysokého napětí podél prostorové osy na Nové Zámky by podle technických a ekonomických možností mohla být skryta pod zem.	
OD5	Negativně působící areály při příjezdu do Litovle (cukrovar) je vhodné maximálně vizuálně odclonit zelení (resp. je možné vizuálně odclonit místa pozorování zejména doplnit vzrostlou zeleň podél cesty na Nové Zámky a tím omezit vnímání negativně působícího okraje města)	
OD6	Rozvoj sídel směřovat ve vazbě na stávající okraje, které jsou na mnoha místech neuspořádané (arondovat okraje zástavby a doplnit přechodovou zelení) a mimo hranice CHKO.	

Seznam samostatně sledovaných charakteristických jevů a hodnot

jev	ID (kód)	Název	odkaz
Významné krajinné dominanty	Nepřítomny		
Významné pohledové horizonty	Nepřítomny		
Kompoziční osy	O/C4/1	Silnice Nové Zámky – Litovel	Kap. 4
	O/C4/2	Výhled Šargoun – centrum Litovle	
Významné stavební dominanty	D/C4/1	Kostel sv. Marka v Litovli	Kap. 4
	D/C4/2	Radniční věž v Litovli	
	D/C4/3	Bývalý mlýn Šargoun	
Architektonicky či urbanisticky významné objekty nebo soubory	OBJ/C4/1	MPZ Litovel (s řadou památek)	Kap. 4
	OBJ/C4/2	Bývalý mlýn ve Vísce (Zedníkův mlýn)	
	OBJ/C4/3	Bývalý mlýn Šargoun	
	OBJ/C4/4	Kostel sv. Jakuba a Filipa s drobnými památkami Staroměstského náměstí v Litovli (KP)	
	OBJ/C4/5	Silniční most se sochou sv. Jana N. V Litovli (KP)	
	OBJ/C4/6	Gymnázium Jana Opletala v Litovli (KP)	
	OBJ/C4/7	Altán v Litovli (KP)	
	OBJ/C4/8	MVE Šargoun	
	OBJ/C4/9	První umělecký válcový mlýn v Litovli	
	OBJ/C4/10	Vymětalův mlýn v Litovli	

Seznam sídel v KP/C4

ID (kód)	Název	odkaz
S/C4/1	Litovel	Kap. 5
S/C4/2	Víska (část)	
S/C4/3	Červenka (část)	
S/C4/4	Tři Dvory (část)	

KRAJINNÝ PROSTOR C5 LESY POD LITOVLÍ

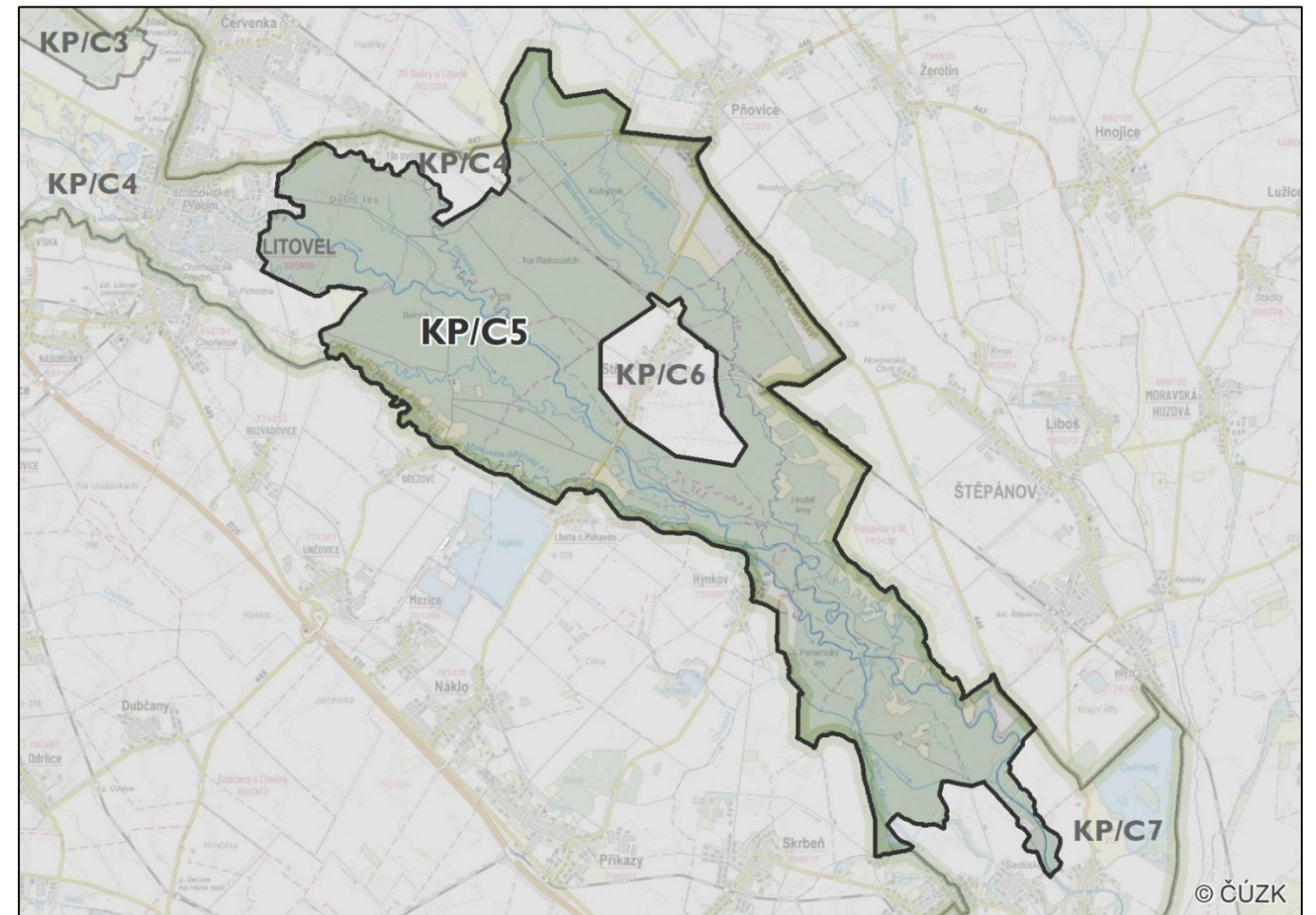


Obrázek 22 Lesy pod Litovlí od Střene k Náklu, autor Kramolišová

Největší KP tvoří mohutný komplex lužních lesů v nivě řeky Moravy s přirozeným záplavovým režimem mezi městem Litovel a obcí Horka nad Moravou doplněný navazujícími nivními loukami a mokřadními společenstvy. Uvnitř rozlehlého KP se nachází otevřená enkláva Střene, která je vymezena jako samostatný krajinný prostor. Do KP naopak patří i okrajové nezalesněné části CHKO, jejichž hodnota spočívá především v tom, že jsou okrajem cenných lesních porostů a jakýmsi nárazníkovým pásmem, nikoli svébytnými v krajině rozpoznatelnými prostory.

KP leží v rovinaté poloze Hornomoravského úvalu, což je geomorfologický celek Západních Vněkarpatských sníženin. Jedná se o protáhlou sníženinu, jejíž osu tvoří široká niva Moravy v okrsku Středomoravská niva. Jde o širokou náplavovou rovinu podél Moravy a dolní Bečvy tvořenou spodním štěrkopískovým souvrstvím a svrchním souvrstvím písčitých hlín a písčitých písků. Plochá údolní niva s projevy anastomózní říční sítě modelovaná pravidelnými povodněmi je tvořena hlavním tokem řeky Moravy a řadou bočních ramen a přítoků.

Jedná se o území soustředěných přírodních hodnot, které představují nejvýraznější hodnoty Litovelského Pomoraví, je jedinečnou ukázkou přirozené aluviální krajiny v jinak převážně intenzivně zemědělsky využívaném Hornomoravském úvalu. Zahrnuje lužní lesy, nivní louky a z důvodů arondace hranic i nezbytnou část polností. Tok řeky Moravy a jejích ramen v nížinném úseku toku představuje ucelenou ukázkou vývoje a projevů nížinného toku, jako jsou vyvinuté říční meandry, slepá ramena, větvení řeky, ostrovy apod. (vnitrozemská delta). Součástí vodních toků jsou i břehové porosty se zastoupením bylinného, keřového a stromového patra, které jsou biotopem rostlinných a živočišných druhů vázaných na vodní tok. Lužní lesy s celou škálou lesních typů v závislosti na míře ovlivnění půdního profilu spodní i povrchovou vodou vynikají bohatým výskytem zejména tvrdých luhů, ale i měkkých luhů a jasanových olšin. Lesy tvrdého luhu jsou na většině území velmi dobře zachovalé, s vysokou druhovou diverzitou a s charakteristickým střídáním bylinných aspektů. Typické je bylinné patro jarního aspektu. Velmi cenné jsou porosty měkkého luhu, které jsou stanovištěm populace topolu černého či vrby bílé. Cennost území indikuje množství vyhlášených MZCHÚ (NPR Ramena řeky Moravy, PR Litovelské luhy, PR Kenický, PR Panenský les, PP V Boukalovém, PP Dalibor, PP Kurfürťovo rameno).



Obrázek 23 Schéma krajinného prostoru C5 Lesy pod Litovlí

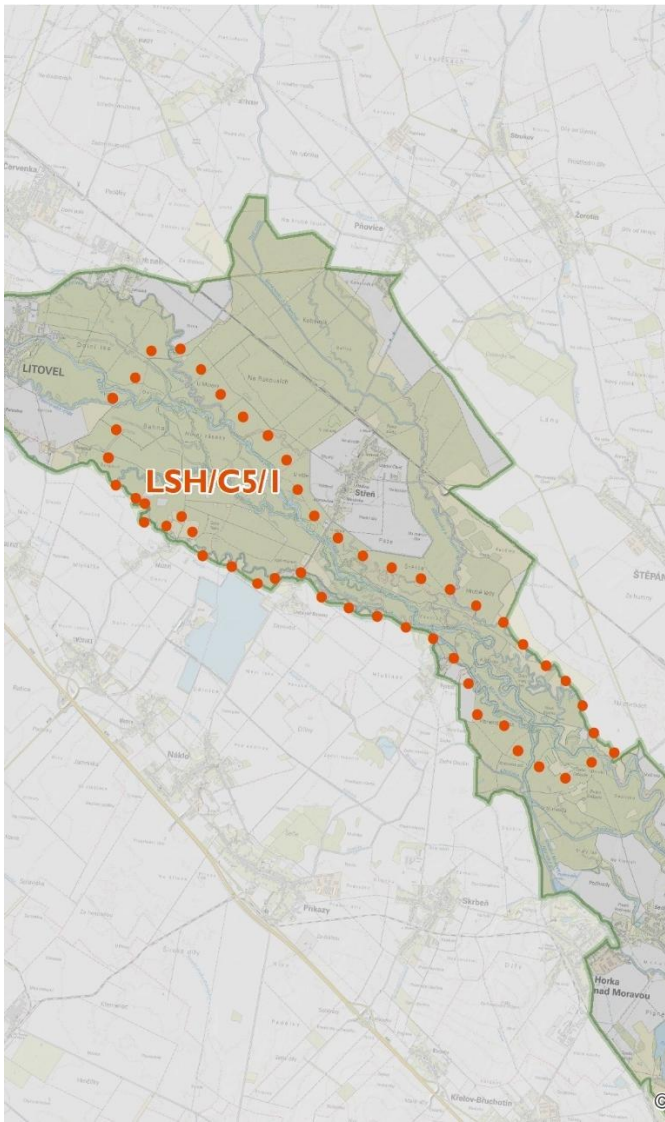
V okrajových partiích KP se objevují části zástavby vsí Březové (doložena 1398, návesní vřetenová střední ves, na Malé vodě MVE), Lhota nad Moravou (doložena 1606, malá ves), Hynkov (doložena 1437, návesní vidlicová střední ves, starý mlýn z 15. století, zvonice) a Pňovice (1249, návesní vřetenová velká ves). Jde vesměs o okrajovou zástavbu mimo historické jádro vsí. Tyto vsi vytváří určité enklávy členící okraj kompaktního lesního celku. Vyznačují se zřetelnými krajinářsko-estetickými hodnotami, jsou však velmi malé a izolované.

Lesní porosty skrývají řadu dílčích neobyčejných krajinářsko-estetických hodnot. Jedná se o těžiště a hlavní krajinný prostor lužní části CHKO Litovelské Pomoraví. Z hlediska krajinného rázu je to území s nejvýraznějšími znaky krajinné scény rozsáhlého lužního lesa s přírodními a přírodě blízkými partiemi.

KP/C5 Lesy pod Litovlí										
Charakteristický znak		Projev (+)pozitivní (-)negativní (0)neutrální	Význam zásadní spoluurčující doplňující	Cennost jedinečný cenný běžný	E	P	H	M	D	
Znaky přírodní charakteristiky										
Př1	Rovinatý reliéf široké náplavové roviny kolem řeky Moravy (Středomoravská niva v Hornomoravském úvalu)	+	zásadní	cenný		X	X			
Př2	Tok řeky Moravy a jejích ramen s vyvinutými říčními meandry, slepými rameny, větvením řeky, ostrovy apod. (vnitrozemská delta) s bohatou břehovou vegetací	+	zásadní	jedinečný	X	X	X	X		
Př3	Lužní lesy s celou škálou lesních typů v závislosti na míře ovlivnění půdního profilu spodní i povrchovou vodou (tvrdé a měkké luhy)	+	zásadní	jedinečný	X	X	X	X		
Př4	Drobné enklávy luk v lesích a v okrajových částech lesního komplexu s cennými porosty	+	spoluurčující	cenný	X	X	X	X		
Př5	Sídelní zeleň okrajových částí sídel zasahujících do KP (Březové, Lhota n. Moravou, Hynkov, Pňovice)	+	doplňující	běžný			X	X		
Znaky kulturní a historické charakteristiky										
Kh1	Historické vesnice Březové (1398), Lhota nad Moravou (1606), Hynkov (1437) a Pňovice (1249) mimo historická jádra (vně CHKO)	+	doplňující	běžné						
Kh2	Několik architektonicky či urbanisticky cenných objektů (starý mlýn a zvonice v Hynkově, MVE Březové)	+	doplňující	cenné	X		X			
Kh3	Historicky dochovaný charakter zalesněné neosídlené krajiny Moravské nivy	+	zásadní	cenné			X	X		
Znaky prostorové charakteristiky										
Pr1	Sevřený prostor lesních interiérů s krajinářsko-estetickými hodnotami lužních lesů s výrazným jarním aspektem a s malými lučními enklávami	+	zásadní	jedinečný	X	X	X	X		
Pr2	Výrazně přírodní či přírodě blízký charakter scenérií	+	zásadní	jedinečný	X	X	X	X		
Pr3	Kontrast členitých lesních okrajů mohutného komplexu lužních lesů vůči otevřené zemědělské krajině s menšími vesnickými sídly na okraji	+	zásadní	cenný	X		X	X		
Pr4	Harmonické zapojení zástavby Březové a Hynkova do lesních okrajů	+	doplňující	běžný			X	X		
Pr5	Rušivé zapojení okrajů Lhoty nad Moravou do lesního okraje (průmyslový areál)	-	doplňující	běžný						
E – znak tvoří estetickou hodnotu P – znak tvořící přírodní hodnotu H – znak tvořící harmonické vztahy v krajině M – znak utvářející harmonické měřítko krajiny D – znak tvoří kulturní dominantu										
Podmínky ochrany		Odůvodnění								
PO1	Zachovat přírodní či přírodě blízký charakter nivy Moravy a rozsáhlých lužních lesů	Niva Moravy uvnitř lužních lesů se vyznačuje výrazně přírodním charakterem. Vykazuje mimořádné přírodní								

		a krajinářsko-estetické hodnoty (atraktivita lesních interiérů i výrazných mohutných lesních okrajů lužního lesa vůči otevřené zemědělské krajině). Je symbolem Litovelského Pomoraví a jedinečnou hodnotou krajinného rázu.
PO2	Zachovat volné lesní okraje navazující na plochy luk či zemědělské krajiny	V rovinaté krajině Středomoravské nivy se lužní lesy projevují především svými výraznými, prostorově členitými okraji. Pokud jsou obklopeny lučními porosty s nelesní krajinnou zelení, je tím ještě posíleno jejich krajinářsko-estetické působení vůči intenzivně využívané zemědělské krajině Hornomoravského úvalu. Ochrana volných lesních okrajů (před zástavbou, rozšiřování zástavby, změnou funkčního využití) je tedy ochranou emblematického znaku a symbolu krajiny Litovelského Pomoraví vnímaného z okolní krajiny mimo CHKO.
Ochranná doporučení		
OD1	Rozvojové možnosti a ochranná doporučení pro část sídla Březové uvnitř CHKO v kapitole 5.	
OD2	Rozvojové možnosti a ochranná doporučení pro část sídla Lhota nad Moravou uvnitř CHKO v kapitole 5.	
OD3	Rozvojové možnosti a ochranná doporučení pro část sídla Hynkov uvnitř CHKO v kapitole 5.	
OD4	Rozvojové možnosti a ochranná doporučení pro část sídla Pňovice uvnitř CHKO v kapitole 5.	
OD5	Lovecká chata a jezdecký klub v lesním porostu v k. ú. Horka nad Moravou je součástí třídílné enklávy historicky zemědělsky využívaných pozemků. Přestože se enkláva v dálkových pohledech neuplatňuje, není s ohledem na začlenění do lesního celku a blízkost PP Dalibor a meandry Moravy další rozvoj žádoucí. Enklávu je třeba stabilizovat pro zemědělské využití (chov koní) s možným extenzivním turistickým využitím a převažujícími přírodními hodnotami.	
OD6	Nesourodá zástavba na okraji lesa v k. ú. Pňovice je v rozporu s ochranou vizuálního významu lesních okrajů vůči otevřené zemědělské krajině (PO2). Rozvoj v této lokalitě není žádoucí, neboť by narušil jeden z významných (emblematických) znaků CHKO, kterým jsou bezesporu volné členité lesní okraje jako symbol a vstupní prostor této části CHKO Litovelské Pomoraví.	

Lokality soustředěných hodnot v KP/C5

ID (kód)	Název LSH	Lokalizace	Schéma	
LSH/C5/1	Vnitrozemská delta	KC/C, KP/C5		
Charakteristika	Jedná se o jádrové emblematické území CHKO, vnitrozemskou deltu střední Moravy s komplexem lužních lesů, lokalitu mimořádného soustředění přírodních a krajinařsko-estetických hodnot lesních interiérů. Svým rozsahem i stupněm zachování přírodního charakteru lužních lesů a mokřadů, přírodních úseků toku Moravy i slepých říčních ramen dosahuje tato část střední Moravy na národní poměry mimořádné úrovně (NPR, Mokřady Ramsarské úmluvy). Předmětem ochrany je unikátní ekosystém nížinného toku řeky Moravy s meandry, ostrůvky, náplavy a bočními říčními rameny (mezi Litovlí a Horkou nad Moravou) a navazující blízké nelesní i lesní ekosystémy, se zastoupením typických i ohrožených druhů rostlin a volně žijících živočichů. V lesích jsou výrazné druhy bylinného patra lužního lesa kvetoucí na jaře před olistěním stromů (jarní aspekt).			
	Podmínky ochrany	Zachování přírodního charakteru území s minimálními zásahy člověka		
		Zachování přírodní krajiny bez osídlení		
Ochranná doporučení	Ochranný režim se řídí plánem péče. Z hlediska krajinného rázu nejsou stanovena další doporučení.			

Seznam sídel v KP/C5

ID (kód)	Název	odkaz
S/C5/1	Březové (část)	Kap. 5
S/C5/2	Lhota nad Moravou (část)	
S/C5/3	Hynkov (část)	
S/C5/4	Pňovice (část)	

Seznam samostatně sledovaných charakteristických jevů a hodnot

Jev	ID (kód)	Název	odkaz
Významné krajinné dominanty	Nepřítomny		
Významné pohledové horizonty	Nepřítomny		
Kompoziční osy	Nepřítomny		
Významné stavební dominanty	Nepřítomny		
Architektonicky či urbanisticky významné objekty nebo soubory	OBJ/C5/1	Mlýn Březové (MVE)	Kap. 4
	OBJ/C5/2	Starý mlýn Hynkov	
	OBJ/C5/3	Zvonice v Hynkově	

KRAJINNÝ PROSTOR C6 STŘEŇ

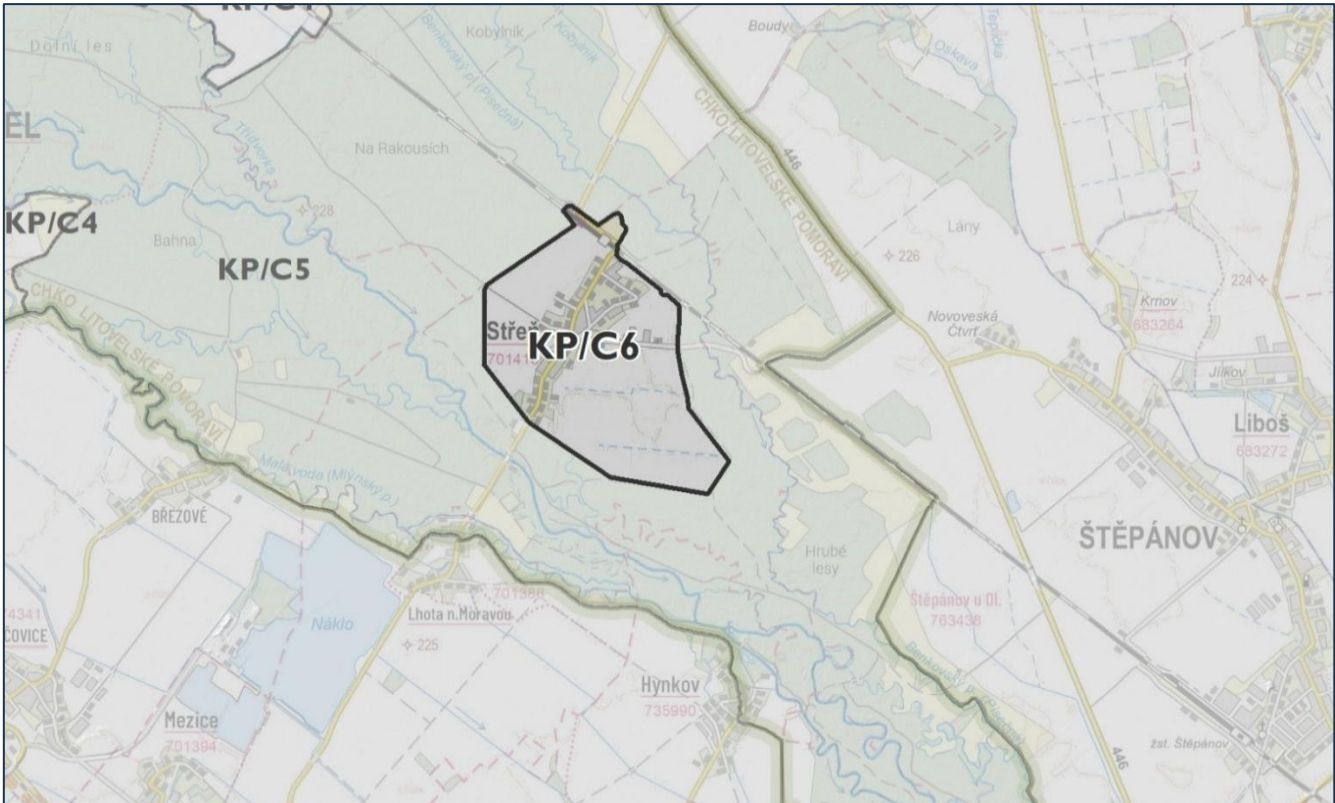


Obrázek 24 Pohled na Střeň, autor Kramolišová

KP tvoří otevřená bezlesá zemědělská enkláva v okolí relativně velké obce Střeň obklopená lesním masivem lužních lezů mezi Litovlí a Olomoucí vázaných na nivu Moravy. Leží v rovinaté poloze Hornomoravského úvalu, což je geomorfologický celek Západních Vněkarpatských sníženin. Jedná se o protáhlou sníženinu, jejíž osu tvoří široká niva Moravy v okrsku Středomoravská niva. Jde o širokou náplavovou rovinu podél Moravy a dolní Bečvy tvořenou spodním štěrkopískovým souvrstvím a svrchním souvrstvím písčitých hlín a písčitých písků. KP vyplňuje obhospodařovaná zemědělská půda obklopující ves Střeň.

Obec Střeň, poprvé doložená v roce 1249, je typově střední vřetenovou návesní vsí podél silnice ze Lhoty nad Moravou do Pňovic, která ovšem v současnosti nevykazuje mimořádné architektonické či urbanistické hodnoty, postrádá tradiční dominantu s přesahem mimo rámec zastavěného území sídla. I přesto se však hmotově či měřítkově nevymyká běžné zástavbě oblasti a přiměřeností své zástavby přirozeně doplňuje svébytný kolorit tohoto na území CHKO ojedinělého krajinného segmentu. Při severní okraji enklávy prochází železniční koridor. Nedaleko současného nádraží stojí solitérní bývalá správní budova z roku 1911, která byla zrušena na konci 90. let 20. století v rámci modernizace trati. Uvnitř obce stojí několik objektů drobné sakrální architektury (kaple sv. Jiří, pomník obětem světových válek, pomník osvobození a několik křížů). Východně od vsi se pak nachází zemědělský areál.

Zřetelně lužními lesy ohraničený prostor má relativně úměrné měřítko, Krajinná scéna se vyznačuje souladem měřítka zástavby a dimenzí prostoru. Lesy obklopující krajinný prostor přinášejí v bezprostřední vzdálenosti od zástavby do prostoru krajinářsko-estetické hodnoty působivého krajinného rámce. Ves zachovává charakter určité uzavřenosti a odloučenosti, která je v rámci CHKO ojedinělá, ovšem bez architektonických či památkových hodnot.



Obrázek 25 Schéma krajinného prostoru C6 Střeň

KP/C6 Střeň									
Charakteristický znak		Projev (+)pozitivní (-)negativní (0)neutrální	Význam zásadní spoluurčující doplňující	Cennost jedinečný cenný běžný	E	P	H	M	D
Znaky přírodní charakteristiky									
Př1	Rovinatý reliéf široké náplavové roviny kolem řeky Moravy (Středomoravská niva v Hornomoravském úvalu)	+	zásadní	cenný	X			X	
Př2	Poměrně arondované okraje cenných lužních lešů obklopujících enklávu obce Střeň	+	zásadní	cenný	X	X	X	X	
Př3	Sídelní zeleň obce Střeň (zeleň zahrad rodinných domů a veřejných prostranství)	+	doplňující	běžný			X	X	
Př4	Nelesní krajinná zeleň podél cesta a podél železničního koridoru	+	doplňující	běžný			X		
Znaky kulturní a historické charakteristiky									
Kh1	Historická vesnice Střeň (1249) s částečně dochovanou urbanistickou strukturou podél cesty z Pňovic do Lhoty nad Moravou (návesní vřetenová střední ves)	+	zásadní	běžné			X		
Kh2	Železniční trať z poloviny 19. století, bývalá nádražní budova z roku 1911	+	doplňující	běžné					
Kh3	Drobná sakrální architektura v obci (kaple sv. Jiří, pomníky, kříže)	+	doplňující	běžné			X		

Znaky prostorové charakteristiky									
Pr1	Zřetelně vymezená otevřená zemědělská enkláva uvnitř komplexu lužních lesů úměrná měřítkem	+	zásadní	běžný				X	
Pr2	Přírodní či přírodě blízký charakter scenérií daný blízkými lesními okraji vymezujícími enklávu	+	zásadní	cenný	X		X		
Pr3	Kontrast členité hradby lesních okrajů vymezujících prostor a ploché málo členěné zemědělské krajiny	+	spoluurčující	cenný	X		X		
Pr4	Hmotově a měřítkově úměrná, relativně nenarušená zástavba Střene s výraznějším objektem zemědělského závodu výrazně nenarušujícím charakter enklávy	+	spoluurčující	běžný			X	X	
Pr5	Přímá linie železničního koridoru s minimálním projevem v krajinné scéně	O	doplňující	běžný					
Pr6	Charakter jisté uzavřenosti a odloučenosti	+	doplňující	cenný	X		X		
E – znak tvoří estetickou hodnotu P – znak tvořící přírodní hodnotu H – znak tvořící harmonické vztahy v krajině M – znak utvářející harmonické měřítko krajiny D – znak tvoří kulturní dominantu									
Podmínky ochrany			Odůvodnění						
PO1	Zachovat měřítko a úměrné dimenze zástavby Střene uprostřed zemědělské krajiny bez rušivých hmot.		Ačkoli Střeň nevykazuje architektonické, památkové či urbanistické hodnoty, není její zástavba narušena měřítkově či hmotově se vymykajícími objekty, a proto působí celá enkláva relativně úměrně a harmonicky. Měřítko zemědělského areálu je na českém venkově konvenční k tomuto typu zástavby a není vnímáno jako významnější narušení měřítka prostoru.						
PO2	Zachovat volné lesní okraje navazující na plochy zemědělské krajiny		Pro KP jsou nejcennějším znakem okraje lužních lesů vytvářející přírodě blízký krajinný rámeček enklávy Střene i kontrast hradby lesního okraje a ploché zemědělské krajiny. Ačkoli jsou plochy v okolí vsi málo členěné a krajinářsky nezajímavé, právě lesní okraje dávají prostoru značné krajinářsko-estetické hodnoty.						
Ochranná doporučení									
OD1	Rozvojové možnosti a ochranná doporučení pro sídlo Střeň v kapitole 5.								

Seznam samostatně sledovaných charakteristických jevů a hodnot

Jev	ID (kód)	Název	odkaz
Významné krajinné dominanty	Nepřítomny		
Významné pohledové horizonty	Nepřítomny		
Kompoziční osy	Nepřítomny		
Významné stavební dominanty	Nepřítomny		
Architektonicky či urbanisticky významné objekty nebo soubory	OBJ/C6/1	Bývalá železniční stanice	Kap. 4
	OBJ/C6/2	Kaple sv. Jiří a pomník obětem válek	

Seznam sídel v KP/C6

ID (kód)	Název	odkaz
S/C6/1	Střeň	Kap. 5

KRAJINNÝ PROSTOR C7 CHOMOUTOV

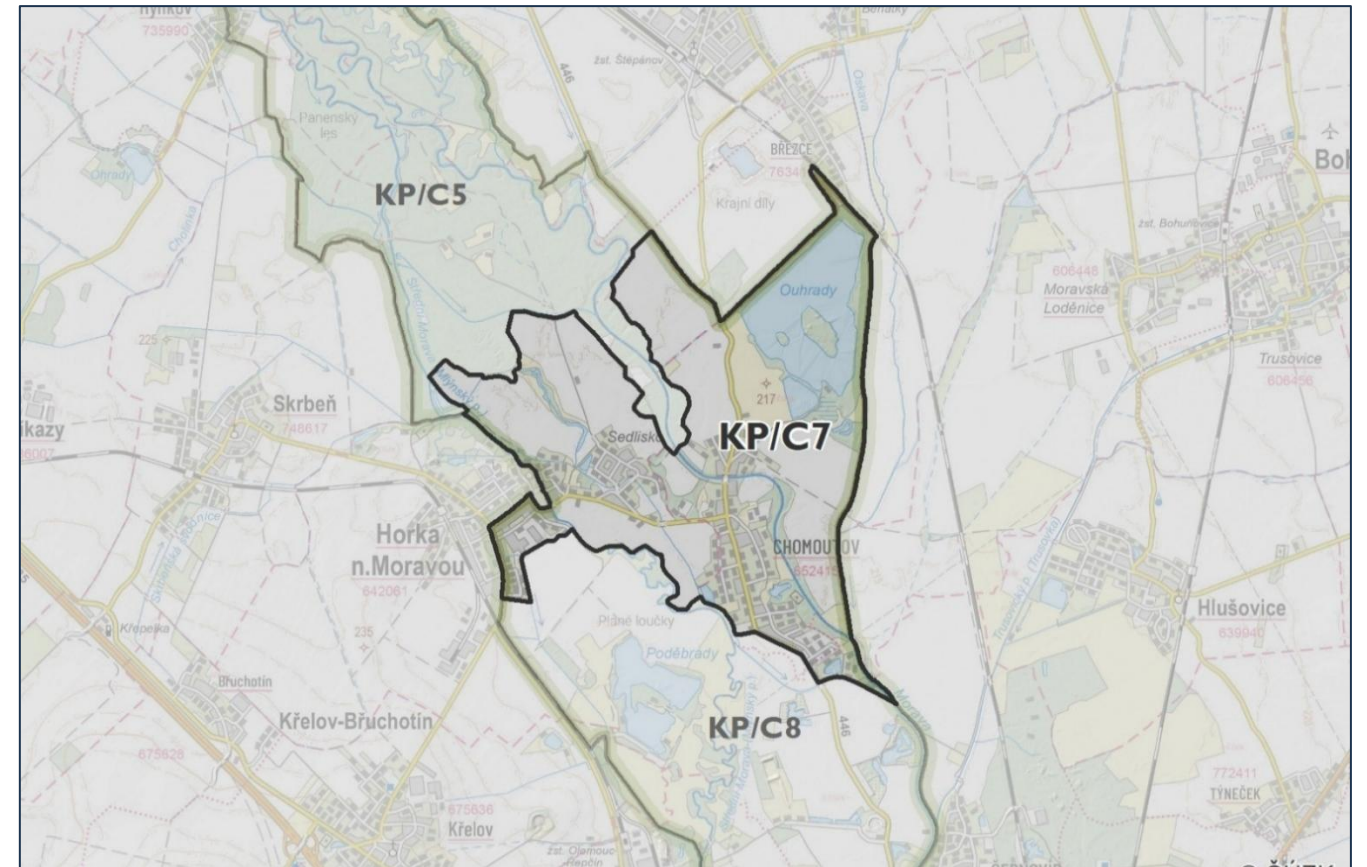


Obrázek 26 Pohled na Chomoutovské jezero a Chomoutov, autor Kramolišová

KP tvoří otevřená zemědělská krajina pod lužními lesy, která je do značné míry výjimečná tím, že je z velké části tvořena plochami zástavby obcí Horka nad Moravou a Chomoutov. Vedle Litovle jde o nejvíce urbanizovaný krajinný prostor, kdy sídla vytváří téměř souvislý pás vesnické zástavby procházející od západní k východní hranici CHKO. Leží v rovinaté poloze Hornomoravského úvalu, což je geomorfologický celek Západních Vněkarpatských sníženin. Jedná se o protáhlou sníženinu, jejíž osu tvoří široká niva Moravy v okrsku Středomoravská niva. Jde o širokou náplavovou rovinu podél Moravy a dolní Bečvy tvořenou spodním štěrkopískovým souvrstvím a svrchním souvrstvím písčitých hlín a písčitých písků.

Jakkoli zástavba nepřináší význačnější rysy a hodnoty pro identitu a ráz krajiny, partie navazující na přírodní prvky jsou hodnotné. Na severu je KP vymezen členitými okraji lužního lesa, který podél Moravy zasahuje hluboko do prostoru, na jihu otevřenou nezastavěnou (rekreační) krajinou okrajové části Olomouce oddělenou mohutnou doprovodnou zelení meandrujícího Mlýnského potoka. Prostorem protéká Morava, Střední Morava (Mlýnský potok) a Častava, na které jsou vázány břehové porosty a cennější přírodní lokality. V rámci PP Častava navazující na místní část Horky nad Moravou Sedlisko je chráněn zbytek původního toku říčky Cholinky a přilehlého rybníčku (mokřadní biotop na pomezí mezi stojatou a tekoucí vodou). Bohatá doprovodná zeleň vodotečí severně od Sedliska dotváří poměrně atraktivní krajinnou scénu tohoto krajinného segmentu. Intenzivně využívané a značně urbanizované krajině se vymyká také enkláva Chomoutovského jezera na okraji CHKO vzniklého po těžbě štěrkopísku. Soubor polopřirozených a přírodně blízkých vodních, mokřadních, lučních, lesních a křovinných ekosystémů a jejich sukcesních stádií je chráněn jako přírodní památka. Jedná se o hodnotné území mezi Moravou a Oskavou oddělené doprovodnou zelení. Velká vodní plocha s ostrůvky a bohatou břehovou zelení na jihu a východě představuje esteticky působivou scénérii uzavřené vodní hladiny.

V KP dominují dvě velké obce. Chomoutov je původně střední návesní vidlicová ves doložená již k roku 1078. Ves je rozložena podél silnice II/446 s rozrůstáním zástavby do paralelních ulic. Její struktura je v současnosti značně narušena novodobou výstavbou na jižním okraji obce, bez urbanistické či prostorové návaznosti na původní tradiční strukturu a hmotové řešení. Přesto zde nejsou hmotově či měřítkově se výrazně vymykající objekty, které by narušovaly ráz okolní krajiny.



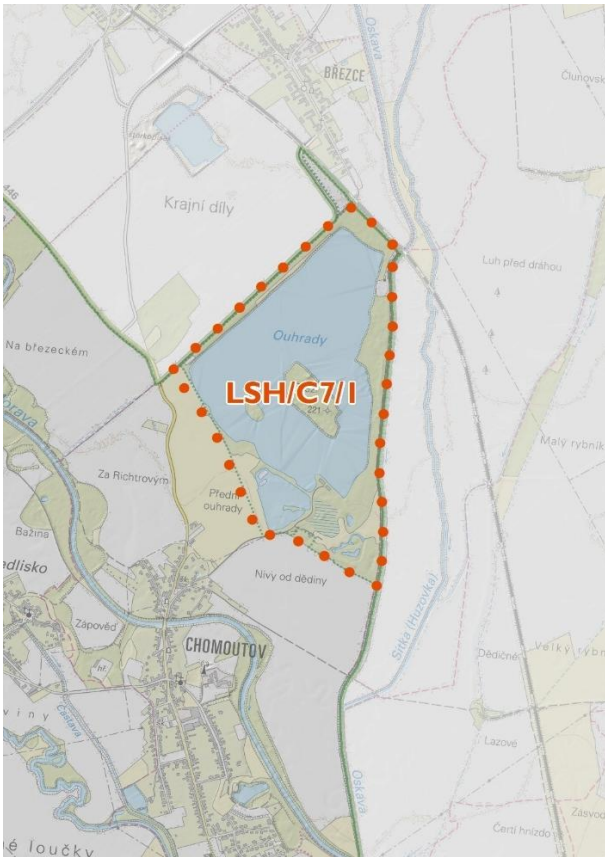
Obrázek 27 Schéma krajinného prostoru C7 Chomoutov

V obci nejsou žádné památky. Jistou vazbu k historii ukazuje nevelká kaple Navštívení Panny Marie s vedle stojící sochou a několik drobných objektů sakrální a memoriální architektury (pomníky, hřbitov). Horka nad Moravou (1271) se v CHKO nachází zejména svou místní částí Sedlisko, což byla víska doložená již v roce 1276. Barokní kostel sv. Mikuláše postavený roku 1753 se již nachází mimo CHKO, zatímco dominantní objekt vodní elektrárny na Střední Moravě na místě bývalého mlýna, který je v písemných pramenech zmiňován už r. 1250, se nachází přímo na hranici CHKO. Horka má kompaktní zástavbu, která v pravidelném rastru vyplňuje prostor mezi historickou vesnicí a železnicí. V historické části Sedlisko se nachází drobná kaplička sv. Josefa s křížem. Zástavba Sedliska je volnější a členitější, střed obce s několika venkovskými objekty a zelení zahrad je méně výrazný a harmonicky navazuje na krajinu luk a polí jižně od okrajů lužních lesů. V jižní části Horky stojí skladové areály, které však výškově výrazně nedominují a jejich projev v krajině není výrazně rušivý. S výjimkou obce Horka, kde dominuje areál elektrárny, jsou siluety obcí nevýrazné. Mezi Chomoutovem a Horkou je dosud zachován pás volné krajiny s bohatou zelení. Severovýchodně od obce Chomoutov bylo zjištěno blíže neurčené pravěké sídliště (ÚAN I). V pískovně na rozhraní katastru Olomouce a Chomoutova se nacházelo pohřebiště kultury šňůrové keramiky kultury zvoncovitých pohárů a lužické kultury.

KP/C7 Chomoutov										
Charakteristický znak		Projev (+)pozitivní (-)negativní (0)neutrální	Význam zásadní spoluurčující doplňující	Cennost jedinečný cenný běžný	E	P	H	M	D	
Znaky přírodní charakteristiky										
Př1	Rovinatý reliéf široké náplavové roviny kolem řeky Moravy (Středomoravská niva v Hornomoravském úvalu)	+	zásadní	cenný		X	X			
Př2	Tok Moravy, Střední Moravy, Častavy, zbytky původního toku Cholinky s nivou, mokřady a doprovodnou a břehovou vegetací	+	zásadní	cenný	X	X	X			
Př3	Chomoutovské jezero na místě bývalé štěrkovny s řadou přírodě blízkých vodních, mokřadních, lučních, lesních a křovinných ekosystémů a bohatou doprovodnou zelení na jihu a východě	+	spoluurčující	cenný	X	X	X	X		
Př4	Nelesní krajinná zeleň podél cest, sídlení zeleň zahrad a veřejných prostranství	+	doplňující	běžný			X			
Př5	Okraje lužních lesů na severní hranici prostoru	+	doplňující	cenný	X	X				
Znaky kulturní a historické charakteristiky										
Kh1	Historická vesnice Chomoutov (1078), bez architektonických a urbanistických hodnot, s částečně dochovanou urbanistickou strukturou podél cesty II/446, s kaplíčkou Panny Marie a několika drobnými objekty	O	spoluurčující	běžné						
Kh2	Vesnice Horka nad Moravou (1271) a její část Sedlisko (1276) s částečně dochovanou strukturou návsi, s venkovskými usedlostmi se zahradami, kaplí sv. Jiří a harmonickým přechodem do krajiny	+	spoluurčující	běžné			X	X		
Kh3	Částečně dochovaná cestní síť členící tradiční zemědělskou krajinu	O	doplňující	běžné			X			
Kh4	Dominanta barokního kostela sv. Mikuláše v Horce nad Moravou (mimo CHKO) a vysoké budovy bývalého mlýna	+	doplňující	běžné						X
Kh5	Archeologické stopy (ÚAN I) dokládající osídlení území již v prehistorickém období	O	doplňující	běžné						
Kh6	Chomoutovské jezero jako výsledek těžby štěrkopísku (systematická těžba 1964, 1976 až 1987 vodohospodářské účely, poté rybolov a rekreace, od 1993 ZCHÚ)	+	spoluurčující	běžné	X	X	X	X		
Znaky prostorové charakteristiky										
Pr1	Plochá otevřená krajina velkého měřítka vymezená na severu zřetelným okrajem masivu lužních lesů	+	zásadní	běžné		X		X		
Pr2	Velký podíl zastavěných území bez soustředěných urbanistických a architektonických hodnot	O	zásadní	běžné						
Pr3	Měřítkově a hmotově úměrná zástavba obcí (s výjimkou areálu v Horce nad Moravou) bez scénických hodnot	+	spoluurčující	běžné	X			X		
Pr4	Příznivé uplatnění siluety Horky s dominantou kostela sv. Mikuláše a elektrárny na místě starého mlýna	+	doplňující	běžné	X		X			X

Pr5	Harmonický přechod zástavby Sedliska do lesozemě- dělské krajiny s krajinářsko-estetickými hodnotami	+	doplňující	běžné	X		X	X	
Pr6	Krajinářsko-estetické hodnoty přírodní enklávy Cho- moutovského jezera zřetelně vymezeného vzrostlou vegetací s navazujícími přírodě blízkými plochami	+	spoluurčující	cenné	X	X	X	X	
Pr7	Kontrast harmonických přírodě blízkých enkláv váza- ných na vodní prvky a okraje lužních lesů vůči otevřené intenzivně využívané krajině	+	spoluurčující	běžné	X		X		
Pr8	Narušení charakteru tradiční zemědělské krajiny skla- dovým areálem jižně od Horky nad Moravou a novo- dobou zástavbou jižně od Chomoutova	-	doplňující	běžné					
E – znak tvoří estetickou hodnotu P – znak tvořící přírodní hodnotu H – znak tvořící harmonické vztahy v krajině M – znak utvářející harmonické měřítko krajiny D – znak tvoří kulturní dominantu									
Podmínky ochrany			Odůvodnění						
PO1	Zachovat měřítko a úměrné dimenze zástavby Cho- moutova a Horky nad Moravou v zemědělské krajině	Ačkoli ani jedna z obcí nevykazuje architektonické, pa- mátkové či urbanistické hodnoty, není jejich zástavba narušena měřítkově či hmotově se vymykajícími ob- jekty, a proto působí celá enkláva relativně úměrně a harmonicky, byť je narušena areálem jižně od Horky a novou čtvrtí rodinných domů ve zcela atypické urba- nistické struktuře a odlišném architektonickém výrazu na jižním okraji Chomoutova.							
PO2	Zachovat enklávy přírodního či přírodě blízkého cha- rakteru vázané na vodní prvky a okraje lesů	Ačkoli se jedná o otevřenou, intenzivně využívanou, značně urbanizovanou a zemědělsky obhospodařova- nou krajinu, nachází se v ní dílčí prostory s krajinářsko- estetickými hodnotami (vazba na vodoteče, lesní okraje, Chomoutovské jezero, plochy severně od Sed- liska ad.), které ospravedlňují zařazení území do CHKO Litovelské Pomoraví. Jsou těmi hodnotami, pro které je ochrana území v rámci CHKO legitimní a potřebná.							
Ochranná doporučení									
OD1	Rozvojové možnosti a ochranná doporučení pro sídlo Chomoutov v kapitole 5.								
OD2	Rozvojové možnosti a ochranná doporučení pro část sídla Horka nad Moravou (zejm. Sedlisko) v kapitole 5.								
OD3	V současnosti tvoří Horka nad Moravou a Chomoutov víceméně souvislý pás zástavby. Z hlediska prostupnosti, zachování přírodního rámce sídel, jejich odlišnosti a zapojení do krajiny je vhodné zachovat prostorovou přírodě blízkou césuru (odstup) mezi oběma obcemi a bránit jejich srůstání do jedné aglomerace.								
OD4	Opatření k ochraně hodnot Chomoutovského jezera řešena v rámci LSH/C7/1								

Lokality soustředěných hodnot v KP/C7

ID (kód)	Název LSH	Lokalizace	Schéma
LSH/C7/1	Chomoutovské jezero	KC/C, KP/C7	
Charakteris-tika	Jedná se o lokalitu, kde se koncentrují přírodní a estetické hodnoty. Bývalá štěrkovna těžená v průběhu 2. pol. 20. stol. dnes představuje atraktivní přírodě blízkou lokalitu uvnitř intenzivně využívané krajiny Hornomoravského úvalu. Jezero je obklopeno vegetací, zejména mezi vodní plochou a Oskavou. V jezeře, které se skládá ze dvou vodních ploch označovaných jako Velké (nebo Větší) a Malé (nebo Menší), je několik ostrovů. Původně přírodní rezervace, dnes přírodní památka Chomoutovské jezero, současně EVL, PO, II. zóna CHKO chrání soubor polopřirozených a přírodě blízkých vodních, mokřadních, lučních, lesních a křovinných ekosystémů a jejich sukcesních stádií, s výskytem typických i vzácných druhů planě rostoucích rostlin a volně žijících živočichů. Jezero je významnou ornitologickou lokalitou. Je domovem pro velkou kolonii racků chechtavých, která je jednou z největších na Moravě. V zimě na jezeře pravidelně přebývají orli mořští, volavky bílé a různé druhy kachen. Pro pozorování ptáků slouží ptačí pozorovatelna, která je situována v blízkosti jezera.		
Podmínky ochrany	Zachování a ochrana cenných přírodních a estetických hodnot lokality.		
	Zachování přírodního charakteru jezera jako významné ornitologické lokality.		
Ochranná doporučení	Chránit stávající přírodě blízký charakter jezera. Revitalizovat plochu bývalé vodárny na SV okraji lokality. Jachtařský klub v J části jezera plošně nerozšiřovat. Turistické odpočívky směřovat na J okraj jezera. Podporovat zejména neinvazivní formy rekreace (pozorování ptáků), s ohledem na II. zónu CHKO a PP Chomoutovské jezero.		
	Omezit (nepodporovat) individuální formy rekreace (chaty, zahrádky), které „privatizují“ břehy jezera a zhoršují jeho přístupnost a prostupnost krajiny.		

Seznam samostatně sledovaných charakteristických jevů a hodnot

jev	ID (kód)	Název	odkaz
Významné krajinné dominanty	Nepřítomny		
Významné pohledové horizonty	Nepřítomny		
Kompoziční osy	Nepřítomny		
Významné stavební dominanty	D/C7/1	Kostel sv. Mikuláše v Horce n/M. (mimo CHKO)	Kap. 4
	D/C7/2	Bývalý mlýn v Horce n/M.	
	OBJ/C7/1	Kaplička a socha Panny Marie v Chomoutově	Kap. 4

Architektonicky či urbanisticky významné objekty nebo soubory	OBJ/C7/2	Kaple sv. Josefa a kříž v Sedlisku	
	OBJ/C7/3	Bývalý mlýn v Horce n/M.	

Seznam sídel v KP/C7

ID (kód)	Název	odkaz
S/C7/1	Chomoutov	Kap. 5
S/C7/2	Horka nad Moravou (část Sedlicko)	

KRAJINNÝ PROSTOR C8 OLOMOUC – SEVER

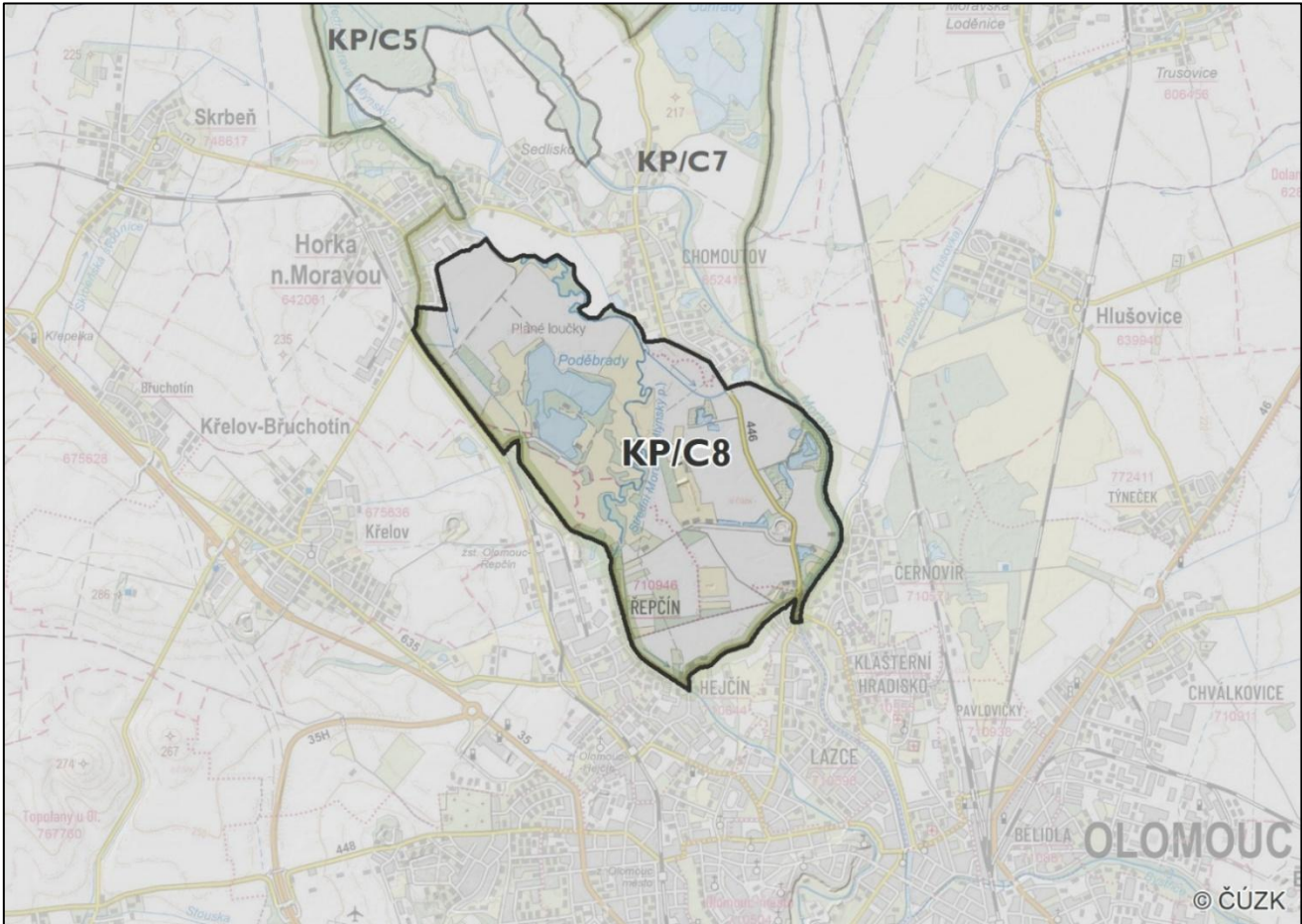


Obrázek 28 Pohled na Olomouc přes Chomoutov, autor Kramolišová

KP tvoří otevřená původně zemědělská krajina v jejíž jižní části CHKO, která již přiléhá k okraji Olomouce. Ne-zastavěné území v blízkosti olomoucké metropole plní významnou rekreační funkci. Leží v rovinaté poloze Hornomoravského úvalu, což je geomorfologický celek Západních Vněkarpatských sníženin. Jedná se o protáhlou sníženinu, jejíž osu tvoří široká niva Moravy v okrsku Středomoravská niva. Jde o širokou náplavovou rovinu podél Moravy a dolní Bečvy tvořenou spodním štěrkopískovým souvrstvím a svrchním souvrstvím písčitých hlín a písčitých písků. Středem prostoru protéká od severu k jihu výrazně meandrující Střední Morava (Mlýnský potok) s cennými travinnými společenstvy členěnými místy rozptýlenou solitérní, liniovou či skupinovou zelení.

Ústřední částí západní poloviny prostoru je jezero Poděbrady vzniklé po těžbě štěrkopísků. Nepravidelný tvar jezera s ostrovem, charakter členitých břehů i bezprostřední kontakt s rozsáhlým komplexem aluviálních a slatinných vlhkých luk, rákosin a porostů vysokých ostřic, stálých drobných vodních ploch, periodických tůňek a fragmentů měkkého luhu a mokřadních olšin vázaných na meandrující tok (PR Plané loučky) dává území zajímavé vymezení s esteticky působivými scenériemi a průhledy (LSH). Jezero Poděbrady je intenzivně rekreačně využívané (pláže, restaurace, parkoviště). Severně od jezera za hradbou břehové a doprovodné vegetace navazují plochy orné půdy vedoucí až k výraznému pásu zeleně vázané na tok Mlýnského potoka. Nepříznivým rysem této části KP je otevření k Horce (areál v jižní části zástavby).

Východní polovina otevřeného prostoru má zajímavou polohu. Na jedné straně přiléhá k okrajům zástavby Olomouce (obytné i průmyslové zóny, dominanty průmyslového areálu v Řepčíně ale i kulturní dominanty historického jádra Olomouce a Svatého Kopečku v dálkových průhledech), na druhé straně je ohraničena bohatými a členitými prostory doprovázejícími Střední Moravu (Mlýnský potok) s lučními společenstvy a břehovou a doprovodnou vegetací. Prostor je otevřený, velkého měřítka, zemědělsky využívaný, ovšem s četnými menšími enklávami vodních ploch (vytěžené pískovny) skrytými ve vegetačních doprovodech, často obklopené rekreačními objekty (zahrádky, chatové osady). Vyniká tak velmi zajímavá krajinná scéna rozlehlého prostoru členěného vizuálně do více dílčích částí, přičemž v dílčích partiích krajinné scény i v charakteru členění prostoru s rozptýlenou a doprovodnou zelení spočívají krajinařsko-estetické hodnoty. Soubor vodních, mokřadních a lučních společenstev s výskytem typických i vzácných a ohrožených druhů planě rostoucích rostlin je chráněn v rámci PP Bázlerova pískovna.



Obrázek 29 Schéma krajinného prostoru C8 Olomouc - sever

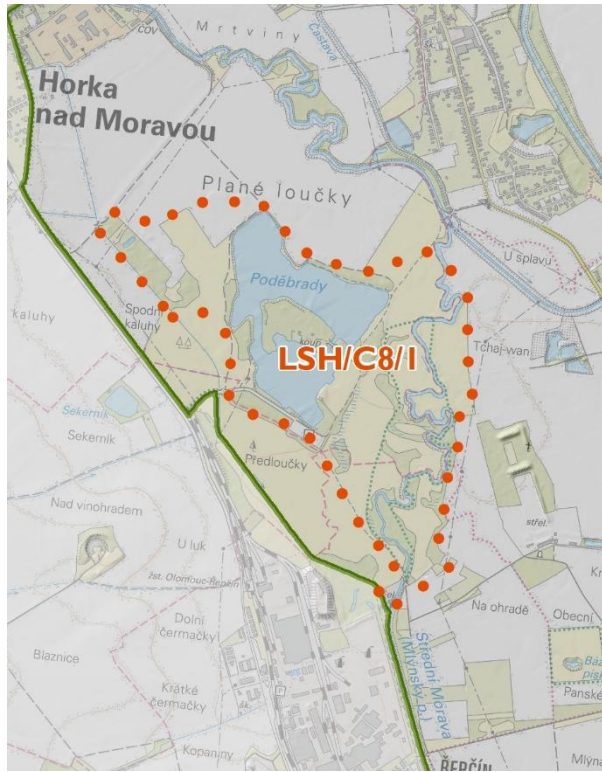
Svébytnou lokalitou uvnitř této mozaikové krajiny je areál střelnice a objekt Fortu XXII (dnes nepřístupný, oplocený, s FVE). Fort XXII (Lazecký) byl v roce 1854 vybudován jen v zemním provedení a následně se v roce 1855 se začalo se zednickými pracemi. Stavba byla dokončena v roce 1856. V areálu nedaleké Lazecké střelnice je umístěn památkově chráněný pomník popraveným účastníkům přerovského povstání (1945). V rovinaté především zemědělsky intenzivně využívané krajině není přítomna typická sídelní zástavba, hojně jsou však zastoupeny kolonie rekreačních objektů, typicky ve vazbě na drobné vodní plochy po dřívější těžbě štěrkopísků. V lokalitě Závodí, kde se rozkládají plochy intenzivních sadů, se rozšiřuje parcelace soukromých zahrádek.

KP/C8 Olomouc – sever									
Charakteristický znak		Projev (+)pozitivní (-)negativní (0)neutrální	Význam zásadní spoluurčující doplňující	Cennost jedinečný cenný běžný	E	P	H	M	D
Znaky přírodní charakteristiky									
Př1	Rovinatý reliéf široké náplavové roviny kolem řeky Moravy (Středomoravská niva v Hornomoravském úvalu)	+	zásadní	cenný	X	X		X	
Př2	Meandrující tok Střední Moravy s nivou, mokřady a doprovodnou a břehovou vegetací (PR Plané loučky)	+	spoluurčující	cenný	X	X	X	X	

Př3	Poděbradské jezero na místě bývalé štěrkovny s bohatou doprovodnou zelení a loukami s rekreačním využitím	+	spoluurčující	cenný	X	X	X	X	
Př4	Drobné vodní plochy s okolní vegetací na místech bývalých pískoven (často obklopené chatami)	+	doplňující	běžný		X	X		
Př5	Cenná mokřadní a luční společenstva uprostřed zemědělských ploch (PP Bázlerova pískovna)	+	doplňující	cenný		X			
Př6	Nelesní krajinná zeleň podél cest, vodotečí, střelnice	+	doplňující	běžný				X	
Př7	Zeleň zahrádek, chatových osad, zahradnictví, sady	O	doplňující	běžný				X	
Znaky kulturní a historické charakteristiky									
Kh1	Fort XXII (Lazecký) jako pozůstatek olomoucké fortové pevnosti (19. století)	+	doplňující	cenný	X				
Kh2	Lazecká střelnice s pomníkem obětí přerovského povstání, kteří zde byli 1945 popraveni	O	doplňující	cenný					
Kh3	Vizuální vazba na historické centrum Olomouce a na dominantu Svatého Kopečku (kontext historické metropole)	+	doplňující	cenné	X		X		X
Kh4	Poděbradské jezero jako výsledek těžby štěrkopísku (60. a 70. léta 20. století)	+	spoluurčující	běžné	X	X	X	X	
Znaky prostorové charakteristiky									
Pr1	Plochá prostorná otevřená krajina velkého měřítka se zemědělským a rekreačním využitím na okraji Olomouce	+	zásadní	běžné				X	
Pr2	Atraktivní mozaika různých typů ploch na předměstí Olomouce (pole, louky, sady, zahradnictví, přírodní enklávy, nelesní zeleň) s rekreačním potenciálem (cyklostezky, vycházky)	+	zásadní	běžné	X		X	X	
Pr3	Příznivé vizuální uplatnění kulturních dominant historické Olomouce a výhledů na Svatý Kopeček	+	doplňující	cenné	X		X		X
Pr4	Narušení prostoru výhledy na průmyslový areál v Řepíně, rozvodna, vedení vysokého napětí	-	doplňující	běžné					
Pr5	Kontrast harmonických přírodě blízkých drobných uzavřených enkláv vázaných na vodní prvky (písníky, vytěžené štěrkovny, vodoteče) a otevřené zemědělské krajiny	+	spoluurčující	cenné	X		X		
Pr6	Krajinářsko-estetické hodnoty přírodní enklávy Poděbradského jezera zřetelně vymezeného vzrostlou vegetací s navazujícími přírodě blízkými plochami Planých louček	+	spoluurčující	cenné	X	X	X	X	
Pr7	Narušení otevřené krajiny s poli, loukami a sady i přírodních enkláv vytěžených pískoven uzavřenými zahrádkovými a chatovými osadami s ploty, neuspořádanými okraji, chaotickou zástavbou ad.	-	doplňující	běžné					
Pr8	Přírodní osa meandrující Střední Moravy se vzrostlou zelení (prostorový význam v členění krajiny) a vnesení výrazného přírodního prvku	+	spoluurčující	cenné	X	X	X		

E – znak tvoří estetickou hodnotu P – znak tvořící přírodní hodnotu H – znak tvořící harmonické vztahy v krajině M – znak utvářející harmonické měřítko krajiny D – znak tvoří kulturní dominantu		
Podmínky ochrany		Odůvodnění
PO1	Zachovat specifickou krajinnou mozaiku otevřených ploch polí, luk a sadů na okraji Olomouce s přírodě blízkými lokalitami, enklávami vytěžených pískoven a nelesní zelení	KP má zajímavou a pestrou krajinnou scénu. Rozlehlý prostor je tvořen převážně zemědělskými plochami polí a luk, avšak je členěn drobnými lokalitami vodních ploch (vytěžené pískovny), které jsou v ploché krajině výrazné a spolu s koridorem vodotečí a rozsáhlejší enklávou Poděbradského jezera vytváří zajímavou krajinou mozaiku s krajinářsko-estetickými hodnotami podpořenými pohledy na dominanty historické Olomouce a Svatého Kopečku v dálkových průhledech
PO2	Zachovat enklávy přírodního či přírodě blízkého charakteru vázané na nivní a luční ekosystémy	Plochy vázané na nivu Střední Moravy (PR Plané loučky) i na enklávy luk (PP Bázlerova pískovna) vykazují výrazné přírodní hodnoty, které mj. ospravedlňují zařazení území do CHKO Litovelské Pomoraví. Jsou těmi hodnotami, pro které je ochrana území v rámci CHKO legitimní a potřebná.
Ochranná doporučení		
OD1	V lokalitě Závodí -akceptovat neoplocené sadové úpravy, přírodní sportoviště a vodopropustné cyklo a pěší stezky. Chránit lokalitu před rozvojem zahrádkářské kolonie. Zachovat charakter volných prostorů luk na území CHKO v blízkosti Olomouce (nárazníková zóna, ochrana cennějších poloh území CHKO)	
OD2	Omezit rozšiřování zahrádkářských a chatových osad vázaných na zatopené těžebny, které se stávají nepřístupnými, nevyužitelnými, „privatizovanými“, byť jde o atraktivní menší přírodě blízké prostory v blízkosti Olomouce. V případě stávajících osad či při jejich řízeném rozvoji vytvářet vizuální bariéry pomocí vzrostlé zeleně eliminující nepříznivý projev těchto ploch v krajině	
OD3	Hledat možnosti vhodnějšího vizuálního projevu Fortu XXII v otevřené zemědělské krajině (v současnosti omezeného plechovým oplocením a dalšími bariérami)	
OD4	Opatření k ochraně hodnot jezera Poděbrady řešena v rámci LSH/C8/1	

Lokality soustředěných hodnot v KP/C8

ID (kód)	Název LSH	Lokalizace	Schéma
LSH/C8/1	Písník Poděbrady	KC/C, KP/C8	
Charakteristika	Jedná se o lokalitu, kde se spojují přírodní a estetické hodnoty s poměrně intenzivní rekreací (koupání, vodní sporty, rybaření, velké parkoviště, restaurace). Jezero vzniklo zaplavením bývalého štěrkopískového lomu po těžbě štěrku a písku v 60. až 70. letech 20. století a patří k nejčistším přírodním koupalištím v kraji. Část břehů je upravena na pláže. Na enklávu jezera bezprostředně navazuje niva meandrující Střední Moravy (Mlýnského potoka) s cennými polohami PR Plané loučky, unikátní komplex mokřadních biotopů s pestrou mozaikou vlhkých luk, tůní a křovin patřících k fragmentu dříve rozsáhlých luk v nivě řeky Moravy.		
	Zachování a ochrana přírodních a estetických hodnot lokality.		
Podmínky ochrany	Rozvoj udržitelné rekreace v blízkosti cenné enklávy PR Plané loučky.		
Ochranná doporučení	Podporovat pouze takové formy rekreace, které nenarušují přírodní hodnoty blízkých meandrů Střední Moravy (PR Plané loučky), II. zóna CHKO, omezit trvalé stavby a změnu charakteru území.		

Seznam samostatně sledovaných charakteristických jevů a hodnot

jev	ID (kód)	Název	odkaz
Významné krajinné dominanty	V dálkových průhledech otevřenou krajinou se objevují vzdálené dominanty Nízkého Jeseníku (mimo rámec CHKO)		
Významné pohledové horizonty	V dálkových průhledech otevřenou krajinou se objevuje horizont Domašovské vrchoviny s dominantou Svatého Kopečku nad Olomoucí		
Kompoziční osy	O/C8/1	Výhled na Svatý Kopeček	Kap. 4
Významné stavební dominanty	V dálkových průhledech otevřenou krajinou se objevují dominanty historické Olomouce (mimo rámce CHKO)		
Architektonicky či urbanisticky významné objekty nebo soubory	OBJ/C8/1	Fort XXII (Lazecký) (KP)	Kap. 4
	OBJ/C8/2	Pomník popraveným účastníkům přerovského povstání (KP)	Kap. 4

Seznam sídel v KP/C8

ID (kód)	Název	odkaz
V KP nejsou žádná sídla		

4 SAMOSTATNĚ SLEDOVANÉ CHARAKTERISTICKÉ JEVY A HODNOTY
CHKO LITOVELSKÉ POMORAVÍ JAKO PODKLAD PRO ÚAP

Na území CHKO byly v rámci hodnocení KR vymezeny samostatně sledované charakteristické jevy a hodnoty obrazu krajiny, které představují v utváření krajinné scény významnou hodnotu, cennost, dominantní charakter nebo výjimečnost – jsou specifické pro řešené území. Byly vymezeny i s ohledem na sledované jevy ÚAP dle Vyhlášky č. 157/2024 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a jednotném standardu.

4.1 Jev č. 23: Krajinný ráz

Všechny jevy (vrstvy) vymezené v této studii souvisí s jevem Krajinný ráz a mohou být poskytnuty do databáze jevů ÚAP. Některé souvisí i s dalšími sledovanými jevy a jsou uvedené níže. Výlučně je součástí jevu vymezení a charakteristika krajinných celků (KC) a krajinných prostorů (KP) jako součást prostorové a charakterové diferenciacie území z hlediska krajinného rázu.

Krajinný celek (KC)		
kód	název	popis
KC/A	Doubrava	KC/A se nachází v severní části CHKO. Jeho základním charakteristickým rysem je vyvýšená poloha mimo oblast zaplavovaných území, přítomnost mohutného komplexu listnatých chlumních lesů a převážné části fragmentů komponované krajiny Novozámecka.
KC/B	Třesín	KC/B se nachází v SZ části CHKO. Jeho základním charakteristickým rysem je reliéf hřbetu Třesína, výrazné dominanty se zlomovým svahem nad nivou Moravy, vysoká lesnatost, krasové jevy, paleontologické nálezy a fragmenty komponované krajiny Novozámecka.
KC/C	Niva Moravy	Největší KC/C reprezentuje přirozenou aluviální krajinu v jinak převážně intenzivně zemědělsky využívaném Hornomoravském úvalu, která zahrnuje lužní lesy, nivní louky a z důvodů arondace hranic i nezbytnou část polností a sídel vč. historické Litovle.

Krajinný prostor (KP)		
kód	název	popis
KP/A1	Doubrava	KP/A1 zaujímá celý KC/A. Cílem ochrany jsou zejm. rozsáhlé lesy s přírodně cennými stanovišti a fragmenty kulturní krajiny spojené s lichtenštejnskou komponovanou krajinou v okolí Nových Zámků vč. parku, bažantnice, drobných staveb a krajinářských úprav.
KP/B1	Třesín	KP/B1 zaujímá celý KC/B. Cílem ochrany je zejm. významná krajinná dominanta, krasové povrchové i podzemní jevy s lokalitami světoznámých paleontologických a archeologických nálezů, zbytky přirozených lesních porostů a fragmenty komponované krajiny.
KP/C1	Mohelnická brázda	KP/C1 zaujímá prostor mezi Moravičanským jezerem a průlomovým údolím Moravy u Řimic. Cílem ochrany je prostor jezera (bývá těžba štěrkopísku) a nezastavěná niva Moravy s loukami a četnou nelesní zelení rozkládající se pod zalesněnými svahy Doubravy.
KP/C2	Niva pod Třesínem	KP/C2 zaujímá nezalesněnou část Středomoravské nivy mezi Novými Mlýny a Sobáčovem. Je narušen trasou dálnice D35, která je osou prostoru. Cílem

		ochrany jsou přírodní a scénické hodnoty nivy a navazující zemědělské krajiny s Řimicemi a Mladčí.
KP/C3	Lesy nad Litovlí	KP/C3 zaujímá dva zalesněné segmenty v nižších rovinatých polohách Hornomoravského úvalu plynule navazující svým charakterem na KC/A Doubrava. Cílem ochrany jsou především přírodní a krajinářsko-estetické hodnoty nivy a lesních porostů.
KP/C4	Litovel	KP/C4 zaujímá otevřený nezalesněný prostor Litovle. Je složený ze dvou oddělených segmentů. KP je specifický, neboť je z velké části souvisle zastavěný městem. Ochrana se soustředí na okolí města, jeho přechod do krajiny a na krajinářské hodnoty.
KP/C5	Lesy pod Litovlí	KP/C5 zaujímá rozsáhlý prostor lužních lesů vázaných na nivu Moravy (vnitrozemská delta). Cílem ochrany jsou především mimořádně cenné přírodní polohy charakteristické pro Litovelské Pomoraví a jejich luční okraje s částmi venkovských sídel.
KP/C6	Střeň	KP/C6 zaujímá otevřenou zemědělskou enklávu v okolí obce Střeň obklopenou mohutným komplexem lužních lesů. Cílem ochrany je segment harmonické lesozemědělské krajiny s venkovským sídlem Střeň v jádrové části CHKO.
KP/C7	Chomoutov	KP/C7 zaujímá pás otevřené, intenzivně využívané poměrně urbanizované krajiny (Horka n/M. – Chomoutov) jižně od okraje lužních lesů. Cílem ochrany jsou především cenné přírodní enklávy vázané na vodní toky a Chomoutovské jezero.
KP/C8	Olomouc-sever	KP/C8 zaujímá rozlehlou otevřenou původně zemědělskou krajinu v nejjihnější části CHKO, která již přiléhá k okraji Olomouce a má výraznou rekreační funkci. Cílem ochrany jsou přírodní enklávy vázané na vodní prvky i celková mozaika zajímavé krajiny.

4.2 Jev č. 10: Urbanistická a krajinná hodnota, znak historické kulturní krajiny

Všechny níže uvedené jevy souvisí též s jevem č. 23 Krajinný ráz.

Krajinné a architektonické dominanty (KD/D) a horizonty (H) mají v rázu krajiny výjimečné postavení, neboť patří k vizuálně (prostorově) nejexponovanějším částem krajiny, uplatňují se na velké vzdálenosti (i z území mimo CHKO), dávají krajinným scénériím charakter (přírodní horizont spoluurčuje přírodní či přírodě blízký charakter celé scénérie), představují prostorové předěly a výrazné body v krajině, ovlivňující celkový obraz krajiny a vytvářející specifickou hodnotu území. Horizonty a dominanty jsou v mnoha případech emblematickými znaky a symboly celého území, znakem zapamatovatelnosti, atraktivity, identity a jedinečnosti. Je tedy žádoucí zachovat charakter volných zalesněných horizontů, zachovat nenarušenost krajinných panoramat s převládajícím lesním charakterem a zachovat charakter pro CHKO Litovelské Pomoraví ojedinělých a tedy významných krajinných dominant. Nepovolovat na hlavních horizontech a krajinných dominantách nové technické výškové stavby typu výroben elektrické energie (VTE), vysílačů, sloupů VVN apod.

Kompoziční osa (O) je významná, historickým vývojem vzniklá nebo záměrně založená linie uvnitř zástavby, urbanizovaného prostoru či krajiny, soustřeďující funkční aktivity a prostorové zajímavosti. Kompoziční osy mohou propojovat části města a krajiny, mohou, ale nemusí směřovat k významným cílům (uzlům) městské struktury nebo krajiny. V případě Litovelského Pomoraví se jedná především o osy související s komponovanou krajinou Novozámecka.

Lokality soustředěných hodnot (LSH) bezprostředně souvisí jak s jevem Krajinný ráz, tak s krajinnými hodnotami v rámci jevu č. 10. Jedná se o znaky výjimečné hodnoty a zásadního významu (nebo soustředění takových znaků), které také mohou výrazně a zcela zásadně ovlivnit svoje bezprostřední okolí. V rámci KP tedy můžeme rozpoznat lokality, jejichž ráz vnímáme nejenom díky přítomnosti výjimečného znaku nebo

soustředění takových výjimečných znaků, ale také díky specifické atmosféře místa. Rozpoznáváme totiž v obrazu krajiny nebo ve scénériích lokality takové hodnoty, které spočívají vedle vizuální kvality ve funkčnosti, dochovanosti, v historickém a duchovním významu atd. Proto je nutné věnovat pozornost nejenom ochraně samotného znaku představujícího hodnotu, ale také ochraně celé lokality v souvislostech.

.

Významné krajinné dominanty (KD)		
kód	název	popis
KD/A1/1	Bradlec (342 m n. m.)	SZ část CHKO je téměř její jedinou částí, kde se nachází nějaké kopce, jde o nejjižnější výběžky Úsovské vrchoviny. Bradlec (342 m n. m.) je druhým nejvyšším vrcholem Medlovské pahorkatiny. Na JZ až Z svahu byly nalezeny mohyly lužické kultury.
KD/A1/2	Hradisko (316 m n. m.)	Výrazný zalesněný vrch s prudkým svahem nad nivou Moravy u Moravičan. Na vrcholu se nachází pozůstatky opevněného sídliště z období raného středověku. V archeologicky významné lokalitě se dodnes dochovaly relikty valu a příkopu.
KD/A1/3	Jelení vrch (345 m n. m.)	Nejvyšší bod Medlovské pahorkatiny a Litovelského Pomoraví je kuželovitý vrch zalesněný porostem dubu a habru. Jde o archeologické naleziště s mohylami lužické kultury, na JV svahu je vyhlášena PR Bradlec s přirozenými bukovými porosty.
KD/A1/4	Mlýnský vrch (307 m n. m.)	Méně výrazný plochý vrch se nachází jižně od výraznějších vrcholů Medlovské pahorkatiny, od kterých terén povlovně klesá od S k J. Jde o poslední výraznější výběžek Úsovské vrchoviny a součást zalesněného horizontu vymezujícího Mohelnickou brázdou.
KD/B1/1	Třesín (344 m n. m.)	Protáhlý vrch směru Z-V spadající zlomovým svahem na V do průlomového údolí Moravy, významný bod Ludmírovské vrchoviny. Nachází se zde významné archeologické naleziště, Mladečské jeskyně i části komponované krajiny Novozámecka.

Významné pohledové horizonty (H)		
kód	název	popis
H/A1/1	Hradisko – Jelení vrch (345 m n. m.)	Horizont vytváří zřetelný okraj Medlovské pahorkatiny vystupující prudkými svahy nad údolím Moravy. Volný zalesněný horizont je patrný v dálkových pohledech od západu a vytváří čitelné prostorové rozhraní.
H/A1/2	Mlýnský vrch – Jelení vrch (291 m n. m.)	Méně výrazný plochý horizont v jihozápadní části KP vytváří zřetelný okraj Medlovské pahorkatiny vystupující nad údolím Moravy. Volný zalesněný horizont je patrný v dálkových pohledech od západu jako zřetelný okraj CHKO.
H/B1/1	Hřbet Třesína	Horizont vytváří severozápadně orientovaný protáhlý hřbet Třesína (344 m n. m.), který na východě spadá zlomovým svahem do průlomového údolí Moravy. Dominantní vrch předstupuje před hradbu okraje Medlovské pahorkatiny a je nezaměnitelným orientačním bodem v této části CHKO.

Kompoziční osy (O)		
kód	název	popis
O/A1/1	Nové Zámky – N. Dvůr	Komponovaná osa spojuje Nové Zámky s hospodářským dvorem Nový Dvůr (mimo CHKO). Prvně je Nový Dvůr zaznamenáván již na mapě z r. 1690, je obklopen polnostmi, které navazují na les Doubravu. U cesty se v lese nachází působivý votivní černý kříž (1841).

O/A1/2	Nové Zámky – Benkov	Komponovaná krajinná osa, která byla snad doprovázena alejí, směřuje k hájence Nový Dvůr (Alej), odkud směřovala další alej doprovázená osou k Novému Dvoru.
O/A1/3	Nové Zámky – Řimice	Barokní komponovaná krajinná osa původně doprovázená alejí patří ke starší cestní síti, později zapojené do geometrické barokní kompozice. Směřovala k hájence u Nových Mlýnů (kam směřovala i stará dodnes funkční Novomlýnská cesta).
O/C3/1	Nové Zámky – Mladečská myslivna	Přímá osa lesním průsekem vedla od zámku přes Moravu a Mlýnský potok k Mladečské myslivně pod Třesínem. Osa je dnes přerušena dálnicí D35, narušena novými mosty resp. nenávratně zničena v části od MÚK Mladeč k myslivně.
O/C3/2	Vyhledka na Obelisk	Jedná se pouze o vizuální osu (komponovaný výhled) z levého břehu přes Moravu k obelisku Komín. Atraktivní scénérie vyžaduje údržbu (vysekávání náletů), neboť ji lze považovat za fragment zaniklých prostorových vazeb původní kompozice.
O/C4/1	Silnice Nové Zámky – Litovel	Jedná se o historicky doloženou krajinnou osu, snad původní kočárovou cestu, součást komponované krajiny v okolí Nových Zámek. Cesta je doprovázena nepravidelnou alejí. Vizuálně je vazba se Staroměstským náměstím narušena okrajem zástavby Litovle (cukrovar a další areály).
O/C4/2	Výhled Šargoun – centrum Litovle	Z otevřeného prostoru v okolí bývalého mlýna Šargoun se otevírají nejatraktivnější málo narušené pohledy na historické centrum Litovle s dominantami kostela a radniční věže. Jedná se o pohledovou vazbu.
O/C8/1	Výhled na Svatý Kopeček	Z otevřeného prostoru cyklostezky v lokalitě Závodí se otevírají pohledy na vzdálený horizont s nezaměnitelnou dominantou Svatého Kopečku. Jedná se o pohledovou vazbu.

Významné stavební dominanty (D)		
kód	název	popis
D/A1/1	Zámek Nové Zámky	Klasicistní zámek je jádrem komponovaná krajiny Novozámecka. Leží ve zvýšené poloze nad nivou Moravy a vizuálně se uplatňuje jako kulturní dominanta jak v blízkých pohledech, tak v dálkových pohledech z vyšších poloh od západu (vystupuje nad les).
D/C1/1	Kostel sv. Jiří v Moravičanech (mimo CHKO)	Výtvarně a historicky velmi cenná sakrální architektura. Obsahuje středověké i novověké konstrukce a články, které dokládají vývoj stavby. Stavba leží mimo CHKO, uplatňuje se však v pohledech z KP/C1 jako kulturní dominanta.
D/C3/1	Obelisk Komín	Osmnáctimetrová stavba obelisku (1808) byla jedním z pohledových cílů původní kompozice. Dnes je skryta v lesním porostu, vytváří alespoň dominantu dílčího prostoru na břehu Moravy s výhledem z protějšího břehu.
D/C4/1	Kostel sv. Marka v Litovli	Stavba kostela je v jádře gotická z poč. 14. století, upravovaná ve 2. pol. 15. století. Barokně přestavěna byla 1675-1680, věž byla zvýšena v roce 1699. Věž je vysoká 63 metrů a vytváří výraznou dominantu historického centra města.
D/C4/2	Radniční věž v Litovli	Radnici tvoří monumentální srostlice dvou původně měšťanských domů a centrálně umístěné věže v severozápadní frontě hlavního náměstí. Věž je umístěna přímo na rameni řeky Moravy – Nečizu. Je vysoká 65 metrů a je hlavní dominantou města.
D/C4/3	Bývalý mlýn Šargoun	Velká hmota bývalého mlýna v otevřené zemědělské krajině vytváří dílčí dominantu zřetelně vymezeného krajinného prostoru. Hlavní stavba mlýna v současné době nemá využití, v přilehlých prostorách jsou stále Hanáckého jezdeckého klubu.

D/C7/1	Kostel sv. Mikuláše v Horce n/M. (mimo CHKO)	Pozdně barokní kostel nahradil r. 1753 starší stavbu, připomínanou poprvé 1279. Jedná se o jednoduchou stavbu s obdélným presbytářem a věží v hlavním průčelí. Obkružuje ji zeď bývalého hřbitova. Kostel se nachází vně CHKO, ale vizuálně se v ní uplatňuje.
D/C7/2	Bývalý mlýn v Horce n/M.	Vícepodlažní původně středověký mlýn byl po požáru v r. 1911 využíván i k výrobě elektřiny. Do r. 1914 byl v rámci rekonstrukcí zmodernizován, takže patřil k nejvýnosnějším a nejmodernějším zařízením svého druhu na Moravě. Dnes slouží jako elektrárna.

Lokality soustředěných hodnot (LSH)		
kód	název	popis
LSH/A1/1	Novozámecko 1	Historická komponovaná krajina mezi Mladčí, Řimicemi a Červenkou má neopakovatelný ráz, který jí vtiskli Lichtenštejnové v 19. století. Na historické budovy navazuje krajinářský park, obora Doubrava a řada objektů, os a fragmentů krajinářských úprav.
LSH/A1/2	Bradlec	Jedná se o území se soustředěnými archeologickými hodnotami (ÚAN I), z nichž některé požívají i památkovou ochranu. Jde o mohylová pohřebiště lužické kultury, fragmenty středověkých úvozů a slovanské výšinné hradiště v trati Hradisko.
LSH/B1/1	Třesín	Na vrchu se nachází romantické stavby doplňující komponovanou krajinu Novozámecka, ale i povrchové a podzemní krasové jevy, významná paleontologická naleziště pozůstatků kromaňonského člověka a zbytky starého slovanského osídlení.
LSH/C1/1	Moravičanské jezero	Lokalita vzniklá těžbou štěrkopísku v průběhu 20. století vykazuje cenné přírodní (PP Zátřeže), kulturní a historické (archeologické nálezy) i prostorové hodnoty (přírodě blízký charakter, vizuální vazby na svahy Doubravy, nivu Moravy a kostel sv. Jiří).
LSH/C3/1	Novozámecko 2	Romantické úpravy 19. století lichtenštejnské komponované krajiny v okolí Nových Zámků doplňuje na břehu Moravy Obelisk (Komín), na který byly vázané pohledové vazby původní kompozice. V okolí byly vedeny vycházkové cesty a komponovány vyhlídky.
LSH/C5/1	Vnitrozemská delta	Jedná se o nejcennější specifické partie krajiny Litovelského Pomoraví se soustředěnými přírodními a krajinářsko-estetickými hodnotami lužních lesů s jarním aspektem vnitrozemské delty představující v celonárodním měřítku jedinečný fenomén (NPR).
LSH/C7/1	Chomoutovské jezero	Jedná se o lokalitu vytěžené štěrkovny se soustředěnými přírodními a krajinářsko-estetickými hodnotami, která je ornitologicky významným územím uvnitř otevřené zemědělské krajiny Hornomoravského úvalu.
LSH/C8/1	Písník Poděbrady	Jedná se o lokalitu vytěžené štěrkovny se soustředěnými přírodními a krajinářsko-estetickými hodnotami, s intenzivním rekreačním využitím a s navazujícími krajinářsky cennými plochami Planých louček v nivě meandrující Střední Moravy (PR).

4.3 Jev č. 9: Architektonicky nebo urbanisticky cenná stavba nebo soubor staveb, historicky významná stavba, místo nebo soubor staveb

Jsou uvedené pouze objekty a jejich soubory či historické lokality, které představují principiálně znaky krajinného rázu (není a priori úkolem studie hodnotit architektonické, urbanistické či památkové hodnoty objektů a jejich souborů, nemají-li vztah k hodnotám krajinného rázu). Tento jev souvisí s jevem Krajinný ráz i s jevem Urbanistická a krajinná hodnota, znak historické kulturní krajiny.

Architektonicky nebo urbanisticky cenné stavby nebo soubory		
kód	název	popis
OBJ/A1/1	Zámek Nové Zámky (KP)	Klasicistní zámek vybudovaný v letech 1813-1820 podle návrhu od Josefa Hardmutha přestavbou a rozšířením staršího barokního loveckého zámečku. K areálu patří rozsáhlý park v přírodně krajinářském stylu, jehož úpravy navrhl Bernard Petri.
OBJ/A1/2	Zemědělský dvůr Nové Zámky (KP)	Hospodářské zázemí zámku z 1. pol. 19. století (vznik v 1.pol. 18.stol.) severně od zámku, od něhož je oddělen silnicí z Litovle do Řimic. Rozsáhlá klasicistní přízemní stavba krytá sedlovou střechou se třemi křídly kolem pravoúhlého dvora.
OBJ/A1/3	Chrámeček přátelství, Templ (KP)	Drobná empirová stavba (1813-1820) na skalnatém břehu meandrující řeky Moravy, doklad romantického vztahu k přírodě. Je součástí původního komponovaného areálu v okolí Lichtenštejnského zámku Nové zámky. Je dílem architekta Josefa Hardtmutha.
OBJ/A1/4	Smírčí kříž (KP)	Významná historická památka, laická kamenická práce ze 16. stol, doklad jedné z forem výkonu trestu. Smírčí kříž postaven na hrobě popraveného pytláka.
OBJ/A1/5	Mohylník (KP)	Archeologická lokalita cenná pro poznání vývoje pohřbívání moravské větve kultury lužických popelnicových polí. Jeden z mála zachovaných mohylníků této kultury na Moravě (mladší doba bronzová; pozdní doba bronzová)
OBJ/A1/6	Hradiště (KP)	Archeologicky cenná lokalita vybudovaná v 10. století s dochovanými relikty opevnění. Byla využívána v období pravěku (doba bronzová) a vrcholného středověku (13. století). Významný doklad osídlení regionu v raném středověku.
OBJ/A1/7	Černý kříž	Kříž u cesty z Nových Zámků k Novému Dvoru nechal umístit Alois z Lichtenštejnu v roce 1841 na počest vojáků, kteří padli v napoleonských válkách, v bitvě u Wagramu (1809). V zámeckém areálu v Nových Zámcích byla v té době pro zraněné zřízena nemocnice.
OBJ/A1/8	Stará myslivna a bažantnice	V prostoru Doubravy se u Zámeckého rybníka nachází bažantnice (<i>Fasangarten</i>) a stará myslivna. Na mapě 3. vojenského mapování je bezpečně rozpoznatelná jako prostor obdélníkového tvaru osázená pravděpodobně ovocnými dřevinami a vymezená zdí.
OBJ/A1/9	Zámecký rybník (Růžový rybník)	Severně nedaleko hospodářského dvora se nachází Zámecký rybník. Je to místo velmi půvabné, dnes sice poněkud zapomenuté, s modelovanými břehy a i výškově modelovaným terénem u výpustě. Patří ke starším krajinným prvkům Novozámecka.
OBJ/A1/10	Hájenska Nový Dvůr (Alej)	Jedna z více hájenek lichtenštejnského polesí byla se zámkem spojená cestou, která byla zřejmě lemovaná alejí, stejně jako cesta od Nového Dvora. Jako součást komponované geometrizované krajiny má bývalá hájenka urbanistický a krajinářský význam.
OBJ/A1/11	Kaple sv. Josefa	Kapli na návrší dle tradice nechal postavit polesný Josef Chaloupský někdy kolem 16. stol, jako vděk za záchranu života před divou zvěří. Pravděpodobně však byla postavena až někdy v pol. 19. stol. Nedaleko se pod vrchem Hradisko nachází bývalá hájovna.

OBJ/B1/1	Mladečské jeskyně (KP)	Krasová jeskyně objevena koncem 20. let 19. st. Četné nálezy lidských i zvířecích pozůstatků z mladopaleolitického období. Místo unikátního nálezu kostí člověka moderního druhu, nejpočetnějších a jedněch z nejstarších doložených v Evropě.
OBJ/B1/2	Zřícenina Rytířská síň	Romantická stavba v podobě antického chrámu byla postavena kolem roku 1730. Lichtenštejnům sloužila pro odpočinek při honech, později byla součástí rozsáhlé kompozice (výhledy). Ze 16 jónských sloupů se dodnes zachoval pouze jeden.
OBJ/B1/3	Čertův most	Podle pověsti je most dílem čerta. Ve skutečnosti ale dvě skaliska spojili kamenným mostem Lichtenštejnové při krajinářských úpravách vrchu Třesín v 19. století. Most je součástí širší krajinářské kompozice Novozámecka.
OBJ/B1/4	Jeskyně Podkova	Umělá jeskyně ve tvaru podkovy vznikla na začátku 19. století za Lichtenštejnů propojením dvou slepých chodeb. Konce chodby jsou od sebe vzdáleny 28 metrů. Je součástí širší krajinářské kompozice Novozámecka.
OBJ/B1/5	Třesínská jeskyně	Izolovaný úsek jeskynní soustavy na úpatí Velkého Třesína. Na konci 265 m dlouhé průzkumné štolý byl v roce 1969 objeven systém chodeb a síní. V současnosti je využívána jako speleoterapeutická ozdravovna pro děti.
OBJ/B1/6	Kaple sv. Cyrila a Metoděje	Kaple sv. Cyrila a Metoděje v dominantní poloze u polní cesty z Měníka do Řimic byla postavena na památku smrtelného zranění místního starosty Josefa Hajčika (1869) při oslavě tisíciletého výročí úmrtí sv. Cyrila r. 869.
OBJ/C1/1	MVE Nové Mlýny	Funkcionalistická stavba z r 1922 na místě bývalého mlýna snad z 16. st. Součástí elektrárny je jez, náhon a tři stavidla. Část pův. technického zařízení je stále v provozu (např. generátor s Francisovou turbínou)
OBJ/C2/1	Kostel sv. Ludmily v Řimicích	Pravoslavný chrám byl postaven 1933-34. Na vstupní straně je nízká čtverhranná přístavba se zvonicí a freskou sv. Cyrila a Metoděje vytvořenou r. 1972 podle kresby Mikoláše Alše. V centru Řimic na návsi stojí dům s pamětní deskou biskupa Gorazda (+1942).
OBJ/C2/2	Kaple sv. Jana Nepomuckého v Řimicích	Kaple se zvoníčkou z roku 1727 na návsi, nedaleko ní stojí sousoší Ukřižování (OBJ/C2/4) se sochami sv. Jana Nepomuckého a sv. Floriána od Cyrila Kutzera z roku 1841, pomník Rudé armády a pomník obětem světových válek.
OBJ/C2/3	Boží muka v Řimicích (KP)	Barokní kamenická práce sakrálního charakteru datovaná 1685 (vzácná datovaná kamenická práce). Stojí na okraji Řimic při cestě k Novým Mlýnům.
OBJ/C2/4	Sousoší Ukřižování v Řimicích (KP)	Pozdně empírová (1841) mimořádně bohatá plastika s lidovými prvky na návsi v Řimicích. Soubor tří soch spojených jednotným stupňovitým podnožím (krucifix s postavou Máří Magdalény, socha sv. Jana Nepomuckého a socha sv. Floriána)
OBJ/C2/5	Bývalá tvrz v Řimicích	První zmínka o tvrzi pochází z roku 1391. Původně středověká tvrz byla později renesančně upravena. Dnes je tvrz obytným domem, ve kterém se zachoval původní klenutý sklep a obvodové zdi, které pochází ze 14. až 15. století.
OBJ/C2/6	Bývalý Mladečský mlýn	Mladečský mlýn byl postaven asi ve 2. pol. 14. st. Od počátku byl součástí panského dvora úsovské vrchnosti. První písemná zmínka o něm pochází z roku 1407. V r. 1951 byl mlýn určen k likvidaci. Poté byl objekt využíván ke šrotování a míchání krmiv.
OBJ/C2/7	Bývalý Sobáčovský mlýn	Mlýn v Sobáčově, zvaný také Babákův, je připomínán již v roce 1371. Patřil k chudobínskému panství a do počátku 19. století se u něj rozkládal i rybník. Součástí areálu byla i pila, která se zde nachází dodnes.
OBJ/C2/8	Mladečská myslivna	Nedaleko Rytířské síně stála původní lovecká chata postavená v neogotickém stylu. Dnes je tato chata hájovnou (Mladečská myslivna). Před ní stojí památná Mladečská lípa. Vedla k ní krajinná osa od Nových Zámků.
OBJ/C2/9	Kaple sv. Floriána a sv. Barbory v Mladči	Kaple postavena v roce 2003. Před vstup je předsazená čtvercová věž se zvonem. Přes ulici stojí památník obětem první světové války a Františka Dudy. V Malči stojí i starší drobná kaple sv. Eustacha.

OBJ/C2/10	MVE Mladeč	MVE vybudována až po roce 1990. Původní vzdouvací objekt zde stál již ve 14. století a jednalo se o dřevěný pohyblivý jez. Počátkem 19. století byl jez v havarijním stavu a k jeho obnovení došlo v roce 1852.
OBJ/C3/1	Obelisk	Kamenný obelisk vysoký asi 18 m stojí na nízké kamenné čtyřboké podnoži ozdobené na nárožích koulemi. Stavba z roku 1808 podle projektu Josefa Hardtmutha je součástí komponovaného krajinného areálu zámku Nové Zámky u Litovle.
OBJ/C3/2	Svatá voda (studánka Čerlinka)	Prameniště potoka Čerlinka zvané Svatá voda bylo odedávna známé jako poutní místo. V 19. století byla vsazena do pramene dřevěná kád' a nad ní keramická soška Panny Marie. Pramen Čerlinky byl nově upraven 1916.
OBJ/C4/1	MPZ Litovel (s řadou památek)	MPZ byla vyhlášena 1992. Tvoří ji historické centrum města s centrálním čtvercovým náměstím a přilehlými ulicemi. Náměstí dominuje renesanční radnice s věží, lemují ho měšťanské domy. Mezi další cenné stavby patří zbytky opevnění či kostel sv. Marka.
OBJ/C4/2	Bývalý mlýn ve Vísce (Zedníkův mlýn)	Vodní mlýn připomínán koncem 15. stol. Od konce 16. do pol. 18. stol. patřil městu Litovli. Poč. 20. stol. byl přestavěn a modernizován, majitel obnovil i rybník. Zřídil pekárnu a zahájil výrobu elektrické energie, která je v objektu dodnes.
OBJ/C4/3	Bývalý mlýn Šargoun	Velký mlýn na samotě u města Litovel. Poprvé je zmíněn v tzv. řimické smlouvě z r. 1474, která stanovovala vodoprávní poměry na řece Moravě. V dnešní době je budova postupně opravována, areál se využívá pro chov koní. U mlýna se nachází památný dub.
OBJ/C4/4	Kostel sv. Jakuba a Filipa s drobnými památkami Staroměstského náměstí v Litovli (KP)	Raně barokní sakrální architektura kostela doplněná božími muky datovanými rokem 1665. Na náměstí se v blízkosti nachází kvalitní datovaný kříž s bohatou reliéfní výzdobou (1781) a sloup se sousoším Nejsvětější Trojice (okolo 1700).
OBJ/C4/5	Silniční most se sochou sv. Jana N. V Litovli (KP)	Významná technická památka mostního stavitelství. Pravděpodobně nejstarší kamenný most na Moravě, zmiňovaný v pramenech z let 1590–1592, s velmi hodnotnou barokní sochou sv. Jana Nepomuckého z 1. čtvrtiny 18. století.
OBJ/C4/6	Gymnázium Jana Opletala v Litovli (KP)	Urbanistická dominanta v těsné vazbě k historickému jádru města, výrazná architektura z přelomu 19. a 20. století s kvalitní výtvarnou výzdobou. Památka protifašistického hnutí a historická památka, na gymnáziu studoval a maturoval Jan Opletal.
OBJ/C4/7	Altán v Litovli (KP)	Drobná klasicistní parková architektura z 2. poloviny 18. století, doklad zahradní klasicistní architektury ovlivněné Orientem.
OBJ/C4/8	MVE Šargoun	Novodobá MVE Šargoun leží na levém břehu Malé vody, na místě bývalého jezu, který přehrazoval vodu pro starý Šargounský mlýn. V současné době vzdutí vody zajišťuje pevný jez.
OBJ/C4/9	První umělecký válcový mlýn v Litovli	V jižní části Litovle u jednoho z ramen Moravy se nachází jeden ze tří zachovalých litovelských mlýnů (Starý mlýn uvnitř MPZ), první umělecký válcový mlýn. Historie mlýna je známá již od 16. století. Svůj dnešní vzhled získal při přestavbě v r. 1888.
OBJ/C4/10	Vymětalův mlýn v Litovli	Místní část Litovle zvanou Pavlínka uzavírá historický mlýn Pošmýl. Mlýn se připomíná již v roce 1379. Od roku 1562 byl majetkem města, které jej prodalo roku 1760. Když se v roce 1931 regulovala řeka, byl mlýn elektrifikován.
OBJ/C5/1	Mlýn Březové (MVE)	Mlýn na Malé vodě zřejmě z 16. stol., kdy stála i pila. První doklad o velikosti mlýna je z r. 1655. Celý objekt 1893 shořel. V r. 1906 byla na místě postavena družstevní elektrárna, která významně přispěla při elektrifikaci a modernizaci okolních obcí.
OBJ/C5/2	Starý mlýn Hynkov	První písemná připomínka mlýna pochází z r. 1437. Byl nejvýznamnější stavbou obce. V r. 1952 v něm definitivně skončilo mletí obilí a tím také rušný život. Po r. 1989 objekt chátral, jeho rekonstrukce začala v r. 2007, dodnes ale nebyla dokončena.

OBJ/C5/3	Zvonice v Hynkově	Zděná zvonice byla na místě původní dřevěné postavena v roce 1931. Nacházejí se v ní dva zvony, jeden z původní kaple z roku 1740, druhý do kaple věnovala místní rodina roku 2012.
OBJ/C6/1	Bývalá železniční stanice Střeň	Bývalá správní budova z roku 1911, která byla zrušena na konci 90. let 20. století v rámci modernizace trati. Budova nese prvky vilové architektury s rustikálními prvky. Po rekonstrukci by v budově mělo vzniknout turistické centrum s muzeem.
OBJ/C6/2	Kaple sv. Jiří a pomník obětem válek Střeň	Drobná kaple sv. Jiří z roku 1718 stojí na návsi obce. V blízkosti se nachází pomník obětem války odhalený v roce 1919. Má tvar pilíře, na jehož vrcholu stojí orel s rozepjatými křídly.
OBJ/C7/1	Kaplička a socha Panny Marie v Chomoutově	Kaple Navštívení Panny Marie byla postavena někdy v 19. století. Vedle kaple se na kamenném sloupu nachází socha Panny Marie vystavěná v roce 1898. Po povodni v roce 1997 byla kaple opravena (deska).
OBJ/C7/2	Kaple sv. Josefa a kříž v Sedlisku	Kaplička sv. Josefa byla postavena v roce 1932 v centru původní osady Sedlisko v těsné blízkosti staršího kamenného kříže z roku 1845. Střecha kapličky je ukončena věžičkou se zvonek a dvojramenným křížem na vrcholku.
OBJ/C7/3	Bývalý mlýn v Horce n/M.	Vodní mlýn na Střední Moravě doložen od 13. stol. V r. 1535 byla Horka s mlýnem prodána městu Olomouc. Výroba elektrické energie byla v lokalitě mlýna zahájena již v r. 1911 (Rolnické družstevní závody). Po privatizaci (1992) od r. 1998 opět v provozu.
OBJ/C8/1	Fort XXII (Lazický) (KP)	Pevnostní architektura postavená jako součást předsunutého opevnění kolem hradeb města Olomouce 1854-57 dle projektu inženýra Wurmba. Jedná se o třetí typ fortu, dochovaného z období přeměny bastionové pevnosti Olomouc na pevnost fortovou.
OBJ/C8/2	Pomník popraveným účastníkům přerovského povstání (KP)	Historická památka dle návrhu J. Dvořáka z r. 1946, upravená kompozice r. 1972, se nachází v parčíku v areálu Lazické střelnice. Původně stál nedaleko, na místě, kde byli účastníci povstání popraveni, v r. 1981 byl přemístěn na současné místo.

HODNOCENÍ SÍDEL



5 HODNOCENÍ SÍDEL

Vymezení sídel za účelem ochrany krajinného rázu vystihuje vztah zástavby, její formy a forem jednotlivých objektů, resp. struktury zástavby k okolí, tedy význam vizuálního uplatnění obce v krajinné scéně (silueta, dominanty, přechod do krajiny, podíl vysoké zelené v zástavbě, měřítko staveb k měřítku krajiny atd.). Zatímco otázka nové výstavby ve volné krajině je z hlediska ochrany krajinného rázu dobře uchopitelná, protože navrhovaná stavba se zpravidla zřetelně uplatňuje v krajinné scéně, posuzování záměrů výstavby nebo změn využití území uvnitř zastavěného území sídel je mnohem obtížnější, protože navrhovaná stavba (nebo přestavba) může být ve struktuře obce viditelná pouze částečně nebo nemusí být v krajinné scéně viditelná vůbec. V takovém případě je třeba zvážit význam zástavby obce v obrazu krajiny a identifikovat znaky zástavby, které spoluvytvářejí krajinný ráz. Může se jednat zejména o:

- typické rysy struktury osídlení (nahloučená kompaktní zástavba, rozptýlená zástavba, samoty atd.)
- typické formy sídel (lánová ves, okrouhlice, potoční ves, uliční ves, návesní typ atd.)
- dochovaný půdorys historické zástavby obce (usedlostí)
- dochované hmoty objektů a architektonických souborů, dochovaný charakter prostorů uvnitř zastavěného území obce (linie uliční zástavby, obestavení návsi, řazení hmot objektů štitovou nebo okapní stranou, brány statků, podloubí kováren atd.)
- přítomnost architektonicky cenných event. památkově chráněných objektů a souborů
- přítomnost výrazné architektonické dominanty, výrazná nebo charakteristická silueta zástavby
- vysoký podíl stromové zeleně uvnitř zástavby
- pozvolný přechod zástavby do krajiny (zahrady a humna bez obytných objektů)

Pokud se zástavba vyznačuje některými z výše uvedených hodnot a navrhovaná stavba zasahuje do těchto hodnot negativně, je možno předpokládat, že dojde ke snížení hodnot krajinného rázu (snížení estetických hodnot), k zásahu do harmonického měřítka a vztahů a k zásahu do znaků a rysů jednotlivých charakteristik krajinného rázu. (AV,2001)

V krajině CHKO leží sídla, která mají vlastní kvality, závislé na urbanistické struktuře, na přítomnosti architektonicky cenných objektů a kulturních dominant, na obrazu sídla v krajině a na rozvojových možnostech sídla. Proto byla provedena analýza všech sídel na území CHKO, pro která byly stanoveny cíle a podmínky ochrany a ochranná doporučení. Hodnocení sídel vždy předchází rozbor, jehož výsledkem je stručná charakteristika osídlení řešeného území s určitým přesahem souvislostí. Tato charakteristika je částečně již vypracována v rámci hodnocení krajinného rázu na úrovni krajinných celků a krajinných prostorů. Na úrovni krajinných celků se orientuje na dominantní rysy osídlení ve vztahu ke krajinnému rázu, na úrovni krajinných prostorů na charakteristické znaky, tj. ty znaky, jež souvisí s osídlením a spoluvytváří ráz krajiny dané části hodnoceného území. Smyslem stručné charakteristiky na úrovni hodnocení sídel je především konkretizace prvků a jevů, jež jsou pro sídla v dané části hodnoceného území (KC, KP) typické a sídla charakterizují.

Sídla jsou hodnocena každé samostatně do tzv. karet sídel, hodnocení je uspořádáno dle krajinných celků a krajinných prostorů. Zjištěné hodnoty nebo narušení jsou základním vstupem k provedení kategorizace. Smyslem kategorizace je rozdělení sídel řešeného území do kategorií dle kvality jejich obrazu v krajině a vztahů k jejich krajinnému rámci, dle kvality urbanistické struktury a zástavby. Cílem kategorizace je přehledná interpretace kvality sídel v řešeném území na základě předložené hodnotící škály a jejich vzájemné porovnání. Je souhrnným výsledkem základního hodnocení sídel. Sídla na území CHKO jsou zařazena do těchto kategorií:

KATEGORIE SÍDLA	KVALITY SÍDLA, ZDŮVODŇUJÍCÍ ZAŘAZENÍ DO KATEGORIE
Sídla kategorie A	▪ všechna hlavní kritéria jsou hodnocena převážně kladně a jen výjimečně neutrálně ▪ jedinečná sídla, často s památkovým potenciálem, vyznačující se jedním nebo více cennými soubory staveb vysoké architektonické kvality/urbanistické kvality ▪ bez rušivých komponent či s ojedinělými narušeními ▪ zanedbatelná míra úprav a změn původního sídla (intaktně dochovaná sídla) ▪ tvořící jedinečný obraz v krajině vysoké hodnoty
Sídla kategorie B	▪ hlavní kritéria hodnocena převážně kladně (nadpoloviční většina) a jen minoritní zastoupení negativních hodnocení ▪ cenná sídla s některými rušivými jevy či prvky ▪ dochované historické jádro a/nebo historické soubory staveb ▪ významná míra úprav a změn ▪ převážně tvoří hodnotný obraz v krajině
Sídla kategorie C	▪ hlavní kritéria jsou hodnocena převážně neutrálně, kladná a záporná hodnocení jsou zastoupena minimálně ▪ sídla bez výrazných pozitivních hodnot, s rušivými znaky ▪ s narušenou urbanistickou strukturou a/nebo s řadou rušivých prvků, objektů či vlivů rozvoje ▪ s ojedinělými historickými objekty v původním prostorovém uspořádání ▪ bez zřetelného pozitivního obrazu v krajině, může tvořit částečně rušivý obraz v krajině
Sídla kategorie D	▪ převažuje záporné a neutrální hodnocení hlavních hodnotících kritérií ▪ sídla významně narušená, s vysokým podílem rušivých komponent ▪ bez dochované urbanistické struktury a bez architektonicky cenné zástavby, přeměňovaná novou zástavbou ▪ tvoří rušivý obraz v krajině

Kategoriím mnohou být dále přidávána znaménka „+“ nebo „-“, jež vyplývají z přítomnosti takových kvalit dle hlavních hodnotících kritérií, které zpravidla náležejí do jiné kategorie:

„+“ označuje sídla kategorie A-D, u nichž jsou přítomny části, prvky či jevy jedinečné hodnoty (např. sídlo kategorie C si zachovává historické jádro)

„-“ označuje sídla kategorie A-B s rušivými komponentami, jež mírně snižují celkovou kvalitu obrazu sídla, sídla kategorie C-D s výraznými rušivými částmi, jež se významně uplatňují v obrazu sídla v krajině

V případě, že se odloučená či okrajová část sídla nachází v jiném KC/KP, je řešena v rámci sídla, kde se nachází hlavní část sídla, tj. není vymezováno samostatné sídlo v rámci jiného KC/KP.

V odůvodněných případech, kdy se část zástavby z nějakého důvodu významně odlišuje od ostatních částí sídla a tvoří tak odlišný obraz dané části sídla v krajině, lze přistoupit k segmentaci sídel. Segment vždy zahrnuje ucelenou část sídla, tj. zástavbu včetně veřejných prostranství, zahrad, proluk, pastvin uvnitř sídla, sadů po záhumení cestu apod. Hranice segmentu zohledňují hranice parcel, pokud je to možné, pokud to možné není, je vedena tak, že reaguje na jednoznačné změny v uspořádání v charakteru objektů sídla. Segmentace nebyla využita u ojedinělých objektů či areálů specifických funkcí tvořících ucelenou část uvnitř sídla (např. zemědělský areál), zde bylo využito snížení kategorie sídla („-“), u samot či objektů mimo zastavěné území sídla, které nejsou určeny k bydlení (kemp, chaty, zahrádky), bylo využito popisu v rámci sídla, případně KP.

Kategorizace je smysluplná u sídel, která jsou celá nebo z větší části uvnitř CHKO. Sídla, která do CHKO zasahují okrajem, často jednotkami objektů, je z hlediska této studie irrelevantní kategorizovat, neboť by se kategorie týkala části mimo CHKO a nemusela by odpovídat konkrétní zástavbě na území CHKO. Kategorizovat tímto způsobem pak nemá vypovídací hodnotu.

SOUHRNNÁ KATEGORIZACE SÍDEL NA ÚZEMÍ CHKO LITOVELSKÉ POMORAVÍ							
KC	KP	ID	název	A	B	C	D
KC/A	KP/A1	S/A1/1	Nové Zámky	A+			
KC/B	KP/B1	S/B1/1	Měník	A			
KC/C	KP/C1	S/C1/1	Stavenice (okrajová část)	část sídla - nekategorizováno			
KC/C	KP/C1	S/C1/2	Nové Mlýny	A+			
KC/C	KP/C2	S/C2/1	Řimice	A			
KC/C	KP/C2	S/C2/2	Mladeč (část)		B-		
KC/C	KP/C4	S/C4/1	Litovel	krajinný rámeček - nekategorizováno			
KC/C	KP/C4	S/C4/2	Víska (okrajová část)	část sídla - nekategorizováno			
KC/C	KP/C4	S/C4/3	Červenka (okrajová část)				
KC/C	KP/C4	S/C4/4	Tři Dvory (okrajová část)				
KC/C	KP/C5	S/C5/1	Březové (okrajová část)				
KC/C	KP/C5	S/C5/2	Lhota nad Moravou (okrajová část)				
KC/C	KP/C5	S/C5/3	Hynkov (okrajová část)				
KC/C	KP/C5	S/C5/4	Přovice (okrajová část)				
KC/C	KP/C6	S/C6/1	Střeň		B		
KC/C	KP/C6	S/C7/1/1	Chomoutov (dochovaná část)		B-		
KC/C	KP/C6	S/C7/1/2	Chomoutov (nová zástavba)				D
KC/C	KP/C6	S/C7/2	Horka nad Moravou (část)			C+	
KC/C	KP/C6	S/C7/3	Sedlisko		B		

Obec:	Mladeč	Katastr:	Mladeč	Kategorie:	A+
S/A1/1	NOVÉ ZÁMKY (Neuschloss)				
Poloha:	KC/A	KP/A 1	LSH/A1/1		
Historická charakteristika:					
Osada připojená k Mladči roku 1850. Již dříve zde stál zámek z konce 17. století, přestavěný v letech 1812 – 20 v klasicistním stylu, v současnosti sloužíc jako ústav sociální péče. V jeho sousedství se nachází hospodářské objekty, využívané mj. Armádou ČR. Nové Zámky byly od 18. století známy díky kvalitnímu chovu ušlechtilých koní. Hospodářský dvůr je dnes jezdeckým areálem. Vývoj počtu obyvatel a domů: 1869: 79 obyvatel / 6 domů, 1930: 49 obyvatel / 5 domů, 1950: 51 obyvatel / 6 domů, 2001: 144 obyvatel / 4domy, 2021: X obyvatel/ X domů					
					
Ortofotomapa zuzk.cz			Stabilní katastr (císařský otisk)		
Hlavní hodnotící kritéria					Hodnocení
Krajinný rámec sídla	Kvalita krajinného rámce	Komponovaná krajina Novozámecka představuje mimořádnou hodnotu kompozice využívající mistrně přírodního prostředí, z přelomu 19. století s doposud dobře čitelným původním stavem.. Cenné jsou fragmenty lichtenštejnské komponované krajiny (osy průseků, průhledů, aleje, vycházkové cesty), dochovaný charakter převážně zalesněného území bývalého lichtenštejnského revíru s geometrickou strukturou lesních tratí a bývalá obora, bažantnice, Zámecký rybník, myslivny.			+
	Vizuální projev sídla	Vizuálně se projevuje zejm. kulturní dominanta zámku a zemědělského dvora v Nových Zámcích (v dálkových průhledech s vyšších poloh se objevuje budova zámku) . Významné jsou osy a průhledy komponované krajiny Novozámecka, geometrizace krajiny členěním lesních tratí bývalého loveckého revíru Lichtenštejnů, kulturně-historicky a esteticky cenné prostory drobné enklávy malého měřítka a výrazného přírodního rámce).			+
	Zasazení sídla	Zasazení sídla do komponované krajiny vyniká harmonickým měřítkem i vztahy.			+

Urbanistická struktura	Půdorys sídla	Uspořádání sídla je dáno polohou zámku s anglickým parkem a čtvercového původně poplužního dvora podél zemské komunikace Litovel - Mohelnice	+
	Prostorové uspořádání sídla	Prostorové uspořádání sídla se dochovalo do současnosti. Dominantou sídla/areálu je klasicistní budova zámku s přímou návazností na okolní historicky kultivovanou krajinu. S těsnou vazbou na hospodářský dvůr .	+
Zástavba	Charakter zástavby	Dochovaný charakter dochovaných objektů, vyjma bytovou zástavbu v JV poloze od zámku a objektem ČOV , JV vzdálen od areálu.	+/0
	Měřítko zástavby	Odpovídá specifickému charakteru zámku a hospodářského dvora.	+
	Architektonická kvalita objektů	Viz kap. 4 Samostatně sledované jevy	+
Zeleň, veřejná prostranství	Podíl vzrostlé zeleně v sídle	Areál se záměrnou krajinářskou kompozicí vyniká cennými partiemi zámeckého parku v anglickém stylu i lichtenštejnské lovecké krajiny (bažantnice)	+
	Charakteristické nezastavěné plochy	Bez výskytu.	0
	Zeleň na okraji sídla	Ohraničení okrajem lesních celku, linií doprovodné zeleně toku Moravy a alejemi doprovodných cest	+
Doplňující hodnotící kritéria			
Krajinný rámec	Pozitivní	Komponované části	ANO
		Historické členění krajiny	ANO
		Přítomnost krajinné památkové zóny	NE
		Přírodní dominanta	NE
		Přítomnost ZCHÚ (maloplošných)	ANO
	Negativní	Rušivé dominanty	NE
		Snížení přírodní a estetické hodnoty	NE
	Komentář: Areál novozámecké komponované krajiny Lichtenštejnů z 19. století, podrobně (LSH/C3/1). PP Pod Templem		
Sídlo	Pozitivní	Cenná urbanistická struktura	NE
		Přítomnost památkových zón či rezervací	NE
		Kulturní památky (KP, NKP)	ANO
		Přítomnost přírodních prvků akcentující obraz sídla	ANO
		Kulturní dominanta	ANO
		Ikonické panorama/silueta	NE
	Negativní	Rušivé objekty	NE
		Rušivé dominanty	NE
		Rušivá veřejná prostranství	NE
		Zanedbanost (ploch, staveb...)	NE
Komentář: Památková ochrana zámku s parkem (OBJ/A1/1) a hospodářského dvora, dominanta zámku.			
Celkové zhodnocení: Pro sídlo jsou charakteristické fragmenty cenné krajinářské kompozice vázané na zámek Nové Zámky a dochovanými objekty hospodářského dvora, bažantnice, parkem, rybníkem a dalšími krajinářskými úpravami.			

Cíl(e) ochrany:
Zachovat stávající charakter enklávy Novozámeckého areálu
Podmínky ochrany:
- Důsledně chránit charakter objektů a navazujících pozemků, které mají historickou souvislost s Novozámeckým areálem a komponovanou krajinou Lichtenštejnů z poč. 19. století - Chránit krajinně-kompoziční úpravy v Novozámeckém areálu či je v jejich historickém duchu kultivovat - Umožnit pouze rekonstrukce či účelové dostavby - Chránit trasy a charakter nezpevněných historických cest v okolí areálu, doprovodnou zeleň stanovištně odpovídajících dřevin, ovocné aleje - Nerozšiřovat obytnou zástavbu sídla (bytové domy)
Ochranná doporučení:
- Podporovat údržbu a obnovu krajinářského parku, s využitím odborných studií NPÚ - Podporovat výsadbu krajinné zeleně stanovištně odpovídajících druhů v trasách historicky doložených cest - Možná je rehabilitace a prezentace komponované krajiny Nových Zámků popsané v rámci (LSH/A1/1) - V závislosti na technických možnostech je z hlediska KR vhodné vzdušné vedení na vizuálně nejexponovanějších místech (zámecký park, hlavní pohledová osa) vést pod zemí - Případné realizace osvětlení areálu, rekonstrukce oplocení, řešení vstupních bran, rozšíření parkovacích ploch posoudit z hlediska vlivu na krajinný ráz a přírodní hodnoty území - Podpořit sanaci bývalého vojenského areálu vč. odstranění oplocení a zprůchodnění hl. kompoziční osy Nové Zámky – Alej (Benkov) - Podporovat údržbu objektů a cest



Areál Nových Zámků - osově souměrné uspořádání zámku a hospodářského dvora na křížení os Litovel – Mohelnice a Mladeč – Benkov, v popředí krajinářský park nad nivou Moravy, v okraji hospodářský objekt bývalé prádelny a skleníky



Zámecký park z 18. století, součást komponovaného areálu



Dvůr Nové Zámky s jezdeckým areálem, novými halami a siluetou zámku v pohledu od Staré Myslivny



Bytové domy z 2. pol. 20. století v blízkosti zámeckého areálu jsou částečně kryty klasicistním hospodářským objektem při hlavní příjezdové komunikaci a izolační zelení při vedlejší komunikaci i z užitkové zahrady zámeckého parku



Pohled na charakter zámeckých skleníků v JV části parku. Historický skleník byl citlivě rozšířen



Lichtenštejnský zámek v klasicistním stylu z počátku 19. století, obklopený anglickým parkem, v současnosti využíván ústavem sociální péče



Rekonstruovaný dvůr (původně z konce 17. stol.), v současnosti jezdecký areál s ubytováním. Moderní haly a vybavení areálu se nachází v neexponované části Nových Zámků, odcloněné doprovodnou zelení areálu



Objekty areálu Staré Myslivny, resp. bažantnice ve zhoršeném stavebním stavu, ale s dochovaným charakterem, který je žádoucí chránit



Rybník nad bažantnicí byl původně součástí zámeckého areálu. Charakter lokality je žádoucí zachovat



Výřez ÚP Mladeč 10/2024 – stabilizovaná plocha, bez vymezení rozvojových ploch, rozvoj rekreace pouze v rámci jezdeckého areálu, upřednostnění ochrany krajinářských a přírodních hodnot i nadále je žádoucí

Obec:	Bílá Lhota	Katastr:	Měník	Katego- rie:	A
S/B1/1	MĚNÍK (Mnienik, Minnek))				
Poloha:	KC/B		KP/B1		
Historická charakteristika:					
Nejstarší zmínka pochází z roku 1358. Vesnice byla původně biskupským zbožím a od roku 1555 se stala součástí panství Úsov. Přifařena byla do Bílé Lhoty Vesnice je poměrně drobného měřítka. K hodnotný památkám ve vsi náleží klasicistní návesní kaple Růžencové Panny Marie z roku 1810, kříž z roku 1850 stojící před kaplí a kaple Cyrila a Metoděje při polní cestě do Řimic z roku 1869.					
Vývoj počtu obyvatel a domů: 1869: 245 obyvatel / 34 domů, 1930: 226 obyvatel / 45 domů, 1950: 200 obyvatel / 49 domů, 2001: 113 obyvatelé / 43 domů, 2021: 119 obyvatel/42					
					
Ortofotomapa zuzk.cz			Stabilní katastr (1834)		
Hlavní hodnotící kritéria					Hodnocení
Krajinný rámeček sídla	Kvalita krajinného rámce	Kvalita krajinného rámce je daná zemědělsky obhospodařovanými pozemky členěnými historicky doloženými trasami polních cest téměř radiálně uspořádaných, s alejemi ovocných dřevin, doprovodnou zelení nivy drobnějšího toku Hrabůvka. Sídlo západně přiléhá k historické trase zemské cesty z 18. století Mohelnice – Litovel (III/635).. Vyšší polohy sídla umožňují panoramatické pohledy na hřbety Jeseníků.			+
	Vizuální projev sídla	Silueta obce se významně uplatňuje v dálkových pohledech. z vyhlídkového místa od kaple Cyrila a Metoděje. Vizuálně se uplatňuje i z bližších zvýšených poloh na příjezdových komunikacích. Vlivem uspořádání venkovské zástavby v členitém terénu, výškové hladiny sedlových střech bez narušení , se sídlo projevuje harmonicky. Chybí kulturní dominanta, kaple Panny Marie Růžencové se v siluetě sídla vizuálně nepromítá.			+
	Zasazení sídla	Sídlo je zasazeno v členitém terénu Zábřežské pahorkatiny, v zemědělské části lesozemědělské krajiny. Vyznačuje se harmonickými vztahy i měřítkem.			+
Urbanistická struktura	Půdorys sídla	Kompaktní sídlo poměrně drobného měřítka vyniká téměř dochovanou urbanistickou strukturou, - půdorysem z druhé poloviny 19. století, který je dán uspořádáním zástavby kolem prostoru menší návsi v členitém terénu a podél cest			+

Zástavba		v několika výškových úrovních. Později se zástavba rozšířila i za trasu původní zemské cesty v Z části sídla.	
	Prostorové uspořádání sídla	Je dáno členitým terénem, liniemi komunikací a polohou návsi, kolem níž se obec začala rozrůstat. Malý prostor návsi s kaplí PMR obklopují stavení s vjezdovými branami se záklenkem v souvislých řadách.	+
	Charakter zástavby	Po obvodu menší návsi s kaplí PMR jsou uspořádána dochovaná stavení. Jedná se o soubor původní lidové architektury, s celkově dochovaným architektonickým výrazem - poměrně netypické patrové domy, navzájem propojené vjezdovou bránou. V ostatních obcích se hodnotné objekty původní lidové architektury objevují pouze jako jednotlivé stavby. Ostatní statky a usedlosti jsou převážně obdélníkového či l půdorysu jsou o 1-2 NP, se sedlovými střechami, okapově či štítově orientované, místy tvořící souvislou frontu. Nedílnou součástí zástavby je návesní kaplička, smírčí kříže a boží muka. Charakter sídla není zasažen novodobou (katalogovou) výstavbou.	+/0
	Měřítka zástavby	Měřítka zástavby působí harmonicky. V centrální části převážně dvoupodlažní objekty obdélníkového půdorysu, v okrajových částech menší jednopodlažní domkářská zástavba, převažují sedlové střechy. Charakteru odpovídá i velikost pozemků.	+
Zeleň, veřejná prostranství	Architektonická kvalita objektů	Nachází se zde soubor původní lidové architektury, s celkově dochovaným architektonickým výrazem - poměrně netypické patrové domy, navzájem propojené vjezdovou branou a vstupní brankou, s jednoosým užším průčelím a asymetrickou sedlovou střechou, široce předsazenou směrem do dvora. Ostatní přestavby a dostavby respektují či nenarušují architektonickou kvalitu objektů, z charakteru zástavby (základních parametrů) se nevymykají. Místně se nachází objekty se zhoršeným stavebním stavem	+/0
	Podíl vzrostlé zeleně v sídle	Na zástavbu je vázáno značné množství zeleně zahrad a sadů. Převažují dřeviny stanovištně odpovídající. Dochovaly se i neoplocené předzahrádky.	+
	Charakteristické nezastavěné plochy	Odpovídají charakteru kompaktní zástavby. Dochované veřejné prostranství je omezeno pouze na menší jádrovou náves s kaplí Panny Marie Růžencové a Památníkem obětí druhé světové války. Menší hřiště v západní části obce. Uliční prostor dotváří neoplocené předzahrádky.	0
	Zeleň na okraji sídla	Sídlo je v kontextu celého prostoru obklopeno bohatou vzrostlou zelení, která vytváří poměrně harmonický přechod do krajiny, polohou zahrad a sadů (zanikajících), doprovodnou zelení Hrabůvky i mezernatými alejemi podél komunikací na příjezdu do obce.	+
Doplňující hodnotící kritéria			
Krajinný rámeček	Pozitivní	Komponované části	NE
		Historické členění krajiny	ANO
		Přítomnost krajinné památkové zóny	NE
		Přírodní dominanta	NE
		Přítomnost ZCHÚ (maloplošných)	NE

	Negativní	Rušivé dominanty	NE
		Snížení přírodní a estetické hodnoty	NE
	Komentář:		
Sídlo	Pozitivní	Cenná urbanistická struktura	ANO
		Přítomnost památkových zón či rezervací	NE
		Kulturní památky (KP, NKP)	NE
		Přítomnost přírodních prvků akcentující obraz sídla	ANO
		Kulturní dominanta	NE
		Ikonické panorama/silueta	NE
	Negativní	Rušivé objekty	NE
		Rušivé dominanty	NE
		Rušivá veřejná prostranství	NE
		Zanedbanost (ploch, staveb...)	NE
	Komentář: Dochovaná struktura cestní sítě i charakter polních cest. Historicky estetizovaná osa cesty Mladeč – Řimice s kaplí sv. Cyrila a Metoděje. Dochovaná uliční fronta dvorů spojených branami ve starší části obce v blízkosti malé návsi.		
	Celkové zhodnocení:		
Kompaktní sídlo menšího měřítka s významně dochovanou urbanistickou strukturou a charakterem zástavby bez větších narušení, se strukturou dochovaných komunikací, bez kulturní dominanty sídla (vyjma kaple sv. Cyrila a Metoděje nad obcí). Díky dochované výškové hladině střešní „krajiny“, výrazné doprovodné zeleni sídla (zahrad a sadů), komunikací i toku Hrabůvka si zachovává z estetickou a přírodní hodnotu krajinného rázu, harmonické měřítko i vztahy v krajině.			

Celkové zhodnocení:
Kompaktní sídlo menšího měřítka s významně dochovanou urbanistickou strukturou a charakterem zástavby bez větších narušení, se strukturou dochovaných komunikací, bez kulturní dominanty sídla (vyjma kaple sv. Cyrila a Metoděje nad obcí). Díky dochované výškové hladině střešní „krajiny“, výrazné doprovodné zeleni sídla (zahrad a sadů), komunikací i toku Hrabůvka si zachovává z estetickou a přírodní hodnotu krajinného rázu, harmonické měřítko i vztahy v krajině.

Cíl(e) ochrany:
Zachovat charakter kompaktního drobnějšího sídla v lesozemědělské krajině, s dochovanou strukturou i charakterem zástavby - harmonického měřítka i vztahů, dochovanými hodnotami krajinného rázu
Podmínky ochrany:
- Zachovat kompaktní sídlo menšího měřítka - Zachovat charakter urbanistické struktury sídla se soustředěnou zástavbou statků a ostatních objektů, proporcemi pozemků - Chránit zástavbu tradičního měřítka a proporcí (sedlových střech, I a L přízemních statků, 2 podlažních hmot objektů v centrální části, 1-2 podlažních menších objektů v nižších polohách sídla) - Chránit harmonický přechod zástavby do krajiny (zeleň zahrad a zeleň v okolí sídla) - Chránit, strukturu a charakter dochovaných polních cest - Zachovat panoramatický výhled na místní dominantu kaple Cyrila a Metoděje bez narušené zástavbou - Zachovat nezastavěné cenné polohy luk v SV části obce na příjezdu od Třesínského hřbetu - Vyloučit bytovou zástavbu a účelovou zástavbu překračující dimenze běžného venkovského sídla (ploch výroby atd.), - Vyloučit výstavbu chatových a zahrádkářských kolonií a chat - Vyloučit stavby bungalovů, srubů a objektů vymykající se stávajícímu měřítku a charakteru zástavby
Ochranná doporučení:
- Podporovat zeleň zahrad, sadů, krajinnou zeleň podél cest a Hrabůvky - Nová obytná či rekreační výstavba by měla respektovat tradiční měřítko a hmoty venkovské zástavby (podélný půdorys, sedlovou střechu, podlažnost, usazení na terénu), a to i při individuálním architektonickém výrazu objektů. - Zástavba objektů pro turistickou infrastrukturu (ubytování, restaurace) může mít novodobý výraz, při zachování charakteru a měřítka objektů a navazujících pozemků

- U nezpevněných ploch preferovat volné trávníky bez náročných vegetačních úprav (květinové záhony atd.), vyloučit nepatřičné městské detaily (chodníky s obrubníky, zámková dlažba, neprůhledné prefabrikované ploty, mobiliář) vč. nepůvodních forem sídelní zeleně (exotické jehličnany ad.). U zpevněných ploch (mimo průjezdných komunikací) preferovat tradiční materiály (mlat, šterkotrávník, šterk).
- Zachovat příp. rozvíjet tradiční vesnické detaily, jsou-li dosud přítomny (sedlové střechy, předzahrádky, průhledné a dřevěné ploty, stanovištně odpovídající zeleň zahrad, chybějící obrubníky)



Pohled od čp. 13 východním směrem k návsi. ve sníženině odlišné dispozice objektů. Charakteristické jsou sedlové střechy bez obytného podkroví, jedno až dvoupodlažní usedlosti v centrální části obce, jednopodlažní objekty v okrajové části obce – zejm. v nižší poloze na západě. Z dálkových pohledů působí „střešní krajina“ harmonicky. Dostavby a novostavby by měly tento charakter respektovat



Bohatá doprovodná zeleň – charakteristické zahrady a sady tvořící přechod sídla do krajiny



Pohled na místní dominantu na holém návrší - kapli Cyrila a Metoděje na příjezdu z Loštic do Měníka. Místo je též vyhlídkovým místem Měníku



Dochovaný charakter nezpevněných polních cest, socha Ježíše Krista na jižním okraji obce



Obnova statku v J okrajové části Měníku



Přestavby i rekonstrukce zachovávají charakter plaňkových, resp. dřevěných plotů. Pozor na rozsáhlé terénní úpravy a umělé násypy při výstavbě



Patrné historicky dochované štítové i okapové uspořádání statků a ostatních usedlostí, v částech tvoří souvislou frontu. Charakteristické plochy zahrad a sadů na přechodu do volné krajiny



Příklad zdařilých rekonstrukcí respektující charakter zástavby i architektonické detaily objektů (členění štítu, dřevěný plot, neoplocené předzahrádky)



Rozvojové plochy ÚP Bílá Lhota 08/2021 respektuje dochovanou urbanistickou strukturu kompaktního drobnějšího sídla. Rozvoj zástavby možný již jen ve vzniklých prolukách na okraji zástavby. Nutno zajistit přechodovou zeleň zahrad a sadů do krajiny

Obec:	Stavenice	Katastr:	Stavenice	Kategorie:	-
S/C1/1	STAVENICE (OKRAJOVÁ ČÁST) (Steinmetz)				
Poloha:	KC/C	KP/C1			
Historická charakteristika:					
Lokalita je zmiňována prvně v roce 1273 jako Stebnicz. V 16. století náležely Stavenice k úsovskému špitálu. Zástavbu tvoří přízemní zděné domky uspořádané kolem průjezdní komunikace. Památkou místního významu je kaple, kamenný kříž z roku 1816 a boží muka z druhé poloviny 18. století. Obec je významná z hlediska archeologického. Na západním svahu Velkého Brabce se nalézá mohylové pohřebiště lužické kultury. V blízkosti obce leží rovněž slovanské malohradištní hradisko. Vývoj počtu obyvatel a domů: 1869: 231 obyvatel / 37 domů, 1930: 254 obyvatel / 53 domů, 1950: 192 obyvatel / 49 domů, 2001: 156 obyvatel / 51 domů Na území CHKO se nachází pouze část Z od komunikace II/444. Pozn. níže vyznačeno šrafov.					
					
Ortofotomapa cuzk.cz			Stabilní katastr (císařský otisk)		
Hlavní hodnotící kritéria					Hodnocení
Krajinný rámeč sídla	Kvalita krajinného rámce	Krajinný rámeč okraje Stavenic v části CHKO je cenný svým dvojím charakterem – rovinaté zemědělské krajiny přecházející do svažitéjších poloh luk pod lesním masivem Doubravy, se strukturovanou liniovou zelení toku Moravy.			+
	Vizuální projev sídla	Sídlo se významněji projevuje ze zvýšené polohy luk pod lesním celkem Doubravy, dále pak z komunikace II/444 před Moravičanskými jezery.			
	Zasazení sídla	Zasazení sídla na území CHKO působí nerušivým poměrně harmonickým dojmem - výšková hladina zástavby bez narušení, převažují sedlové střechy, na okraji sídla zahrady.			
Urbanistická struktura	Půdorys sídla	Na území CHKO se nachází západní okraj původní urbanistické struktury ulicové vsi nevyhraněné, podstatně dochováno, k rozvoji došlo prodloužením S a J části komunikace.			
	Prostorové uspořádání sídla	Uliční zástavba dvoupodlažních statků spojenými branami či jednopodlažní zástavbou štítově orientovaných objektů se sedlovými střechami. Obecní úřad při hlavní komunikaci je dvoupodlažní objekt s plochou střechou.			
Zástavba	Charakter zástavby	Zástavba sídla sleduje průjezdní komunikaci, která však dnes tvoří pouze odbočku z hlavní silnice mezi Mohelnicí a Uničovem. Ve střední části se nachází několik starších hospodářských dvorů se štítovou orientací s charakteristickými vjezdovými branami s obloukovým nadpražím (viz foto). Před nimi stojí kaple sv. Floriána z konce 18. století, v její blízkosti pak			+/-

		tři dominantní lípy. Menší sloupová kaplička je umístěna také v ohybu hlavní silnice. V severní části sídla se nachází přímo u silnice hodnotný soškami zdobený pískovcový kříž.	
	Měřítko zástavby	V nejstarší dochované části patrové statky a domkářská nízkopodlažní zástavba, sedlové střechy. S celkově harmonickým měřítkem.	
	Architektonická kvalita objektů	Řada objektů prošla rekonstrukcí, které zásadně poznamenaly jejich architektonický výraz. Na jižním konci novostavby s novodobými prvky venkovské zástavby. Obecní úřad - atyp s pultovou střechou.	
Zeleň, veřejná prostranství	Podíl vzrostlé zeleně v sídle	Převažuje zeleň zahrad, v nejstarší části neoplocené předzahrádky.	+
	Charakteristické nezastavěné plochy	Zahrady v prolukách mezi zástavbou.	+
	Zeleň na okraji sídla	V okrajové části místy záhumenky, jinak tvoří okraj sídla zeleň zahrad.	0

Doplňující hodnotící kritéria			
Krajinný rámeč	Pozitivní	Komponované části	NE
		Historické členění krajiny	ANO
		Přítomnost krajinné památkové zóny	NE
		Přírodní dominanta	NE
		Přítomnost ZCHÚ (maloplošných)	NE
	Negativní	Rušivé dominanty	NE
		Snížení přírodní a estetické hodnoty	NE
	Komentář: dochovaná struktura cestní sítě, okrajů lesních porostů, reliktnů plužin v lesozemědělské krajině J od sídla		
Sídlo	Pozitivní	Cenná urbanistická struktura	NE
		Přítomnost památkových zón či rezervací	NE
		Kulturní památky (KP, NKP)	NE
		Přítomnost přírodních prvků akcentující obraz sídla	NE
		Kulturní dominanta	NE
		Ikonické panorama/silueta	NE
	Negativní	Rušivé objekty	ANO
		Rušivé dominanty	NE
		Rušivá veřejná prostranství	NE
		Zanedbanost (ploch, staveb...)	NE
	Komentář: objekt obecního úřadu		
Celkové zhodnocení: V CHKO se nachází pouze okrajová část obce podél komunikace II/444, která vychází z původní urbanistické struktury sídla. Charakter narušuje objekt obecního domu s pultovou střechou a novější zástavba na okrajích obce s necharakteristickou zelení zahrad a architektonickými detaily objektů. Celkově je charakter venkovského sídla dochován.			

Cíl(e) ochrany:
- Na území CHKO zachovat historicky doložitelnou krajinnou mozaiku , zemědělské pozemky navazující na cenné přírodní polohy toku Moravy a ukloněných luk s relikty plužin pod lesním celkem Doubravy

Podmínky ochrany:
• Chránit původní urbanistickou strukturu uliční vsi na území CHKO • Neumožňovat další rozvoj zástavby na území CHKO (potenciál rozvoje mimo CHKO) • Chránit plochy zahrad v prolukách zástavby a v okrajové části sídla (přechod do krajiny) • Důsledně chránit krajinářsky nejcennější polohy nivy Moravy, ukloněných luk v lokalitě Stráně, relikty plužin a členité okraje lesa pod Jelením vrchem s meandry Doubravy • Chránit trasy a charakter polních cest (nezpevněný povrch, aleje místně odpovídajících dřevin) • Bránit nevhodným přestavbám a dostavbám narušující charakter dochované části zástavby, staveb lidové architektury
Ochranná doporučení:
• Dbát na ochranu dochovaných staveb lidové architektury a objektů drobné sakrální architektury

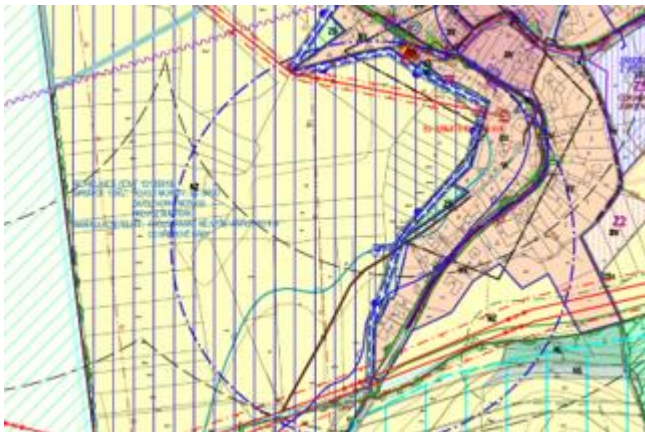


Okrajová část obce na hranici CHKO, patrný přírodní charakter krajinného rámce, cenné



Silueta sídla a přechod do krajiny v části na území CHKO, pohled. Výšková hladina zástavby a přechodová zeleň do krajiny zachována, sedlové střechy převažují



Kaple z 18. století na komunikaci, která je zároveň hranicí CHKO	Historicky dochovaný charakter zástavby usedlosti a statky štítově orientované, jednopodlažní, spojené branami
	
Občanská vybavenost - obecní dům a objekt školy na komunikaci III. tř. - hranici CHKO	Cenné polohy luk s relikty plužin a členitý okraj masivu Doubravy
	
Do k.ú. Stavenice na území CHKO patří i část pozemků hájovny Lesů ČR, Lesní správa Šternberk	Výřez ÚP 08/2019 - návrh nepočítá s dalším rozvojem na území CHKO (plochy bydlení, občanské vybavenosti), naopak na okraji zástavby v CHKO vymezuje plochy Z7 a Z8 - ochranné hráze za účelem snížení rizika povodní

Obec:	Bílá Lhota	Katastr:	Řimice	Kategorie:	A+
S/C1/2	NOVÉ MLÝNY (Neumühl)				
Poloha:	KC/C		KP/C1		
Historická charakteristika:					
Malá původně rybářská osada u řeky tvořená několika usedlostmi je připomínána koncem 17. století mlýn zde stál již od středověku. Roku 1922 zde byla na místě vodního mlýna ze 16. století vybudována vodní elektrárna. Součástí elektrárny je jez, náhon a tři stavidla. Zajímavá je i vedle stojící zemědělská usedlost. Bývala zde hájenka (objekt na V okraji enklávy dochován) a hostinec (přestavěn). Dnes je zde půjčovna lodí a vodácké tábořiště a několik dalších objektů. V současnosti má osada rekreační charakter. Osada byla považována za součást Novozámeckého areálu Lichtenštejnů z poč. 19. století, propojená komunikací Lito- vel – Mohelnice (součást návrhu KPZ Laššák 2002). Vývoj počtu obyvatel a domů: není k dispozici					
					
Ortofotomapa cuzk.cz			Stabilní katastr (císařský otisk)		
Hlavní hodnotící kritéria					Hodnocení
Krajinný rámec sídla	Kvalita krajinného rámce	Historicky velmi dochovaný charakter lokality (téměř odpovídá stavu v r. 1937) vázané na polohu řeky Moravy, Dubového potoka s podmáčenými loukami Západně otevřená poloha zemědělské krajiny přechází za meandry toku do zvýšené polohy lesa pod Mlýnským vrchem (370 m n.m.). Dochované trasy a charakter cest. Působivá lokalita vyniká kombinací přírodních a krajinářských hodnot vycházejících z historické kultivace území.			+
	Vizuální projev sídla	Okraj enklávy (zahrádky a areál mlýna) se omezeně projevuje z otevřené polohy na příjezdu od Řimic (vlivem doprovodné zeleně Nivky, Moravy a náhonu). V bezprostřední blízkost umožňuje dílčí působivé pohledy – z mostu přes louku s lužním porostem k náhonu se stavidly v blízkosti jezu, přední část areálu funkcionalistického mlýna, na hranici lužního lesa stavení bývalé myslivny obklopené podmáčenými loukami , pastvinou.			++
	Zasazení sídla	Charakter i měřítko krajinné mozaiky a jednotlivých objektů významně koresponduje se stavem pol. 19. století , harmonické vztahy enklávy a sídla zůstaly zachovány.			++
Urbanistická struktura	Půdorys sídla	Nejedná se o typické sídlo, ale enklávu složenou z více samostatných částí – areálu mlýna (v okrajové části zahrádky), polohy vodáckého kempu s jedním rekonstruovaným objektem, poloha bývalé myslivny a rybářské bašty s dostavbami			+

		několika objektů mimo exponovanou polohu. Při NS Nové Zámky uprostřed lesa hájovna .	
	Prostorové uspořádání sídla	Je dáno rozložením jednotlivých objektů v rovinaté poloze v blízkosti Moravy a ve svažitéjším terénu pod Mlýnským vrchem.	+
Zástavba	Charakter zástavby	Charakter zástavby je odlišný, podmíněný různým využitím území. Funkcionalistický objekt vodní elektrárny se sousedními hospodářskými budovami bývalého mlýna na pravém břehu Moravy. Dvě hospodářské usedlosti většího měřítka pod okrajem lesa, objekt v prostoru tábořiště. Výše do svahu přistupuje novodobá rekreační zástavba, která neodpovídá charakteru dochované zástavby.	+/0
	Měřítko zástavby		+
	Architektonická kvalita objektů	Dochovala se architektonická kvalita objektů mlýna a objektu vodáckého tábořiště	+/0
Zeleň, veřejná prostranství	Podíl vzrostlé zeleně v sídle	Významný podíl zeleně má charakter mimolesní krajinné zeleně vázané na vodní tok a okraj lesa.	+
	Charakteristické nezastavěné plochy	Oplocené zahrádky v těsné blízkosti mlýna, poloha vodáckého tábořiště, pastvina při NS Nové Zámky,	0/+
	Zeleň na okraji sídla	Doprovodná zeleň Moravy, náhonu a Dubového potoka významně dotváří charakter enklávy při okraji lesa	+
Doplňující hodnotící kritéria			
Krajinný rámec	Pozitivní	Komponované části	NE
		Historické členění krajiny	ANO
		Přítomnost krajinné památkové zóny	NE
		Přírodní dominanty	NE
		Přítomnost ZCHÚ (maloplošných)	ANO
	Negativní	Rušivé dominanty	NE
		Snížení přírodní a estetické hodnoty	NE
Komentář: Historicky doložitelné členění krajinné mozaiky vázané na hospodářské využití území, PP Za mlýnem			
Sídlo	Pozitivní	Cenná urbanistická struktura	ANO
		Přítomnost památkových zón či rezervací	NE
		Kulturní památky (KP, NKP)	ANO
		Přítomnost přírodních prvků akcentující obraz sídla	ANO
		Kulturní dominanty	ANO
		Ikonické panorama/silueta	NE
	Negativní	Rušivé objekty	NE
		Rušivé dominanty	NE
		Rušivá veřejná prostranství	NE
		Zanedbanost (ploch, staveb...)	NE
Komentář: památkově chráněná vodní elektrárna funkcionalistické stavby mlýna (k.č. 1000149174 1922), část původního technického zařízení je stále v provozu, nivní porosty vázané na toky v rovinaté poloze luk,			
Celkové zhodnocení:			
Enkláva Nové Mlýny je jednou z nejcennějších enkláv s dochovanými krajinářskými hodnotami na území CHKO. Vyniká historickou strukturou krajinné mozaiky i dochovaným charakterem objektů. Novodobé objekty 4, 2 chaty) bez vazby			

na historický kontext se nachází mimo exponovanou polohu sídla. V odloučené části lesa při cestě na Nové Zámky do-
chovaný objekt hájovny.

Cíl(e) ochrany:
Zachovat stávající harmonický charakter krajinářsky hodnotné enklávy dochovanými znaky historické kultivace.
Podmínky ochrany:
• Chránit historicky dochovanou krajinnou mozaiku enklávy • Zachovat krajinářsky hodnotnou lesní i mimolesní zeleň spoluformující příznivé působení sídla • Chránit lokalitu před dalším rozvojem, zejm. v exponované poloze areálu mlýna, luk kolem náhonu, tábořiště a podmáčených luk pod myslivnou. • Chránit trasu a charakter vedlejší cesty k Hájovně Nové Zámky. • Plošně a stavebně nerozvíjet zahrádkářskou kolonii v těsné blízkosti areálu mlýna, uchovat dominantní pozici objektu vodní elektrárny • U přestaveb a rekonstrukcí obytných staveb připouštět pouze formy, které respektují místně typický ráz objektů - jednoduché hmoty, tvary (půdorys, tvar střechy, ap.) a proporce staveb (např. výšky podlaží), orientaci a osazení v terénu, typické (přírodní) materiály a barevnost fasády a střešní krytiny; nejsou přípustné hmotově výraznější formy zástavby • U terénních úprav respektovat původní/typickou modelaci terénu, nepřipouštět výrazné úpravy terénu, stavby vhodně zasazovat do terénu.
Ochranná doporučení:
• Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb • Bránit změnám půdorysu u starší obytné zástavby a u exponovaných objektů • Areál tábořiště vhodné zachovat ve stávajícím plošném rozsahu na historicky doložitelné ploše louky • Zachovat nerušící charakter zahrádkářské kolonie bez exponovaných staveb, v obklopení clonící zelení • Pro zamýšlenou výstavbu zpracovat v projekční fázi kauzální posouzení vlivu na krajinný ráz



Krajinářsky cenný krajinný rámec enklávy Nových Mlýnů – zemědělská krajina, nivní porosty ramen Moravy, polní cesta



Krajinářsky cenný krajinný rámec enklávy nových Mlýnů – pohled od náhonu směrem k silnici. Viditelný objekt individuální rekreace s podmínkami stanovenými v ÚP. Další rozvoj zástavby v otevřené a krajinářsky cenné poloze by charakter území ovlivnil negativně



Areál funkcionalistického mlýna na okraji enklávy Nových Mlýnů, areál uzavřen, část ve zhoršeném stavebním stavu, v zadní části patrný nový objekt, součástí poloha nivních luk, areál oplocen



Dochovaná část enklávy původních usedlostí - bývalá myslivna, rybářská bašta v poloze mokrých luk a lužního lesa v těsné blízkosti toku řeky Moravy, v popředí pastvina. V zadní zvýšené poloze nové objekty, mimo exponovanou polohu nenarušují dochované hodnoty enklávy



Poloha vodáckého tábořiště u řeky Moravy v historicky vymezeného pozemku louky se zdařile rekonstruovaným objektem původní hospodářské budovy. Extenzivní rekreační využití bez narušení



Objekty areálu funkcionalistického mlýna, částečně ve zhoršeném stavebním stavu



Dochovaný charakter struktury krajiny (trasy cesty s doprovodnou zelení, poloha pastviny) i objektu bývalé myslivny



Objekt hájovny Nové Mlýny v odloučené enklávě uprostřed lesa. S ohledem na dochovaný charakter je žádoucí stav zachovat



Zahrádky v exponované poloze těsně u hl. objektu mlýna na okraji enklávy



ÚP 07/2017 – stabilizuje stávající plochy. V budoucnu neumožnit rozvoj v lokalitě kolem KP MVE. Pozor na architektonickou kvalitu dostaveb v ploše RI před hl. objekty MVE. Prostorové uspořádání pro plochy RI je omezeno pouze na stavby max o 1 NP a podkroví

Obec:	Bílá Lhota	Katastr:	Řimice	Kategorie:	A
S/C2/1	ŘIMICE (Rzimnitz)				
Poloha:	KC/C	KP/C1			
Historická charakteristika:					
První zmínka o obci pochází z roku 1281. Vesnice byla rozdělena zhruba na dvě části, kdy každá měla svého majitele. Jedna část vsi náležela až do zrušení poddanství k panství úsovskému. Druhá část, na níž byla také ve 14. století údajná tvrz, byla vladickým zbožím a příslušela až do zrušení poddanství ke statku červenohotskému. Pravděpodobně nejstarší a dodnes funkční je Řimický jez, na němž se dělí řeka Morava na hl. tok „Samicí“ a „Příkopu“(Malá voda). Historicky zemědělsky orientované sídlo dnes slouží převážně k bydlení. Vývoj počtu obyvatel a domů: 1869: 452 obyvatel / 48 domů, 1930: 547 obyvatel / 110 domů, 1950: 444 obyvatel /116 domů, 2001: 296 obyvatel / 110domy, 2011: 263obyvatel/ 113 domů Na území CHKO se nachází celé sídlo bez zemědělské ho areálu v SZ okraji obce. Pozn. níže vyznačeno šrafovou.					
					
Ortofotomapa zuzk.cz			Stabilní katastr (císařský otisk)		
Hlavní hodnotící kritéria					Hodnocení
Krajinný rámeček sídla	Kvalita krajinného rámce	Kvalita krajinného rámce je dána polohou sídla na rozhraní Zábřežské pahorkatiny a rovinaté polohy Hornomoravského úvalu. Cenné jsou dochované svažitější polohy luk zejm. při cestě z Měníku /vyhlídkové místo - kaple Cyrila a Metoděje), dochované dlouhé meze a trasy vedlejších cest, poloha kolem jižnějšího Řimického rybníka, doprovodná zeleň Hrabůvky, ovocné aleje Severovýchodně sídlo přechází do rovinaté polohy Středomoravské nivy, kde je krajinný rámeček významně narušen trasou a hlukem D35. K narušení dochází i ohraničením sídla komunikací III. tř. na Z okraji sídla.			+
	Vizuální projev sídla	Sídlo se projevuje ze zvýšené polohy od Měníku (od kaple Cyrila a Metoděje a níže, z vedlejších cest v J a JV okraji sídla) jako kompaktní venkovské sídlo s dochovaným charakterem zástavby. Z nižších rovinatých poloh s novodobou zástavbou se již sídlo významně neprojevuje. Výše položená zástavba s pravoslavným kostelem sv. Ludmily se uplatňuje v dálkových pohledech, působení narušeno okolní zástavbou.			+
	Zasazení sídla	Zasazení sídla do krajiny působí harmonicky zejm. z J a JZ části, kde okraj sídla tvoří starší dochovaný charakter zástavby s výraznou zelení zahrad a doprovodnou zelení dochovaných vedlejších cest ve svažitější poloze. Severní rovinatá část sídla je ovlivněna novou zástavbou a ohraničením			+

		komunikací D35 a komunikací III. tř., které zasazení sídla do krajiny narušily.	
Urbanistická struktura	Půdorys sídla	Historicky dle map z 18. st. ze dvou částí, tomu odpovídají návěsní prostory, kolem nichž jsou zem. usedlosti (částečně spojené branami)v členitém terénu uspořádány. Východně je spíše drobnější domkářská zástavba . Půdorys je pozměněn novodobou uliční zástavbou v SV části sídla a rozvojem zástavby severně od pravoslavného kostela v SZ části. Nejstarší část obce odkazuje na objekt, původně tvrz z pol. 14. století.	+
	Prostorové uspořádání sídla	Jádrou část sídla – návěs obklopují početné patrové zemědělské dvory a usedlosti L a I půdorysu se šitovou i okapovou orientací, s mohutnými vjezdovými branami dokládajícími zemědělské založení obce. V tomto ohledu představují Řimice sídlo s nejlépe zachovalým charakterem lidové architektury na území CHKO	+
Zástavba	Charakter zástavby	Na návsi stojí kaple sv. Jana Nepomuckého z roku 1727 a pod lipami sousoší ukřižování Krista a památník padlých v obou světových válkách. Vnitřní část sídla tvoří početné výrazné hmoty patrových zemědělských usedlostí v řadě s mohutnými vjezdovými branami Zástavba hmotných staveb pokračuje v ulicích vycházejících z návsi. Zástavba menšího měřítka – přízemních objektů se vyskytuje převážně v okrajových částech sídla , především podél severozápadní cesty směrem k D35. Větší část zástavby respektuje uliční čáru, hlouběji do zahrad jsou zapuštěny pouze vesměs novodobé rodinné objekty. Bungalov v Z okraji sídla se proporcemi půdorysu a střechy vymyká stávajícímu charakteru zástavby. Dominantou sídla je pravoslavný kostel sv. Ludmily z let 1933-34.	+/-0
	Měřítko zástavby	Převažují velké dvory a zemědělské usedlosti o 2 podlažích ve vnitřní historické části, v okrajových částech pak převládá jednopodlažní domkářská zástavba . Měřítko zástavby je podstatně přes řadu přestaveb dochováno. Narušením je nová zástavba v Z okraji obce (bungalov).	+/-
	Architektonická kvalita objektů	Poměrně dochovaný charakter hospodářských usedlostí, středověká tvrz (bez dochovaného charakteru a arch. kvality)	+
Zeleň, veřejná prostranství	Podíl vzrostlé zeleně v sídle	Výrazná zeleň zahrad a sadů situovaná v zadních traktech pozemků. Nепrostupnou zelení uzavřená plocha zahrádek u rybníka.	+
	Charakteristické nezastavěné plochy	2 návěsní prostory, rozšířená křižovatka, V Z okraji zástavby areál hřiště a objekt ČOV u podjezdu D 35, u Řimického rybníka zahrádka ohraničené neprostupnou zelení	0
	Zeleň na okraji sídla	Zeleň zahrad v okrajových částech navazuje na liniovou zeleň Hrabůvky a dlouhých mezí	+
Doplňující hodnotící kritéria			
Krajinný rámeček	Pozitivní	Komponované části	NE
		Historické členění krajiny	ANO
		Přítomnost krajinné památkové zóny	NE
		Přírodní dominanty	NE
		Přítomnost ZCHÚ (maloplošných)	NE
		Rušivé dominanty	ANO

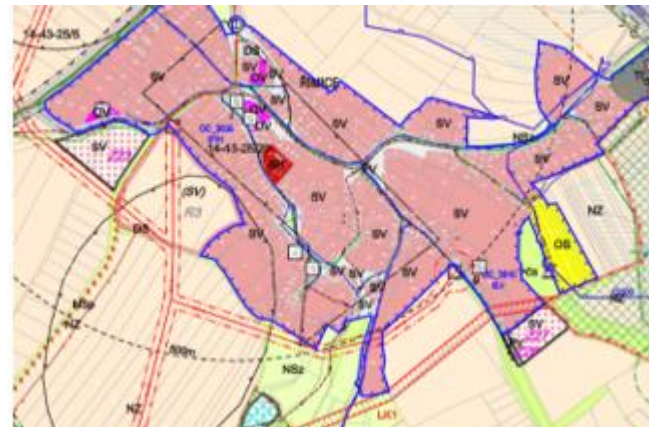
	Negativní	Snížení přírodní a estetické hodnoty	ANO
	Komentář: historické členění krajiny v JZ části, rušivě v obrazu sídla působí zem. areál mimo CHKO, trasa D 35, narušené vnímání dominanty pravoslavného kostela těsně přiléhajícím objektem RD		
Sídlo	Pozitivní	Cenná urbanistická struktura	ANO
		Přítomnost památkových zón či rezervací	NE
		Kulturní památky (KP, NKP)	NE
		Přítomnost přírodních prvků akcentující obraz sídla	NE
		Kulturní dominanta	ANO
		Ikonické panorama/silueta	NE
	Negativní	Rušivé objekty	NE
		Rušivé dominanty	ANO
		Rušivá veřejná prostranství	NE
		Zanedbanost (ploch, staveb...)	NE
	Komentář: převážně dochovaná urbanistická struktura sídla, kulturní dominanta kaple Cyrila a Metoděje a pravoslavný kostel; zemědělský areál není v přímém kontaktu s vlastním sídlem, projevuje se ve dálkových pohledech z JZ		
	Celkové zhodnocení: Značná část sídla s dochovanou urbanistickou strukturou zástavby i charakterem jednotlivých objektů (zemědělské usedlosti, dvory, brány, 2 menší návsi). Krajinný rámeček je cenný a zachován zejm. v J a JZ poloze od sídla. Dominantou je pravoslavný kostel v SZ okraji, negativně ovlivněn novou zástavbou. Zástavbou bungalovů v této části dochází k narušení dochovaného charakteru sídla. Dochovaný charakter obce je významně negativně ovlivněn trasou a hlukem D35 a zem. areálem mimo CHKO. Areál hřiště na V okraji sídla není v exponované poloze sídla a nenarušuje jeho obraz.		

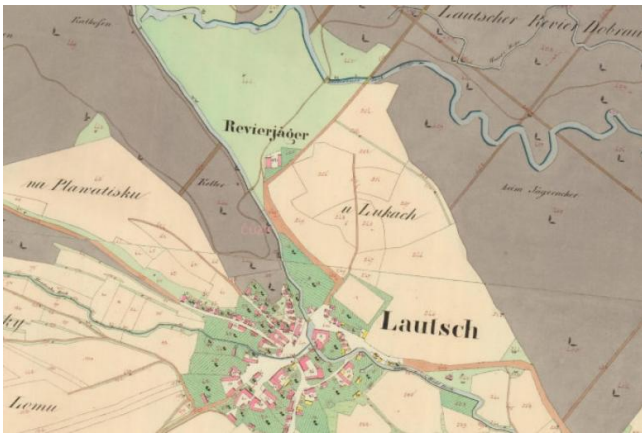
Cíl(e) ochrany:
Zachovat charakter kompaktního sídla s cenou dochovanou urbanistickou strukturou i charakterem zástavby . Důsledně chránit krajinářsky nejcennější polohy krajinného rámce.
Podmínky ochrany:
• Chránit exponovanou polohu kaple Cyrila a Metoděje mezi Řimicemi a Měníkem bez narušení • Chránit krajinářsky nejcennější polohy sídla (JZ svažité louky s dlouhými mezemi , polohu rybníka na Hrabůvce, nepevněné cesty s doprovodnou zelení v dochovaných trasách ve svažitějších okrajích sídla) • Zachovat přírodě blízký charakter lokality obecního rybníka na Hrabůvce. • Novou zástavbu vybočující měřítkem nad obytné objekty na území sídla vyloučit; • Respektovat historické kompoziční vztahy sídla, zejména s ohledem na gradaci hmot směrem k ústřednímu prostoru • Při realizaci nové výstavby dbát základních architektonických pravidel či forem venkovské zástavby – sedlová střecha, obdélný půdorys, orientace, podlažnost; při dostavbě proluky zohlednit výšku korunní římsy sousedních objektů, zachovat přechodovou zeleň zahrad • Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys především starší obytné zástavby)
Ochranná doporučení:
• Extenzivní rekreační využití lokality nad obecním rybníkem zachovat ve stávajícím rozsahu • Principiálně nepodporovat rozvoj další zástavby na území CHKO, zatíženém polohou D35 • Podporovat ochrannou zeleň v exponované poloze zemědělského areálu


Zemědělský charakter SZ části krajinného rámce Řimic, pohled z komunikace II/635, patrná silueta sídla s pravoslavným kostelem na Z okraji (náhorní poloha) , v pozadí horizont Jeleního hrbu, v řazení hřebeny Nízkého Jeseníku. Narušení krajinného rámce polohou zemědělského areálu (areál mimo CHKO) – vhodné řešit ochrannou zelení

Vyhlídkové místo Řimic a Mladče, kulturní dominanta , pohled na Nízký Jeseník, severně k Řimicím. Kvalita krajinného rámce Řimic – svažitá poloha polí a luk s dochovanými trasami vedlejších cest, ovocnými alejemi, historicky doložitelné dlouhé meze .

Krajinářsky nejcennější poloha Řimic vázaná na polohu rybníka a okolních luk

	
Charakter dochovaných zemědělských usedlostí ve vnitřní části sídla tvoří výrazné hmoty patrových objektů v řadě spojených mohutnými vjezdovými branami	Charakter domkářské zástavby v SV okraji sídla (jednopodlažní objekty i půdorysu v uliční frontě, šikmé střechy. Zahrady a záhumnky v zadním traktu tvoří charakteristický přechod sídla do krajiny)
	
Novodobá zástavba v okrajových částech nerespektuje charakter dochované zástavby a narušuje celkovou kulturně historickou hodnotu sídla	Okraj starší dochované části sídla je charakteristický cennou výraznou přechodovou zelení zahrad, záhumnků a cest
	
Příklad narušení dominanty sídla pravoslavného kostela zástavbou v těsné blízkosti, v exponované poloze	SV Z23 jižně od pravoslavného kostela Sv. Ludmily je plocha vymezená narušující stávající urbanistickou strukturou a vnímání kulturní dominanty obce, která je již narušena stávající výstavbou. Doporučení rozvojovou plochu z ÚP vyloučit

Obec:	Mladeč	Katastr:	Mladeč	Kategorie:	B-
S/C2/2	MLADEČ (ČÁST) (Lautsch)				
Poloha:	KC/C		KP/C2		
Historická charakteristika:					
Historické souvislosti: Prvně je obec zmiňována v roce 1350 pod názvem Mladcz. V roce 1371 bylo v obci zřízeno tzv. mladečské mýto. Původně patřila Mladeč k mohelnickému biskupskému panství, později se stala jako manské zboží součástí panství Úsovského. Počátkem 15. století je uváděn zdejší mlýn. Důležitým mezníkem v životě zemědělsky zaměřeného sídla bylo objevení nedalekých jeskyní roku 1826, které později učinilo obec známou v celorepublikovém měřítku. Od roku 1850 se Mladeč stala samostatnou obcí okresu Litovel a od roku 1960 je součástí okresu Olomouc Obec se rozkládá při potoce Hradečka a ramenech Moravy. V jejím středu leží okrouhlá, částečně zastavěná náves. Různorodá zástavba je rozvolněná podél průjezdní komunikace. Vesnice má kopcovité zázemí s částečně zalesněným terénem. Krasové jeskyně v blízkosti Mladče byly objeveny počátkem 19. století. K hodnotným stavbám náleží kaple sv. Floriana z 18. století, kaple sv. Eustacha a několik objektů drobné architektury. Obec se uplatňuje v dálkových pohledech. Vývoj počtu obyvatel a domů: 1869: 437 obyvatel / 65 domů, 1930: 496 obyvatel / 96 domů, 1950: 477obyvatel / 117 domů, 2001: 425 obyvatelé / 136domů Na území CHKO se nachází severní polovina území obce. Pozn. níže vyznačeno šrafovou.					
					
Ortofotomapa cuzk.cz			Stabilní katastr (císařský otisk)		
Hlavní hodnotící kritéria					Hodnocení
Krajinný rámeč sídla	Kvalita krajinného rámce	Kvalita krajinného rámce je dána dochovanou krajinnou mozaikou. Krajinný rámeč je dán historicky doložitelnými zemědělsky obhospodařovanými pozemky V ohraničenými lesním masivem Doubravy, Z členitými okraji masivu Třesínského lesa severní části sídla je významně negativně ovlivněn trasou dálnice D35 , vč. přejezdu a nájezdu Jinak zůstal poměrně dochován.			+/-
	Vizuální projev sídla	Větší sídlo rozkládající se v poměrně členitém terénu na soutoku Mlýnského potoka a Hradečky – toků obtékajících vrch Třesín. Sídlo se uplatňuje ze vzdálenějších pohledů z jižních či východních směrů. Silueta venkovského sídla je podstatně zachována.			+
	Zasazení sídla	Sídlo v SV části ve velmi svažité poloze, silueta nenarušena, bungalovy nad komunikací se projevují pouze z vyvýšené polohy od Mladečských jeskyní			+

Urbanistická struktura	Půdorys sídla	Podstatně dochovaný, ovlivnění dálnicí a rozvojem v okrajových částech	+
	Prostorové uspořádání sídla	Ve střední části sídla se nachází okrouhlá náves, která je však z větší části zastavěná, tudíž tento rys není tolik patrný. V blízkosti soutoku stojí kvalitně zrekonstruovaný objekt bývalého mlýna. Od jádra obce směru k jihu do svahu ulice s nejvýraznějšími hmotami staveb. Výše v ulici byla postavena moderní kaple sv. Floriána a sv. Barbory z roku 2003, naproti ní pak stojí působivý památník obětem I. a II. světové války (viz foto). Menší kaple se nachází také u hlavní silnice v severní části sídla. Od centrální části sídla vychází do třech směrů ulice se značně různorodou zástavbou reprezentující stavební vývoj od počátku 20. století až do současnosti včetně novodobých rodinných domů (katalogových) včleněných mezi starší zástavbu či stojících předsunutě jihozápadního okraje sídla	+
Zástavba	Charakter zástavby	Od dvorů, velkých usedlostí, mlýnu, domků ve svažité poloze, chaty, velké bungalovy, nad parkovištěm odděleně hájovna a výrobní areál, SZ stará MVE	+/0
	Měřítko zástavby	Podstatně zachováno měřítko odpovídající charakteru venkovské zástavby , narušují výrobní areály na SZ okraji sídla,	+
	Architektonická kvalita objektů	Některé velmi cenné – mlýn z pol. 14. století, Mladečské jeskyně, hájovna a MVE na S okraji sídla, jinak ovlivněno přestavbami a novostavbami, narušení bytovými domy na S okraji sídla a bungalovy ve zvýšené poloze Z okraje sídla.	+/-
Zeleň, veřejná prostranství	Podíl vzrostlé zeleně v sídle	Zástavbu prostupují plochy zahrad, zásadní – zahrady na přechodu do krajiny, aleje ovocných dřevin zachovat	+
	Charakteristické nezastavěné plochy	Plochy zahrad, svažitá náves, parkoviště v SZ okraji sídla, fotbalové hřiště v SV okraji obce, , dřevěné mostky a oplocení na Mlýnském potoce	0
	Zeleň na okraji sídla	Zeleň zahrad, liniová zeleň Hrabůvky a cennější svažité polohy s mezemi v SZ okraji sídla	+
Doplňující hodnotící kritéria			
Krajinný rámeč	Pozitivní	Komponované části	NE
		Historické členění krajiny	NE
		Přítomnost krajinné památkové zóny	NE
		Přírodní dominanta	NE
		Přítomnost ZCHÚ (maloplošných)	ANO
	Negativní	Rušivé dominanty	NE
		Snížení přírodní a estetické hodnoty	NE
	Komentář: NPP/PP Třesín		
Sídlo	Pozitivní	Cenná urbanistická struktura	NE
		Přítomnost památkových zón či rezervací	NE
		Kulturní památky (KP, NKP)	ANO
		Přítomnost přírodních prvků akcentující obraz sídla	ANO
		Kulturní dominanta	NE
		Ikonické panorama/silueta	NE
	Negativní	Rušivé objekty	ANO
		Rušivé dominanty	NE
		Rušivá veřejná prostranství	NE

	Zanedbanost (ploch, staveb...)	NE
	Komentář: Historický objekt MVE, mlýn z pol. 14. stol, Mladečské a Třesínské jeskyně, enkláva hájovny a MVE z poč. 20. stol. na úpatí Třesínského hřbetu v SZ okraji sídla.	
Celkové zhodnocení: Na území CHKO středně velké sídlo Mladeč si přes narušení dálnicí D35, halovými objekty a bytovými domy na S okraji a novou dostavbu bungalovů v Z části sídla (vedlejší ulice) zachovává řadu cenných částí a působí poměrně harmonicky a uceleně. Je to dáno reliéfem Třesínského hřbetu a řadou dochovaných objektů v okraji sídla vázaných na plochy luk a polních cest, okraj lesního porostu a na přítoky řeky Moravy.		

Cíl(e) ochrany:
Zachovat hodnoty sídla a krajinného rámce na území CHKO - Zachovat krajinářsky cenný charakter SZ části sídla, ve svažitých polohách luk a okrajů lesa Třesínského hřbetu i v prostoru Mlýnského potoka a Malé vody. Zachovat dochovanou urbanistickou strukturu a charakter zástavby zejm. v centrální části obce.
Podmínky ochrany:
• Chránit krajinářsky nejcennější část – svažitou polohu luk navazující na historickou zástavbu pod Třesínským hřbetem, zachovat charakter nezpevněných cest s alejemi • Chránit charakter krajinářsky cenné enklávy mezi MVE a Mladečskou myslivnou na úpatí Třesínského hřbetu • Chránit přírodní charakter nivy Mlýnského potoka • Chránit cennou historickou část obce, přestavby umožnit pouze v případě zachování charakteru historické zástavby a • Zachovat cenný charakter vedlejších cest – nezpevněné, ovocné aleje • Zachovat charakteristický okraj obce – zahrady a vedlejší cesty • U novostaveb, přestaveb, rekonstrukcí obytných staveb připouštět takové formy, které respektují místně typický ráz objektů - jednoduché hmoty, tvary (půdorys, tvar střechy, ap.) a proporce staveb (např. výšky podlaží), orientaci a osazení v terénu, typické (přírodní) materiály a barevnost fasády a střešní krytiny; • Zachovat krajinářsky hodnotnou lesní i mimolesní zeleň spoluformující příznivé působení sídla • U terénních úprav respektovat původní/typickou modelaci terénu, nepřipouštět výrazné úpravy terénu, stavby vhodně zasazovat do terénu, omezeně připouštět doprovodné vedlejší stavby • Bránit nevhodným architektonickým zásahům především u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys především starší obytné zástavby)
Ochranná doporučení:
• Doporučit pro další rozvoj obce využít plochy mimo CHKO • Uplatňovat ochranu staveb s dochovaným výrazem tradičního lidového stavitelství; usilovat o vhodné opravy a údržbu a zachovat jejich historický ráz • Pečovat o cennou sídelní a krajinnou zeleň vytvářející příznivé vizuální uplatnění sídla v krajině • Bránit dalšímu rozvoji bytových domů, chat a bungalovů, usměrnit barevnost objektů v exponovaných polohách sídla • Podpořit realizaci ochranné zeleně výrobních areálů • Rozvoj v rovinaté části u ploch občanské vybavenosti (hřiště) v jednotkách staveb možný. • U Z5 – OS dle ÚP doporučujeme chránit průhled k obci z polohy cesty na okraji Třesína a hájovny (blízkost PP Třesín, přechod do krajiny)


Nejcennější část okraje sídla - pastviny nad Mladečskými jeskyněmi – dochovaný charakter okraje sídla

Pohled od hájovny na úpatí Třesína s viditelnou siluetou sídla v pozadí. Zemědělské pozemky jsou dle ÚP pozemky OV

Pohled na siluetu sídla ze svahu nad Mladečskými jeskyněmi. V pohledech se projevují nové pro sídlo atypické objekty bungalovů ve vedlejší ulici, v lokalitě Klín

Pohled od Mlýnského potoka přes louku na charakter stávající zástavby a v blízkosti nových zastavitelných ploch

	
Část objektu Mladečských jeskyní	Cenné okraje sídla – úvozová polní cesta s alejemi ovocných dřevin
	
Centrální návesní prostor – patrné uspořádání objektů, odlišné hmoty, přestavby i dostavby	Objekt dochované vodní elektrárny v SZ okraji sídla na úpatí Třesínského hřbetu
	
Hájovna na úpat Třesínského hřbetu, enklávu mezi hájovnou a MVE z hlediska krajinářských hodnot žádoucí zachovat	Objekty mlýna z po. 14. století v centrální části obce

	
Bytové domy na S okraji sídla na vjezdu do obce. Jejich ozelenění izolační zelení stanovištně odpovídajícími druhy v odstupové vzdálenosti by byly přínosem	Samostatná enkláva hájovny a Třesínské jeskyně v poloze mimo Mladeč na území CHKO – z hlediska kulturně historických hodnot žádoucí zachovat
	
Jeden z dvou výrobních areálů v SZ okraji obce. Objekty jsou sice v blízkosti dálnice, současně se nachází v kontextu dochovaných částí staré MVE, hájovny, úpatí Třesínského vrchu s cennými přírodními hodnotami. Cílem je min. stav nehoršovat	ÚP Mladeč 10/2024, rozvojové plochy Z2 - BV, - JZ okraj CHKO – viditelné z lokality Mladečských jeskyní - netypický charakter - bungalovy, doporučení zelené zahrad na okraji, Z3, Z4 - BV v návaznosti na meandry vodního toku Mlýnského potoka a jeho přírodní hodnoty vhodné nerozšiřovat, zelené zahrady – přechod sídla do krajiny pozitivum

Obec:	Litovel	Katastr:	Litovel	Kategorie:	hodnocen rámeč krajiny
S/C4/1	LITOVEL (Lautsch)				
Poloha:	KC/C		KP/C4		
Základní charakteristika:					
Královské město Litovel založené Přemyslem Otakarem II. na začátku 2. poloviny 13. století je urbanizovaným územím s historickým jádrem, které je městskou památkovou zónou (1992) i územím s významnými hodnotami a vztahy funkční a prostorové struktury města. Okrajovou část sídla tvoří příměstská zástavba včetně sídlišť, zahrádkářských kolonií, účelová zástavba občanské vybavenosti, výrobní provozy, dopravní stavby aj. Změny (využití pozemků a stavební činnost) uvnitř zástavby mimo kontakt s okolní krajinou a mimo kontakt s cennými přírodními prvky městské krajiny, které se nedotýkají siluety města ani se neuplatňují v širších prostorových vztazích, se nevztahují k podmínkám ochrany krajinného rázu, ale podléhají posouzení orgánům územního plánování a státní památkové péče. Hlediska ochrany krajinného rázu lze fakticky hodnotit pouze tam, kde v rázu městské krajiny hrají prvořadou roli přírodní prvky a plochy přírodě blízkého charakteru nebo tam, kde se zástavba dostává do kontaktu s příměstskou krajinou, zejména s jejími cennými přírodními plochami. Z hlediska krajinného rázu je proto předmětem zájmu přechod města do krajiny, silueta města a jeho dominanty, charakter zástavby, který se dostává do prostorových vazeb s krajinou a dotváří obraz města. Vývoj počtu obyvatel a domů: 1869: 6254 obyvatel / 878domů, 1930: 8041 obyvatel / 1385 domů, 1950: 7438 obyvatel/ 1592 domů, 2001: 10030 obyvatelé / 1932domy, 2021: 9459 obyvatel/ 2225 domů <i>Pozn. území Litovle v CHKO níže vyznačeno šrafovou.</i>					
					
Ortofotomapa cuzk.cz			Stabilní katastr (císařský otisk)		
Území Litovle je členěno na 4 segmenty. Hodnocení je zaměřeno na dochované hodnoty krajinného rámce a siluetu sídla					
Hlavní hodnotící kritéria					Hodnocení
Krajinný rámeč sídla	SZ segment	Charakter rámce je dán kombinací dochovaných přírodních hodnot a rekreačně a zemědělsky využívaných ploch, Přístup k jeho ochraně není tak striktní a jednoznačný. Jedná se o území s dochovanými přírodními hodnotami (meandry Zámecké Moravy, Čerlinky, slepá ramena a tůňe), rekreačně využívané (zahrádkářské kolonie, koupaliště, vodácký kemp), zemědělsky obhospodařované (sady a pole, zem. areál, hájovna), s dochovanými stopami kompozice Novozámecké krajiny (dochovaná komponovaná osa Nové Zámky – Litovel, Staroměstské náměstí s areálem cukrovaru na vstupu do města).			+
	SV segment	Krajinný rámeč byl zásadně pozměněn/narušen. Dnes ho tvoří pouze drobné enklávy luk uzavřené zástavbou mezi ramenem Moravy a Třídvorky a členité okraje lesního masivu Dolního lesa			0

	JZ segment	Cenný zejm. přirozenými meandry ramen Moravy (Morava, Stružka, Malá voda, Pilová voda, Zej, Mlýnský potok) s liniovou nivní zelení s polouzavřenými prostory periodicky zaplavovaných luk. Cennými jsou přírodní a estetické hodnoty citlivého ekosystému (PP Hvězda, PP Malá voda, NPR Vrpač).	+
	JV segment	Krajinný rámeč s historicky doložitelnou krajinnou mozaikou luk a polí, periodicky zaplavovaných, vázaných na meandry delty Moravy (Mlýnského potoka a Papírenské vody), byť s regulovanými částmi toku. Rovinatý otevřený prostor Šargounu, Karlova a Pohodny, ohraničený členitými okraji lužního lesa, doprovodnou zelení toků a ramen, z části dochované trasy cest vytváří působivou lokalitu s pohledovou osou od šargounského středověkého mlýna na Radniční věž a věž kostela sv. Marka. Jedná se o krajinářsky nejcennější segment Litovle.	+
Prostorové vazby sídla a krajiny	SZ segment	Zemědělská krajina členěná liniovou zelení meandrů, ramen Zámecké Moravy a Čerlinky.	+
	SV segment	Rodinná zástavba, areál ČOV i zahrádky přiléhají k okraji masivu Dolního lesa.	0
	JZ segment	Strukturovaná doprovodná zeleň meandrů ramen Moravy v polohách luk.	+
	JV segment	Propojení dochovanými trasami nezpevněných cest s doprovodnými alejemi, polohami luk ohraničenými meandry rameny Moravy.	++
Silueta sídla, dominanty	SZ segment	Siluetě sídla z pohledové ose od Nových Zámků dominuje areál Litovelského cukrovaru (válcové věže).	+
	SV segment	Na příjezdu od Tří Dvůrů je vnímatelný dílčí průhled na dominantu kostela sv. Filipa a Jakuba na Staroměstském náměstí.	+
	JZ segment	Z polohy mimo CHKO (cyklostezka Víška – Litovel) je patrná silueta Radniční věže a kostela sv. Marka v dálkových pohledech za liniovou zelení Pilové vody a Stružky.	+
	JV segment	V pohledové ose od Šargounu vnímána silueta sídla s dominantou Radniční věže a kostela sv. Marka. S negativním vlivem výrobního areálu v Karlově. Krajinářsky nejcennější dochovaná silueta sídla.	++
Doplňující hodnotící kritéria			
Krajinný rámeč	Pozitivní	Komponované části	ANO
		Historické členění krajiny	ANO
		Přítomnost krajinné památkové zóny	NE
		Přírodní dominanty	NE
		Přítomnost ZCHÚ (maloplošných)	ANO
	Negativní	Rušivé dominanty	ANO
		Snížení přírodní a estetické hodnoty	ANO
Komentář: viz hodnocení KP/C4 a kap. 4 samostatně sledovaných jevů			
Sídlo	Pozitivní	Cenná urbanistická struktura	ANO
		Přítomnost památkových zón či rezervací	ANO
		Kulturní památky (KP, NKP)	ANO
		Přítomnost přírodních prvků akcentující obraz sídla	ANO
		Kulturní dominanty	ANO
		Ikonické panorama/silueta	NE

	Negativní	Rušivé objekty	ANO
		Rušivé dominanty	NE
		Rušivá veřejná prostranství	NE
		Zanedbanost (ploch, staveb...)	NE
	Komentář: vizte hodnocení KP/C4 a kap. 4 samostatně sledovaných jevů		
Celkové zhodnocení: Silueta sídla Litovle není výrazná, v dílčích průhledech se uplatňují dominanty Radniční věž, kostel sv. Marka, kostel sv. Filipa a Jakuba. Z přírodního hlediska nejcennější je krajinný rámec JZ segmentu, krajinářsky nejcennější pak JZ segment.			

Cíl(e) ochrany:
Důsledná ochrana dochované struktury krajiny suchozemské delty řeky Moravy s ojedinělými přírodními a estetickými hodnotami (krajinná mozaika, její prostorové uspořádání, pohledové osy na siluetu města, přechodové části sídla do krajiny) okraje Litovle na území CHKO. Ochrana siluety sídla s dominantou radniční věže, kostela sv. Marka a kostela sv. Jakuba a Filipa.
Podmínky ochrany:
- Zachovat siluetu sídla s kulturně – historickými dominantami Radniční věže, kostela sv. Jakuba a Filipa a kostela sv. Marka - Chránit přírodně zemědělský charakter SZ segmentu bez možnosti plošného rozvoje zástavby a intenzivního rekreačního využití - V SZ segmentu důsledně chránit členité okraje porostu Dolního lesa před rozvojem zástavby - Důsledně chránit před jakýmkoliv rozvojem, terénními úpravami, rozvojem cyklostezek, změnou druhů pozemků JZ segment cenný zejm. přirozenými meandry ramen Moravy (Morava, Stružka, Malá voda, Pilová voda, Zej, Mlýnský potok) s liniovou nivní zelení s polouzavřenými prostory periodicky zaplavovaných luk. Cenné přírodní a estetické hodnoty citlivého ekosystému (PP Hvězda, PP Malá voda, NPR Vrapač) - Chránit charakter JV segmentu s historicky doložitelnou krajinnou mozaikou luk a polí, periodicky zaplavovaných, vázaných na meandry delty Moravy (Mlýnského potoka a Papírenské vody), byt s regulovanými částmi toku. Rovinatý otevřený prostor Šargounu, Karlova a Pohodny, ohraničený členitými okraji lužního lesa, doprovodnou zelení toků a ramen, z části dochované trasy cest vytváří působivou lokalitu s pohledovou osou od šargounského středověkého mlýna na radniční věž a věž kostela sv. Marka. - Zachovat siluetu sídla s dominantami věží v pohledu od Šargounu (trasa NS a cyklo) - Zachovat pohledovou osu na kostel Sv. Filipa a Jakupa podél komunikace II/ 449 v ulici Uničovská z Červenky - Zachovat pohledovou osu na radniční věž od hranice CHKO do centra města z Dukelské ulice. - Zachovat pohledovou osu z Nových Zámků do Litovle na litovelský cukrovar
Ochranná doporučení:
- Podporovat obnovu regulovaných částí ramen Moravy (př. Kobylník, Čerlinka) - Podporovat kultivaci areálu cukrovaru, zejm. vizuální projev historických budov a okolních pozemků s cílem obnovy kulturně historických hodnot dominanty SZ segmentu, resp. S části Litovle (rekonstrukcí historických objektů, dostavbou technologií atd. nepotlačovat jejich vizuální projev z pohledů na areál, ozelenění SZ okrajů areálu – pohled od Nových Zámků, Čerlinky př. skupinovou zelení za účelem „rozbití“ vizuálně vnímaného obrazu areálu, úpravou vjezdů a chodníků př. mlatovými povrchy, bez obrubníků v souladu s historickým charakterem) - V okrajových částech sídla podporovat výsadbu zeleně, rozvoj sadů a zahrad, nejen v historicky doložitelných strukturách - Podporovat výsadby zeleně za účelem snížení negativního vlivu výrobních areálů promítajících se z vnějších pohledů na sídlo - Nepodporovat rozvoj zpevněných cyklotras v JZ a JV segmentu s cennými přírodními a krajinářskými hodnotami

	
Současný charakter SZ segmentu determinovaly přírodní podmínky i kulturně historický vývoj území. V současné době je jeho charakter dán kombinací dochovaných přírodních hodnot a rekreačně a zemědělsky využívaných ploch, Přístup k jeho ochraně není tak striktní a jednoznačný . Jedná se o území s dochovanými přírodními hodnotami (meandry Zámecké Moravy, Čerlinky, slepá ramena a tůně), rekreačně využívané (zahradkářské kolonie, koupaliště, vodácký kemp), zemědělsky obhospodařované (sady a pole, zem. areál, hájovna), s dochovanými stopami kompozice Novozámecké krajiny	
	
V SV segmentu byla rozvojem zástavby až k okrajům Dolního lesa původní struktura krajiny proměněna. Výjimku tvoří drobné enklávy luk uzavřených zástavbou mezi ramenem Moravy a Třídorky. Krajinářské hodnoty segmentu se až na členité okraje lesního masivu nedochovaly. Je žádoucí důsledně chránit okraj lesa, příp. zachovat výškovou hladinu zástavby a podporovat přechodovou zeleň u výrobních areálů na okraji sídla (snížení negativního vizuálního vlivu)	
	
JZ segment cenný zejm. přirozenými meandry ramen Moravy (Morava, Stružka, Malá voda, Pilová voda, Zej, Mlýnský potok) s liniovou nivní zelení s polouzavřenými prostory periodicvy zaplavovaných luk. Cenné přírodní a estetické hodnoty citlivého ekosystému (PP Hvězda, PP Malá voda, NPR Vrapač vyžadují důslednou ochranu před jakýmkoliv rozvojem, terénními úpravami , rozvojem cyklostezek, změn druhu pozemků). Jedná se o nejcennější dochovaný segment města Litovle	



JV segment s historicky doložitelnou krajinou mozaikou luk a polí, periodicky zaplavovaných, vázaných na meanrdry delty Moravy (Mlýnského potoka a Papírenské vody), byť s regulovanými částmi toku. Rovinatý otevřený prostor Šargounu, Karlova a Pohodny, ohraničený členitými okraji lužního lesa, doprovodnou zelení toků a ramen, z části dochované trasy cest vytváří působivou lokalitu s pohledovou osou od šargounského středověkého mlýna na radniční věž a věž kostela sv. Marka. Jedná se o krajinářsky nejcennější segment Litovle



Pohled z okraje zahrádkářské kolonie na areál cukrovaru s historickými budovami v popředí (založen roku 1871), s viditelnou dominantou kostela sv. Jakuba a Filipa (SZ segment)



Zemědělský charakter SZ okraje sídla s přírodními či přírodě blízkými hodnotami. Viditelný okraj zahrádkářské kolonie (SV segment)



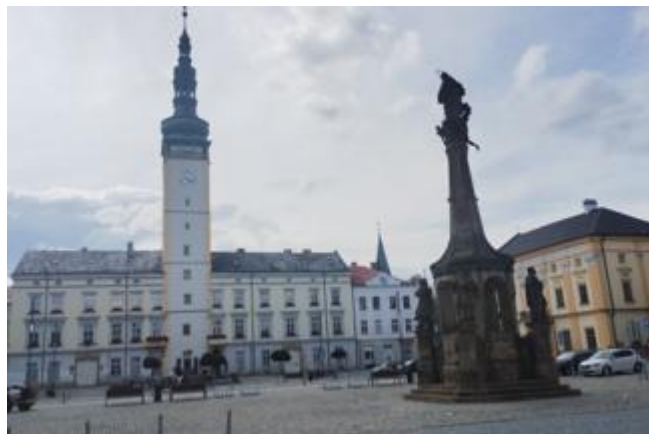
SZ segment s věžemi kostelů - hl. kulturních dominant Litovle jsou patrné od sportovního areálu, za vodáckým kempem. Pohledové osy jsou narušené okolní zástavbou a zelení. Dálkové pohledy na dominanty města se však až na pohledy od Šargounu a od Vísky nedochovaly

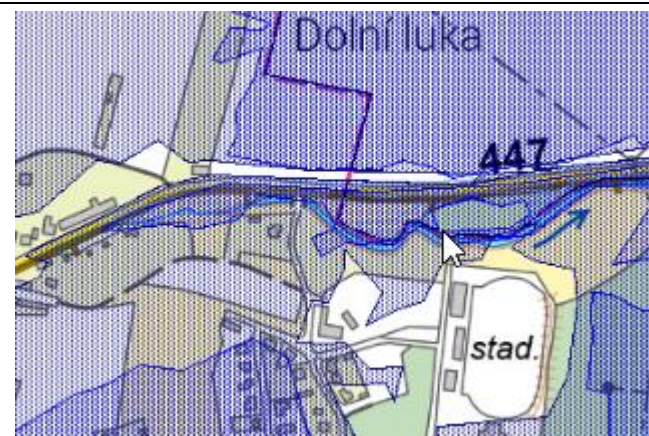
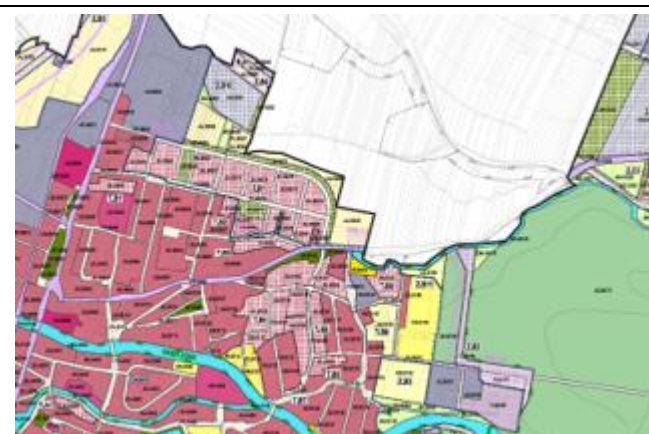


JV - Pohledová osa od Šargounu k Litovli, s otevřeným pohledem na dominanty města - radniční věž a kostel sv. Marka. Obraz města s výrobními halami vhodné doplnit izolační přechodovou zelení



JV okraj Litovle – dochovaný segment krajiny u středověkého mlýna Šargoun, pohled z okraje CHKO na cenné struktury lužních lesů u Malé vody za šargounskými pastvinami



Návrh ÚP 2025, JZ segment respektuje hodnoty MZCHÚ PP Hvězda, PP Malá voda, meandry, Pilové vody, Stružky a Zeje. S ohledem na přírodně estetické hodnoty důsledně chránit území před dalším rozvojem



Návrh ÚP 2025, JV segment – zachovat přechod do poloh zemědělsky využívané krajiny – historicky kontext. Chránit pohledovou osu středověkého mlýna Šargounu na radniční věž Litovle

Obec:	Litovel	Katastr:	Víska u Litovle	Kategorie:	-
S/C4/2	VÍSKA (ČÁST) (Mühldörfer)				
Poloha:	KC/C	KP/C4			
Historická charakteristika:					
Historické souvislosti: Mlýn se zde připomíná již ve 13. století. V 16. 17. století byla ve vsi papírna. Až do roku 1850 patřila Víska k panství města Litovle. Před třicetiletou válkou zde byly mlýny dva, u již zaniklého byla i papírna. Jedná se o vesnici drobného měřítka ležící uprostřed luk a polí. Zástavbu tvoří rozvolněná ulicovka s převážně přízemními domky situovanými v zahradách Na okraji vesnice stojí mlýn. Významnou stavbou je kaple sv. Floriána z roku 1763 a kamenná sloupová boží muka z roku 1691 stojící před obcí. Vývoj počtu obyvatel a domů: 1869: 77 obyvatel / 14 domů, 1930: 155 obyvatel / 25 domů, 1950: 133obyvatel / 31 domů, 2001: 93 obyvatel / 32 domů , 2011: 99 obyvatel/35 domů Na území CHKO se nachází pouze objekty areálu mlýna (viz šrafování výřezu). Pozn. níže vyznačeno šrafou.					
					
Ortofotomapa zuzk.cz			Stabilní katastr (císařský otisk)		
Hlavní hodnotící kritéria					Hodnocení
Krajinný rámec sídla	Kvalita krajinného rámce	Cennost krajinného rámce okolí mlýna je daná okrajovou polohou území CHKO s převažujícími přírodními hodnotami meandrů ramen Moravy s nivní zelení umožňující pouze dílčí průhledy do poloh navazujících luk .			+
	Vizuální projev sídla	Vizuální uplatnění areálu mlýna je v rovinatém terénu nízké, limitováno okolní zástavbou a okolní vzrostlou zelení			+
	Zasazení sídla	Areál mlýna v kontextu s krajinnou mozaikou luk členěných doprovodnou zelení ramen Moravy působí harmonicky.			+
Urbanistická struktura	Půdorys sídla	nehodnoceno			
	Prostorové uspořádání sídla	nehodnoceno			
Zástavba	Charakter zástavby	Charakter objektů mlýna odpovídá účelu využití areálu, čtyřpatrové objekty měřítkem výrazně přesahují zástavbu sídla (dominanta obce). Architektonická kvalita hlavních budov mlýna do značné míry zachována , i přes přestavby a dostavby. Stavební stav zhoršený.			+/-0
	Měřítko zástavby				
	Architektonická kvalita objektů				
	Podíl vzrostlé zeleně v sídle	nehodnoceno			

Zeleň, veřejná prostranství	Charakteristické nezastavěné plochy		
	Zeleň na okraji sídla		
Doplňující hodnotící kritéria			
Krajinný rámec	Pozitivní	Komponované části	NE
		Historické členění krajiny	ANO
		Přítomnost krajinné památkové zóny	NE
		Přírodní dominanta	NE
		Přítomnost ZCHÚ (maloplošných)	ANO
	Negativní	Rušivé dominanty	NE
		Snížení přírodní a estetické hodnoty	NE
	Komentář: PP Malá voda - meandry ramen Mlýnského potoka, Pilové vody, doprovodná zeleň, plochy luk		
Sídlo	Pozitivní	Cenná urbanistická struktura	NE
		Přítomnost památkových zón či rezervací	NE
		Kulturní památky (KP, NKP)	NE
		Přítomnost přírodních prvků akcentující obraz sídla	ANO
		Kulturní dominanta	NE
		Ikonické panorama/silueta	NE
	Negativní	Rušivé objekty	NE
		Rušivé dominanty	NE
		Rušivá veřejná prostranství	NE
		Zanedbanost (ploch, staveb...)	NE
Komentář: Dochované trasy meandrů Mlýnského potoka a Pilové vody, dochovaný areál mlýn původně z 15. století (mapy z 18. století dokládají 2 mlýny). Bez památkové ochrany			
Celkové zhodnocení:			
Mlýn z konce 15. století, přestavěn v 18. i 20. století, dnes MVE, obnoven historický rybník v dnešní zahradě severně od mlýna.			

Cíl(e) ochrany:
Dochovaný charakter okrajové části CHKO s převažujícími přírodními hodnotami vázanými na ramena Moravy a polohu mlýna (areál objektů mlýna se zahradou, meandry Mlýnského potoka s doprovodnou zelení na okraji luk a polí
Podmínky ochrany:
• Chránit okrajové polohy CHKO před rozvojem i změnami využití pozemků • Nerozvíjet zástavbu v blízkosti stabilizované lokality areálu historického mlýna. • Zachovat přechod sídla do krajiny – zahradu, sad s průhledným oplocením, souvislou liniovou zeleň toku Malá voda • Zachovat nepevněný charakter cest v prostoru luk a polí dotvářející charakter kulturní krajiny. • Nerozvíjet extenzivní zahrady v blízkosti PP Malá voda.
Ochranná doporučení:
• V případě přestaveb areálu mlýna dbát na architektonickou hodnotu historických objektů



Pohled severně od mlýna, sad - zahrady s obnoveným historickým rybníkem. Průhled do krajiny polí a luk členěných meandry ramen s břehovými porosty jsou zejména jasany, olše a duby, na vlhčích místech i vrby (Zej, PP Malá voda, Mlýnský potok). Zachovat průhledné oplocení, nezpevněnou cestu dotvářející charakter historicky kultivované krajiny



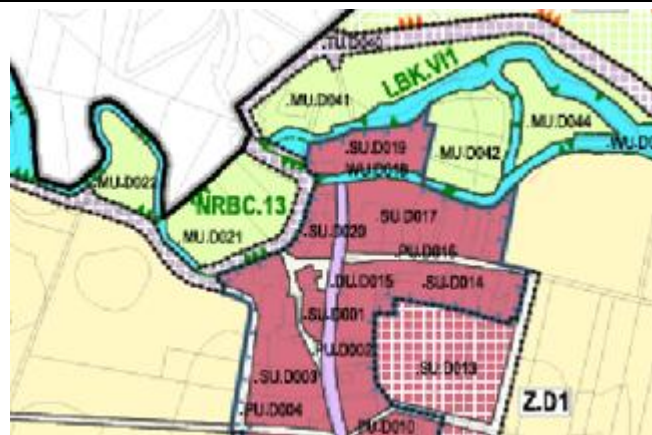
Mlýn z konce 15. století, přestavěn v 18. i 20. století, dnes MVE, obnoven historický rybník v dnešní zahradě severně od mlýna. Areál nerozšiřovat o stavby bez historického kontextu a s ohledem blízkost PP Malá voda



Příklad dochovaného úseku trasy selské hráze, s novodobým opevněním na S okraji obce u Mlýnského potoka



Výřez mapy z 18. století dokládá existenci dokonce dvou mlýnů na Malé vodě a Mlýnském potoce. Zároveň je patrný charakter krajinné mozaiky převažujících luk, doprovodné zeleně toků i přibližný okraj lesa (maps.arcanum.com)



Návrh ÚP 2025 – rozvojové plochy směřují mimo území CHKO

Obec:	Červenka	Katastr:	Červenka	Katego- rie:	-
S/C4/3	ČERVENKA (OKRAJOVÁ ČÁST) (Schwarzbach)				
Poloha:	KC/C	KP/C4			
Historická charakteristika:					
První písemná zmínka pochází z roku 1287, zdejší území bylo pravděpodobně osídleno už ve starověku. Původní obec se skládala z dvou částí – z Velké Červenky a z Malé Červenky, které obě měly původně tvar zástavby ulicového typu. Ty se později spojily v jeden celek. V roce 1960 se Červenka organizačně spojila s obcí Tři Dvory, od roku 1976 byla Červenka začleněna pod město Litovel. Od roku 1990 je obec opět samostatnou, bez Tří Dvorů. Zástavba na území dnešní CHKO se rozšířila až v pozdějším období. Vývoj počtu obyvatel a domů: 1869: 621obyvatel / 92 domů, 1930: 693 obyvatel / 101 domů, 1950: 859 obyvatel / 208 domů, 2001: 1314 obyvatel / 339 domy, 2011: 1437obyvatel/ 385 domů Na území CHKO se nachází pouze JZ segment sídla, mezi komunikací Vítězná II/449 a Třebízkého (ve směru na Nový Dvůr), z hlediska urbanistického vývoje těchto sídel není určující. Pozn. níže vyznačeno šrafovou.					
					
Ortofotomapa cuzk.cz			Stabilní katastr		
Hlavní hodnotící kritéria					Hodnocení
Krajinný rámec sídla	Kvalita krajinného rámce	Krajinný rámec v bezprostřední blízkosti lokality je podstatně dochován. Základní členění zemědělských pozemků v otevřené poloze okraje sídla, negativně ovlivněn regulací trasy toku v úseku kolem Červenky. Z pohledu ochrany přírodních a kulturních hodnot CHKO je však území dokladem zemědělsky obhospodařované krajiny, která je nedílnou součástí kulturně historických hodnot území Moravské delty.			+
	Vizuální projev sídla	Segment v rovinaté poloze se uplatňuje pouze v dílčích pohledech, výšková hladina zástavby a zahrady se záhumenky, proluky , nehodnoceno			
	Zasazení sídla	Neodpovídá historickému kontextu, přesto nepůsobí rušivě			
Urbanistická struktura	Půdorys sídla	Zástavba nenavazuje na historickou sturkutru zástavby doloženou z map císařských otisků, jedná se o novodobou zástavbu bez záměrné urbanistické struktury.			
	Prostorové uspořádání sídla	Zástavba zejm průběžně podél hl. komunikace i komunikací vedlejších, v J části zemědělský areál, nehodnoceno			
Zástavba	Charakter zástavby	Venkovská jednopodlažní s obytným podkrovím a sedlovou střechou, dvoupodlažní vilová s rovnou střechou			0
	Měřítko zástavby	Měřítko venkovské zástavby 1- 2 podlažních objektů je poměrně zachovalé			

	Architektonická kvalita objektů	Objekty bez architektonické kvality	0
Zeleň, veřejná prostranství	Podíl vzrostlé zeleně v sídle	Zeleň zahrad v zadním traktu pozemků	0
	Charakteristické nezastavěné plochy	nehodnoceno	
	Zeleň na okraji sídla	Doprovodná zeleň Čerlinky, zahrady	+
Doplňující hodnotící kritéria			
Krajinný rámec	Pozitivní	Komponované části	NE
		Historické členění krajiny	NE
		Přítomnost krajinné památkové zóny	NE
		Přírodní dominanta	NE
		Přítomnost ZCHÚ (maloplošných)	NE
	Negativní	Rušivé dominanty	NE
		Snížení přírodní a estetické hodnoty	NE
	Komentář:		
Sídlo	Pozitivní	Cenná urbanistická struktura	NE
		Přítomnost památkových zón či rezervací	NE
		Kulturní památky (KP, NKP)	NE
		Přítomnost přírodních prvků akcentující obraz sídla	NE
		Kulturní dominanta	NE
		Ikonické panorama/silueta	NE
	Negativní	Rušivé objekty	NE
		Rušivé dominanty	NE
		Rušivá veřejná prostranství	NE
		Zanedbanost (ploch, staveb...)	NE
	Komentář:		
Celkové zhodnocení: Okrajová část Červenky na území CHKO nevyniká kulturně historickými hodnotami zástavby a krajinného rámce.			

Cíl(e) ochrany:
Chránit dochovaný charakter krajinné mozaiky zemědělských pozemků členěných drobnými vodními toky s doprovodnou zelení a přírodní hodnoty krajiny suchozemské delty Moravy na území CHKO
Podmínky ochrany:
• Chránit otevřenost pohledů z komponované osy komunikace od Nového Dvora Červenka na členité okraje lesních porostů a liniovou zeleň meandrů Moravy • Zachovat lokalitu hájovny ve stávajícím rozsahu, bez návaznosti na sídlo • Zachovat výškovou hladinu zástavby a přechodovou zeleň zahrad
Ochranná doporučení:
• Revitalizovat regulovanou část toku Čerlinky do trasy doložené na ortofoto snímcích z roku 1937 • Nerozšiřovat zástavbu v tomto segmentu s ohledem na ochranu historicky doloženého lesozemědělského charakteru území a přírodní hodnoty Čerlinky • Podporovat rozvoj /obnovu sadů a záhumeních zahrad



Pohled na okrajovou část Červenky (příjezd od Nového Dvora). Výšková hladina venkovské zástavby zachována, výrazně se projevuje zeleň zahrad a záhumenků. V současnosti cyklotrasa podél silnice



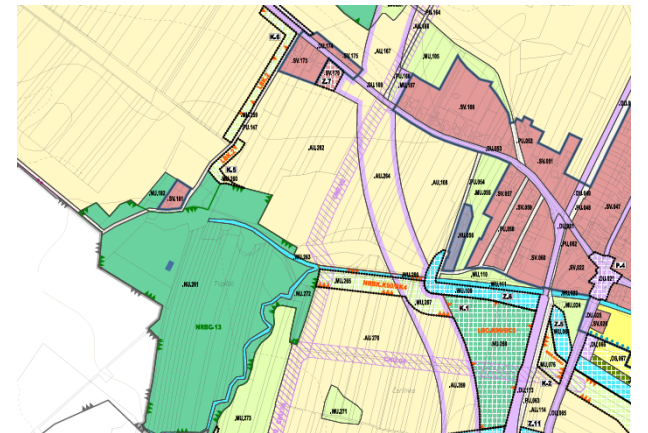
Objekt hájovny v odloučené enklávě SZ od okraje Červenky. Objekt byl rekonstruován a nedochoval se architektonický výraz staveb, cenná spíše poloha sadu na příjezdové cestě



Zástavba v okrajové části Červenky, zemědělský areál na okraji obce



Původní trasa toku Čerlinky z ortofoto 1937 (cuzk.cz) s potenciálem revitalizace



ÚP 2024 výřez – hájovna, jen 1 RD rozšíření v proluce zástavby, ochrana lesozemědělské krajiny většího měřítka a komponované osy Nový Dvůr - Litovel

Obec:	Litovel	Katastr:	Tři Dvory u Litovle	Kategorie:	-
S/C4/2	TŘI DVORY (OKRAJOVÁ ČÁST) (Dreyhöfen)				
Poloha:	KC/C	KP/C4			
Historická charakteristika:					
Vznik obce spadá do období Německé kolonizace na konci 13. století- Až do roku 1850 byly Tři Dvory poddanskou obcí města Litovle. Svůj název obec získala od pospolitosti tři selských dvorů. Jádro vesnice tvoří průjezdná náves s velkou čtvercovou kapli. Zástavba lemující náves je tvořena jak přízemními tak i patrovými zděnými objekty se štítovou i okapovou orientací. Hodnotná z památkového hlediska je barokní kaple sv. Floriána z roku 1774 a smírčí kříž ze 16. století. Klouda: Tři Dvory jako německá ves vznikly po r. 1291 kolonizační činností města Litovle, na jehož panství setrvaly jako poddanská ves až do roku 1850. Vývoj počtu obyvatel a domů: 1869: 307obyvatel / 37domů, 1930: 367 obyvatel / 69 domů, 1950: 312 obyvatel / 79 domů, 2001: 268 obyvatel / 88 domy, 2011: 219obyvatel/ 92 domů V CHKO se nachází jižní část sídla pod komunikaci II/447. Pozn. níže vyznačeno šrafovou.					
					
Ortofotomapa zuzk.cz - vyměnit!			Stabilní katastr (1834)		
Hlavní hodnotící kritéria					Hodnocení
Krajinný rámec sídla	Kvalita krajinného rámce	Historicky zemědělsky obhospodařované rovinaté pozemky, jižně drobné pastviny, meandry Třídvorky na okraji Dolního lesa. Ty se dochovaly (cenné), jsou však ovlivněny zahrádkářskou kolonií z 80. let v těsné blízkosti.			+
	Vizuální projev sídla	Vizuální uplatnění obytné zástavby sídla je nízké, v rovinném terénu limitované nejbližšími překážkami. Vizuální projev významně ovlivňují výrobní areály v poloze mimo CHKO.			
	Zasazení sídla	Zasazení historického sídla do zemědělské krajiny v pohledové vzdálenosti od celku Dolního lesa se rozvojem zástavby na území CHKO pozměnilo.			
Urbanistická struktura	Půdorys sídla	Původně se jednalo o menší kompaktní sídlo při silnici z Litovle do Šternberka, která tvoří hranici CHKO. Jádro vesnice tvořila průjezdná náves s velkou čtvercovou kapli, obklopenou štítově i okapově orientovanými domy, které často spojují vjezdové brány. Typické jsou velké předprostory a neoplocené předzahrádky. Novější zástavba tyto znaky nerespektuje. Na území CHKO se nachází jižní část sídla, která nevychází z historické urbanistické struktury. Vyjma skupiny usedlostí u smírčího kříže, které již byly přestavěny. Novější zástavba plošným uspořádáním podél geometricky členěných komunikací a nejednotným odstupem od hlavní silnice			-

		narušila celistvost sídla. Postupně se však rozšiřuje až k hranici Dolního lesa. S negativním vlivem na okraj lesa a polohu nivy toku.	
	Prostorové uspořádání sídla	Uspořádání ulic v jižní části kolmo na hlavní komunikaci je prodloužením vedlejších ulic historického sídla, uliční a stavební čára je respektována, proporce pozemků a staveb se proměnily	
Zástavba	Charakter zástavby	Historická zástavba kolem průjezdné návsi (mimo CHKO) je tvořena jak přízemními, tak patrovými zděnými objekty se štítovou i okapovou orientací, spojenými branami či zíd-kami, charakteristické jsou neoplocené předzahrádky. Zástavba v CHKO tyto parametry nerespektuje, novostavby mají příměstský charakter odlišných proporcí a výrazu.	-
	Měřítko zástavby	Postupně se zvětšuje, mění se proporce. Výšková hladina na území CHKO odpovídá až dvoupodlažní zástavbě s podkrovím. Prostorové uspořádání nemá historický kontext.	0/-
	Architektonická kvalita objektů	Bez architektonické kvality a historického kontextu.	
Zeleň, veřejná prostranství	Podíl vzrostlé zeleně v sídle	Výrazněji kolem areálu hřiště.	+
	Charakteristické nezastavěné plochy	Občanská vybavenost – sportovní areál fotbalového hřiště	
	Zeleň na okraji sídla	Zahrádkářská kolonie, pastviny, členitý okraj lesa .	+
Doplňující hodnotící kritéria			
Krajinný rámec	Pozitivní	Komponované části	NE
		Historické členění krajiny	NE
		Přítomnost krajinné památkové zóny	NE
		Přírodní dominanta	NE
		Přítomnost ZCHÚ (maloplošných)	ANO
	Negativní	Rušivé dominanty	NE
		Snížení přírodní a estetické hodnoty	ANO
	Komentář: PR Litovelské luhy a EVL Litovelské Pomoraví a PO Litovelské Pomoraví. Pokračující zástavba až k okrajům lesa a přirozeným meandrům Třídvorky, zahrádkářská kolonie v těsné blízkosti meandrů		
Sídlo	Pozitivní	Cenná urbanistická struktura	NE
		Přítomnost památkových zón či rezervací	NE
		Kulturní památky (KP, NKP)	NE
		Přítomnost přírodních prvků akcentující obraz sídla	ANO
		Kulturní dominanta	NE
		Ikonické panorama/silueta	NE
	Negativní	Rušivé objekty	ANO
		Rušivé dominanty	NE
		Rušivá veřejná prostranství	NE
		Zanedbanost (ploch, staveb...)	NE
	Komentář: Zástavba příměstského charakteru v těsné blízkosti přírodních (PR Litovelské luhy) a estetických hodnot CHKO působí rušivě, byť pouze z blízkých pohledů uvnitř sídla, z dálkových pohledů se promítá výrobní areál SZ části sídla (mimo CHKO). Pozn. Navíc dochází k faktickému narušení přírodních procesů.		

Celkové zhodnocení:
Část sídla na území CHKO nemá urbanistickou hodnotu ani architektonickou kvalitu s historickým kontextem. Zástavba se postupně rozšiřuje k členitým okrajům lesa a meandrům Třídvorky a narušuje tak přírodně estetické hodnoty chráněného území.

Cíl(e) ochrany:
Akcentovat ochranu dochovaných přírodních hodnot toku a doprovodné zeleně a historicky doložitelné navazující plochy polí.
Podmínky ochrany:
• Chránit přirozené meandry Třídvorky a její nivu před rozvojem zástavby • Nerozvíjet zahrádkářskou kolonii z 80 . let v těsné blízkosti přirozených meandrů toku
Ochranná doporučení:
• Doporučení v lokalitě upřednostnit ochranu přírodních hodnot meandrů Třídvorky, nivy, navazujících zemědělských pozemků • V rámci změny ÚPD požadovat vyloučení zastavitelných ploch z území CHKO, z důvodu ochrany zejm. původní trasy toku a nivy Třídvorky, přilehlých polí a luk s historickým kontextem. Na území CHKO není žádoucí zástavbou narušovat předmět ochrany CHKO. Navíc je zástavba navržena do záplavového území a to i přes rozvojový potenciál obce mimo CHKO. • Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující charakter, hmotu a proporce venkovské zástavby • Doporučení ozelenění výrobního areálu a hlavní komunikace II/444 stanovištně odpovídajícími dřevinami



Intenzivní rozvoj sídla až do poloh s přírodními hodnotami CHKO. Charakter zástavby se mění z venkovské na příměstskou (hmoty, proporce, oplocení, střechy, detaily)



Nová zástavba na území CHKO v těsné blízkosti Třídvorky neopovídá parametrům zástavby venkovského sídla na okraji obcí



Zahrádkářská kolonie dosahuje až těsného okraje lesa s meandry Třídvorky, v popředí pozemky jezdeckého oddílu a část navazujících pastvin



Bezprostřední blízkost zahrad i zástavby narušuje přírodní a estetické hodnoty chráněných meandrů Moravy a navazujících luk v místě Třídvorky



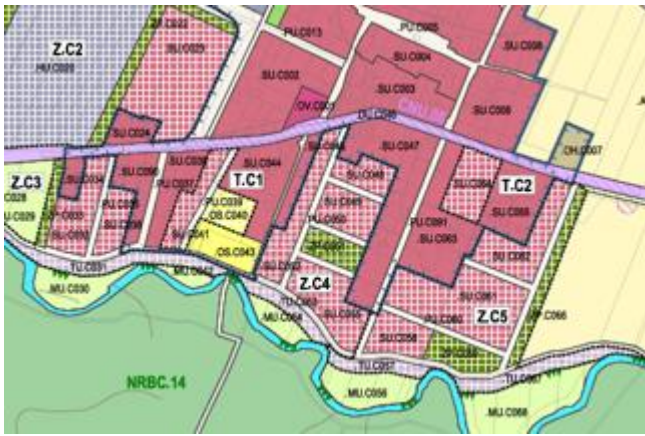
Již záplavové území Q5 zasahuje pozemky určené k zástavbě i pozemky zastavěné. Nová zástavba zhorší stávající stav



Trasa toku a navazujících pozemků, trasa komunikace z mapy II. vojenského mapování se v podstatě dochovala



Požadavek na zastavení zástavby na pozemcích v blízkosti meandrů Třídvorky, z hlediska ochrany přírodních akrajinářských hodnot, chráněných v CHKO . Riziko záplav



Návrh ÚP 2025, Litovel – nadměrný návrh rozvojových ploch směrem k meandrům Třídvorky (EVL, PO, PP) a k okrajům Dolního lesa NRBC ÚSES, návrh maximálně vytěžuje nezastavěné území bez ohledu na zájmy ochrany přírody a krajiny na území CHKO. Silně doporučujeme změnu ÚP z důvodu ochrany zákonných limitů a hodnot

Obec:	Litovel	Katastr:	Unčovice	Katego- rie:	-
S/C5/1	BŘEZOVÉ (OKRAJOVÁ ČÁST) (Breze)				
Poloha:	KC/C	KP/C5			
Historická charakteristika:					
Obec leží v okrajové poloze CHKO. První zmínka pochází roku 1397 kdy je zde uváděn také mlýn, bývala součástí Unčovického panství. Na návsi stojí kaple z roku 1934 a kříž z konce 18. století. Pro rozvoj obce i okolí se stala důležitou výstavba Rolnické elektrárny na začátku 20. století. V současnosti je obec známá velkou bažantnicí zřízenou ve 2. polo- vině 20. století. Zástavba uspořádaná kolem návsi má rozvolněný charakter. Zděné patrové objekty jsou mnohdy vzá- jemně propojeny vjezdovou branou s rovným nadpražím. Na okraji vesnice stojí bývalý vodní mlýn, který byl roku 1906 přestavěn na první rolnickou družstevní elektrárnu na Moravě. Vývoj počtu obyvatel a domů: 1869: 276obyvatel / 38domů, 1930: 260 obyvatel / 55 domů, 1950: 208 obyvatel / 63 domů, 2001: 162 obyvatelé / 60 domy, 2011: 186 obyvatel/ 60 domů Do CHKO náleží pouze okrajová severní část sídla na levém břehu Mlýnského potoka. Pozn. níže vyznačeno šrafovou.					
					
Ortofotomapa zuzk.cz			Stabilní katastr (1834)		
Hlavní hodnotící kritéria					Hodnocení
Krajinný rámec sídla	Kvalita krajinného rámce	Historicky dochovaná působivá luční enkláva za Malou vo- dou (Mlýnským potokem) , ohraničená členitými okraji lesa, s dochovanou trasou cesty v ose enklávy.			+
	Vizuální projev sídla	Vizuálně se uplatňuje prostor enklávy až před vstupem do enklávy. V dálkových pohledech se neuplatňuje.			+
	Zasazení sídla	Okraj sídla v luční enklávě ohraničené smíšených lesním po- rostem a doprovodnou zelení Moravy působí harmonickým dojemem.			+
Urbanistická struktura	Půdorys sídla	5 objektů se štítovou orientací uspořádaných podél cesty ve V části enklávy, západně bývalá hájovna obklopená zahra- dami			+
	Prostorové uspořádání sídla	nehodnoceno			
Zástavba	Charakter zástavby	Dochovaný charakter venkovské zástavby, průhledné oplo- cení a zahrady v prolukách mezi objekty			+
	Měřítko zástavby	Dochované, harmonické.			+
	Architektonická kvalita objektů	Díky přestavbám spíše běžná			+
	Podíl vzrostlé zeleně v sídle	Zeleň zahrad, sadů i v proluce mezi pozemky zástavby.			+

Zeleň, veřejná prostranství	Charakteristické nezastavěné plochy	nehodnoceno	
	Zeleň na okraji sídla	ohraničení lesním porostem, doprovodná zeleň Moravy	+
Doplňující hodnotící kritéria			
Krajinný rámec	Pozitivní	Komponované části	NE
		Historické členění krajiny	ANO
		Přítomnost krajinné památkové zóny	NE
		Přírodní dominanta	NE
		Přítomnost ZCHÚ (maloplošných)	ANO
	Negativní	Rušivé dominanty	NE
		Snížení přírodní a estetické hodnoty	NE
	Komentář: NPR Ramena řeky Moravy, okraj PO a EVL Litovelské Pomoraví		
Sídlo	Pozitivní	Cenná urbanistická struktura	NE
		Přítomnost památkových zón či rezervací	NE
		Kulturní památky (KP, NKP)	NE
		Přítomnost přírodních prvků akcentující obraz sídla	ANO
		Kulturní dominanta	NE
		Ikonické panorama/silueta	NE
	Negativní	Rušivé objekty	NE
		Rušivé dominanty	NE
		Rušivá veřejná prostranství	NE
		Zanedbanost (ploch, staveb...)	NE
	Komentář: Cennost dochované struktury krajiny z pol. 19. století. KP mimo CHKO (kaple sv. Floriána, smírčí kříž; před č. p. 36 a naproti č. p. 69).		
Celkové zhodnocení: S okrajová část Březové je krajinářsky cenným menším uzavřeným prostorem s historicky doloženým charakterem mozaiky a poměrně dochovanými objekty hájovny a rodinných domů s plochami zahrad bez rušivých detailů.			

Cíl(e) ochrany:
Zachovat historicky dochovaný charakter uzavřené enklávy
Podmínky ochrany:
- Zachovat charakter pozemků a uzavřenost enklávy - Nerozšiřovat zástavbu v severní části sídla na levém břehu Mlýnského potoka - Zachovat plochy zahrad v prolukách s průhledným charakterem oplocení - Zachovat pohledovou osu na kapli sv. Cyrila a Metoděje - Při realizaci přestaveb dbát základních architektonických pravidel či forem venkovské zástavby – sedlová střecha, obdélný půdorys, orientace, podlažnost/výšková hladina, použití materiálu, barevnost;
Ochranná doporučení:
Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys přede- vším starší obytné zástavby)



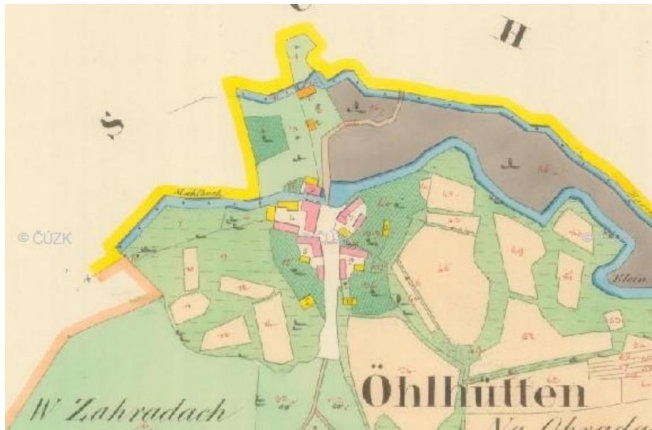
Pohled z JV okraje enklávy – patrná štítová orientace jednopatrových objektů a ojedinělá uzavřenost větší enklávy luk s dochovaným historicky doložitelným ohraničením lesa. V pozadí objekt lesní správy



Lesy ohraničená enkláva na území CHKO je od Březové oddělena Malou vodou, pohledová osa na kapli sv. Cyrila a Metoděje



Samostatný objekt Lesní správy Březové obklopen zahradami

Obec:	Náklo	Katastr:	Lhota nad Moravou	Kategorie:	-
S/C5/2	LHOTA NAD MORAVOU (OKRAJOVÁ ČÁST) (Ohlhütten)				
Poloha:	KC/C	KP/C5	LSH/C5/1		
Historická charakteristika:					
Vesnice drobného měřítka, vzniklá kolonizační činností kláštera Hradiska, byla prvně zmiňována kolem roku 1606. Zdejší mlýn je však uváděn již koncem 15. století. Součástí majetku kláštera byla Lhota nad Moravou až do roku 1850. Jádrem vesnice tvoří rozlehlá náves s poměrně různorodou zástavbou. Objekty netvoří kompaktní frontu, ale jsou vzájemně propojeny zahradami. Původní hmotové členění je zachováno. Charakter vesnice dotváří dřevěná zvonice z 1. poloviny 19. století, dřevěný kříž a zděná boží muka. Vývoj počtu obyvatel a domů: 1869: 158obyvatel / 18 domů, 1930: 260 obyvatel / 44 domů, 1950: 184 obyvatel /49 domů, 2001: 165 obyvatel / 42 domy, 2011: 165 obyvatel/ 46 domů Na území CHKO se nachází pouze severní okrajová část obce vedená po trase náhonu Mlýnského potoka nivy meandrujícího toku. Pozn. níže vyznačeno šrafovou.					
					
Ortofotomapa cuzk.cz			Stabilní katastr (1834)		
Hlavní hodnotící kritéria					Hodnocení
Krajinný rámec sídla	Kvalita krajinného rámce	Je patrné, že hranice CHKO je vedena na okraji obce za účelem ochrany meandrů a nivních poloh ramen Moravy			+
	Vizuální projev sídla	Část zástavby na území CHKO se projevuje pouze v blízkých dílčích pohledech, v rovinatém terénu omezené přítomností nejbližší vzrostlé zeleně			
	Zasazení sídla	Zapojení okraje sídla do polohy lužních lesů , meandrů Malé vody působí harmonicky			+
Urbanistická struktura	Půdorys sídla	nehodnoceno			
	Prostorové uspořádání sídla	nehodnoceno			
Zástavba	Charakter zástavby	Objekty výrobního areálu ohraničeného zelení, 2 usedlosti s historickým kontextem			
	Měřítko zástavby	U obytných objektů dochované, výrobní areál měřítko přesahuje			
	Architektonická kvalita objektů	nehodnoceno			
	Podíl vzrostlé zeleně v sídle	Výrazný podíl zeleně zahrad, sadu			+

Zeleň, veřejná prostranství	Charakteristické neza- stavěné plochy	nehodnoceno	
	Zeleň na okraji sídla	Liniová zeleň meandrů Mlýnského potoka a Svodnice	+
Doplňující hodnotící kritéria			
Krajinný rámec	Pozitivní	Komponované části	NE
		Historické členění krajiny	ANO
		Přítomnost krajinné památkové zóny	NE
		Přírodní dominanta	NE
		Přítomnost ZCHÚ (maloplošných)	ANO
	Negativní	Rušivé dominanty	NE
		Snížení přírodní a estetické hodnoty	NE
	Komentář: EVL a PO Litovelské Pomoraví, NPR Ramena řeky Moravy		
Sídlo	Pozitivní	Cenná urbanistická struktura	NE
		Přítomnost památkových zón či rezervací	NE
		Kulturní památky (KP, NKP)	NE
		Přítomnost přírodních prvků akcentující obraz sídla	ANO
		Kulturní dominanta	NE
		Ikonické panorama/silueta	NE
	Negativní	Rušivé objekty	ANO
		Rušivé dominanty	NE
		Rušivá veřejná prostranství	NE
		Zanedbanost (ploch, staveb...)	NE
Komentář: KP pouze zvonice mimo CHKO; zachovány meandry Malé vody s členitým okrajem lesa, segment obytné zástavby se zadními zahradami; rušivé (omezeně) působí vstupní část výrobního areálu			
Celkové zhodnocení: Hlavní hodnotou lokality jsou přírodní hodnoty meandrů Moravy. Výrobní areál (dřevozpracující) plošně mnohonásobně přesahuje historickou rozlohu mlýna. Výhodou je jeho ohraničení vzrostlou zelení a nepřístupnost. Dvě rekonstruované hospodářské usedlosti zachovávají parametry venkovské zástavby			

Cíl(e) ochrany:
Akcentovat ochranu dochované krajinné mozaiky - přírodních hodnot toku a doprovodné zeleně i historicky doložitelných zemědělských pozemků.
Podmínky ochrany:
- Chránit přírodní a estetické hodnoty citlivého území přírodních meandrů ramen Moravy v blízkosti rekreačně využívaného jezera Náklo (v těsné blízkosti, riziko narušení) - Nerozšiřovat zástavbu v těsné blízkosti hranice CHKO, na pravé straně cyklostezky NS Litovelské luhy
Ochranná doporučení:
Podporovat výsadbu stanovištně odpovídajících dřevin



Pohled ze S části obce na hraniční pozemky CHKO - západně hranice prochází výrobním areálem podél koryta náhonu, úsekem komunikace III/44620, kolem J cípu p. č. 206/3, dále na cyklotrasu, resp. NS Litovelské Luhy. S ohledem na kontext přírodních hodnot Mlýnského potoka a Svodnice (meandry, nivní porosty, niva) není další rozvoj území možný



Okraj CHKO s okrajem lužních porostů ramen Moravy, NS Litovelské luhy/Cyklo Moravská stezka, v pozadí ČOV. Přestože z archivních map lze doložit až další úsek této cesty podél luhů, s ohledem na přírodní hodnoty a charakter území je vhodné vedlejší komunikace zachovávat s nepevnými povrchy, jako součást obnovy historických sturktur krajiny



ÚP 2021, území obce v CHKO je stabilizované, bez dalšího rozvoje. S ohledem na přírodní a estetické hodnoty toků Mlýnské vody a Svodnice, nivy a lužní porosty je tento stav žádoucí zachovat

Obec:	Příkazy	Katastr:	Hynkov	Kategorie:	-
S/C5/3	HYNKOV (OKRAJOVÁ ČÁST) (Hinkau)				
Poloha:	KC/C	KP/C5	LSH/C5/1		
Historická charakteristika:					
Vesnice Hynkov ležící na okraji CHKO má drobné měřítko. Ves prvně zmiňovaná roku 1437 v souvislosti se změnou majitele zdejšího mlýna. Až do roku 1579 byl Hynkov v držení šlechticů, kteří jej prodali městu Olomouci, v jejímž majetku byl až do roku 1848. Obživu zde v minulosti také obstarával rybolov a práce v lesích. V obci se nachází rozlehlá bažantnice. Vývoj počtu obyvatel a domů: 1869: 261 obyvatel / 39domů, 1930: 405 obyvatel / 82 domů, 1950: 340obyvatel /100 domů, 2001: 257 obyvatelé / 95 domy Na území CHKO se nachází S okraj obce s areálem mlýna a S část zástavby obce v historicky doložené části po návěs se zvonicí z r. 1931. Pozn. níže vyznačeno šrafov.					
					
Ortofotomapa zuzk.cz			Stabilní katastr (1834)		
Hlavní hodnotící kritéria					Hodnocení
Krajinný rámec sídla	Kvalita krajinného rámce	Krajinný rámec tvoří částečně historicky doložitelná krajinná mozaika - okraj lužního lesa (Pustý les) vázaného na meandry Střední Moravy a Moravy, plochy polí , doprovodná zeleň Mlýnského potoka a plochy zahrad zejm. v SZ okraji sídla. Bezprostřední blízkost PR Kenický a NPR Ramena řeky Moravy.			+
	Vizuální projev sídla	Sídlo se uplatňuje zejm. z otevřených poloh zemědělské krajiny v Z a V části rámce. Zde se promítá i okraj nové zástavby bez charakteristické zeleně zahrad na přechodu do volné krajiny. Z jižních poloh je projev sídla omezen doprovodnou zelení regulovaných koryt. Výšková hladina venkovské zástavby se sedlovými střechami je zachována, dominantou je areál mlýna.			+
	Zasazení sídla	S ohledem na převážně zachovanou krajinnou mozaiku , kompaktní strukturu sídla s bohatou přechodovou zelení zahrad a záhumenků působí sídlo v krajině harmonicky.			+
Urbanistická struktura	Půdorys sídla	Původně se jednalo o menší sídlo s rozvolněnou zástavbou kolem nepravidelné návsi se zvoničkou a hasičskou zbrojnicí. Řada podélně orientovaných tradičních objektů s charakteristickými předprostory je rozložena při vjezdu do obce, uspořádána kolem trojúhelného prostoru návsi. Urbanistická struktura na území CHKO se podstatně dochovala,			+/0

		i přes novou zástavbu ve vedlejších ulicích. Zásadní je zachovat charakteristické plochy velkých předprostorů zahrad a záhumenků.	
	Prostorové uspořádání sídla	Prostorové uspořádání původně návěsní vidlicové vsi se dochovalo ve vnitřní části obce (dle map císařských otisků), s výraznými prolukami a předprostory zahrad a sadů, s pozdějšími dostavbami proluk. Východně pak dochází na přelomu 80. a 90. let k dostavbě vedlejší ulice, která. dnes tvoří okraj zástavby.	+
Zástavba	Charakter zástavby	Podstatně dochovaný charakter zástavby, okapové i štítové uspořádání až dvoupodlažích objektů se sedlovými střechami podél komunikací.	+
	Měřítko zástavby	Měřítko jedno až dvoupodlažních objektů převážně obdélníkového půdorysu se dochovalo.	+
	Architektonická kvalita objektů	Dochovaný objekt mlýna a charakteristická zástavba	+/0
Zeleň, veřejná prostranství	Podíl vzrostlé zeleně v sídle	Výrazný podíl předprostorů, zahrad, proluk a záhumenků	+
	Charakteristické nezastavěné plochy	Prostor návsi, volné předprostory zástavby, vodácké tábořiště ohraničené vzrostlou zelení v ohraničení Mlýnským náhonem a Mlýnským potokem,	+
	Zeleň na okraji sídla	Záhumenky, zahrady, liniová zeleň mlýnského potoka, okraj lužního lesa	+
Doplňující hodnotící kritéria			
Krajinný rámec	Pozitivní	Komponované části	NE
		Historické členění krajiny	NE
		Přítomnost krajinné památkové zóny	NE
		Přírodní dominanta	NE
		Přítomnost ZCHÚ (maloplošných)	ANO
	Negativní	Rušivé dominanty	NE
		Snížení přírodní a estetické hodnoty	NE
Komentář: PR Kenický a NPR Ramena řeky Moravy			
Sídlo	Pozitivní	Cenná urbanistická struktura	ANO
		Přítomnost památkových zón či rezervací	NE
		Kulturní památky (KP, NKP)	NE
		Přítomnost přírodních prvků akcentující obraz sídla	ANO
		Kulturní dominanta	ANO
		Ikonické panorama/silueta	NE
	Negativní	Rušivé objekty	NE
		Rušivé dominanty	NE
		Rušivá veřejná prostranství	NE
		Zanedbanost (ploch, staveb...)	NE
Komentář: zejm. v otevřeném prostoru kolem trojúhelníkové návsi souvislá zástavba tradičních patrových hospodářských domů s vjezdovými branami, zvonička z pol. 19. stol. s křížem není KP , PR Kenický a NPR Ramena řeky Moravy, dominanta hl. objektu mlýna			
Celkové zhodnocení:			
Část sídla na území CHKO vyniká cenným krajinným rámcem lužního lesa ramen delty Moravy, který je zásadní chráněnou hodnotou území. Zejm. v otevřeném prostoru kolem trojúhelníkové návsi se zvoničkou a hasičskou zbrojnicí se			

nachází souvislá zástavba tradičních patrových hospodářských domů s vjezdovými branami, dominantou je čtyřpatrový objekt mlýna pův. z 15. století hl. objektu mlýna, patrný ze vzdálenějších pohledů. Charakter areálu je žádoucí zachovat.

Cíl(e) ochrany:

- Důsledně chránit cenné přírodní partie lužního lesa vázané na ramena delty Moravy a bránit zástavbě a intenzivnímu rekreačnímu využití okrajové části CHKO

Podmínky ochrany:

- Chránit areál objektu mlýna před dostavbami a přestavbami narušujícími dochovaný charakter a architektonický výraz objektů mlýna
- Nerozšiřovat zástavbu na území CHKO (cenné přírodní a estetické hodnoty vázané na deltu Moravy, dochovaná část obce, riziko záplav), vč. individuální rekreace
- Nepovolovat terénní úpravy a změnu využití pozemků na území CHKO.
- Chránit charakter venkovské zástavby jedno až dvoupodlažních objektů se sedlovými střechami, neoplocenými předprostory, průhledným či zděným oplocením a velkými plochami zadních zahrad a záhumenků.
- Chránit přechodovou zeleň sídla do krajiny, doprovodnou zeleň vedlejších cest
- Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys především starší obytné zástavby)

Ochranná doporučení:

- Posílit zeleň v okrajových partiích sídla zejm. u nové zástavby.
- U selských hrází udržet charakteristické zatravněné svahy. Využití pro pěší a cyklostezky pouze při zachování nepevných povrchů, preference přírodě blízkých povrchů.



Dochovaná urbanistická struktura a charakter zástavby na vstupu do CHKO (prostor návsi, okapové uspořádání dvoupodlažních objektů, sedlové střechy, zahrady v prolukách)



Dochovaný areál mlýna, původně z pol. 15. století u Střední Moravy



Vodácké tábořiště Hynkov v těsné blízkosti mlýna. Vhodné udržet extenzivní charakter rekreačního využití území bez plošného rozvoje



Objekty si zachovávají charakter zástavby venkovského sídla, zatravněné předprostory, jedno až dvoupodlažní, I a L půdorys, okapová orientace, sedlové střechy, průhledné a zděné oplocení



ÚP Příkazy 2023 – v JV části návrh Z14: rozšíření zástavby u jednostranně obestavěné komunikace. Pro zachování charakteru venkovského sídla je legitimní požadovat plochy zahrad a/či výsadbu přechodové zeleně do krajiny ze stanovištně odpovídajících dřevin

Obec:	Pňovice	Katastr:	Pňovice	Kategorie:	-
S/C5/4	PŇOVICE (OKRAJOVÁ ČÁST) (Knibitz)				
Poloha:	KC/C	KP/C5			
Historická charakteristika:					
Území bylo pravděpodobně osídleno již v neolitu. První písemná zmínka o území obce pochází z roku 1249, týká se středověké tvrzi - sídle vladky Oneše z Pňovic. Ve 14. stol. patřila obec k majetku pánů ze Sovince. Dominantou malebné historické návsi s tiše plynoucí řekou Oskavou je klasicistní kostel sv. Václava z roku 1771 s nedalekou starobylou farou (1773).					
Vývoj počtu obyvatel a domů: 1869: 811 obyvatel / 97domů, 1930: 872 obyvatel / 160 domů, 1950: 779obyvatel /188domů, 2001: 827 obyvatel / 235domy, 2011: 841 obyvatel / 255 domy					
Na území CHKO se nachází jižní cíp zástavby pod komunikacemi II/ 447 a II/446 bez historického kontextu.					
Pozn. níže vyznačeno šrafovou.					
					
Ortofotomapa cuzk.cz			Stabilní katastr (1834)		
Hlavní hodnotící kritéria					Hodnocení
Krajinný rámec sídla	Kvalita krajinného rámce	Kvalita krajinného rámce je dána otevřenou polohou dochovaných celků podmáčených luk a pouze částečně dochovaným členitým okrajem lužního lesa ovlivněným regulací potoka Kobylník.			+
	Vizuální projev sídla	Zástavba se projevuje poměrně kompaktně, s nenarušenou výškovou hladinou. Přechodová zeleň zahrad již není významným znakem okraje sídla.			0
	Zasazení sídla	V zemědělské rovinaté části bez narušení.			0
Urbanistická struktura	Půdorys sídla	Na území CHKO se zástavba v J části sídla rozrostla mimo historicky dochovanou strukturu Pňovic již před 2. sv. válkou, zástavba pokračuje v 50. letech a dále pak po vyhlášení CHKO v roce 1990. Půdorysné uspořádání je bez historického kontextu.			-
	Prostorové uspořádání sídla	nehodnoceno			
Zástavba	Charakter zástavby	Převážně nízkopodlažní, se sedlovými střechami, okapově orientované, přední zahrady ve starší zástavbě, oplocení ok – průhledné, dřevěné, měřítko ok, plochy zahrad a sadů			+/0
	Měřítko zástavby	Jednopodlažní zástavba se sedlovými střechami zachovává, či se nevymyká venkovské zástavbě sídla.			+
	Architektonická kvalita objektů	nehodnoceno			

Zeleň, veřejná prostranství	Podíl vzrostlé zeleně v sídle	S ohledem na menší velikost parcel u nové zástavby podíl sídlení zeleně klesá.	0
	Charakteristické nezastavěné plochy	nehodnoceno	
	Zeleň na okraji sídla	U nové zástavby bez zahrad a záhumenků v zadním traktu pozemků podíl sídlení zeleně klesá.	0
Doplňující hodnotící kritéria			
Krajinný rámec	Pozitivní	Komponované části	NE
		Historické členění krajiny	NE
		Přítomnost krajinné památkové zóny	NE
		Přírodní dominanta	NE
		Přítomnost ZCHÚ (maloplošných)	NE
	Negativní	Rušivé dominanty	NE
		Snížení přírodní a estetické hodnoty	NE
	Komentář:		
Sídlo	Pozitivní	Cenná urbanistická struktura	NE
		Přítomnost památkových zón či rezervací	NE
		Kulturní památky (KP, NKP)	NE
		Přítomnost přírodních prvků akcentující obraz sídla	NE
		Kulturní dominanta	NE
		Ikonické panorama/silueta	NE
	Negativní	Rušivé objekty	NE
		Rušivé dominanty	NE
		Rušivá veřejná prostranství	NE
		Zanedbanost (ploch, staveb...)	NE
	Komentář:		
	Celkové zhodnocení: Zástavba na území CHKO nevyniká dochovanými hodnotami z hlediska krajinného rázu. Dalším rozvojem dochází k negativnímu ovlivnění přírodních hodnot chráněných na území CHKO.		
Cíl(e) ochrany:			
Zachovat charakter lesozemědělské krajiny většího měřítka, akcentovat ochranu přírodních hodnot v okrajové části území CHKO.			
Podmínky ochrany:			
• Chránit před dalším rozvojem okrajovou část území CHKO s cennými přírodními hodnotami vázanými na ramena suchozemské delty Moravy • Chránit výškovou hladinu zástavby s charakterem sedlových střech. • Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys především starší obytné zástavby) • Nepovolovat rozvoj zástavby bez návaznosti na stávající sídlo, chránit okraje lesa a okolních pozemků před zástavbou			
Ochranná doporučení:			
• Podporovat realizaci cenné krajinné zeleně s příznivým vizuální uplatněním sídla v krajině • Podporovat revitalizaci toku Kobylník dle historicky doložené trasy a ochranu navazujících pozemků luk			



Pohled na Pňovice, zástavbu na území CHKO. Charakteristické sedlové střechy, výšková hladina bez narušení, zahrady tvoří přechodovou zeleň do krajiny, typickou pro venkovská sídla. Zástavba na území CHKO není historicky dochovanou, jedná se o výstavbu z let.poválečných a zejm. 90., která se neopodstatněně rozvíjí i po vyhlášení CHKO



Pohled na nejstarší část obce s klasicistním kostelem sv. Václava z konce 18. století. Je patrné jak štítové tak okapové uapořádání nízkopodlažních objektů se sedlovými střechami



Charakter starší zástavby okraje Pňovic, z 50. let s těsným uspořádáním okapově orientovaných objektů se sedlovými střechami a charakteristickými předzahrádkami



Současná zástavba respektuje pouze základní parametry - přibližné hmoty objektů, výškovou hladinu zástavby, šikmé, již ne sedlové střechy. Z krajinářského hlediska nejsou dálkové pohledy na siluetu sídla narušeny. Přechodovou zeleň do krajiny je však třeba zachovat – zákl. znak venkovského sídla



Lokalita se včelíny na okraji lesa U Kobylníka. S ohledem na historický kontext, PO a EVL Litovelské Pomoraví, vodní tok a okraj lesa není rozvoj zástavby v tomto území žádoucí



Charakter lesozemědělské krajiny, členité okraje lesních porostů, aleje podél komunikací. Meandry Kobylníku na okraji lesa se nedochovaly, tok byl narovnáán



Výřez ÚP 2023 – vymezení zastavitelných ploch ZO3 a ZO2 na území CHKO není v souladu s historickou sturkturou zástavby a bezúčelně zasahuje do území CHKO, přestože je potenciál rozvoje mimo cenné území

Obec:	Střeň	Katastr:	Střeň	Katego- rie:	B
S/C6/1	STŘEŇ (Schrein)				
Poloha:	KC/C	KP/C6			
Historická charakteristika:					
Střeň je poprvé zmiňována v roce 1249 jako majetek premonstrátského kláštera Hradisko v Olomouci. V roce 1498 se Střeň tehdy řečená Vstržeň dostala do rukou Jana Přovského ze Sovince. Zpět do vlastnictví kláštera Hradisko se Střeň vrací až v průběhu 16. století. K hodnotným stavbám ve vsi náleží kaple Panny Marie z roku 1718, která byla postavena na náklady obce spolu s několika kamennými kříži. Kolem obce jsou tzv. selské protipovodňové hráze. Vývoj počtu obyvatel a domů: 1869: 337obyvatel / 42domů, 1930: 478 obyvatel / 59 domů, 1950: 506 obyvatel /59domů, 2001: 543 obyvatelé / 160domy, 2011: 573 obyvatelé / 174 domy, 2021: 582 obyvatelé / 182 domy					
					
Ortofotomapa cuzk.cz			Stabilní katastr (1834)		
Hlavní hodnotící kritéria					Hodnocení
Krajinný rámec sídla	Kvalita krajinného rámce	Na území CHKO ojedinělý krajinný rámec- téměř souvislé ohraničení rovinaté zemědělské enklávy porosty lužního lesa s meandry, ostrůvky a bočními rameny Moravy (PP V Boukalovém, NPR Ramena řeky Moravy) a Benkovského potoka. Na rozhraní zemědělských a lesních pozemků se dochovaly sypané protipovodňové hráze z 18. století (tzv. selské hráze).			+
	Vizuální projev sídla	Sídlo v rovinaté zemědělské enklávě obklopené okolními lesy se projevuje pouze z dílčích pohledů uvnitř enklávy. Zachovává venkovský charakter sídla, zeleň zahrad, sadů, celkově působí harmonicky.			+
	Zasazení sídla	Zasazení sídla do krajiny je harmonické. Ulicová uspořádání zástavby sídla působí kompaktně s celistvým ohraničením zahrad a záhumenků.			+
Urbanistická struktura	Půdorys sídla	Původní ulicová struktura sídla s úzkou návší se podstatně dochovala. V severní polovině bylo později sídlo rozšířeno především do východní polohy. Podélná návěs s kapličkou je z pohledu dnešní struktury obce ve střední části sídla. Nová zástavba se rozrůstá západně od okraje sídla, trasy komunikací a parcelace se již podobá více charakteru příměstské struktury. Severní okraj tvoří železniční koridor.			+
	Prostorové uspořádání sídla	Jádro vesnice tvoří průběžná návěs s kapličkou, kde je zástavba poměrně kompaktní , tvoří souvislou řadu zeměděl-			+

		ských usedlostí převážně dvoupodlažních, okapově oriento- vaných, směrem k okrajovým částem spíše štítově oriento- vaných. V novější severovýchodní části obce má zástavba více rozvolněný charakter. Nová zástavba v Z okraji za pro- storem obecního úřadu zachovává základní parametry níz- kopodlažní venkovské zástavby.	
Zástavba	Charakter zástavby	V nejstarší části obce je patrné jak štítové, tak okapové uspořádání dvoupodlažních u jednopodlažních objektů se sedlovými střechami. Starší zástavba má charakter uliční fronty okapově orientovaných dvoupodlažních usedlostí, pozdější zástavba charakter jednopodlažních spíše štítově orientovaných objektů a charakteristickými předzahrád- kami. Charakter dotváří zadní zahrady a záhumenky a ob- časné proluky.	+
	Měřítko zástavby	Měřítko zástavby odpovídá venkovské zástavbě.	+
	Architektonická kvalita objektů	K hodnotným stavbám ve vsi náleží kaple Panny Marie z roku 1718, která byla postavena na náklady obce spolu s několika kamennými kříži	+/0
Zeleň, ve- řejná pro- stranství	Podíl vzrostlé zeleně v sídle	Celé sídlo vyniká plochami zahrad, záhumenků, zahradami v prolukách i menšími sady.	+
	Charakteristické neza- stavěné plochy	Prostor návsi v jižní části obce a sportoviště za obecním úřa- dem	0
	Zeleň na okraji sídla	Zeleň zahrad, záhumenků se dochovala v celém okraji sídla až na prostor za bytovými domy pod železnicí a novou zá- stavbu u obecního úřadu.	+
Doplňující hodnotící kritéria			
Krajinný rámec	Pozitivní	Komponované části	NE
		Historické členění krajiny	NE
		Přítomnost krajinné památkové zóny	NE
		Přírodní dominanta	NE
		Přítomnost ZCHÚ (maloplošných)	NE
	Negativní	Rušivé dominanty	NE
		Snížení přírodní a estetické hodnoty	NE
Komentář: PP V Boukalovém, NPR Ramena řeky Moravy, selské hráze z 18. století			
Sídlo	Pozitivní	Cenná urbanistická struktura	ANO
		Přítomnost památkových zón či rezervací	NE
		Kulturní památky (KP, NKP)	NE
		Přítomnost přírodních prvků akcentující obraz sídla	ANO
		Kulturní dominanta	ANO
		Ikonické panorama/silueta	NE
	Negativní	Rušivé objekty	NE
		Rušivé dominanty	NE
		Rušivá veřejná prostranství	NE
		Zanedbanost (ploch, staveb...)	NE
Komentář: cenná urbanistická struktura zemědělských usedlostí kolem prostoru návsi s kaplí sv. Jiří, východně od sídla se nachází zem. areál farmy se vzrostlou zelení bez neg. vizuálního projevu			
Celkové zhodnocení: Ucelené sídlo v lesozemědělské krajině s cennými přírodními hodnotami vázanými na ramena Moravské delty vyniká poměrně dochovanou urbanistickou strukturou a charakterem zástavby nejstarší části obce			

v prostoru kolem návsi. Obec se významně rozrůstá v 2. polovině 20. století. Přesto si dochovalo kompaktní strukturu s uliční zástavbou venkovského sídla a zelení zahrad a záhumenku v okrajové části na přechodu do krajiny.

Cíl(e) ochrany:

- Akcentovat ochranu dochovaných přírodních hodnot toku a doprovodné zeleně a historicky doložitelné navazující plochy polí. Zachovat charakter venkovského sídla

Podmínky ochrany:

- Chránit území obce před dalším plošným rozvojem, s ohledem na zachování harmonického měřítka krajiny – prostor sídla v zemědělské enklávě ohraničené lesním porostem
- Chránit před rozvojem nejcennější jižní část obce s dochovanou urbanistickou strukturou, veřejné prostranství s kaplí Sv. Jiří, plochy původních zahrad (Domovina, Morávka, Dědina),
- Chránit přechod venkovského sídla do krajiny (zeleň zahrad, záhumenků, sadů apod.).
- Chránit základní parametry venkovské zástavby (1- 2 NP, sedlové/šikmé střechy, ve starší části převažující okapová orientace předzahrádky a stavební čára při hl. komunikaci, plochy zahrad, průhledné oplocení)
- Zachovat proluky se zahradami, předprostory a předzahrádky
- Chránit trasy a nezpevněný charakter vedlejších polních cest
- Chránit tělesa selských hrází v dochovaných úsecích

Ochranná doporučení:

- Posílit chybějící zeleň v okrajových partiích sídla , kultivovat zeleň v intravilánu s využitím stanovištně odpovídajících dřevin
- Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys především starší obytné zástavby)
- U selských hrází udržet charakteristické zatravněné svahy. Využití pro pěší a cyklostezky pouze při zachování nezpevněných povrchů, preference přírodě blízkých povrchů.



Obraz sídla v rovinaté enklávě se promítá ze vzdálenějších poloh vedlejších cest



Široký prostor historické návsi uličně založené zástavby obce v pohledu z J okraje ke kapli sv. Jiří. Objekty byly většinou přestavěny, stavební čára, podlažnost, sedlové střechy a předprostory se zahrádkami jsou zachovány



Pohled na nejstarší část obce s kaplí sv. Jiří z poč. 18 století



Dochovaná urbanistická sturktura starší část obce (1-2 podlažní objekty, sedlové střechy, štítové a opakové uspořádání uliční zástavby, předzahrádky bez oplocení)



Zástavba posledních desítek let se v arch detailech proměňuje, předzahrádky a předprostory lze však považovat za charakteristický znak zástavby. Tím jsou i proluky se zahradami mezi zástavbou a průhledné nebo dřevěné oplocení



Bytové domy v S okrajové části obce. Realizace další bytové výstavby je možná ve vazbě na stávající výškovou hladinu zástavby (dvoupodlažní) respektující měřítko i charakter venkovské zástavby . Podmínkou je přechodová zeleň do krajiny



Vlivem ozelenění nepůsobí výrobní areál v SV části obce rušivě



ÚP 2022 –v lesem ohraničenou rovinaté zem.enklávě s pozměněnou urbanisticou sturkturu obce je zásadní chránit dochovanou urb. strukturu J části Střeně. U nové zástavby v S části dbát na charakteristické znaky sídla - historické trasy cest,- uspořádání pozemků vůči komunikacím, proporce staveb, charakter střech, zeleň zahrad, aleje, oplocení

Obec:	Olomouc	Katastr:	Horka nad Moravou, Chomoutov	Kategorie:	B-	D
S/C7/1	CHOMOUTOV (Chomottau)					
Poloha:	KC/C		KP/C7			
Historická charakteristika:						
Vesnice je jednou z nejstarších obcí CHKO. Připomíná se již roku 1087 v listině premonstrátského kláštera Hradiska. Šlo o nevelkou osadu, většinu jejího území tvořil lužní les. Klášter zde v 16. století založil tři rybníky V roce 1773 zde byl dvůr olomouckých jezuitů. Samostatnou obcí se Chomoutov stal až po roce 1850. Vlastníci místního velkostatku z rodu Saint Genois, vykáceli téměř celý původní les. Vesnici protéká hlavní tok řeky Moravy. Území je historicky zaplavováno v době povodní. V letech 1909–1913 byly proto regulovány toky řek Moravy a Oskavy, vybudována stavidla, prokopán spojovacího kanál s Mlýnským potokem apod. Chomoutovské jezero vzniklé po těžbě štěrkopísku v 60. letech bylo v roce 1973 vyhlášeno přírodní rezervací. Chomoutov byl r. 1974 sloučen s Olomoucí. Z památkového hlediska je hodnotná kaple Navštívení Panny Marie z první poloviny 19. století a socha Panny Marie z roku 1898. Vývoj počtu obyvatel a domů: 1869: 326 obyvatel / 45 domů, 1930: 836 obyvatel / 141 domů, 1950: 792 obyvatel / 180 domů, 2001: 933 obyvatel / 293 domy, 2021: 1007 obyvatel/ 335 domů						
						
Ortofotomapa zuzk.cz			Stabilní katastr (1834)			
Hlavní hodnotící kritéria						Hodnocení
Krajinný rámec sídla	Kvalita krajinného rámce	Krajinný rámec průjezdní vsi tvoří prostory zemědělsky obhospodařované krajiny polootevřené až uzavřené strukturami doprovodné zeleně hlavního toku Moravy a jejích ramen. Severně se promítá poloha Chomoutovského jezera (lužních, křovinatých a lesních porostů). Rozloha krajinného rámce periodicky zaplavovaných polí a luk je negativně ovlivněna narovnáním části toku Moravy a rozvojem zástavby v J části obce, která ovlivňuje přírodní podmínky území.				+/-
	Vizuální projev sídla	Vizuální uplatnění sídla je s ohledem na rovinatý charakter území a četnou liniovou nivní zeleň Moravy a Střene omezeno. V dílčích pohledech se sídlo uplatňuje ze Štěpánova (S), Sedliska (Z) a Olomouce (J), nepůsobí rušivě, vyjma bližšího pohledu z jihu. Pozitivnímu vnímání přechodu sídla do krajiny brání neprůhledné ploty a nízké množství zeleně.				0/-
	Zasazení sídla	Zasazení sídla do rovinaté zemědělské krajiny je poměrně harmonické (záhumenky, zadní zahrady, zeleň zahrad). Vyjma jižní část sídla s novodobou zástavbou a odlišným charakterem uspořádání pozemků, zahrad i zástavby vůči průběžné komunikaci i vůči poloze toku Moravy.				+/-

Urbanistická struktura	Půdorys sídla	Historicky doložená urbanistická struktura průjezdní vesnice přetnutá tokem Moravy na S a J část, prostor obou původních návsi zachován. Již před válkou zástavba rozšířena do paralelních vedlejších ulic. Do 70. let 20. stol. rozvoj zástavby navazuje na historickou urbanistickou strukturu z 19. století, s uličním uspořádáním zástavby s okapovou orientací a záhumenky, Negativním zásahem do půdorysu sídla je zejm. příměstská výstavba od 80., resp. 90. let 20. století, JV od hlavní průběžné komunikace, v části mezi Chomoutovskými rybníky (vodními umělými nádržemi). Ale také výstavba výrobního areálu v 60. letech 20. st. v SZ okraji sídla a výrobní areál při hl. komunikaci (původně hospodářský dvůr, později zem. areál, poč. 21. stol. dostavba).	0/-
	Prostorové uspořádání sídla	Charakteristické pro průjezdní vesnici je uspořádání zástavby v uliční frontě či jednotlivě podél hlavní průběžné komunikace a ve vedlejších paralelních ulicích, s okapovou orientací objektů a zadními zahradami na přechodu do krajiny. Tento princip je uplatňován až do přelomu tisíciletí. V J části sídla od vedlejší komunikace pod č.p. 162 negativně narušen uspořádáním vedlejších ulic kolmo na průběžnou komunikaci II/446, změnou uspořádání i proporcí pozemků i zástavby. Mimo strukturu sídla v jižním okraji v k.ú. Černovír zahrádkářská kolonie založená v 70. letech.	+/0
Zástavba	Charakter zástavby	Až do 70. resp. 90. let 20. stol. rozvoj zástavby respektuje původní charakter jedno až dvoupodlažních objektů s okapovou orientací, sedlovými střechami, zadními zahradami a záhumenky. Z pohledu venkovského sídla na území CHKO je negativním zásahem výstavba na přelomu 20. století, JV od hlavní průběžné komunikace, v části mezi Chomoutovskými vodními nádržemi. Jedná se o rodinnou zástavbu příměstského charakteru (řadové a vilové domy), bez návaznosti na dochované hodnoty sídla.	+/-
	Měřítko zástavby	Ve starší zástavbě je charakteristická zástavba obdélníkového půdorysu, okapově orientovaná, s výškou do dvou podlaží a sedlovými střechami. Výrobní areály se výrazně vymykají plošným měřítkem. Měřítko nové příměstské zástavby je různorodé a nenavazuje na dochovaný charakter zástavby. Respektuje však výškovou hladinu zástavby.	+/-
	Architektonická kvalita objektů	Architektonická kvalita objektů se nedochovala.	0
Zeleň, veřejná prostranství	Podíl vzrostlé zeleně v sídle	V zástavbě s historickým kontextem před rokem 1970 je výrazný podíl zeleně zahrad, záhumenků a sadů. Nová zástavba nenavazuje na charakter venkovských zahrad a zeleně, pozitivně lze hodnotit uspořádání zahrad a pozemků orné půdy do exponovaných poloh okraje sídla. Neprůhledné oplocení a charakter zeleně estetické působení snižuje.	+/-
	Charakteristické nezastavěné plochy	Proluky mezi zahradami a zástavbou v S části obce, sportoviště, Chomoutovské umělé vodní nádrže, zeleň a tůně zahrádkářských kolonií v k.ú. Černovír a Chomoutov	+/0/-
	Zeleň na okraji sídla	Zahrady, záhumenky, sady a proluky ve starší zástavbě, nejceněnější liniová zeleň Moravy, zahrádkářské kolonie v J části sídla lokalita Tchaj-wan a Jezuitské (stabilizovaná, nerozšiřovat)	+/0

Doplňující hodnotící kritéria			
Krajinný rámec	Pozitivní	Komponované části	NE
		Historické členění krajiny	NE
		Přítomnost krajinné památkové zóny	NE
		Přírodní dominanta	NE
		Přítomnost ZCHÚ (maloplošných)	ANO
	Negativní	Rušivé dominanty	NE
		Snížení přírodní a estetické hodnoty	ANO
	Komentář: PP Chomoutovské jezero, PS Chomoutovský dub, nová zástava bez charakteristické přechodové zeleně do krajiny snižuje přírodní a estetické hodnoty původně venkovského sídla		
Sídlo	Pozitivní	Cenná urbanistická struktura	NE
		Přítomnost památkových zón či rezervací	NE
		Kulturní památky (KP, NKP)	NE
		Přítomnost přírodních prvků akcentující obraz sídla	NE
		Kulturní dominanta	NE
		Ikonické panorama/silueta	NE
	Negativní	Rušivé objekty	ANO
		Rušivé dominanty	NE
		Rušivá veřejná prostranství	NE
		Zanedbanost (ploch, staveb...)	NE
	Komentář: kaple Navštívení Panny Marie z první poloviny 19. století a socha Panny Marie z roku 1898 nejsou kulturními památkami; negativně působí exponovaný výrobní areál ve stř. části sídla při komunikaci II/446		
Celkové zhodnocení: Liniový půdorys historické části sídla je stále zachován i přes značný plošný rozvoj sídla v jižní části. Zástavbu kolem hlavní komunikace tvoří ve větší míře okapově orientované domy se sedlovými střechami do výšky dvou podlaží. Architektonický výraz původních hmot objektů pozdějšími stavebními úpravami prakticky zcela zanikl. Celkovou urbanistickou strukturu a siluetu sídla nepříznivě ovlivnila plošně rozsáhlá novodobá obytná zástavba (především individuální a plošná) s prostorovým uspořádáním nerespektující urbanistickou strukturu sídla.			

Segmentace a ochrana krajinného rázu:		
Území sídla tvoří dvě charakterově odlišné enklávy - původní obec Chomoutov a novodobá zástavba bez historického kontextu. To je důvodem segmentace sídla.		
S/D7/2/1	Chomoutov – dochovaná část	B-
Segment tvoří zástavba v historické části Chomoutova. Narušená dvěma výrobními areály.		
Cíl(e) ochrany:		
Zachovat stávající charakter venkovského sídla uliční vsi. Chránit cenné nezastavěné polohy niv Moravy a jejích přítoků.		
Podmínky ochrany:		
- Chránit území obce před dalším plošným rozvojem, s ohledem na zachování přírodních partií Moravy, Stř. Moravy a Oskavy - Vyloučit rozvoj v blízkosti Chomoutovského jezera, chránit přírodní a estetické hodnoty lokality - Chránit před dalším rozvojem lokality v izolované poloze bez návaznosti na stávající sídlo (vč. lokality Dlouhé liniovské při II/446)		

- Chránit dochované parametry venkovské zástavby zejm. v exponovaných a dochovaných částech (výšková hladina zástavby, stavební čára, převažující okapová orientace a obdélníkový půdorys, příp. uliční fronta, objekty 1- 2 NP, sedlové/šikmé střechy, charakteristické oplocení) - Zachovat proluky se zahradami, neoplocené předprostory a předzahrádky - Chránit přechod venkovské části sídla do krajiny (zeleň zahrad, záhumenků, sadů apod.)		
Ochranná doporučení:		
- Kultivovat prostory historických návší - Posílit zeleň v okrajových partiích sídla, především v okolí nové zástavby - Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys především starší obytné zástavby) - Chránit trasy a nezpevněný charakter vedlejších polních cest		
S/D7/2/2	Chomoutov – nová zástavba	D
Segment tvoří nová zástavba bez vazby na historickou urbanistickou strukturu a charakter zástavby obce.		
Cíl(e) ochrany:		
Chránit cenné nezastavěné polohy niv Moravy a jejích přítoků. Kultivovat přechodovou zeleň do krajiny v novodobé zástavbě.		
Podmínky ochrany:		
- Chránit území obce před rozvojem zástavby, s ohledem na zachování přírodních partií Moravy, Stř. Moravy, Oskavy a navazujících pozemků - Nerozvíjet zahrádkářské osady (blízkost přírodních partií př. nivních luk a meandrů toků) a zachovat propustný charakter cest a průhledné oplocení v osadách - Zachovat výškovou hladinu zástavby - V exponovaných částech a na přechodu sídla do krajiny doplnit hodnotnou krajinnou zeleň - Chránit cenné nezastavěné polohy nivních luk a meandrů Moravy a Oskavy		
Ochranná doporučení:		
Posílit zeleň v okrajových partiích sídla, především v okolí nové zástavby		





Okraj obce- pohled od Sedliska, silueta venkovské zástavby s výškovou hladinou sedlových střech bez narušení, s přechodovou zelení zahrad do zemědělské krajiny



Velké záhumení zahrady v dochovaném uspořádání za zástavbou podél toku Moravy



Urbanistická struktura v severní části dochovaná ve smyslu těsného uspořádání okapově orientovaných jedno až dvoupodlažních objektů podél hl. komunikací, vč. neoplocených předzahrádek



Hrachovická ulice – nástavby a dostavby nerepsektující parametry starší okolní zástavby (vedlejší ulice Hrachovická)



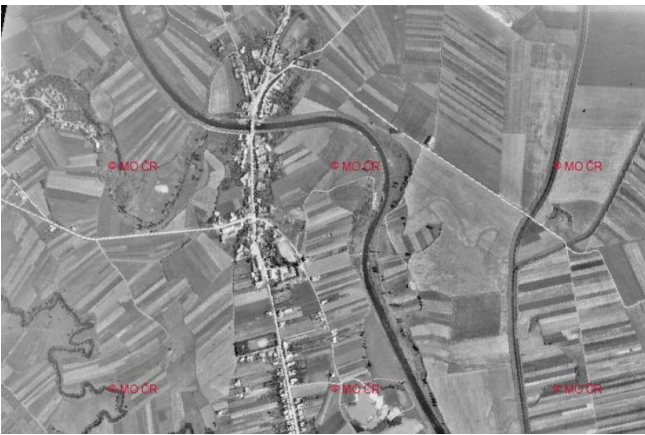
Předválečná zástavba Chomoutova tvoří suvislou uliční frontu nízkopodlažních objektů se sedlovou střechou



Novodobá zástavba příměstského charakteru se zřetelnou snahou o využití některých znaků venkovské zástavby



Ve výsledku však zástavba působí nesourodě až roztržštěně a neodpovídá charakteru venkovských sídel v CHKO . Uspořádání vedlejších komunikací, kruhové objezdy na okraji obce, netypická parcelace spolu s řadovými domy, viladomy a domy venkovského bydlení. má příměstský charakter. Žádoucí je zástavbu západně od komunikace II/446 nerozšiřovat a zajistit výsadbu okrajové přechodové zeleně druhově typickými dřevinami v okrajích sídla, podél komunikace II/446. Účelem ochrany bude zachovat charakter navazující krajiny a siluetu sídla z vnějších pohledů



Letecký snímek 1938 dokládá charakter uliční vsi, v detailu nejstarší části okapově uspořádání, zahrady, záhumenky, plůžina, JV rybník. Začíná rozvoj zástavby podél vedlejší komunikace průběžné s komunikací hlavní, pokračuje do 60. let



ÚP Olomouc 2024, sídlo Chomoutov má charakter příměstského sídla, z hlediska ochrany přírodních a kulturně historických hodnot CHKO je další rozvoj nežádoucí

Obec:	Horka nad Moravou	Katastr:	Horka nad Moravou	Katego- rie:	C+
S/C7/2	HORKA NAD MORAVOU (Horka)				
Poloha:	KC/C	KP/C7			
Historická charakteristika:					
Jedná se o obec středověkého založení. První zmínka pochází z roku 1271. Již ve 13. století zde stávala tvrz. Až do roku 1535 drželi tvrz včetně dvora a mlýna vladykové z Horky. Poté vše prodali městu Olomouci. V době husitských válek byla tato vesnice opěrným bodem husitů. Samostatnou obcí se Horka stala od roku 1850. Jádrem obce tvoří ulicovka s objekty řazenými okapově. Součástí statků jsou vjezdové brány. K významným stavbám v obci náleží farní barokní kostel sv. Mikuláše z roku 1753, dále bývalá stará škola a kaple z první třetiny 20. století stojící při cestě do Skrbeně a dům čp. 16. Vývoj počtu obyvatel a domů: 1869: 1196 obyvatel / 169 domů, 1930: 1837 obyvatel / 346 domů, 1950: 1864 obyvatel / 428 domů, 2001: 2056 obyvatel / 575 domy Na území CHKO se nachází V část obce. Hranice prochází podél toku Střední Moravy (Mlýnského potoka) a podél komunikace III. tř. Chomoutov – Řepčín. Pozn. níže vyznačeno šrafov.					
					
Ortofotomapa cuzk.cz			Stabilní katastr (1834)		
Hlavní hodnotící kritéria					Hodnocení
Krajinný rámec sídla	Kvalita krajinného rámce	Krajinný rámec tvoří plochá zemědělská krajina s polootevřenými a uzavřenými prostory ohraničenými bohatou strukturovanou doprovodnou zelení niv meandrů ramen Moravy - Střední Moravy a Častavy, s cennou přírodní hodnotou.			+
	Vizuální projev sídla	Rozlehlé sídlo v rovinaté údolní nivě se uplatňuje pouze z otevřených poloh od Skrbeně a Řepčína. Silueta sídla venkovské zástavby je narušena plošně rozsáhlým výrobním areálem (cca 15 ha) v J okraji Horky (mimo území CHKO). A dalším areálem cca o 6 ha na J okraji obce (území CHKO). Dochovaný okraj sídla tvoří zahrady, záhumenky, drobnější sady i polní cesty s historickým kontextem. Kostel sv. Marka leží mimo CHKO, ze vzdálenějších pohledů se nepromítá.			+/-
	Zasazení sídla	Díky rovinaté poloze sídla a přechodovým partiím zeleně na jeho okraji působí (i přes výrobní areály na okraji sídla) poměrně harmonicky.			+/-
Urbanistická struktura	Půdorys sídla	Urbanistická struktura se dochovala v nejstarších částech. Jádrem obce Horka tvoří původně ulicová široká ves se souvislou frontou zástavby a navazujícími záhumeními zahradami v zadním traktu. Severně soustředěna zástavba kolem kostela sv. Marka a podél Střední Moravy.			+/-

		Do území CHKO je zahrnuta i poloha výrobního areálu a novodobé zástavby JV od ulice Družstevní a Olomoucké.	
	Prostorové uspořádání sídla	Východnímu okraji sídla na území CHKO dominuje areál zemědělské velkovýroby, nemá zásadní vliv na siluetu sídla v dálkových pohledech , výrazně nepřesahuje výšku zástavby. Proporce zástavby a velikost pozemků se mění, zástavba zachovává pouze základní parametry (1 – 2 podlažní objekty, uliční čáru, plochy zahrad).	0
Zástavba	Charakter zástavby	Kolem historické malé návsi se dochovala zástavba zemědělských usedlostí okapově či štítově řazené v uliční frontě. Součástí statků jsou vjezdové brány. Charakter zástavby (velikost pozemků a proporce zástavby) se mění v 50. letech (dvoupodlažní objekty čtvercového půdorysu s valbovou střechou). Zástavba zachovává pouze základní parametry (podlažnost, uliční čáru, plochy zahrad). Později vzniklá zástavba rodinných domů na území CHKO většinově zachovává uliční a stavební čáru, výškovou hladinu zástavby, průhledné oplocení a zeleň zahrad.	0/0
	Měřítko zástavby	Měřítko zástavby významně narušují výrobní areály a jezdecký areál v Horce. Ani ty nenarušují výškovou hladinu zástavby.	+/0
	Architektonická kvalita objektů	Architektonická kvalita je dochována pouze v reliktech nejstarší části zástavby kolem návsi.	+/0
Zeleň, veřejná prostranství	Podíl vzrostlé zeleně v sídle	Zeleň zahrad, záhumenků, drobných sadů a proluk se podstatně dochovala.	+
	Charakteristické nezastavěné plochy	Zeleň zahrad, pozemky v nivě Mlýnského potoka, vodácký kemp	+
	Zeleň na okraji sídla	Nejcennější polohy kolem Mlýnského potoka	+/0
Doplňující hodnotící kritéria			
Krajinný rámec	Pozitivní	Komponované části	NE
		Historické členění krajiny	NE
		Přítomnost krajinné památkové zóny	NE
		Přírodní dominanty	NE
		Přítomnost ZCHÚ (maloplošných)	NE
	Negativní	Rušivé dominanty	ANO
		Snížení přírodní a estetické hodnoty	ANO
	Komentář: rušivý výrobní areál na V okraji Horky; pozn.: kostel Sv. Mikuláše, Dům Přírody CHKO LP, školní areál a rozsáhlý průmyslový areál se nachází mimo CHKO		
Sídlo	Pozitivní	Cenná urbanistická struktura	ANO
		Přítomnost památkových zón či rezervací	NE
		Kulturní památky (KP, NKP)	ANO
		Přítomnost přírodních prvků akcentující obraz sídla	NE
		Kulturní dominanty	ANO
		Ikonické panorama/silueta	NE
	Negativní	Rušivé objekty	NE
		Rušivé dominanty	ANO
		Rušivá veřejná prostranství	NE
Zanedbanost (ploch, staveb...)		NE	

	Komentář: Farní barokní kostel sv. Mikuláše z roku 1753 (mimo CHKO, průhledy z CHKO ano), vodní elektrárna z r. 1911, dům čp. 40 (KP mimo CHKO) ; rušivý výrobní areál
Celkové zhodnocení: Charakter obce byl historickým vývojem pozměněn. Z hlediska dochovaných hodnot krajinného rázu je cenná dochovaná část urbanistické struktury sídla a přírodní charakter poloh Střední Moravy (Mlýnského potoka). Charakter tradiční zemědělské krajiny narušen skladovým areálem jižně od Horky nad Moravou.	

Cíl(e) ochrany:
Chránit nezastavěné polootevřené a uzavřené prostory zemědělské krajiny ohraničené strukturami doprovodné zeleně meandrů ramen Moravy - Střední Moravy a Častavy , s cennou přírodní hodnotou
Podmínky ochrany:
- Důsledná ochrana přírodního charakteru toku Častavy a Střední Moravy, doprovodné liniové zeleně i navazujících pozemků luk a polí - Chránit historické uspořádání zahrad v původní urbanistické struktuře široké ulicové vsi (nám. Osvobození) a pozemcích kolem Mlýnského potoka (ulice Vodní) - Chránit základní dochované parametry venkovského sídla, zejm. v exponovaných polohách a ve vazbě na dochovaný charakter zástavby (výškovou hladinu zástavby, objekty do 2 podlaží, převažující okapová orientace, proporce objektů , uliční a stavební čáru, předzahrádky, sedlové střechy) - Chránit průhledy na kostel sv. Mikuláše ze S a SZ části obce - Tábořiště Horka n/M. při toku Stř. Moravy a Častavy zachovat ve stávajícím plošném rozsahu s charakterem extenzivní rekreace
Ochranná doporučení:
- Posílit přechodovou zeleň do krajiny v blízkosti průmyslového areálu - Vyloučit zásahy do liniové zeleně vnikající podél vodotečí na území sídla - Pozn. Dle 2. změny ÚP 2019 je území Horky v CHKO stabilizované. Rozvoj zástavby s ohledem na kontext meandrů Střední Moravy a Častavy a jejich přírodních hodnot není žádoucí



Silueta Horky bez narušené výškové hladiny, s okrajovou zelení zahrad, charakteristických pro venkovská sídla (pohled od Mlýnského potoka, stáj Théta směrem k výrobnímu areálu v J části sídla)

JV část sídla je negativně ovlivněna výrobním areálem, nová zástavba respektuje již pouze výškovou hladinu objektů a charakter střech. Výhodou sídla je v okrajových nezastavěných pozemcích, které mohou sloužit k vyzvoření přechodového pásma zeleně do krajiny. Sídlo tak z dálkových pohledů může i přes současný rozvoj působit kompaktně a harmonicky
Dochovaný charakter uspořádání zástavby - předzahrádky, stavební čára, okapové uspořádání 1- 2 podlažních objektů, sedlové střechy, obdélný půdorys v Horce i Sedlicku
Historické uspořádání zástavby a zahrad v původní urbanistické struktuře široké ulicové vsi (nám. Osvobození) a pozemcích kolem Mlýnského potoka (ulice Vodní) se dle archivních map (stabilní katastr, Mapa Evropy z 18. století) dochovalo, zdroj cuzk.cz a arcanum.com



Vodní elektrárna uvedená do provozu r. 1911, pohled z nám.
Osvobození



Tábořiště v S okraji sídla je žádoucí plošně nerozvíjet



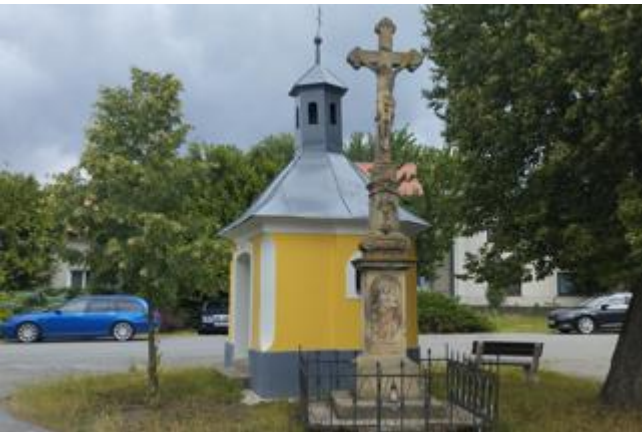
Tři uzavčené enklávy v lokalitě Malé Daliboře uprostřed lesů v k.ú. Horka nad Moravou. V území historických zemědělských pozemků. Převážně využívány pro chov koní (jízďárna, pastviny, restaurace a několik dalších objektů). Doporučení stabilizovat enklávy se zaměřením na chov koní a extenzivní rekreační využití, s důrazem na zachování zemědělského hospodaření a přírodě blízkého charakteru ploch. Bez dalšího rozvoje zástavby

Obec:	Horka nad Moravou	Katastr:	Horka nad Moravou	Kategorie:	B
S/C7/3	SEDLISKO (Sedlegske)				
Poloha:	KC/C	KP/C7			
Historická charakteristika:					
První zmínka o obci 1534. Osada je součást obce Horka nad Moravou. Jádru vesnice tvoří nepravidelná návés s kapličkou, do které ústí několik komunikací. Původní zástavbu tvoří převážně přízemní domky. Objevují se klasicistní nástavba sýpek. Orientace objektů je okapová. V okrajové části vesnice převažovala rozptýlená zástavba. Kaple sv. Jiří uprostřed návsi doložena 1880.					
					
Ortofotomapa zuzk.cz			Stabilní katastr (1834)		
Hlavní hodnotící kritéria					Hodnocení
Krajinný rámec sídla	Kvalita krajinného rámce	Krajinný rámec tvoří plochá zemědělská krajina s polootevřenými a uzavřenými prostory ohraničenými bohatou strukturovanou doprovodnou zelení niv meandrů ramen Moravy - Střední Moravy a Častavy, s cennou přírodní hodnotou.			+
	Vizuální projev sídla	Drobnější sídlo v rovinaté poloze Moravy a jejích přítoků. Silueta sídla venkovské zástavby není narušena. Harmonicky působí okraj sídla tvořeny zahrady, záhumenky, drobnější sady i polní cesty s historickým kontextem.			+
	Zasazení sídla	Zasazení venkovského sídla s bohatou přechodovou zelení zahrad a liniovou zelení toků je harmonické.			+
Urbanistická struktura	Půdorys sídla	Urbanistická struktura sídla se dochovala v nejstarších částech. Jádru obce Sedlisko má charakter malé návsní vsi (s kaplí sv. Jiří) s objekty okapově řazenými. Sídlu se postupně radiálně rozrůstalo podél historických cest po levém i pravém břehu Častavy, v 50. letech i podél geometricky navržené struktury komunikací.			+/0
	Prostorové uspořádání sídla	Zástavba do výšky dvou podlaží je uspořádána kolem historické návsi a dále ve vedlejších ulicích. Sídlu zachovává uliční uspořádání objektů s předzahrádkami a dlouhými zadními prostory zahrad, prolukami a sady.			+
Zástavba	Charakter zástavby	Kolem historické malé návsi se dochovala zástavba zemědělských usedlostí okapově či štítově orientovaná, částečně v uliční frontě, s výraznými neoplocenými zatravněnými předprostory, ve vedlejší ulici drobnější původně domkářská zástavba s přestavbami. Proporce zástavby a velikost			+

		pozemků se mění 50. letech (dvoupodlažní objekty čtvercového půdorysu s valbovou střechou). Zástavba zachovává uliční a stavební čáru, výškovou hladinu zástavby, průhledné oplocení a zeleň zahrad.	
	Měřítko zástavby	Měřítko zástavby Sedliska je dochováno.	+
	Architektonická kvalita objektů	Architektonická kvalita je odchována pouze v nejstarší části zástavby kolem návsi.	0/+
Zeleň, veřejná prostranství	Podíl vzrostlé zeleně v sídle	Zeleň zahrad, záhumenků, drobných sadů a proluk se podstatně dochovala.	+
	Charakteristické nezastravěné plochy	Malý prostor návsi, rybníčky na SZ okraji obce, volné zatravněné pozemky kolem Častavy uvnitř sídla, zahrady.	+
	Zeleň na okraji sídla	Zeleň zahrad, záhumenků, drobných sadů a liniové zeleně Častavy a Moravy utváří cenný harmonický charakter venkovského sídla.	++
Doplňující hodnotící kritéria			
Krajinný rámec	Pozitivní	Komponované části	NE
		Historické členění krajiny	NE
		Přítomnost krajinné památkové zóny	NE
		Přírodní dominanty	NE
		Přítomnost ZCHÚ (maloplošných)	ANO
	Negativní	Rušivé dominanty	ANO
		Snížení přírodní a estetické hodnoty	NE
Komentář: PP Častava, výrobní areál na okraji Horky			
Sídlu	Pozitivní	Cenná urbanistická struktura	NE
		Přítomnost památkových zón či rezervací	NE
		Kulturní památky (KP, NKP)	NE
		Přítomnost přírodních prvků akcentující obraz sídla	NE
		Kulturní dominanty	NE
		Ikonické panorama/silueta	NE
	Negativní	Rušivé objekty	NE
		Rušivé dominanty	NE
		Rušivá veřejná prostranství	NE
		Zanedbanost (ploch, staveb...)	NE
Komentář: Kaple sv. Josefa, par. č. 1042 - kaple z první poloviny 19. století na návsi v Sedlisku. Kaple obdelníkového půdorysu s půlkruhovým závěrem ukončená stanovou střechou, ve vrcholu šestiboky sanktusník ukončený stanovou střechou a makovicí s křížkem			
Celkové zhodnocení: Charakter obce byl historickým vývojem pozměněn. Z hlediska dochovaných hodnot krajinného rázu je cenný přírodní charakter krajinného rámce.			

Cíl(e) ochrany:
Chránit nezastavěné polootevřené a uzavřené prostory zemědělské krajiny ohraničené strukturami doprovodné zeleně meandrů ramen Moravy - Střední Moravy a Častavy , s cennou přírodní hodnotou

Podmínky ochrany:
- Důsledná ochrana přírodního charakteru toku Častavy a Střední Moravy, doprovodné liniové zeleně i navazujících pozemků luk a polí - Chránit historicky nejcennější strukturu a charakter zástavby při komunikaci Míru, plošně rozsáhlé nezastavěné prostory kolem návsi (s trasou toku Častava), kaple sv. Jiří - Chránit dochované parametry venkovského sídla, zejm. v exponovaných a dochovaných částech (výškovou hladinu zástavby, proporce, podlažnost, uliční a stavební čáru, oplocení) - Chránit cenné okraje obce s trasami historicky doložených nezp.vedlejších cest (Zápověď, Bažina, Př., Podhrady) - Chránit tělesa selských hrází v dochovaných úsecích (Udržení charakteristických zatravněných svahů. Využití pro pěší a cyklostezky pouze při zachování nezpevněných povrchů, preference přírodě blízkých povrchů)
Ochranná doporučení:
- Vyloučit plošné zásahy do liniové zeleně podél vodotečí na území sídla - Podpořit revitalizaci toku Častavy v části obce, kde to stávající charakter umožňuje - U přestaveb v dochovaných částech zástavby požadovat zachování charakteristických znaků bez novodobých architektonických detailů (světlé odstíny fasád, charakter předzahrádek, výsadba autochtonních dřevin, průhledné oplocení)

	
Příklad dochovaného objektu v nejstarší části Sedliska	Kaple Sedlisko doložená 1880
	
Barvy fasád jsou diskutovaným detailem požadavků ochrany přírody a krajiny. Příklad ukazuje, že v exponovaných či dochovaných částech sídel je usměrnění žádoucí	Ukázka řešení neoplocené předzahrádky, která je charakteristickou součástí zástavby CHKO. Vnesení cizorodých prvků (úprava terénu, skalky, konifery atd.) není žádoucí

	
Řadové domy městského charakteru neodpovídají zástavbě (proporcemi, dispozicí, sklonem střechy, stavební čarou, ale i arch. detaily – umístění a proporce oken). Dopovodnou zelení lze negativní vliv poněkud zmírnit	Příklad dvoupodlažního objektu obdélného půdorysu s valbovou střechou přestavěného z původního statku není v sídle ojedinělý
	
Vedlejší cesty s historickým konextem v okolí Sedliska a Horky (jako např.v části Zápověď, Bažina, Mrtviny, u stáje Théta) je žádoucí zachovat, s charakterem nezpevněných cest a doprovodnou zelení	Dochované enklávy původní zástavby obklopené zahradami s laťovým oplocením v Sedlisku
	
Struktura místní části Sedlisko v r. 1938, z níž je patrná nejcennější část obce, zejm. podél komunikace Míru a v kontaktu s návší a kaplí sv. Jiří	Dle 2. změny ÚP 2019 je území Sedliska a Horky v CHKO stabilizované. Rozvoj zástavby s ohledem na kontext meandrů Střední Moravy a Častavy a jejich přírodních hodnot není žádoucí

SEZNAM PODKLADŮ

Odborné podklady

- ▶ Metodiky hodnocení krajinného rázu (Bukáček, Vondráčková a Vorel, 2024)
- ▶ Metodika posouzení vlivu navrhované stavby, činnosti nebo změny využití území na krajinný ráz (Vorel et al, 2004)
- ▶ Preventivní hodnocení krajinného rázu území CHKO Litovelské Pomoraví (Atelier V, 2001)
- ▶ Preventivní hodnocení krajinného rázu území CHKO Litovelské Pomoraví (Klouda, 2011)
- ▶ Územně plánovací dokumentace Olomouckého kraje a územně analytické podklady dotčených obcí s rozšířenou působností
- ▶ Studie návrhu na prohlášení Nových zámků za krajinnou památkovou zónu (Laššák, 2002)
- ▶ Urbanistická studie příměstské rekreace v okolí jezera Poděbrady (Statutární město Olomouc, 2002)
- ▶ Historický vývoj novozámeckého areálu a návrh jeho obnovy, obnovy, využití a následné péče, studie (Kubeša, 2008)
- ▶ Posouzení krajinného rázu a návrh podmínek jeho ochrany při jižním okraji Moravičanského jezera (Arvita P, 2019)
- ▶ Posouzení vlivu záměru na krajinný ráz území – D35 Mohelnice – Olomouc, modernizace (Kočvara, 2022)

Právní předpisy (ve znění pozdějších předpisů)

- ▶ Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny
- ▶ Zákon č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu
- ▶ Zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně některých zákonů (lesní zákon)
- ▶ Zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí)
- ▶ Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon)
- ▶ Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), *Pozn.: Zrušen k 1. 1. 2024*
- ▶ Zákon č. 283/2021 Sb., stavební zákon